

Pintakäsittelyalan perustutkinto

Pintakäsittelyalan perustutkinto

Pintakäsittely liittyy rakennusten ja erilaisten tuotteiden valmistukseen ja kunnossapitoon. Rakentamisessa ja rakennusten kunnossapidossa pintakäsittely on maalaamista, tapetointia, laatoitusta ja lattioiden päällystystä sekä erilaisten tasoitus- ja rappaustöiden tekemistä. Tuotevalmistuksessa pintakäsittely on tuotteiden maalaamista ja pinnoittamista esimerkiksi sinkillä, nikkelillä, kromilla, hopealla ja kullalla.

Perusteen nimi	Pintakäsittelyalan perustutkinto
Määräyksen diaarinumero	72/011/2014
Muutosmääräykset	http://www.oph.fi/download/177323_Maarays_11_011_2016_YTO_16_6_2016.pdf
Koulutuskoodit	Pintakäsittelyalan perustutkinto (351805)
Osaamisalat	Puutuotteiden pintakäsittelyjen osaamisala (1541) Metallituotteiden pintakäsittelyjen osaamisala (1542) Rakennusten pintakäsittelyjen osaamisala (1540)
Tutkintonimikkeet	Lattianpäällystäjä (10038) Pintakäsittelijä (10040) Pintakäsittelijä (10040) Maalari (10039)
Voimaantulo	01.08.2016

SISÄLTÖ

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	15
2.1. Betonipintojen etuoikaisu, 15 osp.	15
2.2. Elementtisaumaus, 15 osp.	18
2.3. Erikoismaalaus, 15 osp.	21
2.4. Hionta ja kiillotus, 15 osp.	25
2.5. Huippuosajana toimiminen, 15 osp.	28
2.6. Jauhemaalaus, 15 osp.	32
2.7. Julkisten tilojen lattianpäällystys, 15 osp.	36
2.8. Kalvopinnoitus, 15 osp.	41
2.9. Kemialliset pintakäsittelyt, 30 osp.	44
2.10. Kiinteän parketin asennus, 15 osp.	49
2.11. Kivi- ja mosaiikkibetonilattioiden asennus, 15 osp.	53
2.12. Kiviainesjulkisivujen pinnoitus, 30 osp.	56
2.13. Kiviainesjulkisivujen suihkupuuhdistus, 15 osp.	60
2.14. Koristemaalaus, 15 osp.	64
2.15. Korroosionestomaalaus, 30 osp.	67
2.16. Kuumaupotus, 30 osp.	72
2.17. Lattialaatoitus, 30 osp.	76
2.18. Lattianpäällysteiden uusiminen, 15 osp.	79
2.19. Lattianpäällystyksen perustyöt, 45 osp.	83
2.20. Maalauslinjan hoito, 30 osp.	86
2.21. Massapäällystystyöt, 15 osp.	90
2.22. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp.	93
2.23. Mattotyöt, 30 osp.	101
2.24. Metallituotemaalaus, 45 osp.	105
2.25. Mukailumaalaus, 15 osp.	110
2.26. Märkätilojen laatoitus, 15 osp.	114
2.27. Märkätilojen muovimattotyöt, 15 osp.	119
2.28. Parkettityöt, 30 osp.	124
2.29. Pientalojen ulkomaalaus, 15 osp.	127
2.30. Pinnoitustyökalujen huolto ja korjaus, 15 osp.	130
2.31. Pintakäsittelylinjan hoito, 15 osp.	134
2.32. Pintakäsittelyprosessien hoito, 45 osp.	138
2.33. Puulattioiden pintakäsittelyt, 15 osp.	142
2.34. Puupintojen pintakäsittelyt, 15 osp.	147

2.35. Puuteollisuuden pintakäsittelylinjan hoito, 45 osp.	150
2.36. Puutuotepintakäsittelyn perustyöt, 30 osp.	154
2.37. Puutuotteiden pintakäsittely, 45 osp.	158
2.38. Puutuotteiden pintavirheiden korjaus, 15 osp.	161
2.39. Rakennusmaalauksen perustyöt, 15 osp.	164
2.40. Rakennuspintojen entistäminen, 15 osp.	167
2.41. Rakennuspintojen ruiskumaalaus, 15 osp.	171
2.42. Rakennusten korjausmaalaukset, 45 osp.	175
2.43. Rakenteiden korjaus, 15 osp.	180
2.44. Ruiskutasoitetyöt, 30 osp.	183
2.45. Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp.	186
2.46. Suihkupuhdistus, 15 osp.	195
2.47. Sähkökemialliset pintakäsittelyt, 30 osp.	199
2.48. Tapetointi, 15 osp.	203
2.49. Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp.	207
2.50. Uudisrakennusmaalaukset, 30 osp.	209
2.51. Varastointi, 15 osp.	213
2.52. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp.	217
2.53. Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp.	250
2.54. Yrityksessä toimiminen, 15 osp.	264
2.55. Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp.	269
3. Ammattialan kuvaus.	275
4. Ammattialan arvoperusta.	276
5. Tutkinon tavoitteet.	277
5.1. Rakennusten pintakäsittelyjen osaamisala, maalari.	279
5.2. Rakennusten pintakäsittelyjen osaamisala, lattianpäällystäjä.	279
5.3. Metallituotteiden pintakäsittelyjen osaamisala, pintakäsittelijä.	279
5.4. Puutuotteiden pintakäsittelyjen osaamisala, pintakäsittelijä.	279
6. Elinikäisen oppimisen avaintaitojen kuvaus.	280

1. Tutkinnon muodostuminen

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettava perustutkinto muodostuu ammatillisista tutkinnon osista (135 osaamispistettä), yhteisistä tutkinnon osista (35 osaamispistettä) ja vapaasti valittavista tutkinnonosista (10 osaamispistettä). Amatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelija voi yksilöllisesti sisällyttää perustutkintoonsa enemmätutkinnon osia, jos se on tarpeellista työelämän alakohtaisten tai paikallisten ammattitaitovaatimusten tai opiskelijan ammattitaidon syventämisen kannalta.

Pintakäsittelyalan perustutkinto sisältää kolme osaamisalaa, rakennusten pintakäsittelyjen osaamisalan, (maalari tai lattianpäällystäjä), metallituotteiden pintakäsittelyjen osaamisalan (pintakäsittelijä) ja puutuotteiden pintakäsittelyjen osaamisalan (pintakäsittelijä).

AMMATILLISET TUTKINNON OSAT 135 OSP
Rakennusten pintakäsittelyjen osaamisala, maalari 135 osp
Pakolliset tutkinnon osat 75 osp
Rakennusten korjausmaalaukset, 45 osp, P
Uudisrakennusmaalaukset, 30 osp, P
Valinnaiset tutkinnon osat 60 osp
<i>Opiskelijan on valittava yhteensä 60 osp</i>
Pientalojen ulkomaalaus, 15 osp
Kiviainesjulkisivujen suihkupuuhdistus, 15 osp
Elementtisaumaus, 15 osp
Kiviainesjulkisivujen pinnoitus, 30 osp
Rakennuspintojen ruiskumaalaus, 15 osp
Betonipintojen etuoikaisut, 15 osp
Ruiskutasoitetyöt, 30 osp
Massapäällystystyöt, 15 osp
Rakennuspintojen entistäminen, 15 osp
Tapetointi, 15 osp
Lattianpäällysteiden uusiminen, 15 osp
Rakenteiden korjaus, 15 osp
Puupintojen pintakäsittelyt, 15 osp
Rakennusmaalauksen perustyöt, 15 osp
Mattotyöt, 30 osp
Julkisten tilojen lattianpäällystys, 15 osp
Märkätilojen muovimattotyöt, 15 osp
Parkettityöt, 30 osp
Kiinteän parketin asennus, 15 osp
Puulattioiden pintakäsittelyt, 15 osp
Lattialaatoitus, 30 osp
Märkätilojen laatoitus, 15 osp
Kivi- ja mosaiikkibetonilattioiden asennus, 15 osp
Pintakäsittelylinjan hoito, 15 osp
Kuumaopetus, 30 osp
Sähkökemialliset pintakäsittelyt, 30 osp
Kemialliset pintakäsittelyt, 30 osp
Hionta ja kiillotus, 15 osp
Pinnoitustyökalujen huolto ja korjaus, 15 osp
Maalauslinjan hoito, 30 osp
Suihkupuuhdistus, 15 osp

Korroosionestomaalaus, 30 osp
Jauhemaalaus, 15 osp
Puuteollisuuden pintakäsittelylinjan hoito, 45 osp
Puutuotteiden pintakäsittely, 45 osp
Kalvopinnoitus, 15 osp
Puutuotteiden pintavirheiden korjaus, 15 osp
Varastointi, 15 osp
Koristemaalaus, 15 osp
Mukailumaalaus, 15 osp
Erikoismaalaus, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
<p>Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi ammatillinen tutkinnon osa ammatillisista perustutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkinnossa tällainen tutkinnon osa on 15 osaamispistettä. Rakennusten pintakäsittelyjen osaamisalaan voidaan sisällyttää tutkinnon osa/osia yhteensä enintään 45 osp seuraavista tutkinnoista: kiinteistöpalvelujen perustutkinto, käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisala, rakennusalan perustutkinto talonrakennuksen osaamisala, talotekniikan perustutkinto eristyksen ja rakennuspeltisepänsenuksen osaamisala, verhoilu- ja sisustusalan perustutkinto sisustuksen osaamisala, veneenrakennuksen perustutkinto, liiketalouden perustutkinto asiakaspalvelun ja myynnin osaamisala.</i></p>
<p>Tutkinnon osa ammattitutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa alla määritellyistä ammattitutkinnoista. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää vain sellainen ammattitutkinnon osa, jonka ammattitaitovaatimukset ovat koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä. Mahdollisia ammattitutkintoja ovat: automaalarin ammattitutkinto, autokorimekaanikon ammattitutkinto, lattianpäällystäjän ammattitutkinto, maalarin ammattitutkinto, korroosionestomaalarin ammattitutkinto, kultaajakisällin ammattitutkinto, kunnossapidon ammattitutkinto, puusepänanalan ammattitutkinto, rakennuspeltisepän ammattitutkinto, rakennustuotealan ammattitutkinto, restaurointikisällin ammattitutkinto, sisustusalan ammattitutkinto, talonrakennusalan ammattitutkinto, teknisen eristäjän ammattitutkinto, teollisen pintakäsittelijän ammattitutkinto, veneenrakentajan ammattitutkinto, verhoilijan ammattitutkinto ja yrittäjän ammattitutkinto.</i></p>
<p>Tutkinnon osa erikoisammattitutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan</i></p>

perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa alla määritellyistä erikoisammattitutkinnoista. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää vain sellainen erikoisammattitutkinnon osa, jonka ammattitaitovaatimukset ovat koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä. Mahdollisia erikoisammattitutkintoja ovat: automaalarimestarin erikoisammattitutkinto, kiinteistöpalvelujen erikoisammattitutkinto, kultaajamestarin erikoisammattitutkinto, kunnossapidon erikoisammattitutkinto, käsityömestarin erikoisammattitutkinto, lattiamestarin erikoisammattitutkinto, maalarimestarin erikoisammattitutkinto, pintakäsittelymestarin erikoisammattitutkinto, puusepänanalan erikoisammattitutkinto, rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinto, restaurointimestarin erikoisammattitutkinto, sisustusalan erikoisammattitutkinto, talonrakennusalan erikoisammattitutkinto, venemestarin erikoisammattitutkinto ja verhoilijamestarin erikoisammattitutkinto.

Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista

Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää osa ammattikorkeakouluopinnoista joko 15 tai 30 osaamispisteen suuruisena. Ammattikorkeakouluopintojen osaamiskokonaisuuden tulee olla vähintään sellainen, että se vastaa pintakäsittelyalan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 15 osaamispistettä. Jos ammattikorkeakouluopintojen osaamiskokonaisuus vastaa kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä suhteutettuna koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin, se voidaan sisällyttää pintakäsittelyalan perustutkintoon 30 osaamispisteen suuruisena. Ammattikorkeakouluopinnoista ei edellytetä ammattiosaamisen näyttöä.

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia | 5-15 osp

Tämä voi sisältää työelämän alueellisten ja paikallisten ammattitaitovaatimusten ja opiskelijan ammattitaidon syventämistarpeiden mukaisia tutkinnon osia, joiden tulee vastata laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen tarpeisiin. Nämä tutkinnon osat nimetään työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja niille määritellään laajuus osaamispisteinä (5-15 osp). Lisäksi määritellään tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset, osaamisen arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat Opetushallituksen määräyksen (Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa 93/011/2014) liitteessä olevan arviointitaulukon mukaisesti.

Tutkinnon osat vapaasti valittavista tutkinnon osista | 5-15 osp

Lisäksi valinnaisia tutkinnon osia ovat:

Lattianpäällystyksen perustyöt, 45 osp

Pintakäsittelyprosessien hoito, 45 osp

Metallituotemaalaukset, 45 osp

Puutuotepintakäsittelyn perustyöt, 30 osp

Rakennusten pintakäsittelyjen osaamisala, lattianpäällystäjä | 135 osp

Pakollinen tutkinnon osa | 45 osp

Lattianpäällystyksen perustyöt, 45 osp, P

Lisäksi valitaan YKSI tutkinnon osa seuraavista | 30 osp

Mattotyöt, 30 osp

Parkettityöt, 30 osp

Lattialaatoitus, 30 osp
Valinnaiset tutkinnon osat 60 osp
Pientalojen ulkomaalaus, 15 osp
Kiviainesjulkisivujen suihk puhdistus, 15 osp
Elementtisaumaus, 15 osp
Kiviainesjulkisivujen pinnoitus, 30 osp
Rakennuspintojen ruiskumaalaus, 15 osp
Betonipintojen etuoikaisut, 15 osp
Ruiskutasoitetyöt, 30 osp
Massapäällystystyöt, 15 osp
Rakennuspintojen entistäminen, 15 osp
Tapetointi, 15 osp
Lattianpäällysteiden uusiminen, 15 osp
Rakenteiden korjaus, 15 osp
Puupintojen pintakäsittelyt, 15 osp
Rakennusmaalauksen perustyöt, 15 osp
Mattotyöt, 30 osp
Julkisten tilojen lattianpäällystys, 15 osp
Märkätilojen muovimattotyöt, 15 osp
Parkettityöt, 30 osp
Kiinteän parketin asennus, 15 osp
Puulattioiden pintakäsittelyt, 15 osp
Lattialaatoitus, 30 osp
Märkätilojen laatoitus, 15 osp
Kivi- ja mosaiikkibetonilattioiden asennus, 15 osp
Pintakäsittelylinjan hoito, 15 osp
Kuumaupotus, 30 osp
Sähkökemialliset pintakäsittelyt, 30 osp
Kemialliset pintakäsittelyt, 30 osp
Hionta ja kiillotus, 15 osp
Pinnoitustyökalujen huolto ja korjaus, 15 osp
Maalauslinjan hoito, 30 osp
Suihkupuhdistus, 15 osp
Korroosionestomaalaus, 30 osp
Jauhemaalaus, 15 osp
Puuteollisuuden pintakäsittelylinjan hoito, 45 osp
Puutuotteiden pintakäsittely, 45 osp
Kalvopinnoitus, 15 osp

Puutuotteiden pintavirheiden korjaus, 15 osp
Varastointi, 15 osp
Koristemaalaus, 15 osp
Mukailumaalaus, 15 osp
Erikoismaalaus, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
<p>Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi ammatillinen tutkinnon osa ammatillisista perustutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkinnossa tällainen tutkinnon osa on 15 osaamispistettä. Rakennusten pintakäsittelyjen osaamisalaan voidaan sisällyttää tutkinnon osa/osia yhteensä enintään 45 osp seuraavista tutkinnoista: kiinteistöpalvelujen perustutkinto, käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisala, rakennusalan perustutkinto talonrakennuksen osaamisala, talotekniikan perustutkinto eristyksen ja rakennuspeltisepänsennuksen osaamisala, verhoilu- ja sisustusalan perustutkinto sisustuksen osaamisala, veneenrakennuksen perustutkinto, liiketalouden perustutkinto asiakaspalvelun ja myynnin osaamisala.</i></p>
<p>Tutkinnon osa ammattitutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa alla määritellyistä ammattitutkinnoista. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää vain sellainen ammattitutkinnon osa, jonka ammattitaitovaatimukset ovat koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä. Mahdollisia ammattitutkintoja ovat: automaalarin ammattitutkinto, autokorimekaanikon ammattitutkinto, lattianpäällystäjän ammattitutkinto, maalarin ammattitutkinto, korroosionestomaalarin ammattitutkinto, kultaajakisällin ammattitutkinto, kunnossapidon ammattitutkinto, puusepänanalan ammattitutkinto, rakennuspeltisepän ammattitutkinto, rakennustuotealan ammattitutkinto, restaurointikisällin ammattitutkinto, sisustusalan ammattitutkinto, talonrakennusalan ammattitutkinto, teknisen eristäjän ammattitutkinto, teollisen pintakäsittelijän ammattitutkinto, veneenrakentajan ammattitutkinto, verhoilijan ammattitutkinto ja yrittäjän ammattitutkinto.</i></p>
<p>Tutkinnon osa erikoisammattitutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa alla määritellyistä erikoisammattitutkinnoista. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää vain sellainen erikoisammattitutkinnon osa, jonka ammattitaitovaatimukset ovat koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä. Mahdollisia erikoisammattitutkintoja ovat: automaalarimestarin erikoisammattitutkinto, kiinteistöpalvelujen erikoisammattitutkinto, kultaajamestarin</i></p>

erikoisammattitutkinto, kunnossapidon erikoisammattitutkinto, käsityömasterin erikoisammattitutkinto, lattiamestarin erikoisammattitutkinto, maalarimestarin erikoisammattitutkinto, pintakäsittelymestarin erikoisammattitutkinto, puusepänanalan erikoisammattitutkinto, rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinto, restaurointimestarin erikoisammattitutkinto, sisustusalan erikoisammattitutkinto, talonrakennusalan erikoisammattitutkinto, venemestarin erikoisammattitutkinto ja verhoilijamestarin erikoisammattitutkinto.

Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista

Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää osa ammattikorkeakouluopinnoista joko 15 tai 30 osaamispisteen suuruisena. Ammattikorkeakouluopintojen osaamiskokonaisuuden tulee olla vähintään sellainen, että se vastaa pintakäsittelyalan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 15 osaamispistettä. Jos ammattikorkeakouluopintojen osaamiskokonaisuus vastaa kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä suhteutettuna koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin, se voidaan sisällyttää pintakäsittelyalan perustutkintoon 30 osaamispisteen suuruisena. Ammattikorkeakouluopinnoista ei edellytetä ammattiosaamisen näyttöä.

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia | 5-15 osp

Tämä voi sisältää työelämän alueellisten ja paikallisten ammattitaitovaatimusten ja opiskelijan ammattitaidon syventämistarpeiden mukaisia tutkinnon osia, joiden tulee vastata laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen tarpeisiin. Nämä tutkinnon osat nimetään työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja niille määritellään laajuus osaamispisteinä (5-15 osp). Lisäksi määritellään tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset, osaamisen arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat Opetushallituksen määräyksen (Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa 93/011/2014) liitteessä olevan arviointitaulukon mukaisesti.

Tutkinnon osat vapaasti valittavista tutkinnon osista | 5-15 osp

Lisäksi valinnaisia tutkinnon osia ovat:

Rakennusten korjausmaalaukset, 45 osp

Uudisrakennusmaalaukset, 30 osp

Pintakäsittelyprosessien hoito, 45 osp

Metallituotemaalaus, 45 osp

Puutuotepintakäsittelyn perustyöt, 30 osp

Metallituotteiden pintakäsittelyjen osaamisala, pintakäsittelijä | 135 osp

Valitaan YKSI tutkinnon osa seuraavista | 45 osp

Pintakäsittelyprosessien hoito, 45 osp

Metallituotemaalaus, 45 osp

Valinnaiset tutkinnon osat | 90 osp

Pientalojen ulkomaalaus, 15 osp

Kiviainesjulkisivujen suihkupuhdistus, 15 osp

Elementtisaumaus, 15 osp

Kiviainesjulkisivujen pinnoitus, 30 osp

Rakennuspintojen ruiskumaalaus, 15 osp

Betonipintojen etuoikaisut, 15 osp
Ruiskutasoitetyöt, 30 osp
Massapäällystystyöt, 15 osp
Rakennuspintojen entistäminen, 15 osp
Tapetointi, 15 osp
Lattianpäällysteiden uusiminen, 15 osp
Rakenteiden korjaus, 15 osp
Puupintojen pintakäsittelyt, 15 osp
Rakennusmaalauksen perustyöt, 15 osp
Mattotyöt, 30 osp
Julkisten tilojen lattianpäällystys, 15 osp
Märkätilojen muovimattotyöt, 15 osp
Parkettityöt, 30 osp
Kiinteän parketin asennus, 15 osp
Puulattioiden pintakäsittelyt, 15 osp
Lattialaatoitus, 30 osp
Märkätilojen laatoitus, 15 osp
Kivi- ja mosaiikkibetonilattioiden asennus, 15 osp
Pintakäsittelylinjan hoito, 15 osp
Kuumaupotus, 30 osp
Sähkökemialliset pintakäsittelyt, 30 osp
Kemialliset pintakäsittelyt, 30 osp
Hionta ja kiillotus, 15 osp
Pinnoitustyökalujen huolto ja korjaus, 15 osp
Maalauslinjan hoito, 30 osp
Suihkupuhdistus, 15 osp
Korroosionestomaalaus, 30 osp
Jauhemaalaus, 15 osp
Puuteollisuuden pintakäsittelylinjan hoito, 45 osp
Puutuotteiden pintakäsittely, 45 osp
Kalvopinnoitus, 15 osp
Puutuotteiden pintavirheiden korjaus, 15 osp
Varastointi, 15 osp
Koristemaalaukset, 15 osp
Mukailumaalaus, 15 osp
Erikoismaalaus, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp

Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Huippuosajana toimiminen, 15 osp
<p>Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi ammatillinen tutkinnon osa ammatillisista perustutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkinnossa tällainen tutkinnon osa on 15 osaamispistettä. Metallituotteiden pintakäsittelyjen osaamisalaan voidaan sisällyttää tutkinnon osa/osia yhteensä enintään 60 osp seuraavista tutkinnoista: autoalan perustutkinto automaalauksen osaamisala ja autokorinkorjauksen osaamisala, kone- ja metallialan perustutkinto ja liiketalouden perustutkinto asiakaspalvelun ja myynnin osaamisala.</i></p>
<p>Tutkinnon osa ammattitutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa alla määritellyistä ammattitutkinnoista. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää vain sellainen ammattitutkinnon osa, jonka ammattitaitovaatimukset ovat koko tutkinnon ammattitaitovaatimukseen suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä. Mahdollisia ammattitutkintoja ovat: Automaalarin ammattitutkinto, autokorimekaanikon ammattitutkinto, lattianpäällystäjän ammattitutkinto, maalarin ammattitutkinto, korroosionestomaalarin ammattitutkinto, kultaajakisällin ammattitutkinto, kunnossapidon ammattitutkinto, puusepänanalan ammattitutkinto, rakennuspeltisevän ammattitutkinto, rakennustuotealan ammattitutkinto, restaurointikisällin ammattitutkinto, sisustusalan ammattitutkinto, talonrakennusalan ammattitutkinto, teknisen eristäjän ammattitutkinto, teollisen pintakäsittelijän ammattitutkinto, veneenrakentajan ammattitutkinto, verhoilijan ammattitutkinto ja yrittäjän ammattitutkinto.</i></p>
<p>Tutkinnon osa erikoisammattitutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa alla määritellyistä erikoisammattitutkinnoista. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää vain sellainen erikoisammattitutkinnon osa, jonka ammattitaitovaatimukset ovat koko tutkinnon ammattitaitovaatimukseen suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä. Mahdollisia erikoisammattitutkintoja ovat: automaalarimestarin erikoisammattitutkinto, kiinteistöpalvelujen erikoisammattitutkinto, kultaajamestarin erikoisammattitutkinto, kunnossapidon erikoisammattitutkinto, käsityömestarin erikoisammattitutkinto, lattiamestarin erikoisammattitutkinto, maalarimestarin erikoisammattitutkinto, pintakäsittelymestarin erikoisammattitutkinto, puusepänanalan erikoisammattitutkinto, rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinto, restaurointimestarin erikoisammattitutkinto, sisustusalan erikoisammattitutkinto, talonrakennusalan erikoisammattitutkinto, venemestarin erikoisammattitutkinto ja verhoilijamestarin erikoisammattitutkinto.</i></p>
<p>Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää osa ammattikorkeakouluopinnoista joko 15 tai 30 osaamispisteen suuruisena.</i></p>

Ammattikorkeakouluopintojen osaamiskokonaisuuden tulee olla vähintään sellainen, että se vastaa pintakäsittelyalan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 15 osaamispistettä. Jos ammattikorkeakouluopintojen osaamiskokonaisuus vastaa kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä suhteutettuna koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin, se voidaan sisällyttää pintakäsittelyalan perustutkintoon 30 osaamispisteen suuruisena. Ammattikorkeakouluopinnoista ei edellytetä ammattiosaamisen näyttöä.

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia | 5-15 osp

Tämä voi sisältää työelämän alueellisten ja paikallisten ammattitaitovaatimusten ja opiskelijan ammattitaidon syventämistarpeiden mukaisia tutkinnon osia, joiden tulee vastata laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen tarpeisiin. Nämä tutkinnon osat nimetään työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja niille määritellään laajuus osaamispisteinä (5-15 osp). Lisäksi määritellään tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset, osaamisen arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat Opetushallituksen määräyksen (Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa 93/011/2014) liitteessä olevan arviointitaulukon mukaisesti.

Tutkinnon osat vapaasti valittavista tutkinnon osista | 5-15 osp

Lisäksi valinnaisia tutkinnon osia ovat:

Rakennusten korjausmaalaukset, 45 osp

Uudisrakennusmaalaukset, 30 osp

Lattianpäällystyksen perustyöt, 45 osp

Pintakäsittelyprosessien hoito, 45 osp

Metallituotemaalaukset, 45 osp

Puutuotepintakäsittelyn perustyöt, 30 osp

Puutuotteiden pintakäsittelyjen osaamisala, pintakäsittelijä | 135 osp

Pakollinen tutkinnon osa | 30 osp

Puutuotepintakäsittelyn perustyöt, 30 osp, P

Lisäksi valitaan YKSI tutkinnon osa seuraavista | 45 osp

Puuteollisuuden pintakäsittelylinjan hoito, 45 osp

Puutuotteiden pintakäsittely, 45 osp

Valinnaiset tutkinnon osat | 60 osp

Pientalojen ulkomaalaus, 15 osp

Kiviainesjulkisivujen suihkupuhdistus, 15 osp

Elementtisaumaus, 15 osp

Kiviainesjulkisivujen pinnoitus, 30 osp

Rakennuspintojen ruiskumaalaus, 15 osp

Betonipintojen etuoikaisut, 15 osp

Ruiskutasoitetyöt, 30 osp

Massapäällystystyöt, 15 osp

Rakennuspintojen entistäminen, 15 osp

Tapetointi, 15 osp

Lattianpäällysteiden uusiminen, 15 osp

Rakenteiden korjaus, 15 osp
Puupintojen pintakäsittelyt, 15 osp
Rakennusmaalauksen perustyöt, 15 osp
Mattotyöt, 30 osp
Julkisten tilojen lattianpäällystys, 15 osp
Märkätilojen muovimattotyöt, 15 osp
Parkettityöt, 30 osp
Kiinteän parketin asennus, 15 osp
Puulattioiden pintakäsittelyt, 15 osp
Lattialaatoitus, 30 osp
Märkätilojen laatoitus, 15 osp
Kivi- ja mosaiikkibetonilattioiden asennus, 15 osp
Pintakäsittelylinjan hoito, 15 osp
Kuumaupotus, 30 osp
Sähkökemialliset pintakäsittelyt, 30 osp
Kemialliset pintakäsittelyt, 30 osp
Hionta ja kiillotus, 15 osp
Pinnoitustyökalujen huolto ja korjaus, 15 osp
Maalauslinjan hoito, 30 osp
Suihkupuhdistus, 15 osp
Korroosionestomaalaus, 30 osp
Jauhemaalaus, 15 osp
Puuteollisuuden pintakäsittelylinjan hoito, 45 osp
Puutuotteiden pintakäsittely, 45 osp
Kalvopinnoitus, 15 osp
Puutuotteiden pintavirheiden korjaus, 15 osp
Varastointi, 15 osp
Koristemaalaus, 15 osp
Mukailumaalaus, 15 osp
Erikoismaalaus, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
<p>Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta</p> <p><i>Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi ammatillinen tutkinnon osa ammatillisista perustutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt. Tutkinnon</i></p>

osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkinnossa tällainen tutkinnon osa on 15 osaamispistettä. Puutuotteiden pintakäsittelyjen osaamisalaan voidaan sisällyttää tutkinnon osa/osia yhteensä enintään 60 osp seuraavista tutkinnoista: käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisala, liiketalouden perustutkinto asiakaspalvelun ja myynnin osaamisala, puualan perustutkinto, verhoilu- ja sisustusalan perustutkinto.

Tutkinnon osa ammattitutkinnosta

Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa alla määritellyistä ammattitutkinnoista. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää vain sellainen ammattitutkinnon osa, jonka ammattitaitovaatimukset ovat koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä. Mahdollisia ammattitutkintoja ovat: automaalarin ammattitutkinto, autokorimekaanikon ammattitutkinto, lattianpäällystäjän ammattitutkinto, maalarin ammattitutkinto, korroosionestomaalarin ammattitutkinto, kultaajakisällin ammattitutkinto, kunnossapidon ammattitutkinto, puusepänanalan ammattitutkinto, rakennuspeltisevän ammattitutkinto, rakennustuotealan ammattitutkinto, restaurointikisällin ammattitutkinto, sisustusalan ammattitutkinto, talonrakennusalan ammattitutkinto, teknisen eristäjän ammattitutkinto, teollisen pintakäsittelijän ammattitutkinto, veneenrakentajan ammattitutkinto, verhoilijan ammattitutkinto ja yrittäjän ammattitutkinto.

Tutkinnon osa erikoisammattitutkinnosta

Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa alla määritellyistä erikoisammattitutkinnoista. Tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten tulee poiketa oleellisesti tutkintoon valituista muista tutkinnon osista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää vain sellainen erikoisammattitutkinnon osa, jonka ammattitaitovaatimukset ovat koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä. Mahdollisia erikoisammattitutkintoja ovat: automaalarimestarin erikoisammattitutkinto, kiinteistöpalvelujen erikoisammattitutkinto, kultaajamestarin erikoisammattitutkinto, kunnossapidon erikoisammattitutkinto, käsityömestarin erikoisammattitutkinto, lattiamestarin erikoisammattitutkinto, maalarimestarin erikoisammattitutkinto, pintakäsittelymestarin erikoisammattitutkinto, puusepänanalan erikoisammattitutkinto, rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkinto, restaurointimestarin erikoisammattitutkinto, sisustusalan erikoisammattitutkinto, talonrakennusalan erikoisammattitutkinto, venemestarin erikoisammattitutkinto ja verhoilijamestarin erikoisammattitutkinto.

Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista

Tutkinnon osat ammattitutkinnosta, erikoisammattitutkinnosta ja ammattikorkeakouluopinnoista ovat keskenään vaihtoehtoisia. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista. Pintakäsittelyalan perustutkintoon voidaan sisällyttää osa ammattikorkeakouluopinnoista joko 15 tai 30 osaamispisteen suuruisena. Ammattikorkeakouluopintojen osaamiskokonaisuuden tulee olla vähintään sellainen, että se vastaa pintakäsittelyalan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksiin suhteutettuna kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 15 osaamispistettä. Jos ammattikorkeakouluopintojen osaamiskokonaisuus vastaa kattavuudeltaan, vaikeusasteeltaan ja merkittävyydeltään vähintään 30 osaamispistettä suhteutettuna koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin, se voidaan sisällyttää pintakäsittelyalan perustutkintoon 30 osaamispisteen suuruisena. Ammattikorkeakouluopinnoista ei edellytetä ammattiosaamisen näyttöä.

<p>Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia 5-15 osp</p> <p><i>Tämä voi sisältää työelämän alueellisten ja paikallisten ammattitaitovaatimusten ja opiskelijan ammattitaidon syventämistarpeiden mukaisia tutkinnon osia, joiden tulee vastata laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen tarpeisiin. Nämä tutkinnon osat nimetään työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja niille määritellään laajuus osaamispisteinä (5-15 osp). Lisäksi määritellään tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset, osaamisen arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat Opetushallituksen määräyksen (Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa 93/011/2014) liitteessä olevan arviointitaulukon mukaisesti.</i></p>
<p>Tutkinnon osat vapaasti valittavista tutkinnon osista 5-15 osp</p>
<p>Lisäksi valinnaisia tutkinnon osia ovat:</p>
<p>Rakennusten korjausmaalaus, 45 osp</p>
<p>Uudisrakennusmaalaus, 30 osp</p>
<p>Lattianpäällystyksen perustyöt, 45 osp</p>
<p>Pintakäsittelyprosessien hoito, 45 osp</p>
<p>Metallituotemaalaus, 45 osp</p>
<p>YHTEISET TUTKINNON OSAT 35 OSP</p> <p><i>Tutkinnon perusteissa määrättyjen osa-alueiden valinnaisten osaamistavoitteiden lisäksi tai niiden sijaan koulutuksen järjestäjä voi päättää erilaajuisia muita valinnaisia osaamistavoitteita. Koulutuksen järjestäjän itse päättämille valinnaisille osaamistavoitteille määritellään osaamisen arviointi ja laajuus osaamispisteinä. Tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla myös opiskelijan aikaisemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden osaamistavoitteita.</i></p>
<p>Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp, P</p>
<p>Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp, P</p>
<p>Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp, P</p>
<p>Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp, P</p>
<p>VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT 10 OSP</p> <p><i>Vapaasti valittavat tutkinnon osat (10 osp) tukevat tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita ja ne voivat koostua yhdestä tai useammasta tutkinnon osasta. Tutkinnon osat voivat olla seuraavia:</i></p>
<p>Ammatillisia tutkinnon osia 10 osp</p> <p><i>Tämä voi sisältää ammatillisia tutkinnon osia oman tai jonkin muun koulutusalan ammatillisista perustutkinnoista, ammattitutkinnoista tai erikoisammattitutkinnoista.</i></p>
<p>Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia 10 osp</p> <p><i>Tämä voi sisältää työelämän alueellisten ja paikallisten ammattitaitovaatimusten ja opiskelijan ammattitaidon syventämistarpeiden mukaisia tutkinnon osia, joiden tulee vastata laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen tarpeisiin. Nämä tutkinnon osat nimetään työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja niille määritellään laajuus osaamispisteinä. Lisäksi määritellään tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset, osaamisen arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat Opetushallituksen määräyksen (Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa 93/011/2014) liitteessä olevan arviointitaulukon mukaisesti.</i></p>
<p>Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja 10 osp</p>

Tämä voi sisältää ammatillisen perustutkinnon yhteisiä tutkinnon osia tai niiden osa-alueita tai lukio-opintoja, jotka toteutetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja | 10 osp

Tämä voi sisältää jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia tutkinnon osia. Nämä tutkinnon osat nimetään ja niille määritellään laajuus osaamispisteinä. Lisäksi voidaan määritellä tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet, osaamisen arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat. Osaaminen voidaan koulutuksen järjestäjän päätöksellä arvioida asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli käytetään arviointiasteikkoa T1-K3, määrittelyssä voidaan hyödyntää Opetushallituksen määräyksen (Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa 93/011/2014) liitteessä olevaa arviointitaulukkoa.

Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia | 10 osp

Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvat yksilölliset tutkinnon osat voivat olla oman tai muiden alojen työssä, itsenäisessä ammatin harjoittamisessa tai yrittämisessä hankittua osaamista. Nämä tutkinnon osat nimetään ja niille määritellään laajuus osaamispisteinä. Lisäksi voidaan määritellä tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset, osaamisen arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat. Osaaminen voidaan koulutuksen järjestäjän päätöksellä arvioida asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli käytetään arviointiasteikkoa T1-K3, määrittelyssä voidaan hyödyntää Opetushallituksen määräyksen (Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa 93/011/2014) liitteessä olevaa arviointitaulukkoa.

TUTKINTOA YKSILÖLLISESTI LAAJENTAVAT TUTKINNON OSAT

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelija voi yksilöllisesti sisällyttää perustutkintoonsa enemmän tutkinnon osia, jos se on tarpeellista työelämän alakohtaisten tai paikallisten ammattitaitovaatimusten tai opiskelijan ammattitaidon syventämisen kannalta. Ne voivat olla ammatillisia tutkinnon osia tai paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia.

2. Tutkinnon osat

2.1. Betonipintojen etuoikaisut, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä rakennusten sisä- ja ulkopinnoille ennen rappauksia tai tasoituksia tarvittavia etuoikaisutöitä työselostusten ja työohjeiden mukaisesti.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- valita käyttötarkoitukseen sopivat tarvikkeet ja tuntee niitä koskevat standardit ja ohjeet
- valita oikean laastityypin siten, että valitun laastin lujuus sopii sekä oikaistavalle alustalle että päälle tulevalle pintakerrokselle, ja siten, että asiakirjoissa määrätty oikaistun pinnan lujuus- ja tasaisuusvaatimukset täyttyvät
- kuljettaa ja varastoida tarvikkeet vahingollisilta vaikutuksilta suojattuina niin, että ne pysyvät käyttökelpoisina
- tehdä etuoikaisuun liittyviä materiaali- ja työmenekkilaskelmia
- käyttää etuoikaisussa käytettäviä työvälineitä
- tehdä betonipintojen etuoikaisut pintakäsittelykuntoon
- tehdä betonipintojen pintakäsittelyä varten tehtävät ylihionnat
- poistaa korjauskohteissa vaurioituneen tasoitteen tarvittavassa laajuudessa
- selvittää ennen purkua mahdollisen asbestin esiintymisen sekä kosteus- ja homevauriot
- suorittaa korjauskohteissa tarvittavat pohjustukset ja oikaisut oikaisulaastilla
- käyttää oikaisutöissä henkilökohtaisia suojaimia ja ottaa huomioon työturvallisuuskäytännöt ja muut työkyvyn ylläpitämisen kannalta tärkeät asiat
- noudattaa rakennusjätteen käsittelyssä viranomaisten antamia määräyksiä ja ohjeita.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• omaa oikean työasenteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• on oma-aloitteinen ja osaa toimia työyhteisön parhaaksi

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta työn aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään itsenäisesti ja suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> saa työnsä suoritetuksi ohjauksen alaisena suorittaa työn niin, että se vaatii korjauksia, mutta niiden aiheuttamat kokonaiskustannukset alittavat työn uusimisesta aiheutuvat kustannukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ajoittain ohjausta mutta kykenee saamaan työnsä valmiiksi pääasiassa itsenäisesti suorittaa työn niin, että se vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee työnsä valmiiksi itsenäisesti ilman ohjausta suorittaa työn niin, että se vastaa sellaisenaan määritelmien mukaista laatutasoa

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa työtään realistisesti, mutta tarvitsee apua laatuvaatimusten tulkinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti ja kykenee korjaamaan virheensä neuvonnan jälkeen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> korjaa tarvittaessa työsuoritustaan työn kuluessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIEN HALLINTA

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarttuu työvälineisiin oikeilla käsiotteilla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> säilyttää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii itsenäisesti työvälineiden puhdistamisesta käytön jälkeen

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta materiaalien säilytykseen liittyvissä asioissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa työskennellä siististi ja laatuvaatimusten mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa huolehtia työn jälkeen pakkausten sulkemisista ja materiaalien säilytyksestä

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ei päästä viemäreihin sementtipitoisia jätteitä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimittaa työstä muodostuvat jätteet niille varattuihin keräilyastioihin.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa tarvittaessa lajitella oikein työstään muodostuvat jätteet.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">ottaa työssään huomioon tuotteen etiketissä olevat tiedot ja noudattaa annettuja käyttöohjeitaosaa arvioida alustasta johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa tulkita oikein tuotteen etiketissä olevatkykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun yhdessä ammattitaitoisen maalarin tai rapparin kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa tulkita myös tuotteen etiketissä olevia vieraskielisiä tietojaosaa lukea työpiirustuksia ja työselostusta sekä kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun asiakkaan tai työnjohtajan kanssa

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida riittävällä tarkkuudella aloittamaansa työsuorituksen tarvittavaa työaika.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida riittävällä tarkkuudella suunnitteilla olevaan työsuorituksen tarvittavan materiaalin määränosaa työssä tarvittavat peruslaskutoimitukset.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa itsenäisesti laskea lähes oikein työsuorituksessa tarvittavan ajan ja materiaalin menekinosaa omassa työssään tarvittavan perusmatematiikan.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa ohjauksen jälkeen soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa soveltaa oppimaansa tietoa käytännön töissäosaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa itsenäisesti soveltaa oppimaansa tietoa käytännön töissäosaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa toimia asianmukaisesti työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin erimielisyyksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita tietää työhön liittyvät silmätapaturmavaarat ja käyttää tarpeellisia suojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää terveellisten työtapojen ja työasentojen tärkeyden suojaantuu oma-aloitteisesti haitallisten aineiden hengitys- ja kosketusaltistumiselta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää ergonomisesti oikeita työasentoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä tasoitetoita edeltäviä betonipintojen oikaisutöitä työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.2. Elementtisaumaus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittajan osaa tehdä ulkoseinäelementtien elastiset saumaustyöt työselostusten ja työnjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- poistaa korjauskohteissa vanhoja elementtisaumoja ja valmistaa saumat uudelleen käsittelyä varten
- selvittää ennen purkua mahdollisen asbestin esiintymisen sekä kosteus- ja homevauriot ja vanhojen sauma-aineiden haitat ympäristölle ja terveydelle
- valita oikeat käyttötarkoitukseen sopivat tarvikkeet ja tuntee niitä koskevat standardit ja ohjeet
- valita oikean sauma-aineen siten, että sauman lujuusvaatimukset täyttyvät
- tehdä saumaukseen liittyviä materiaali- ja työmenekkilaskelmia
- tehdä ennen saumaustöitä tarvittavat saumapintojen korjaukset, avarrukset ja puhdistukset
- tehdä saumojen pohjustuskäsittelyt saumaustarvikkeen valmistajan ohjeen mukaan
- suorittaa saumaukset ja tiivistykset saumausnauhalla, -vaahdolla tai -massalla
- käyttää oikein saumauksessa tarvittavia työvälineitä
- käyttää henkilönostimia ja ottaa työssään huomioon niiden turvallisen käytön periaatteet
- käyttää henkilökohtaisia suojaimia ottaen huomioon työturvallisuuskäytökohdat ja muut työkyvyn ylläpitämiseen liittyvät vaatimukset
- kuljettaa ja varastoida tarvikkeet vahingollisilta vaikutuksilta suojattuina niin, että ne pysyvät käyttökelpoisina
- ottaa huomioon saumaussäätteiden käsittelyssä noudatettavat viranomaisten antamat vaatimukset ja ohjeet.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• omaa oikean työasenteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa toimia yritteliäästi ja laskea oman työnsä kustannusvaikutukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• on oma-aloitteinen ja osaa toimia työyhteisön parhaaksi ja arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta työn aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ajoittain ohjausta mutta kykenee tekemään työnsä valmiiksi pääasiassa itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa edetä työssään omaaloitteisesti ja suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tekee työn niin, että suoritettu työ vaatii melko paljon korjauksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee työn niin, että suoritettu työ vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee työn niin, että suoritettu työ vastaa sellaisenaan määritelmien mukaista laatutasoa

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään asiallisesti, mutta tarvitsee apua laatuvaatimusten tulkinnessa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• arvioi ja korjaa tarvittaessa työsuoritustaan työn kuluessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIEN HALLINTA

Työmenetelmien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• pääsee ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• pääsee itsenäisesti valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarttuu työvälineisiin oikeilla käsiotteilla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> säilyttää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työsuorituksen jälkeen itsenäisesti työvälineiden puhdistamisesta

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta materiaalien säilytykseen liittyvissä asioissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siististi ja laatuvaatimusten mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työn jälkeen pakkausten sulkemisista ja materiaalien säilytyksestä

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työstään muodostuvat ongelmajätteet ja tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa huomioon tuotteen etiketissä olevat tiedot ja noudattaa annettuja käyttöohjeita kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun yhdessä ammattitaitoisen saamaajan kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tulkitssee oikein tuotteen etiketissä olevia tietoja osaa arvioida alustasta johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kykenee tulkitsemaan myös tuotteen etiketissä olevia vieraskielisiä tietoja osaa lukea työpiirustuksia ja työselostusta sekä kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun asiakkaan tai työnjohtajan kanssa

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida aloittamaansa työsuoritukseen tarvittavaa työaikaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työsuorituksessa tarvittavan ajan ja materiaalin menekin osaa työssä tarvittavat peruslaskutoimitukset.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa itsenäisesti laskea työsuorituksessa tarvittavan ajan ja materiaalin menekin osaa omassa työssään tarvittavan perusmatematiikan.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">soveltaa ohjauksen jälkeen oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">soveltaa oppimaansa tietoa pääosin itsenäisesti käytännön töissä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">soveltaa itsenäisesti oppimaansa tietoa käytännön töissä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">toimii asianmukaisesti työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii työssään joustavasti ja tekee asiallisia ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">toimii innovatiivisesti ja osaa itsenäisesti suorittaa ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">noudattaa sovittuja työaikoja ja työyhteisön käyttäytymissääntöjä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">varmistaa turvallisuuden kaikissa työvaiheissa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">käyttää ergonomisesti oikeita työasentoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä ammattitaitovaatimuksissa määriteltyjä saumaustöitä työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.3. Erikoismaalaus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä erilaisia rakennusten tai laivojen sisäpintojen, tai muiden teollisuustuotteiden erikoismaalauksia.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- suunnitella työn pääasiassa mallikirjojen ja kuvastojen avulla
- tehdä erilaisia erikoismaalaustöitä tarkoitukseen soveltuvilla maalaustarvikkeilla (esimerkiksi: väripesut, pirskotukset, kuviointimaalaukset, koristepinnoitukset, kuullotukset, lastamaalaukset, railomaalaukset jne)
- käyttää apunaan piirustuksia, luonnoksia, malleja, suunnitelmia, työselostuksia ja -ohjeita
- tehdä tarvittavat pohjatyöt (esikäsittelyt ja maalaukset)
- huolehtia työpaikan järjestyksestä, siisteydestä ja suojauksesta niin, että valmiit pinnat eivät vaurioidu.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Oman työn suunnittelu ja näytemallin valmistus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa työhönsä liittyvän suunnittelutarpeen, mutta tarvitsee apua suunnittelun aloituksessa ja keskeisissä päätöksentekotilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee omaa työtään aktiivisesti ja valmistaa toteutuskelpoisen näytemallin kohtuullisen nopeasti, tarvitsee vain vähän ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työsuunnitelman ja näytemallin itsenäisesti, malli vastaa sille asetettuja kestävyys- ja ulkonäkövaatimuksia

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työpanostaan työprosessin eri vaiheissa, mutta tarvitsee välillä ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • vertailee oma-aloitteisesti työnsä laatua näytemalliin työprosessin aikana ja huomioi mahdolliset korjaustarpeet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi työprosessin aikana oman työnsä laatua ja tuottavuutta, tekee tarvittaessa muutoksia työmenetelmiin tai -ajoitukseen liittyviä muutoksia

Työn kokonaisuuden hallinta luonnosvaiheesta valmiiksi erikoismaalaustyöksi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • saa työnsä valmiiksi kohtuullisella ohjauksella lähes määräajassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • saa työnsä valmiiksi määräajassa vähäisellä ohjauksella.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työtä itsenäisesti ja järjestelmällisesti, työ valmistuu aikataulun mukaisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Erikoismaalausmenetelmät, esimerkiksi: Väripesu, Pirskotus, Kuviointimaalaus, Koristepinnoitus, Kuultomaalaus, Lastamaalaus, Railomaalaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee alkuohjauksen jälkeen erikoismaalausta vähintään kolmella eri menetelmällä siten, että valmis pinta voi poiketa hieman mallista, mutta se on käsitelty kauttaaltaan tasaisesti, vain reuna-alueilla sallitaan muusta pinnasta erottuvia pieniä poikkeamia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suoriutuu vähäisen ohjauksen jälkeen erikoismaalaustehtävistään siten, että lopputulos vastaa hyvin mallia ja myös reuna-alueet ovat tasaisesti käsiteltyjä ja tarkkarajaisia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee itsenäisesti työohjeita ja -malleja vastaavia erikoismaalaustöitä, työn laadussa ei ilmene olennaista huomautettavaa

Työvälineet: Koristetelat, Lastat, Harjat ja siveltimet, Sienet, rievut ja muut kuviointivälineet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää erikoismaalaustöissä tarvittavia työvälineitä ohjeiden mukaisesti, mutta ei osaa varmuudella ehdottaa määrättyyn kuviointiin tarvittavaa työvälinettä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä tarkoituksenmukaisesti ja tekee käyttökelpoisia ehdotuksia määrättyyn kuviointiin tarvittavista välineistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä itsenäisesti ja monipuolisesti, muokkaa ja kehittää työvälineitä tarpeen mukaan

Erikoismaalausmateriaalit: Struktuuripinnoitteet, Kuultomaalit, Erikoislakat, Erikoislisäaineet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee erikoismaalausmateriaaleja käyttöohjeiden mukaisesti, tarvitsee ehkä ohjeita uusien tai harvemmin käytettävien tuotteiden käsittelyssä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> löytää tarvittavat käyttöohjeet itsenäisesti, käsittelee tuotteita huolellisesti ja suojaaa tarvittaessa käsittely-ympäristön
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> muokkaa tuotteita tarpeen mukaan ohentimilla, paksuntimilla, hidastimilla tai muilla käyttö- ja ulkonäköominaisuuksiin vaikuttavilla lisäaineilla

Estetiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suhtautuu työtehtävään asiakasmyönteisesti eikä pyri kyseenalaistamaan tekemänsä työn kauneusarvoja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa keskustella käytettävien värien ja kuvioiden tarkoituksenmukaisuudesta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> havaitsee ja ymmärtää värien tai kuviointien esteettisiä vaikutuksia.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Tuotetietous	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tietää tavallisimpia erikoismaalaustuotteiden kauppa- tai yleisnimiä ja osaa mainita niiden pääasiallisen käyttötarkoituksen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee tavallisimpien erikoismaalaustuotteiden soveltuvuuden käsiteltäville alustoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tuntee erikoismaalauksessa usein käytettävien tuotteiden tärkeimmät ominaisuudet

Värisoinnutus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tietää väriopilliset perusilmiöt, kuten kontrastit, harmoniat ja metameria
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee NCS-järjestelmän muodostumisperiaatteen ja osaa sävyttää värejä silmämääräisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää tavoitteellisen värisoinnutuksen periaatteet ja pystyy hyödyntämään näitä erikoismaalauksessa

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">huolehtii jätteiden lajittelusta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">pyrkii välttämään tarpeetonta materiaalien kulutusta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida suorittamansa erikoispintakäsittelyn ympäristövaikutuksia.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelman ratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">toimii annettujen ohjeiden mukaankehittää omaa toimintaansa saamiensa ohjeiden perusteella
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">hakee tietoa ja osoittaa kiinnostusta oman oppimisensa kehittämiseenlöytää itse toiminnastaan kehittämiskohteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ratkaisee työssään ilmeneviä ongelmia ja etsii vaihtoehtoisia toimivia työtapojakehittää määrätietoisesti omaa toimintaansa

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">toimii yhdessä muiden kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">työskentelee asiakaslähtöisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää asiakaslähtöisen toiminnan merkityksen

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työpaikalla noudatettavien käytäntöjen mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huomioi työympäristössä tai olosuhteissa valmiin pinnan säilymistä vaarantavat tekijät

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita, mutta tarvitsee ehkä työympäristön siivoamiseen liittyviä huomautuksia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • havaitsee työhönsä liittyvät vaarat ja pitää työympäristön koko ajan siistinä ja järjestyksessä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa varautua ennakkoon terveyttä, turvallisuutta ja toimintakykyä vaarantaviin tilanteisiin.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä erikoismaalaustyökokonaisuuksia työkohteissa. Erikoismaalaustyökokonaisuuksissa käytetään esimerkiksi joitain seuraavista menetelmistä väripesut, pirskotukset, kuviointimaalaukset, koristepinnoitukset, kuullotukset, lastamaalaukset, railomaalaukset. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.4. Hionta ja kiillotus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä pintakäsittelävien ja pintakäsiteltyjen pintojen hiontoja ja kiillotuksia.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- lukea koneenpiirustuksia pinnanlaatu- ja toleranssimerkintöineen
- tehdä kappaleen pituusmittojen ja muotojen tarkistusmittauksia
- tehdä kappaleen pinnan pinnankarheuden ja kiillon mittauksia
- käyttää käsihiomakoneita erilaisilla laikoilla ja harjoilla
- käyttää erilaisia hionta-aineita
- käyttää nauha-, taso- ja pyöröhiomakoneita
- tehdä metallipintojen tasoitushiontoja, kiillotuksia ja harjauksia
- suorittaa tahnakiillotuksia asiakirjoissa määrättyihin karheusarvoihin
- oikaista hiomakiven
- tehdä pintakäsittelyä edeltävät hionnat, reunojen pyöritykset ja jäysteiden poistot
- hioa pintakäsitteltyt pinnat määrämittaen
- tehdä hiontoja, kiillotusta ja reunojen pyöritystä sekä poistaa jäysteitä ja tuotantonaarmuja täryttimellä tai rummuttamalla.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta alkuun pääsystä ja työmenetelmällisiä neuvoja vaadittavaan lopputulokseen päästäkseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tietää, millaisilla työvaiheilla päästään vaadittuun lopputulokseen, mutta tarvitsee joitain neuvoja päästäkseen laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee itsenäisesti työn vaadittuun laatuun

Aloitekyky ja yrittäjäys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kysyy tarvittaessa neuvoa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• pyrkii työskentelemään joutuisasti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee oma-aloitteisesti ja joutuisasti.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Hionta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa käyttää nauha-, tasoja pyöröhiomakonetta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa tahnakiillotuksen pinnankarheusarvoon Ra 0,01
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa hioa, kiillottaa ja harjata pintoja eri pinnanlaatuja kiiltoasteisiin

Käsihiomakoneen käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa käsihiomakoneen käytön ja tehdä esimerkiksi reunojen pyöristyksiä ja jäysteiden poistoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa käyttää tarkoituksenmukaisia kiillotuslaikkoja ja tehdä eriasteisia kiillotuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa käyttää erilaisia harjalaikkoja ja tehdä pinnat haluttuun kiiltoasteeseen ja kuvioon

Hiomakiven vaihtaminen ja kunnostaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa tarkistaa, että hiomakivi on kunnossa• osaa vaihtaa ja tasapainottaa hiomakiven
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa hiomakiven materiaalin ja osaa valita hiottavalle materiaalille oikean tyyppisen hiomakiven• osaa tehdä hiomakiven oikaisun ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa itsenäisesti suunnitella ja toteuttaa hiomakiven vaihtoon liittyvät toiminnot• osaa säätää hiomakiven haluttuun kartioon hiontavaran mukaan

Mittaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää mikrometriä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää mittapaloja ja mittakelloa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa mitata ympyrämuotoisuuden ja tasomaisuuden mittaukset.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Piirustusten ja ohjeiden ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa lukea koneenpiirustuksia ja hahmottaa piirustuksen mukaisen kappaleen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa tulkita koneenpiirustuksen projektioita ja niihin liittyviä mitta- ja geometrisia toleransseja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hallitsee itsenäisesti koneenpiirustuksen lukemisen ja piirtämisen ja osaa eri toleranssien merkityksen

Laadunhallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta laatuvaatimusten tunnistamisessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa laatuvaatimukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa korjata työsuoritustaan laatuvaatimusten mukaisesti

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää fysikaalisten suureiden merkityksen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> päättelee fysikaalisten suureiden muutosten vaikutusta työkohteessa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tarkastelee matematiikan avulla eri suureiden vaikutusta toimintaan.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmaratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta ja esimerkkejä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> etsii tietoa ja ratkaisee ongelmia avustettuna
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee työhön liittyvät ongelmat itsenäisesti

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa huomioon toiset työntekijät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> on joustava
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> on aktiivinen

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää koneita ja työvälineitä huolellisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee vastuuntuntoisesti ja huolehtii työvälineistä ja työympäristöstä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee huolellisesti ja tarkasti

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita sekä käyttää henkilönsuojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee ergonomisesti oikein.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä pintakäsitteltävien kappaleiden viimeistelytyötä (esimerkiksi pyöristyksiä, tuotantonaarmujen ja jäysteiden poistoa) ja mekaanisia pintakäsittelytyötä (esimerkiksi kuviointoja, kiillotuksia, mattapintoja) sekä ennen tai jälkeen pintakäsittelyn tehtäviä hiontoja ja kiillotuksia (esim. pohja- ja väliahiontoja ja hiontoja määrämittaen). Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.5. Huippuosaajana toimiminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- työskennellä alan huippuosaamista vaativissa tehtävissä
- hallita alan työt ja työtehtäväkokonaisuudet sekä laajan materiaalivalikoiman
- huomioida huipputuotannon, -tuotteen tai -palvelun laatuvaatimukset
- ratkoa ongelmia ja sopeutua muutoksiin
- varmistaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeiden toteutumisen
- kommunikoida asiakkaan kanssa äidinkielellään ja vähintään yhdellä itselleen vieraalla kielellä
- arvioida ja uudistaa omaa osaamistaan
- mitoittaa omat henkiset voimavaransa työtehtävän mukaan
- kehittää työtä ja työympäristöä
- toimia alan verkostoissa
- osallistua työyhteisön kehittämiseen.

Arviointi

TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Työn suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">asettaa tavoitteensa ja suunnittelee oman työnsä ja aikataulun realistiseksi ja toteuttamiskelpoiseksi huomioiden korkeat laatuvaatimukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">asettaa tavoitteensa ja suunnittelee oman työnsä ja aikataulun realistiseksi ja toteuttamiskelpoiseksi muuttuvissa olosuhteissa huomioiden korkeat laatuvaatimukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">asettaa tavoitteensa ja suunnittelee oman työnsä itsenäisesti ja aikataulun realistiseksi ja vaiheiltaan toteuttamiskelpoiseksi muuttuvissa olosuhteissa huomioiden korkeat laatuvaatimukset ja kykenee tarvittaessa muuttamaan suunnitelmaa

Työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">arvioi työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">arvioi realistisesti työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan sekä perustelee arviotaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">arvioi realistisesti työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan sekä perustelee arviotaan ja määrittelee kehittämistarpeitaan

Toimiminen työssä ja työyhteisössä	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">toimii työssään työyhteisön työhyvinvointia edistävästi sekä kehittää työympäristöään yhdessä muiden kanssa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">pyrkii aktiivisesti edistämään työyhteisön työhyvinvointia sekä kehittämään työympäristöään yhdessä muiden kanssa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osallistuu työyhteisön työhyvinvoinnin kehittämiseen sekä tukee yhdessä muiden kanssa työympäristön kehittymistä huippuosaamisen vaatimalle tasolle.

TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työtehtävään ja työympäristöön soveltuvan työmenetelmän ja työvälineiden sekä materiaalin valinta ja käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">käyttää omatoimisesti työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaalejatyöskentelee huolellisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">valitsee omatoimisesti työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit sekä käyttää niitä muuttuvissa tilanteissatyöskentelee huolellisesti ja rauhallisesti sekä luovasti ja innovatiivisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">valitsee rohkeasti uusiakin työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja sekä käyttää niitä sujuvasti muuttuvissa tilanteissatyöskentelee järjestelmällisesti, tarkasti ja varmasti sekä luovasti ja innovatiivisesti

Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti• kehittää osaamistaan ja työtapojaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii aktiivisesti yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti ja havaitsee kehittämiskohteita• kehittää aktiivisesti osaamistaan ja työtapojaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii sitoutuneesti yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti sekä kehittää toimintamalleja näiden tavoitteiden aikaansaamiseksi• kehittää aktiivisesti osaamistaan ja työtapojaan haastavien työtehtävien tasolle

Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii aika- ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden kustannustehokkaasti ja tuloksellisesti• havaitsee poikkeamia• toimii työssään edistäen pysyviä asiakassuhteita• sopeutuu muutoksiin ja työskentelee pitkäjänteisesti huippuosaamista vaativissa työtehtävissä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii oma-aloitteisesti aika ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioiden kustannustehokkaasti ja yrityksen tai organisaation tuloksellisuutta edistävästi• neuvottelee ja etsii ratkaisuja poikkeamille• edistää aktiivisesti toiminnan jatkuvuutta ja pysyviä asiakassuhteita• sopeutuu nopeasti muutoksiin ja työskentelee pitkäjänteisesti työtään kehittäen huippuosaamista vaativissa työtehtävissä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee yrittäjämäisellä asenteella huomioiden ajan ja muut käytettävissä olevat resurssit kustannustehokkaasti ja yrityksen tai organisaation tuloksellisuutta edistävästi• korjaa toimintaa sovittujen ratkaisujen mukaan• edistää itsenäisesti toiminnan jatkuvuutta ja pysyviä asiakassuhteita• ennakoi muutoksia, jotta voi helpommin sopeutua niihin ja työskentelee pitkäjänteisesti työtään itsenäisesti kehittäen huippuosaamista vaativissa työtehtävissä.

TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA**Työssä tarvittavan tiedon hallinta ja soveltaminen**

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hankkii ja käyttää työssä tarvittavaa tietoa omatoimisesti ja kysyy tarvittaessa neuvoa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hankkii ja soveltaa työssä tarvittavaa tietoa omatoimisesti ja pystyy ratkomaan ongelmatilanteita yhdessä muiden kanssa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hankkii ja soveltaa itsenäisesti työssä tarvittavaa tietoa vaihtelevissa työtilanteissa ja perustelee ratkaisujaan hankkimansa tiedon pohjalta.

ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• laatii itselleen yksilöllisen kehityssuunnitelman omista lähtökohdistaan• selviytyy tavallisimmista ongelmatilanteista oppimateriaaleja ja ohjekirjoja hyödyntäen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• laatii itselleen yksilöllisen kehityssuunnitelman omista lähtökohdistaan niin, että se tukee kasvua alan huippuammattilaiseksi• selviytyy itsenäisesti ongelmatilanteista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• uudistaa omaa osaamistaan yksilöllisen kehityssuunnitelman mukaisesti niin, että se tukee kasvua alan huippuammattilaiseksi• selviytyy itsenäisesti ongelmatilanteista ja pystyy perustelevaan valintansa

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kommunikoi asiakkaiden kanssa ja työyhteisössä omalla kielellään sekä välttävästi vähintään yhdellä itselle vieraalla kielellä• toimii työryhmän aktiivisena jäsenenä ja sopeutuu työyhteisöön
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• kommunikoi asiakkaiden kanssa ja työyhteisössä omalla kielellään sekä vähintään yhdellä itselle vieraalla kielellä• toimii työryhmän aktiivisena jäsenenä ja sopeutuu hyvin työyhteisöön
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• kommunikoi sujuvasti asiakkaiden kanssa ja työyhteisössä omalla kielellään sekä vähintään yhdellä itselle vieraalla kielellä• toimii työryhmän aktiivisena jäsenenä ja työyhteisön huippuammattilaisena osaamistaan muille välittäen

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttäytyy työpaikan sääntöjen mukaisesti ja noudattaa työaikoja• toimii vastuullisesti ja noudattaa alan ammattieettisiä periaatteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttäytyy asiallisesti ja noudattaa työaikoja• toimii vastuullisesti ja oma-aloitteisesti alan ammattieettisten periaatteiden mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttäytyy hyvin ja noudattaa työaikoja• on ylpeä ammatistaan ja osaamisestaan, toimii vastuullisesti ja kehittää työtään alan ammattieettisten periaatteiden mukaan

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastuun oman toimintansa työturvallisuudesta ja noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • työskentelee ergonomisesti ja pitää työympäristönsä siistinä koko työprosessin ajan • ylläpitää omaa työhyvinvointiaan ja noudattaa terveellisiä elämäntapoja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastuun oman toimintansa työturvallisuudesta ja havaitsee työhönsä liittyvät vaarat sekä noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • työskentelee ergonomisesti ja pitää työympäristönsä siistinä koko työprosessin ajan myös haasteellisissa työtilanteissa • ylläpitää aktiivisesti omaa työhyvinvointiaan ja edistää terveellisiä elämäntapoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastuun oman ja työtiimin toiminnan työturvallisuudesta, noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita sekä havaitsee ilmoittaa havaitsemistaan työhönsä liittyvistä vaaroista • työskentelee ergonomisesti ja pitää työympäristönsä siistinä koko työprosessin ajan myös haasteellisissa työtilanteissa ja osallistuu työolosuhteiden kehittämiseen • ylläpitää aktiivisesti omaa työhyvinvointiaan, edistää terveellisiä elämäntapoja sekä kannustaa tähän myös muita työyhteisön jäseniä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä toimimalla huippuosaamista vaativissa oman alan työtilanteissa. Osaaminen on mahdollista osoittaa myös kansallisissa ja kansainvälisissä kilpailutilanteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.6. Jauhemaalaus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa jauhemaalauksen käsiruiskutuksen ja jauhemaalauslaitteistojen käytön.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- lukea työselostuksia ja ymmärtää jauhemaalausmerkinnät
- tehdä suojaukset pinnoille joita ei maalata
- esikäsitellä jauhemaalattavat kappaleet
- valmistaa maalattaville kappaleille sopivat ripustimet ja huoltaa niitä
- ripustaa jauhemaalattavat tuotteet
- valita oikeat jauhemaalityypit ja laitteet työstettävän kohteen mukaan
- tarkastaa tuotteen pinnan kelpoisuuden jauhemaalaukseen
- valita esikäsitelyn ja jauhemaalityypin kappaleelle kohdistuvan rasituksen mukaan
- käyttää jauhemaalauksessa tarvittavia laitteita
- jauhemaalauksen käsiruiskutuksen

- tehdä jauhemaalauslaitteiston puhdistukset ja käyttöhuollot
- korjata jauhemaalauslaitteisiin liittyvät pienet viat
- vaihtaa värijauheen jauhemaalauslaitteistoon
- tunnistaa jauhemaalaukseen liittyvien laitteiden toimintahäiriöt
- huolehtia jauhemaalauksessa käytettävän paineilman laadusta ja maalausolosuhteista
- tarkastaa valmiit tuotteet visuaalisesti
- tehdä laadunvarmistamiseen liittyvät tartunta- ja kalvonpaksuusmittaukset
- pakata valmiit tuotteet vastaanottajan vaatimusten mukaisesti
- korjata jauhemaalausvirheitä
- toimia jauhemaalauksessa yleisten työturvallisuusmääräysten mukaan
- huolehtia työpaikkansa siisteydestä ja järjestyksestä niin, että ei aiheuta tarpeetonta vaaraa itselleen tai kanssatyöntekijöilleen
- huolehtia jauhemaalauksessa syntyvien jätteiden lajittelusta
- suojautua oikein terveydelle haitallisilta aineilta
- käyttää työkykyä ylläpitäviä työskentelytapoja.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa helposti maalattavien tuotteiden jauhemaalauksen vaadittavaan laatutasoon • tarvitsee ohjausta maalausvaiheessa syntyvien virheiden havaitsemisessa ja korjaamisessa • osaa jauhemaalauslaitteiston käytön, mutta maalauksen aikana tulee jonkin verran käyttäjistä johtuvia toimintahäiriöitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa myös monimuotoisten ja vaikeasti maalattavien tuotteiden jauhemaalauksen vaadittavaan laatutasoon • osaa työn kuluessa korjata maalausvaiheessa syntyviä virheitä • huolehtii käyttöhuoltotoimenpiteistä niin, että maalausajaisia toimintahäiriöitä ei niistä johtuen esiinny
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa jauhemaalaukset itsenäisesti, laadukkaasti ja joutuisasti • hallitsee jauhemaalauksen niin, että maalausvaiheessa syntyy korjattavaa vähän • huolehtii koko ajan jauhemaalauslaitteiston toimintakuntoisuudesta

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kysyy neuvoa tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • on aktiivinen ja tarvittaessa aloitteellinen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi kustannuksia minimoiden

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työsuoritustaan.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään ja korjata työsuoritustaan tarpeen mukaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida oman työnsä kustannustehokkuutta ja parantaa työsuoritustaan.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Tuotteiden käsittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käsittelee tuotteita niin, että ei vahingoita niitä ennen maalausta tai sen jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee suojaukset pinnoille joita ei maalata
Kiitettävä K3	

Ripustus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ripustaa oikein aikaisemmin tutut, helposti maalattavat kappaleet valmiilla ripustimilla. Osaa huomioida mahdollisen esikäsitteilyn asettamat vaatimukset ripustukselle
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ripustaa oikein itselleen aikaisemmin vieraat kappaleet valmiilla ripustimilla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee itse hyvin toimivia ripustuksia kappaleille joita ei ole ennen maalannut

Jauhemaalauk	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• jauhemaalaa helposti maalattavia tuotteita itsenäisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• jauhemaalaa vaikean muotoisia tuotteita vähäisen ohjauksen avulla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• jauhemaalaa vaikean muotoisia maalattavia tuotteita itsenäisesti

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• valitsee sopivan ruiskutuslaitteen ja säätää sen erilaisille kappaleille• valvoo paineilman laatua ja maalausolosuhteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• huoltaa ripustimet ja ripustaa kappaleet oikein hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi• tekee tarvittaessa värienvaihdon
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• valitsee oikean ripustustavan erilaisille kappaleille• huoltaa jauhemaalauslaitteita

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ei päästä jauhemaaleja sekoittumaan keskenään värienvaihtojen yhteydessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttää pakkausmateriaaleja tarkoituksen mukaisesti
Kiitettävä K3	

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> lajittelee työssä muodostuvat jätteet ja kierrättää niitä sekä tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että jauhemaalain hukka on vähäistä ja että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii niin, että työssä energian kulutus on mahdollisimman pieni maalattaviin kappaleisiin nähden.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa jauhemaalattavan tuotteen materiaalin ja riittävän puhtauden tuntee yleisesti jauhemaalauksessa käytettävät jauhemaalit ja niiden ominaisuudet tietää tuotteen materiaalipaksuuden ja muodon vaikutuksen uunitusaikaan ja osaa välttää alipolttilanteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tarkastaa esikäsittelyn riittävän tason ennen jauhemaalauksia tuntee jauhemaalauksessa käytettävät jauhemaalit niin hyvin, että osaa niiden ominaisuuksien perusteella valita oikean jauhemaalain käyttökohteen mukaan tietää yleisimpien jauhemaalaukselaitteiden toimintahäiriöt ja niiden korjaustavat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi esikäsittelyn, jauhemaalauksen ja muiden tekijöiden vaikutuksen tulevan maalauksen korroosionestokykyyn tuntee yleisesti käytettävät jauhemaalit ja niiden standardien mukaiset merkintätavat

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa työssä tarvittavat peruslaskutoimitukset ja osaa arvioida aloittamaansa työsuorituksen tarvittavaa työaika.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekkiä ja laskea kappaleiden materiaalipaksuuden perusteella oikeat uunitusajat.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekin.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja -tyylinsä

Vuorovaikutus- ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimi asianmukaisesti työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii innovatiivisesti ja suorittaa itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä ja osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita ja käyttää tarkoituksenmukaisesti työkonien turvalaitteita käsittelee taakkoja turvallisesti ripustaa tuotteet niin että ne eivät aiheuta putoamisvaaraa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa varoa tärinää, melua ja hengitysilman epäpuhtauksia käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveystehaitat ja osaa torjua ja suojautua niiltä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä. osaa huolehtia omasta terveydestään ja toimintakyvystään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa toimimalla työntekijänä jauhemaalaaamossa kaikissa työvaiheissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.7. Julkisten tilojen lattianpäällystys, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä liike-, virasto-, laitos- yms. -tilojen lattiapintojen päällystystöitä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tarkistaa asennuspohjien soveltuvuuden lattianpäällysteen asentamiselle

- tehdä ennen päällystystä tehtävät mittaukset ja tarkistukset, kuten esimerkiksi vuota- tai laattajako, pintojen suoruus, suorakulmaisuus, tasaleveys jne.
- tehdä työhön liittyvät mahdolliset tasoitetyöt pohjustuksineen
- tehdä päällystystyöt kvartsi- tai vastaavilla laatoilla, homogeenisella matolla, tekstiilimatolla tai muulla vastaavalla julkisen tilan matolla
- tehdä tarvittavat saumat ja hitsaukset
- tehdä tarvittavat jalkalistojen kiinnitykset
- käsitellä työssä tarvittavia materiaaleja ja koneita turvallisesti sekä laittaa ne käyttökuntoon.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella tarvittavat työvaiheet ja kysyy neuvoa tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella työvaiheiden toteuttamisaikataulun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii suunnitelmallisesti ja muuttaa suunnitelmia tarpeen mukaan

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu hyväksyttävästi työkokonaisuuden suorittamiseen, mutta tarvitsee välillä ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa työkokonaisuuden ilman erityistä ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti

Sisäinen yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • on vastuuntuntoinen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • on vastuuntuntoinen ja huolellinen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on vastuuntuntoinen, huolellinen ja aloitteellinen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa oman osaamisensa puutteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa suoritustaan suhteessa yleisiin laatuvaatimuksiin.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN, JA MATERIAALIEN HALLINTA

Maton asennus ja leikkaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee oikeat asennussuunnat ja jättää raakaleikkauksiin riittävät siirtovarot, mutta reunaleikkauksissa on jonkin verran epätasaisuutta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee raakaleikkaukset siten, että vältetään tarpeettomilta hukkapaloilta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee leikkauksen siten, että matto riittää kauttaaltaan listojen alle ja työ etenee joutuisasti

Liiman levitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> levittää liiman oikealla tekniikalla, rajauksissa on hieman mutkia ja lastan reunalta muodostuu paikoin pieniä liimavalleja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> levittää liiman siten, että liima peittää alustan tasaisesti, mutta kampaussäljet ovat hieman erisuuntaisia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kampaa liiman tasaisesti ja tekee rajaukset suoriksi ja täsmällisiksi

Liimaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> liimaa siten, että saumoissa on jonkin verran liimapurseita ja valmiilla pinnalla vähäisiä liimatahroja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> liimaa siten, että saumoissa on vähäisiä liimapurseita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> liimaa siten, että valmis pinta on kauttaaltaan puhdas liimatahroista

Hiertäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hiertää siten, että hiertotekniikka ei ole täysin järjestelmällistä ja mattoon jää joitakin plosuja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hiertää siten, että hierto on riittävää ja päällyste on kauttaaltaan tasaisesti kiinnittynyt
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hiertää järjestelmällisesti ja joutuisasti, eikä valmiissa pinnassa ole huomautettavaa

Jyräys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> jyrää siten, että tekniikka ei ole täysin järjestelmällistä, lattiaan jää jyräämättömiä alueita ja laatat hammastavat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> jyrää riittävästi, päällyste on kauttaaltaan tasaisesti kiinnittynyt, eikä esiinny hammastusta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> jyrää täysin järjestelmällisesti ja joutuisasti, valmiissa pinnassa ei ole huomautettavaa

Saumausleikkaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> leikkaa siten, että päällekkäin leikattu sauma on pääosin tiivis, mutta leikkauksissa on vähäisiä mutkia, päättöleikkaus ei ole täysin huomaamaton
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> leikkaa siten, että päällekkäin leikattu sauma on tiivis, pieniä mutkia voi olla, mutta ne eivät erotu normaalilta katseluetäisyydeltä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> leikkaa siten, että päällekkäin leikattu sauma on kauttaaltaan tiivis, suora ja lähes huomaamaton

Läpiviennit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee lämpöputkien yms. läpiviennit niin, että ne vaativat ylimääräistä kittausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee läpiviennit asianmukaisesti, vaikka taustapuolilla on vähäisiä rakoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee läpiviennit kaikilta osin huolellisesti ja tarkasti

Uraus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee urauksen niin, että urassa on syvyyseroja, leveys vaihtelee ja ura saattaa poiketa saumalinjasta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee uran pääsääntöisesti tasavyvyiseksi ja saumalinjan mukaiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee uran tasavyvyiseksi ja suoran saumalinjan mukaiseksi

Hitsaukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hitsaa niin, että työ vaatii pieniä paikkauksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hitsaa tiiviiksi, tasauksissa on pieniä puutteita,
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hitsaa tiiviiksi ja tasaisiksi

Listoitukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää listoitukset pääosin asianmukaisesti, mutta paikoitellen on kuitenkin turhia rakoja ja jiirit eivät ole täysin kohdakkoin.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää listoitukset tiiviisti paikoilleen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää listoitukset niin, että jiirit ovat tarkasti kohdakkoin ja työ etenee joutuisasti.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Materiaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa tavanomaiset julkisten tilojen lattiapäällysteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee eri päällystetyyppien tärkeimmät ominaisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa nimetä päällysteille sopivat käyttökohteet

Kiinnitysalustat ja #olosuhteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää kiinnitysalustoille ja olosuhteille asetettavat yleiset vaatimukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää alustan ja olosuhteiden tarkistamisessa käytettävät menetelmät
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa varmistua kiinnitysalustan ja #olosuhteiden sopivuudesta asennustyön alkamiselle

Liimausmenetelmät	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee kolme tärkeintä liimauksen perusmenetelmää.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää eri liimausmenetelmiin liittyvät tärkeimmät eroavaisuudet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää, mikä liimausmenetelmä soveltuu parhaiten mihinkin kohteeseen.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä ja tekee ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee mielipiteensä selkeästi

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja työturvallisuuteen liittyviä työkohtaisia ohjeita käsittelee leikkaustyövälineitä turvallisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työsuojelusta käsittelee raskaita taakkoja turvallisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä käyttää ergonomisesti suositeltavia työtapoja ja -asentoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asentamalla itsenäisesti tai työparin kanssa lattianpäällysteen julkiseen tilaan tai sitä vastaavaan työkohteeseen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.8. Kalvopinnoitus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja hallitsee perustiedot ja -taidot puuainespohjaisten tuotteiden kalvopinnoituksesta.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- hoitaa, säätää ja valvoo koneiden toimintaa
- säätää syöttö- ja vastaanottolaitteet
- valvoo valmiin pinnan laatua
- tunnistaa tavallisimmat virheet ja niiden syyt kalvon pinnalla ja tehdä tarvittavia korjaustoimenpiteitä koneiden säätöihin
- puhdistaa linjan ja käsitellä jätteet huomioiden ympäristön- ja työsuojelun
- huolehtia työpaikkansa siisteydestä ja turvallisuudesta.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään annettuja ohjeita noudattaen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu oman työnsä suunnitteluun ja etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella työnsä kulun ja etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työkokonaisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee työkokonaisuuden, mutta tarvitsee jatkuvaa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee työkokonaisuuden, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • pystyy itsenäiseen työskentelyyn valvonnan alla

Oman työsuorituksen arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa

Aloitekyky ja yrittäjyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asennoituu työhönsä vastuuntuntoisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä vaikutuksia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Laitteiston säätäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee työvaiheet ja laitteiston, mutta tarvitsee niiden säädöissä ja valvonnassa jatkuvaa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa säätää ja valvoa laitteiston toimintaa, mutta tarvitsee ajoittain tukea ja ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa säätää laitteiston käyttökuntoon huomioiden mahdollisimman pienen materiaalihukan ja pystyy itsenäiseen toimintaan tuotantoprosessin aikana

Materiaalien valmistelu ja vaihtaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa ohjattuna laittaa materiaalit käyttökuntoon ja käsitellä niitä asianmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee materiaalien ominaisuudet ja pystyy itsenäisesti laittamaan ne käyttökuntoon
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">pystyy prosessin aikana itsenäisesti suorittamaan materiaalien vaihdot

Teknologia ja tietotekniikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee linjan teknologian, mutta tarvitsee jatkuvaa ohjausta työtehtävän suorituksessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tarvitsee ajoittain ohjausta työtehtävän suorituksessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">pystyy itsenäisesti säätämään koneita

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tunnistaa prosessista ja laitteiston puhdistuksesta syntyvät jätteet sekä osaa ohjattuna suorittaa laitteiston puhdistuksen ja käsitellä jätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa ohjeiden mukaan itsenäisesti puhdistaa laitteiston ja käsitellä jätteet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän ja osaa tarvittaessa perustella, mitkä työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Kalvopinnoituksen perustiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee tavallisimmat pinnoitusmateriaalit ja liimat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee yleisimmin käytettävät pinnoitusteknologiat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida laatuluokituksen mukaisia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Työhön liittyvä erikoisosaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee linjan rakenteen ja siinä käytettävät koneet ja laitteet sekä yksiköiden toiminnan ja niiden merkityksen valmiin tuotteen lopputulokselle
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee pinnoitettavat materiaalit sekä käytettävät pinnoitusmateriaalit ja liimat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida pinnoitettavasta materiaalista ja laitteiston teknologiasta johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Matematiikka ja luonnontieteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea työssä tarvittavan pinnoitusmateriaalin ja liiman määrän.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekin ottaen huomioon myös hukkaan menevän osuuden.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työhön kuluva aikaa.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja -tyyliänsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii innovatiivisesti ja osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on ajankäytössä täsmällinen ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita ja käyttää henkilönsuojaimia ja koneiden turvalaitteita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työpaikan työsuojelusta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa havainnoida mahdollisia työsuojelupuutteita.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä ammattitaitovaatimuksissa määriteltyjä työtehtäviä kalvopinnoituslinjalla. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa

kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.9. Kemiaalliset pintakäsittelyt, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa ohjata ja valvoa kemiallista pintakäsittelyprosessia (esim. autokatalyyttiset nikkeli- ja kuparipinnoitteet sekä immersio-pinnoitteet, kuten elektroniikkateollisuuden tina-, hopea- ja kultapinnoitteet) ja käyttää siihen kuuluvia laitteistoja.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- valita oikean esikäsittelyn ennen varsinaista kemiallista pinnoitusta
- tunnistaa eri metallit ja niiden pinnan tilan
- valita eri metalleille sopivan kemiallisen pintakäsittelyt
- esipuhdistaa ja suojata pintakäsiteltävät kappaleet ennen varsinaista kemiallista esikäsittelytyötä
- käsitellä pintakäsiteltäviä tuotteita oikein ennen pintakäsittelyä ja sen jälkeen
- ripustaa pintakäsiteltävät kappaleet oikein pinnoituksen kannalta ja kylpykulkeutuman ehkäisemisen kannalta
- huolehtia, että kemiallisen pintakäsittelyn aikana vallitsevat olosuhteet ovat oikeat
- huolehtia kemiallisessa pintakäsittelyssä käytettävien kemikaalien kunnosta ja oikeasta säilytyksestä
- valita oikeat käsittelyajat kylvyissä ja huuhteluissa käsiteltävän kohteen mukaan
- tehdä yksinkertaisia analyyskejä, kuten pH-mittauksia, johtokyky-mittauksia ja titrauksia kylvyistä ja huuhteluvesistä
- ottaa näytteitä laboratoriota varten
- tarkastaa kemiallisen pintakäsittelyn onnistumisen tason silmämääräisesti ja mittaamalla
- huoltaa kemiallisen pintakäsittelyn kylpyjä analyysitulosten ja ohjeiden perusteella
- jälkikäsitellä likaantuneita huuhteluvesiä
- poistaa käytetyt kylvyt käytöstä turvallisesti ja ympäristösuojelumääräysten mukaisesti
- valmistaa uusia kylpyjä ohjeiden avulla
- valvoa laitteiden oikeaa toimintaa ja osaa toimia oikein ongelmatilanteissa
- huoltaa työssä käytettäviä laitteita ja apuvälineitä
- huolehtia työpaikkansa siisteydestä ja järjestyksestä niin, että ei aiheuta tarpeetonta vaaraa itselle, kanssa työntekijöille tai ympäristölle
- ottaa huomioon kemiallisiin pintakäsittelyihin liittyvät ympäristönsuojelumääräykset.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta kemiallisessa pintakäsittelyn materiaalivalinnoissa ja työjärjestyksessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee vähäistä ohjausta kemiallisessa pintakäsittelyn materiaali valinnoissa ja työjärjestyksessä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• pintakäsittelee tuotteita kemiallisesti ilman ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttää kemiallisen pintakäsittelyn laitekokonaisuutta itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• huoltaa ja ylläpitää kemiallista pintakäsittelyä laitteiden ja kylpyjen osalta

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään realistisesti, vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Kappaleen käsittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käsittelee pintakäsiteltäviä kappaleita niin, että ei aiheuta niille vahinkoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• suojaa oikein pinnat joita ei esikäsitellä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa tarvittaessa pakata oikein pintakäsitellyt tuotteet

Esipuhdistus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• päättelee tuotteen pinnan tilasta siihen liittyvän esipuhdistustarpeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• poistaa pinnassa olevat epäpuhtaudet ohjattuna
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa esipuhdistuksessa poistettavat epäpuhtaudet ja poistaa ne itsenäisesti

Esikäsitelyt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tekee pintakäsittelyä edeltävän esikäsitelyn ohjeiden avulla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee pintakäsittelyä edeltävän esikäsitelyn itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• valitsee oikeat esikäsitelyparametrit pintakäsittelyn laatuvaatimusten mukaan

Ripustus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ripustaa helposti ripustettavat tuotteet oikein ilman ohjausta ja vaikeammin ripustettavat tuotteet ohjauksen avulla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> päättelee tuotteen muodon perusteella itsenäisesti minkälaiseen asentoon se tulisi ripustaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> muotoilee tarvittaessa ripustimia niin, että niillä saadaan aikaan kappaleen oikea asento ripustuksessa

Prosessin valvonta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> valvoo prosessin toimintaa siten, että huomaa häiriötilanteen ja osaa keskeyttää prosessin toiminnan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> korjaa itsenäisesti prosessin ohjauskeinoin korjattavissa olevan häiriötilanteen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> korjaa itsenäisesti myös sellaisen häiriötilanteen, joka edellyttää laitekokonaisuuden huoltotoimenpiteen

Kylpyjen analysointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa itsenäisesti oikein näytteitä kylvyistä ja huuhteluvesistä laborantin analyysijä varten
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa itsenäisesti pH:n ja veden johtokyvyn mittauksia, käyttää oikein mittalaitteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee itsenäisesti yksinkertaisia kylpyanalyysijä kemikaalitoimittajien ohjeiden mukaan

Prosessin laitteiden käyttäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää kemiallisessa pintakäsittelyssä tarvittavaa laitekokonaisuutta itsenäisesti sillä edellytyksellä, että häiriötilanteita ei ole
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää kemiallisen pintakäsittelyn yksittäisiä laitteita, kuten pumppuja, lämmittimiä, venttiileitä ja kuljetinta, itsenäisesti myös mahdollisissa häiriötilanteissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pitää kemiallisen pintakäsittelyn laitteet toimintakykyisinä

Analyysivälineiden hoito	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> pitää itsenäisesti huolta näytteenottovälineistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kalibroi mittausvälineitä, kuten pH-mittareita, vedenjohtokyvynmittareita ja muita mittalaitteita, itsenäisesti laitetoimittajien ohjeiden mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huoltaa ja puhdistaa analyyseissä käyttämiään työvälineitä itsenäisesti

Materiaalien säilytys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> säilyttää kemiallisessa pintakäsittelyssä käytettäviä kemikaaleja ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> säilyttää kemiallisesti pintakäsiteltäviä tuotteita niin, että käsittelylaitoksen olosuhteet eivät vaaranna lopputulosta ennen ja jälkeen pintakäsittelyn
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> säilyttää kemiallisessa pintakäsittelyssä käytettäviä kemikaaleja itsenäisesti niin, että säilytys ei aiheuta vaaraa kemikaalien pilaantumiseksi

Materiaalien käsittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa kylpyihin tehtävät kemikaalilisäykset kylpyihin ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee esikäsiteltäviä tuotteita niin, että käsittelylaitoksen olosuhteet eivät vaaranna lopputulosta ennen ja jälkeen pintakäsittelyn
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> säilyttää ja pakkaa kemiallisesti pintakäsiteltyjä tuotteita niin, että ne ovat myöhemmin pinnoitettavissa.

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hoitaa jätevedet jälleenkäsittelyyn tai varastointiin vaarantamatta ympäristöä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee ja kierrättää oikein erilaisia jätteitä ympäristömääräysten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ripustaa kappaleet niin, että kemikaalikulkeuma vaiheesta toiseen on mahdollisimman vähäinen.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Esikäsiteltävän materiaalin tunnistus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa yleisimmät kemiallisesti esikäsiteltävät metallit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa esikäsiteltävän tuotteen pinnalla olevat epäpuhtaudet ja valitsee tiedon perusteella oikean esikäsittelyn ja käsittelyajat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> muuttaa kemiallisen esikäsittelyn parametrejä oikein ongelmatilanteissa tai esikäsiteltäessä epätyypillisiä tuotteita

Esikäsitelymenetelmän valinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> valitsee oikean kemiallisen pintakäsittelyn eri metalleille
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> muuttaa oikein esikäsitelyparametrejä siinä tapauksessa, että käsiteltävän tuotteen pinnalla olevat epäpuhtaudet edellyttävät muutosta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> muuttaa oikein esikäsitelyparametrejä, siinä tapauksessa, että käsiteltävän tuotteen muoto edellyttää muutosta

Matematiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> laskee oikein kemikaalimäärän uuteen kylpyyn allastilavuuden ja kemikaalitoimittajan ohjeen mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> laskee oikein lisättävän kemikaalimäärän kylpyyn analyysituloksen ja kemikaalitoimittajan ohjeen mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa oikein titrauksissa tarvittavat laskutoimitukset

Kemia	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> mittaa oikein liuosten pH-arvoja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> laskee oikein alkuaineen osuuden kemiallisesta yhdisteestä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> neutraloi liuoksia ohjeiden mukaisesti.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppimis- ja ongelmanratkaisutaidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi asianmukaisesti omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa , oppimisprosessinsa ja –tyylinsä

Vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii asiallisesti työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii innovatiivisesti ja suorittaa itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä

Ammattieettiset taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita ja tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän vaaran käsittelee taakkoja turvallisesti käyttää tarkoituksenmukaisesti työkoneiden turvalaitteita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa varoa tärinää, melua ja hengitysilman epäpuhtauksia tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän vaaran ja tietää miten siltä voidaan suojautua käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveystahdit ja osaa torjua ja suojautua niiltä huolehtii omasta terveydestään ja toimintakyvystään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä tuotteiden osien kemiallista pintakäsittelyä pintakäsittelylinjalla koko prosessin osalta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.10. Kiinteän parketin asennus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä kiinteän parketin asennuksen hiontoineen ja pintakäsittelyineen.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- arvioida alusrakenteen sopivuuden alustaan liimattaville kiinteille parketeille
- määritellä alusrakenteiden kunnan mittalaitteiden avulla
- tehdä alustan vaatimat korjaustoimenpiteet
- tunnistaa keskeisimmät parkettilattioissa käytetyt puulajit
- tehdä kiinteän parketin asennussuunnitelman
- tehdä tarvittavat ovien ja karmien lyhennykset sekä listoitukset
- tehdä tarvittaessa askelääneneristyksen
- asentaa parketin kiinteäksi rakenteeksi suunnitelman mukaisesti
- käyttää työssä tarvittavia parketinasennus- ja hiontatyökaluja työturvallisesti
- valita tarkoituksenmukaisen hiontamateriaalikarkeuden eri työvaiheille
- tehdä tarvittaessa valmiille pinnalle pienimuotoisia korjaustöitä
- pintakäsittellä hiotun parkettilattian.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa suunnitella työvaiheet yhdessä kokeneen parkettiasentajan kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tarvitsee ohjausta työn alituksessa, mutta osaa siirtyä työvaiheesta toiseen ilman ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">kykenee itsenäiseen työskentelyyn

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">valmistaa ohjauksen avulla laatuvaatimukset täyttävän valmiin parkettilattian
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">valmistaa itsenäisesti parkettilattian, joka täyttää vähäisten korjausten jälkeen laatuvaatimukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">valmistaa itsenäisesti laatuvaatimukset täyttävän parkettilattian

Joutuisuus	
Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee työn ennakkoon arvioidussa kohtuullisessa ajassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">selviytyy työkokonaisuudesta joutuisasti

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tiedostaa oman osaamisensa puutteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida omaa suoritustaan suhteessa laatuvaatimuksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida oman työnsä tuottavuutta

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">käyttäytyy asiallisen kohteliaasti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa keskustella työn laadusta asiakkaan kanssa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa korjata työtapojaan työn kuluessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Kosteusmittaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa kosteusmittarin käytön perusteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa mitata betonilattian kosteuspitoisuuden
Kiitettävä K3	

Tasaisuuden ja lujuuden määrittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta suoruusja tasomittauksissa sekä lujuuden tarkastuksessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selviytyy vähäisellä ohjauksella tasomittauksista sekä lujuuden tarkastuksesta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee suoruus-, lujuus- ja tasomittaukset tarkoituksenmukaisesti

Aluslattian korjaustoimenpiteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta alustan kunnostustoimenpiteissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selviytyy vähäisellä ohjauksella alustan kunnostustoimenpiteissä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee itsenäisesti tarvittavat alustan kunnostustoimenpiteet

Asennustyökalujen käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta ja valvontaa asennus- ja hiontatyökalujen työturvallisessa käytössä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee vähäistä ohjausta asennus- ja hiontatyökalujen työturvallisessa käytössä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää asennus- ja hiontatyökaluja itsenäisesti ja turvallisesti

Asennustyön hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta ja valvontaa asennus-, hionta- ja pintakäsittelytyössä saavuttaakseen hyväksyttävän lopputuloksen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee vähäistä ohjausta asennus-, hionta- ja pintakäsittelytyössä saavuttaakseen hyväksyttävän lopputuloksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • saavuttaa itsenäisesti asennus-, hionta- ja pintakäsittelytyössä yleiset laatuvaatimukset täyttävän lopputuloksen

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee päällystemateriaalia ja asennuksessa tarvittavia aineita asianmukaisesti opastettuna.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee päällystemateriaalia ja asennuksessa tarvittavia aineita asianmukaisesti ohjeiden mukaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee päällystemateriaalia ja asennuksessa tarvittavia aineita ohjeiden mukaan ja ottaa huomioon taloudelliset näkökohdat.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Työselostuksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee apua ammattiterminologian ja käsitteiden tulkitsemisessa• tunnistaa tavallisimmat parkettityypit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää, mutta tarvitsee joissakin kohdin apua ammattiterminologian tulkitsemisessa• tietää eri parkettityyppien tärkeimmät ominaisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hallitsee ammattiterminologian ja osaa tulkita oikein työselostusta• tietää erityyppisten parkettien soveltuvuuden erilaisiin alusrakenteisiin

Rakennuspiirustukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa vähäisen ohjauksen avulla laskea pinta-aloja rakennusten pohjapiirroksista.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa piirustusmerkinnät ja osaa laskea pinta-aloja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa laskea piirustuksista pinta-aloja ja arvioida oikein materiaalienekit.

4. AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisut	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta ongelmatilanteiden havaitsemisessa ja ratkaisemisessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• havaitsee ongelmatilanteet itse, mutta tarvitsee vähäistä ohjausta niiden ratkaisemisessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa ratkaista ongelmia ja korjata työsuoritustaan työn aikana

Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa sovittuja työaikoja sekä ilmoittaa ennakkoon mahdollisista poissaoloistaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ilmaisee mielipiteensä selkeästi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii joustavasti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• on täsmällinen ja noudattaa sovittuja aikoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa työturvallisuusohjeita ohjattuna.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa työturvallisuusohjeita.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää ergonomisesti oikeita työtapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä työkohteessa kiinteäksi asennettavan parketin kiinnitys-, hionta- ja pintakäsittelytyötä työryhmän jäsenenä Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.11. Kivi- ja mosaiikkibetonilattioiden asennus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa valmistella ja tehdä maakostea massaa kiinnitysaineena käyttäen kivi- ja mosaiikkibetonilattioiden asennuksia.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- alustan esikäsittelyt
- alustan vaatimat linjaukset ja asennustyössä vaadittavat linjaukset
- maakostean massan käyttökuntoon saattamisen
- massan levitykset, tasaukset, tiivistykset ja viimeistelyt
- kivi- ja mosaiikkibetonilaattojen asennukset
- lattiapintojen viimeistely- ja jälkikäsittelytyöt
- käyttää ja huoltaa työssä tarvitsemiaan työvälineitä
- huolehtia työpaikan järjestyksestä ja siisteydestä.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• pääsee ohjauksen avulla valmiin lattian mukaisen laatuvaatimuksen täyttävään lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin lattian mukaisen laatuvaatimuksen täyttävään lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• pääsee itsenäisesti valmiin lattian mukaisen laatuvaatimuksen täyttävään lopputulokseen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Esivalmistelut	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta lattian esikäsitelyissä ja linjauksissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee ohjeiden mukaisesti lattian esikäsitelyt ja tarvittavat linjaukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee esivalmistelut järjestelmällisesti ja tarkasti ohjeita noudattaen

Massan käsittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> sekoittaa maakostean massan ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> levittää ja tiivistää massan työselostuksen mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee massaa tehokkaasti

Ladonta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa ladontatyötä kokeneen työntekijän työparina
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa ladontatyötä ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa työn joutuisasti ja osaa ratkaista ladontatyössä esiintyvät ongelmat itsenäisesti

Jälkikäsitelyt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta työn viimeistelyssä ja loppusuojauksessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suoriutuu viimeistely- ja loppusuojaustöistä ennakkosuunnitelman mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suoriutuu viimeistely- ja loppusuojaustöistä itsenäisesti ja laadukkaasti

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää ohjauksen saatuaan oikein linjaus-, massan levitys- ja laatan työstövälineitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineistä oikeita käsiotteita ja työskentelee tehokkaasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ei kadota työvälineitä työn kestäessä ja huolehtii niiden jatkuvasta käyttökunnosta

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> valmistaa maakostean massan käyttökuntoon ohjatusti ja huomioi oikeat käsittelyajat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että maakostean massan ja pintamateriaalin menekki on kohtuullista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työstään muodostuvat ongelmajätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> lukee pakkauksissa olevat tuotetiedot ja käyttöohjeet sekä noudattaa annettuja ohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun yhdessä ammattitaitoisen henkilön kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun asiakkaan tai työnjohtajan kanssa

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida aloittamaansa työsuoritukseen tarvittavaa työaika osaa työssä tarvittavat peruslaskutoimitukset.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekkiä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekin osaa käyttää suhdelukuja.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii innovatiivisesti ja suorittaa itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä

Vuorovaikutus- ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja toimintatapoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi, rakentavasti ja luottamusta herättävästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa tehtyjä sopimuksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita ja käyttää hänelle määrättyjä henkilökohtaisia suojaimia osaa käsitellä raskaita taakkoja turvallisesti käyttää tarkoituksenmukaisesti työkalujen turvalaitteita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat ja osaa torjua ja suojautua niiltä osaa varoa tärinää, melua ja hengitysilman epäpuhtauksia käyttää ergonomisesti oikeita työasentoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä osaa huolehtia omasta terveydestään ja toimintakyvystään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä kivi- ja mosaiikkilattiatöitä työparina tai isomman työryhmän jäsenenä tälle päällystystavalle tyypillisessä työkohteessa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.12. Kiviainesjulkisivujen pinnoitus, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä rakennusten julkisivujen kiviainespintojen, kuten kevytbetoni-, kevytsorabetoni-, pesubetoni-, kuitusementtilevy-, tiili- ja rappauspintojen pintakäsittelyä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- lukea rakennuspiirustuksia ja työselostusta
- tehdä kiviainesjulkisivun pinnoitustyötä työselostuksen mukaan
- tehdä pinnoitustöitä käsityömenetelmillä ja ruiskulaitteilla
- tehdä kiviainespintojen imepöintä, tiivistyspinnoitusta, suojauspinnoitusta ja halkeamia silottavaa pinnoittamista
- valita maalin, pinnoitteen, rappauksen tai vastaavan pintamateriaalin tapauksen mukaan
- arvioida työssä tarvittavia materiaalmääriä
- valmistella työympäristön suoritettavan työn mukaan ja varata työpaikalle työssä tarvittavat materiaalit, työkalut ja laitteet
- valmistella ja esikäsitellä maalattavia ja pinnoitettavia seinä- ja lattiapintoja
- huolehtia työpaikan ja työympäristön siisteydestä
- huolehtia pinnoitustyössä syntyvät jätteet niille varattuihin keräysastioihin
- henkilönsuojainten käytön
- huolehtia telyön turvallisuudesta
- käyttää henkilönostinta turvallisesti.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • pyrkii työskentelemään tehokkaasti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi ja kykenee arvioimaan oman työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aloitteellinen ja työskentelee joutuisasti

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valmistelee ja pinnoittaa kiviainesjulkisivuja siten, että suoritettu työ vaatii jonkin verran korjauksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työvaiheesta toiseen oikeassa järjestyksessä tarpeellisen laatuvaatimusten säilyttäen, työ vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja toteuttaa kiviainesjulkisivujen pinnoitustyötä itsenäisesti ja laatuvaatimusten mukaisesti

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään asianmukaisesti vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään pintakäsittelyalan yleisten laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa laatuvaatimusten mukaiseksi.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työmenetelmien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suoriutuu kiviainesjulkisivujen pinnoitustöistä ohjauksen alaisena
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa työryhmän jäsenenä itsenäisesti yleisimpiä kiviainesjulkisivujen pinnoitustöitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee itse pinnoitustyöhön parhaiten sopivat työmenetelmät, materiaalit ja välineet ennakoiden myös tulevia työvaiheita

Työvaiheiden jälkeisen laadun varmistaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työnsä niin, että työvaiheiden jälkeinen laatu on sellainen, että työtä voidaan jatkaa pienin korjauksin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työnsä niin, että työvaiheiden jälkeisessä laadussa on pientä huomautettavaa, mutta se ei aiheuta korjauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työnsä niin, että työvaiheiden jälkeiseen laatuun ei ole huomauttamista

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee eri työvaiheiden työvälineet ja käyttää välineitä niin, ettei aiheuta käytöllä vaaraa itselleen, lopputulokselle tai ympäristölle.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee tarkoituksenmukaiset työvälineet kullekin työvaiheelle, käyttää työvälineitä hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi, hoitaa työvälineitä ohjatusti • ja osaa kiinnittää erilaisia materiaaleja sopivin tavoin.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida eri työvälineiden vaikutusta lopputulokseen ja hoitaa työvälineitä täysin itsenäisesti.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee tavanomaisimmat pinnoitusmateriaalit ja osaa kiinnittää niitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee kiviainesjulkisivujen pintakäsittelytyössä yleisesti käytettävät materiaalit ja niiden ominaisuudet • tulkitsee oikein työselostuksia ja #piirustuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee käyttökohteiden ja työstötapojen mukaisesti toteuttamiskelpoisia ehdotuksia kiviainesjulkisivujen pintakäsittelytyöhön liittyviksi materiaalivalinnoiksi • tuntee julkisivujen pinnoitukseen liittyvät yleiset laatuvaatimukset

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työstään muodostuvat ongelmajätteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön
Kiitettävä K3	

Matematiikan ja luonnontieteen taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida riittävällä tarkkuudella työhönsä tarvittavia materiaalmääriä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> laskee lähes oikein materiaalin, kuten hiekan, sideaineen tai liuottimen menekkejä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kykenee suorittamaan urakkatarjousten perustaksi tarvittavia materiaalitylälaskelmia.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää omaa tietopohjaansa ratkoessaan työssä vastaantulevia ongelmia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa ja toimii itsenäisesti etsien ratkaisuja ongelmakohtiin

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia asiallisesti työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä annettuja ohjeita käyttää tarkoituksenmukaisesti putoamissuojaimia ja muita suojavälineitä tunnistaa työhönsä yleisimmin liittyvät vaarat, kuten putoamisvaaran ja silmätapaturmien vaaran.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa varoa melua ja hengitysilman epäpuhtauksia käyttää ergonomisesti suositeltavia työtapoja ja työasentoja tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän liuotinaineille tai pölyille altistumisen ja tietää, miten niiltä voidaan suojautua.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä huolehtii omasta terveydestään ja toimintakyvystään tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat ja osaa torjua ja suojautua niiltä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä kiviainespintojen, kuten kevytbetonin, kevytsorabetonin, pesubetonin, kuitusementtilevyn tai tiilen rappausten pintakäsittelyä ruiskuttamalla tai käsityövälineillä työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.13. Kiviainesjulkisivujen suihkupuhdistus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä työryhmän jäsenenä julkisivujen hiekkapuhallustöitä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- ottaa työn vastaan asiakkaalta ja kirjata asianmukaisesti tehtävät toimenpiteet
- lukea työ- ja osapiirustuksia
- arvioida työhön käytettävää aikaa ja muita kustannuksia
- suunnitella oman työnsä niin, että pystyy käyttämään ergonomisesti tarkoituksenmukaisia työasentoja ja työkykyä ylläpitäviä työtapoja
- valmistella työympäristön suoritettavan työn mukaan sekä varata työssä tarvittavat materiaalit, työkalut ja laitteet
- arvioida työssä tarvittavan materiaalin määrän
- valmistella ja esikäsitellä hiekkapuhallustyön työkohteen
- tehdä kiviainesjulkisivun hiekkapuhallustyötä työnjohtajan ohjeiden perusteella
- huolehtia työpaikkansa siisteydestä niin, että ei aiheuta tarpeetonta vaaraa itselleen tai kanssatyöntekijöilleen
- käyttää turvallisesti työssä tarvittavia työkaluja, koneita ja nostimia
- liikkua turvallisesti työmaalla ja rakennustelineillä
- merkitä työ- ja materiaalikustannukset laskutusta varten
- ottaa työssään huomioon maalausalan yleiset laatuvaatimukset
- huolehtia hiekkapuhallustyössä syntyvät jätteet niille varattuihin keräysastioihin.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työn vastaanotto	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• asennoituu työhönsä vastuuntuntoisesti ja kirjaa oikein tehtävät toimenpiteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida työnkustannuksia myös yrittäjän näkökulmasta

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valmistelee ja suorittaa kiviainesjulkisivun hiekkapuhallustyön siten, että suoritettu työ vaatii ehkä täydennyksiä, mutta suurin osa puhdistetusta pinnasta täyttää sille asetetut vaatimukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työvaiheesta toiseen oikeassa järjestyksessä säilyttäen koko ajan tarpeellisen laatutason siten, että työn lopputulos vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja toteuttaa kiviainesjulkisivujen hiekkapuhallustyötä itsenäisesti ja laadukkaasti ja ratkoo omaa tietopohjaansa hyödyntäen työssä vastaantulevia ongelmia

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään asianmukaisesti, vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään pintakäsittelyalalla yleisesti tunnustettujen laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa laatutavoitteiden mukaiseksi.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työmenetelmät: Suojaustyöt – Korkeapainepesu – Paineilmapuhallus – Hiekkapuhallus – Vesihiekkapuhdistus – Loppusiivoukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa ennakkosuojausja loppusiivoukset ohjeet saatuaan itsenäisesti, tarvitsee pesu- ja puhdistustekniikassa vielä alkuohjausta ja väliohjeistusta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa pesu- ja puhdistustyöt ennakkoon annettujen ohjeiden mukaisesti siten, että työn jälki vastaa asiakirjoissa annettuja määritelmiä ja työsuorituksen aikana tarvitaan vain vähäistä ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa työt työselostuksen perusteella itsenäisesti ja huolehtii ilman eri ohjeita myös työympäristön puhtaanapidosta

Työvälineet: Painepesurit – Paineilmalaitteet – Letkut ja suuttimet – Hiekkapuhalluslaitteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee eri työvaiheissa tarvittavat työvälineet, käyttää niitä turvallisesti ja ohjeiden mukaisesti, mutta otteissa voi kuitenkin vielä ilmetä epävarmuutta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> valitsee kullekin työvaiheelle sopivan työvälineen, käyttää työvälineitä pääasiassa varmaotteisesti ja tuottavasti sekä hoitaa työvälineitä ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä varmaotteisesti ja tuottavasti, osaa arvioida eri työvälineiden vaikutusta lopputulokseen ja hoitaa työvälineitä itsenäisesti

Materiaalit: Suojausmateriaalit – Puhdistusrakeet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee suojausmateriaaleja ja raepakkauksia ohjeiden mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee hiekkapuhallusmateriaaleja varmaotteisesti ja tarkoituksenmukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> valitsee työselostuksen perusteella työvaiheeseen sopivan puhallusmateriaalin.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Tuotetietous	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee yleisesti kiviainesjulkisivujen hiekkapuhallustyössä käytettävät puhallusmateriaalit tuntee suojaustyöhön soveltuvat peittomateriaalit ja teipit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee tavallisimpien hiekkapuhalluksessa käytettävien materiaalien peruseroavaisuudet tietää eri suojausmateriaalien käyttökohteet ja kierrätysmahdollisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tarkistaa ohjeiden mukaan oikein puhallusrakeiden käyttökelpoisuuden ottaen huomioon rasvattomuuden, suolattomuuden jne. tietää suojausmateriaalien tärkeimmät ominaisuudet

Työselostuksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee vähäistä apua ammattiterminologian ja käsitteiden ymmärtämisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää ilman apua työselostuksessa mainitut käsitteet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää työselostuksessa mahdollisia olevia puutteita ja pieniä virheellisyyksiä

Suunnittelu ja laskenta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> merkitsee oikein tehdyt työtunnit ja käytetyt materiaalmäärät laskutusta varten.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> laskee oikein työkohteen pinta-aloja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työhön tarvittavaa työaikaa ja materiaalien menekkiä.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävien suorittamiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii asianmukaisesti työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii työssään joustavasti ja tekee asiallisia ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ilmaisee mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa työturvallisuuteen liittyviä annettuja ohjeita• tunnistaa työhönsä yleisesti liittyvät vaarat, kuten putoamisvaaran ja silmiin kohdistuvien tapaturmien vaaran• käyttää tarkoituksenmukaisesti työkoneiden turvalaitteita ja osaa käsitellä raskaita taakkoja turvallisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa varoa melua ja hengitysilman epäpuhtauksia• tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvät tapaturmavaarat ja tietää, miten niiltä voidaan suojautua• käyttää ergonomisesti suositeltavia työtapoja ja -asentoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii kiviainesjulkisivujen hiekkapuhallustyössä yleisten työturvallisuusmääräysten mukaisesti• tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat ja osaa torjua ja suojautua niiltä• huolehtii omasta terveydestään ja toimintakyvystään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä kiviainesjulkisivujen hiekkapuhallustöitä työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.14. Koristemaalaukset, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä rakennus- tai kalustepintojen koristemaalauksia käsityömenetelmillä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- suunnitella koristemaalaukstyötä piirustusten, kuvastojen ja mallikirjojen avulla
- suurentaa mallit työkohteeseen annettujen mittakaavojen mukaisesti
- tehdä käytettävää koristelutekniikkaa ja väritystä havainnollistavan näytemallin
- tehdä rakennusten sisäpintojen tai kalusteiden koristemaalauksia tarkoitukseen soveltuvilla maalaustarvikkeilla
- tehdä työt mallien, työselostusten ja ohjeiden perusteella
- käyttää apunaan laatimiaan piirustuksia ja luonnoksia
- valmistaa ja käyttää koristesabloneja
- maalata koristekuvioita käsivaraisesti sivellintyönä
- suorittaa koristeviivauksia sivellintyönä viivaimien avulla
- huolehtia työpaikan järjestyksestä, siisteydestä ja suojauksesta, niin että ympäristö ei vaurioidu.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Asiakkaan esittämien luonnosten pohjalta tehtävät näytemallit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• valmistaa vähäisen ohjauksen jälkeen työtekniikkaa ja värejä havainnollistavan näytemallin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• valmistaa toteutuskelpoisen näytemallin itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ehdottaa tarvittaessa vaihtoehtoisia työtapoja näytemallin toteuttamiseksi

Oman työn arviointi ja oman toiminnan kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• arvioi realistisesti näytemallin mukaisen koristemaalauksen tarvittavaa työaikaa• löytää omasta toiminnastaan kehittämiskohteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• arvioi rakennuspinnalle tekemänsä koristemaalauksen laatua suhteessa näytemalliin• pyrkii rationaaliseen työskentelyyn, kehittää omaa toimintaansa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• vertailee työnsä laatua kokonaissuunnitelmiin ja kohteen laatuvaatimuksiin• siirtyy työvaiheesta toiseen itsenäisesti ja jouhevasti

Työn kokonaisuuden hallinta luonnosvaiheesta valmiiksi koristemaalaukstyöksi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toteuttaa laatimaansa näytemallin mukaisen koristemaalauksen ohjeiden mukaiseksi kokonaisuudeksi.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toteuttaa työkokonaisuuden suunnitelmien mukaisessa aikataulussa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee työnsä itsenäisesti ja järjestelmällisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Koristeviivaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> maalaa hyväksyttävästi siveltimellä yli 8 mm leveitä viivoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> maalaa riittävällä tarkkuudella myös 3–8 mm leveitä viivoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee viivaustyöt siten, että valmiit viivat ovat kauttaaltaan terävä- ja suorarajaisia sekä tasalevyisiä

Sablonimaalaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> valmistaa ja käyttää viivainten ja kaavioiden avulla tehtäviä sabloneja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> valmistaa myös käsivaraisesti leikattavia tai rei'itettäviä sabloneja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee tarkasti ja huolellisesti

Sivellinmaalaus ja koristetekstausta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee tarkkareunaisia yksivärisiä koristesivelyjä, mutta työnopeudessa voi olla vielä kehittämistarvetta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hallitsee työmenetelmät kohtuullisella nopeudella ja varmuudella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> maalaa sujuvasti tukikepin avulla tehtäviä monivärisiä koristekuvioita, työn jälki on mallin mukaista ja tasalaatuista, toiminta on varmaa ja tehokasta

Piirustusvälineet, Linjalangat, Viivaimet, Viivasiveltimet, Sabloniveitset, Töpöttimet, Rei'ittäjät, Tukikepit, Tekstaussiveltimet, Kärkisiveltimet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä pääosin asianmukaisesti (joissakin käsiotteissa voi olla vielä kehittämistarvetta) ja huolehtii työn jälkeen työvälineiden puhdistuksesta, huollosta ja palauttamisesta paikoilleen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä asianmukaisesti, (käsiotteet ovat ammattimaiseen työntekoon soveltuvia) ja pitää työvälineet koko ajan käyttökunnossa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee työvälinevalintoja itsenäisesti ja tarkoituksenmukaisesti, kunnostaa tarvittaessa työvälineitä työn kestäessä ja otteet ovat varmoja ja määrätietoisesti valittuja

Pohjustusmateriaalit, Vesiohenteiset koristemateriaalit, Liuotinhenteiset koristemaalit ja lakat, Sablonimateriaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tutustuu oma-aloitteisesti tuotteiden käyttöohjeisiin ja noudattaa niitä sekä suojaa ympäristön maaliroiskeilta ohjeistuksen mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee materiaaleja asianmukaisesti, suojaa ympäristön tarpeen mukaan itsenäisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää materiaaleja taloudellisesti ja huolellisesti.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Tuotetietous	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee tavallisimpien koristemaalauksessa käytettävien maalityyppien peruseroavaisuudet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee maalityyppien soveltuvuuden koristeltaville alustoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida käyttökohteen mukaisia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Työselostuksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää pääosin ilman apua työselostuksessa mainitut käsitteet, kysyy tarvittaessa neuvoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">selvittää omatoimisesti työselostuksessa mainitut käsitteet ja ottaa ne huomioon oman työnsä suunnittelussa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">hallitsee hyvin työselostuksissa käytettävän käsitteistön ja pystyy osallistumaan työselostuksesta käytävään keskusteluun

Värisoinnutus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tietää väriopilliset perusilmiöt, kuten kontrastit, harmoniat ja metameria
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee NCS-järjestelmän muodostumisperiaatteen ja osaa sävyttää värejä silmämääräisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää tavoitteellisen värisoinnutuksen periaatteet ja pystyy hyödyntämään näitä koristemaalauksessa

Koristetyyliä tunnistaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa mainita nimeltä historialliset perustyyli-suunnat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tunnistaa kuvien perusteella koristetaiteelliset perusornamentit
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tietää eri aikakausina Suomessa vallinneet tyyli-suunnat ja niille ominaisen ornamenttiikan

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">huolehtii jätteiden käsittelystä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää kestävä kehityksen tarpeellisuuden.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">toimii kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">havaitsee ongelmatilanteet, toimii annettujen ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">hakee tietoa ja osoittaa kiinnostusta oman oppimisensa kehittämiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ratkaisee työssään ilmeneviä ongelmia ja etsii vaihtoehtoisia toimivia työtapoja

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yhteistyössä muiden työryhmän jäsenten kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää asiakaslähtöisen toiminnan merkityksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee asiakaslähtöisesti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työelämän yleisiä käytäntöjä ja yrityskohtaisia ohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • asennoituu työhön ammatillisesti ja toimii vastuuntuntoisesti ja työtään arvostaen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee oman alansa tärkeimmät ammattiperinteet ja pyrkii niiden kohtuulliseen vaalimiseen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusohjeita ja käyttää tarvittaessa henkilökohtaisia suojaimia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää työkyvyn merkityksen ja miten sitä ylläpidetään ja ymmärtää työhönsä liittyvät vaarat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja järjestää itselleen ergonomisesti sopivan työympäristön

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä koristemaalaustöitä työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.15. Korroosionestomaalaus, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä teräsrakenteiden korroosionestomaalauksia vaativiin rasisolosuhteisiin työpiirustusten ja työselostusten mukaan.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- lukea teräsrakenteiden työpiirustuksia ja niiden pintakäsittelymerkintöjä
- korroosionestostandardien rakenteen, pääkohdat sisällöistä ja vaatimusten määrittelytavat
- lukea korroosionestostandardeja ja ymmärtää maalausjärjestelmätunnukset ja rasisolosuhteiden määrittelytavat
- tavallisimpien teräslaatuojen merkinnät ja tietää niiden mukaan, millaista ko. teräs on
- käyttää lämpömittareita ja ilmankosteusmittaria sekä päätellä maalausolosuhteen hyvyyden

- käyttää ilmastointi-, lämmitys- ja ilmankuivauslaitteita, niin että maalausolosuhteet saadaan riittävän hyväksi
- käyttää riittäviä valaisinlaitteita
- käsitellä sähkökaapeleita tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti
- laskea pinta-aloja ja tarvittavia maalimääriä
- suojata käsittelemättä jäävät pinnat ja laitteet
- työskennellä telineillä tai henkilönnostimella turvallisesti
- käyttää paineilmakompressoria ja paineilmajärjestelmiä
- käyttää henkilönsuojaimia
- korroosionestomaalityypit ja laittaa maalit käyttökuntoon
- tehdä kalvonpaksuusvaatimusten saavuttamista helpottavat maalaustyöt käsityövälineillä
- käyttää suurpaineruiskumaalauslaitteistoa
- käyttää kaksikomponenttimaalauslaitteistoa
- maalata suurpaineruiskulla monimuotoisia pintoja vaadittuihin kalvonpaksuuksiin
- mitata maalin märkäkalvon paksuuden
- mitata maalin kuivakalvon paksuuden, suorittaa laadunvarmistusmittaukset ja laatia mittauspöytäkirjan
- käyttää työmaasiivouksessa käytettäviä imureita
- huolehtia työpaikan jälkisiivouksesta ja syntyvistä jätteistä.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta ruiskutusjärjestykseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työn siten, että maaliumun leviäminen valmiille pinnoille on vähäistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työn suunnitelmallisesti

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee vaaditun korroosionestomaalaustyön, mutta tarvitsee työn kuluessa jonkin verran ohjausta • tekee työn niin, että syntyy suuret vaihtelut kalvonpaksuuksiin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee vaaditun korroosionestomaalaustyön, mutta tarvitsee työn kuluessa vähäistä ohjausta • joutuu korjaamaan maalipintaa vaatimusten mukaiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee vaaditun korroosionestomaalaustyön itsenäisesti • saavuttaa vaaditun kalvonpaksuuden ilman korjausruiskutuksia

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tietää laatuvaatimukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään suhteessa vaatimuksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa korjata työsuoritustaan työn kuluessa

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • yrittää parastaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • pyrkii tehokkaaseen toimintaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työn joutuisasti

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee jonkin verran ohjausta ympäristön suojaamisessa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii työpaikan ympäristön suojauksesta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii työpaikan jälkisiivouksesta ja jätteistä itsenäisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Suurpaineruiskutus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ruiskusetäisyyttä ja maaliviuhkaa, jotka ovat suurin piirtein oikeita • ruiskuttaa niin, että syntyy runsaasti ylikalvoa ja ohiruiskutusta on runsaasti • tekee työn niin, että valmiiseen maalipintaan tulee paljon ulkonäkövirheitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sellaisia ruiskutusliikkeitä, että on mahdollisuus päästä tasaiseen maalikalvoon • ruiskuttaa tarpeettoman paljon ylikalvoa ja ohiruiskutusta on tarpeettomasti • tekee työn niin, että valmiissa maalipinnassa on jonkin verran ohiruiskutussumua ja valumia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • muuttaa ruiskutusliikkeitä, ruiskusetäisyyttä ja maaliviuhkaa parhaan mahdollisen lopputuloksen saavuttamiseksi • ruiskuttaa niin, että maalikalvosta tulee täyttävä, ylikalvoa on vähän ja ohiruiskutus on kohtuullista • tekee työn niin, että valmiissa maalipinnassa on vähän ohiruiskutussumua ja valumia

Paineilmalaitteiston käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta häiriötilanteissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii laitteiston toimivuudesta ja selviytyy itsenäisesti häiriötilanteista

Ruiskumaalauslaitteiston käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • puhdistaa maalauslaitteen käytön jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää työkohteen kannalta tarkoituksenmukaista suutinta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii koko ajan ruiskumaalauslaitteiston käyttökuntoisuudesta

Kaksikomponenttimaalauslaitteiston käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee neuvoja joissain tilanteissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa itsenäisesti käyttää kaksikomponenttimaalauslaitteistoa

Maalien käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii maalien käyttökelpoisuudesta (mm. sulkee kannet) • sekoittaa kaksikomponenttiset maalit oikein
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida mahdollisen ohennustarpeen • huolehtii tyhjästä maaliastioista tarkoituksenmukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee maalien ohennukset tarkoitukseen sopivasti • käsittelee maaleja niin, että ei sotke paikkoja

Mittaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa mitat maalin kuivakalvon paksuuden, lämpötilat ja ilman kosteuden
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee valmiin maalipinnan tarkastusmittaukset ja laatii pöytäkirjan itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • mittaa oma-aloitteisesti märkäkalvon paksuutta ja huolehtii maalausolosuhteista mittaamalla

Hengityssuojainten käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää hengityssuojaimia tarkoituksenmukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii hengityssuojainten kunnosta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • pesee hengityssuojaimen aina käytön jälkeen.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Piirustusten ja työselostusten ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee standardin mukaiset pintakäsittelymerkinnät ja osaa lukea työselostuksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa lukea teräsrakennepiirustuksia
Kiitettävä K3	

Materiaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee perusasiat korroosionestomaaleista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee eri maalityyppien kavonmuodostuksen • tunnistaa kohteen vanhan maalipinnan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tarvittaessa nopeuttaa tai hidastaa kalvonmuodostusta tarkoituksenmukaisesti • tuntee teräksen ominaisuuksia ja käyttäytymistä

Matematiikka ja luonnontieteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea tasomaisten ja lieriöpintojen pinta-aloja tietää, miten toimitaan palovaarallisissa ja räjähdysvaarallisissa tiloissa huolehtii sähkölaitteiden ja kaapelien turvallisuudesta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea teräsrakenteiden pinta-aloja tietää kastepisteen ja milloin teräs on maalattavissa huolehtii laitteiden ja käsiteltävien rakenteiden maadoituksesta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee teräsrakenteiden ongelmakohdat korroosion kannalta tarkistaa kastepisteen, arvioi pintakäsittelyolosuhteita ja tietää, mitä niille pitäisi tehdä.

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää korroosionestomaalaukseen liittyvät ympäristöhaitat ja ongelmajätteiden käsittelyn määräykset.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii täysin itsenäisesti jätteidenkäsittelyohjeiden mukaisesti.
Kiitettävä K3	

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelman ratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> oppii virheistä eikä tee samaa virhettä toistuvasti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> parantaa työsuoritusta työn kuluessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee itsenäisesti ongelmatilanteita

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kysyy tarvittaessa neuvoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii joustavasti työparinsa kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> on aloitteellinen ja avulias työpariaan kohtaan

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on täsmällinen työaikojen suhteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii vastuuntuntoisesti huolehtii työvaatteittensa ja työympäristön siisteydestä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee huolellisesti ja tarkasti osoittaa arvostavansa työtään ja ammattitaitoa

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä • käyttää työtilassa aina hengityssuojainta • käyttää henkilönsuojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • nostaa taakkoja oikein • huolehtii kaikissa tilanteissa suojavaatetuksesta niin, että maalia ei pääse iholle • välttää altistumistaan allergisoiville aineille, melulle ja tärinälle.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ergonomisesti oikeita työasentoja • huolehtii vireydestään työsuorituksen aikana.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä monimuotoisten teräsrakenteiden korroosionestomaalaustöitä esikäsitteilyineen maalaamossa tai jossain työkohteessa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.16. Kuumaupotus, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa työskennellä sulaan metalliin kastamalla tapahtuvia metallituotteiden pinnoituksia suorittavassa pintakäsittelylaitoksessa.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tarkastaa, soveltuvatko pinnoitettavaksi tulevat kappaleet kuumaupotukseen
- ratkaista kappaleiden epäpuhtauksien poistotavan
- arvioida sinkkireikien ja ilmanpoistoaukkojen tarpeen
- käsitellä pinnoitettavia kappaleita turvallisesti
- tarkastaa nostovälineen, ketjujen ja häkkien kunnon
- ripustaa kappaleet niin, että nostovaihe sujuu ongelmattomasti
- käyttää nostolaitteita turvallisesti
- valmistaa peittauskylpyjä ja lisäaineiden lisäyksiä
- suorittaa kappaleiden peittauksia
- valmistaa ja regeneroida juoksutekylpyjä
- suorittaa kylpyjen valvontaan liittyvät analyysimittaukset
- huolehtia kuumaupotuspadan toiminnasta
- arvioida kylpyihin ja laitteistoihin liittyvän huoltotarpeen
- suorittaa valmiiden tuotteiden laatutarkastukset
- suorittaa sinkkipinnoitteen paksuuden ja tarttuvuuden mittaukset
- merkitä ja varastoida syntyvät jätteet.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kykenee työryhmän jäsenenä sinkkialtailla tapahtuvaan työskentelyyn, mutta tarvitsee vielä melko paljon ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee vähän ohjausta työn edetessä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään itsenäisesti

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hoitaa kuumaopetuslinjaa vähäisen ohjauksen avulla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hoitaa kuumaopetuslinjaa käyttöohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii oikein kuumaopetuslinjalla esiintyvissä toimintahäiriöissä

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• arvioi työsuorituksen jälkeen realistisesti omaan osaamiseensa liittyviä kehittämistarpeita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• havaitsee itse työsuoritukseensa liittyviä puutteita ja kysyy ohjeita niiden korjaamiseksi.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään työn kestäessä ja pyrkii itsenäisesti kehittämään omaa työsuoritustaan.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Esivalmistelut	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tekee tarvittavat sinkkireiät ja ilmanpoistoaukot ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee esivalmistelut ennakkosuunnitelman mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee tarvittavat esivalmistelut itsenäisesti

Nosto- ja ripustustyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää nostolaitteita ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ripustaa kappaleet niin, että ei jää ilmataskuja
Kiitettävä K3	

Puhdistukset; lipeäpesu, huuhtelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa työt ohjauksen mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa työt työohjeen avulla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa työt itsenäisesti

Peittäus; suola- tai rikkihappokylpy, juoksutekylpy

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa analyysimittauksia ohjauksen mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa oikein analyysimittauksia asiakirjojen perusteella

Sinkitys

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• poistaa sinkkikyllyn pinnalle kertyvät kuona-aineet ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• huolehtii oikeasta lämpötilasta sekä raudan ja kovan sinkin poistosta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• pitää kappaleet sulassa niin, että saavutetaan riittävä pinnoitepaksuus

Tarkastukset

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• havaitsee valkoruosteen muodostumisen ja sinkin irtoamisen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• mittaa oikein pinnoitteiden paksuuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa kalibroida mittalaitteita

Viimeistelyt ja varastoinnit

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa hiontatyöt ohjauksen mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa tarvittavat viimeistelyt ennakkoon annettujen ohjeiden mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee järjestelmällisesti ja käsittelee valmiita tuotteita turhia kolhuja välttäen.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA**Ammatilliset tiedot**

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tietää sinkityksen perusteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tietää, millaisia vetelyjä kuumuus aiheuttaa kappaleille• tuntee kuumaopotukseen liittyvät standardit
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• pystyy ratkaisemaan, milloin kappaletta ei voi lämpötilavaihteluiden takia kuumaupottaa• ymmärtää lisäaineiden käytön merkityksen

Kemian tuntemus

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa happoihin ja emäksiin liittyvää kemiaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tuntee peittäushapon ominaisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa säädellä ja valmistaa peittäushappoja

Peittaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää, mihin tarkoitukseen peittaushappoja käytetään osaa päätellä valkoruosteen muodostumisen ja sinkin irtoamisen syyt
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää erilaisiin kylpyihin liittyvät peittausajat tietää, miten estetään valkoruosteen muodostuminen ja sinkin irtoaminen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida tippahäviöitä ja kylpysiiirtymiä

Matemaattiset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tulkitsi oikein mittalaitteiden osoittamat mittaustulokset.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> laskee riittävällä tarkkuudella kemikaalien käsittelyssä tarvittavia peruslaskutoimituksia osaa arvioida oikeat laskunopeudet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> laskee riittävällä tarkkuudella sinkin kulutuksen suhteessa sulassapitoaikaan.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ei tee samoja virheitä toista kertaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> oppii tekemistään virheistä ja osaa ratkaista ongelmatilanteita

Vuorovaikutus- ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti käyttää ammatillisesti oikeita ilmaisuja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee asiansa selkeästi osaa tehdä ratkaisuehdotuksia ongelmatilanteissa

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on täsmällinen ja pitää kiinni sovitusta ajoista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita käyttää koneiden ja laitteiden turvalaitteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee kemikaaleja turvallisesti huolehtii sähkölaitteiden kunnosta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee kemikaaleja huolellisesti huolehtii työpaikan siisteydestä ja järjestyksestä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä kuumaupotuksen kaikkia työvaiheita työpaikalla. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.17. Lattialaatoitus, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä kuivien lattiapintojen laatoitustyöt työselitysten ja työnjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tarkistaa asennuspohjien soveltuvuuden lattialaatoitukselle
- suunnitella työkokonaisuuden työvaiheet
- arvioida työssä tarvittavien materiaalien menekin
- tehdä työhön liittyvät tasoitukset pohjustuksineen
- tehdä laattajakoon tarvittavat mittaukset
- tehdä lattialaatoitustyöt saumauksineen rakennusten kuivissa tiloissa käyttäen työhön soveltuvia materiaaleja ja työmenetelmiä
- käsitellä työssä tarvittavia materiaaleja ja koneita turvallisesti sekä laittaa ne käyttökuuntoon
- huolehtia työpaikan järjestyksestä, siisteydestä ja suojauksesta.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnittelu	
Tyydyttävä T1	• osaa suunnitella tarvittavat työvaiheet
Hyvä H2	• osaa suunnitella työvaiheiden toteuttamisaikataulun
Kiitettävä K3	• toimii suunnitelmallisesti ja muuttaa suunnitelmia tarpeen mukaan

Työkokonaisuus	
Tyydyttävä T1	• osallistuu työkokonaisuuden suorittamiseen, mutta tarvitsee hieman ohjausta
Hyvä H2	• toteuttaa työkokonaisuuden ilman erityistä ohjausta
Kiitettävä K3	• toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti

Sisäinen yrittäjyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • on vastuuntuntoinen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • on vastuuntuntoinen ja huolellinen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on vastuuntuntoinen, huolellinen ja aloitteellinen.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIEN HALLINTA

Laattojen asennus ja leikkaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee laattajaon linjoituksen periaatteet, reunaleikkauksissa on jonkin verran epätasaisuutta, laatoituksessa esiintyy porrastusta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon laattojen mahdollisen asennussuunnan, mutta linjoitusta voidaan joutua siirtämään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa linjoittaa laattajaon siten, että laatat riittävät kauttaaltaan listojen alle ja työ etenee joutuisastiosaa linjoittaa laattajaon siten, että laatat riittävät kauttaaltaan listojen alle ja työ etenee joutuisasti

Kiinnityslaastin ja liiman levitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • levittää laastin tai liiman oikealla tekniikalla, rajauksissa on hieman mutkia ja laasti- tai liimakerros on vajaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • levittää laastin tai liiman niin, että se peittää alustan tasaisesti, mutta kerrospaksuus vaihtelee
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kampa laastin tai liiman tasaisesti ja tekee rajaukset suoriksi ja täsmällisiksi

Ladonta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • latoo laatat siten, että saumoissa on jonkin verran laasti- tai liimapurseita ja valmiilla pinnalla vähäisiä liimatahroja ja laastin tai liiman peitto laatoissa on puutteellinen kauttaaltaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • latoo laatat siten, että saumoissa on vähäisiä laastitai liimapurseita ja laastin tai liiman peitto laatoissa on puutteellinen paikoin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • latoo laatat siten, että valmis pinta on kauttaaltaan puhdas laasti- tai liimatahroista ja laastin tai liiman peitto laatoissa on riittävä

Läpiviennit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee läpiviennit niin, että lämpöputkien yms. läpiviennit vaativat ylimääräistä saumausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee läpiviennit asianmukaisesti, mutta vähäisiä rakoja saattaa esiintyä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee läpiviennit kaikilta osin huolellisesti ja tarkasti

Listoitukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee listoitukset, joissa on hammastusta ja jiirit eivät ole kohdakkoin.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee listoituksia, joissa on vähäistä hammastusta ja jiirit eivät ole täysin kohdakkoin.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee listoituksia, joissa ei ole hammastusta ja jiirit ovat tarkasti kohdakkoin tekee työn joutuisasti.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Materiaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee seinä- ja lattialaattojen erot
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää eri lattialaattatyyppit
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää eri laattatyyppien ja -kokojen asennusvaatimukset

Kiinnitysalustat ja #olosuhteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää kiinnitysalustoille ja olosuhteille asetettavat yleiset vaatimukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää alustan ja olosuhteiden tarkistamisessa käytettävät menetelmät
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> varmistaa kiinnitysalustan ja #olosuhteiden sopivuuden asennustyön alkamiselle

Kiinnitysmenetelmät	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee eri kiinnitysmenetelmät.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää eri kiinnitysmenetelmiin liittyvät tärkeimmät eroavaisuudet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää, mikä kiinnitysmenetelmä soveltuu parhaiten mihinkin kohteeseen.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä ja tekee ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä työkohtaisia ohjeita käsittelee leikkaustyövälineitä turvallisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset käsittelee raskaita taakkoja turvallisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa laatoittamalla itsenäisesti tai tasavertaisesti työparin kanssa kuivan tilan lattian. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.18. Lattianpäällysteiden uusiminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa asentaa esimerkiksi tavanomaiseen asuinhuoneeseen muovi- tai laminaattipäällysteen niissä tapauksissa, joissa ei edellytetä aluslattian oikaisu- tai tasoitustöitä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- irrottaa ja kiinnittää paikoilleen työn suoritusta haittaavia kynnyksiä ja listoituksia
- päällystää asuinhuoneen lattian muovimatolla
- päällystää asuinhuoneen lattian lukkoponttilaminaatilla
- tehdä tarvittavat saumaus- ja kiinnitystyöt
- tehdä valmiiden pintojen suojaukset.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioitaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määritellyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Oman työn suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta työn aloituksessa ja asennussuunnan määrittelemisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• suunnittelee toteutuskelpoisen työn itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• etenee vähäisen ohjauksen avulla työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• siirtyy työvaiheesta toiseen ilman jatkuvaa ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii suunnitelmallisesti

Työn lopputulos	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• pääsee ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• pääsee itsenäisesti valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Listojen ja kynnysten irrotus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjeita työmenetelmien ja välineiden valinnassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee irrotustyöt kohteita vaurioittamatta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee irrotustyöt huolellisesti ja joutuisasti

Vanhojen päällysteiden poistaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• poistaa päällysteet ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• poistaa päällysteet järjestelmällisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• poistaa päällysteet tehokkaasti

Muovipäällysteen asennus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa muovipäällysteen siten, että seinärajaukset vaativat paikoin oikaisua tai kittauksia • tekee saumat niin, että ne eivät ole täysin suoraviivaisia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee seinärajaukset riittävän suoriksi ja sopivalle etäisyydelle seinistä • tekee saumat pääosin suoriksi ja helposti tiivistettäviksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee rajaukset huolellisesti ja täsmällisesti • tekee saumaustyön virheettömästi

Liimaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • levittää liiman niin, että liimakampauksessa on epätasaisuuksia ja valmiissa työssä on joitakin ilmakuplia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • levittää liiman tasaisesti ja hiertää päällysteen ohjeen mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee liimauksen huolellisesti ja tarkasti ja hiertää päällysteen järjestelmällisesti

Laminaattilattian asennus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa laminaattilattian niin, että liikkumavaroissa on turhan suuria vaihteluja ja saumoissa on pieniä rakoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • asentaa sopivat liikkumavarat ja saumat pääosin tiiviiksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työnsä joutuisasti ja huolellisesti

Viimeistelyt ja listoitukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • viimeistelee työnsä ohjeiden mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kiinnittää listat ja kynnykset kohteita vaurioittamatta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii työympäristön siisteydestä ja puhtaudesta.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Materiaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa työssään huomioon tuotteen etiketissä olevat tiedot ja noudattaa annettuja käyttöohjeita
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Työtekniikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi riittävällä tarkkuudella aloittamaansa työsuoritukseen tarvittavaa työaikaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi riittävällä tarkkuudella työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekkiä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa laskea lähes oikein työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekin.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelman ratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii annettujen ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hakee tietoa ja osoittaa kiinnostusta oman oppimisensa kehittämiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ratkaisee työssään ilmeneviä ongelmia ja etsii vaihtoehtoisia toimivia työtapoja

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii yhdessä muiden kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää asiakaslähtöisen toiminnan merkityksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee asiakaslähtöisesti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee työtä vastuuntuntoisesti ja noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää polvisuojaimia ja ergonomisesti suositeltavia työasentoja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttää ja säilyttää huolellisesti teräviä työkaluja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asentamalla asuintilaan tai vastaavaan kuivaan huonetilaan leikattavan muovipäällysteen ja laminaattipäällysteen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.19. Lattianpäällystyksen perustyöt, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä lattianpäällystyksen liittyvät tasoitus- ja muut pohjatyöt sekä vähäisellä harjaantumisella tehtävissä olevat lattianpäällystystyöt työselostusten ja annettujen ohjeiden mukaisesti.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä tarvittaessa pölyn kulkeutumisen estävät suojaukset
- tehdä vanhojen päällysteiden poistamisen
- irrottaa työn suoritusta haittaavia kynnyksiä ja listoituksia
- tehdä esikäsitteilyt, kuten pesut ja pohjustuskäsittelyt
- valita käyttötarkoitukseen sopivat tasoitteet, pohjustuskäsittelyt ja liimat
- suorittaa alustalle tehtävät mittaukset ja tarkistukset
- tehdä työhön liittyvät oikaisut ja tasoitukset
- tehdä hiontatöitä käsin ja koneellisesti
- käyttää pohjatyöhön tarkoitettuja sähkötyökaluja (esim. päällysteenpoistajat, hiomakoneet, imurit) turvallisesti
- tehdä pienehköjä asuinhuoneiden lattioiden päällystyksiä muovimatolla ja lukkoponttilaminaatilla
- tehdä tarvittavat saumaus- ja tiivistystyöt
- kiinnittää paikoilleen kynnyksiä ja jalkalistoja
- tehdä valmiiden pintojen suojaukset
- laatia työkokonaisuudesta työehtosopimukseen pohjautuvan urakkalaskelman
- tuottavan toiminnan ja kustannuslaskennan perusteet
- selviytyä työtilanteista englannin kielellä
- keskeisimmät maalaustöiden työsuojeluun liittyvät normit ja niistä aiheutuvat toimenpiteet
- tiedollisesti ja taidollisesti työturvallisuuskorttia vastaavat asiat niin, että hänellä on valmius työturvallisuuskortin suorittamiseen
- tiedollisesti ja taidollisesti EA 1:tä vastaavan ensiavun annon
- tiedollisesti ja taidollisesti tulitöiden turvallisuuteen liittyvät asiat niin, että hänellä on valmius tulityökortin suorittamiseen.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arviotaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määriteltyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa lukea työselostusta ja etenee ohjauksen avulla työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa siirtyä työvaiheesta toiseen ilman jatkuvaa ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• kykenee ammattihenkilön kanssa työvaiheiden suunnitteluun

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> pääsee ohjauksen avulla lopputulokseen, joka vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> pääsee vähäisen ohjauksen avulla hyväksyttävään lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pääsee itsenäisesti hyväksyttävään lopputulokseen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Suojaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee neuvoja suojausmateriaalien kiinnittämisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee suojaustyöt ennakoon annetun ohjeen perusteella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida suojaustarvetta ja tehdä suojaukset itsenäisesti

Esikäsittelyt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee esikäsittelymateriaaleja asianmukaisesti ja sekoittaa tarvittaessa nestemäiset materiaalit ennen käyttöä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että materiaalit eivät roisku tarpeettomasti ympäristöön
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työn jälkeen esikäsittelymateriaalien säilytyksestä siten, että ne pysyvät käyttökelpoisina

Tasoitukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää lähes oikeita työskentelytapoja ja osaa perusasiat työvälineiden säilyttämisestä käyttökuntoisina
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää oikeita työskentelytapoja ja säilyttää työvälineet käyttökuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee itsenäisesti käytön jälkeiset työvälineiden puhdistamiset ja huolehtii niiden säilytyksestä

Kiinnitystyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> pääsee ohjauksen avulla laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> pääsee vähäisen ohjauksen avulla laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pääsee itsenäisesti valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseen.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Materiaalitietous	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa lukea tuotteen etiketissä olevat tiedot ja noudattaa annettuja käyttöohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida materiaalien mahdollisen ohennustarpeen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida päällystettävästä alustasta johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Matematiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa laskea pituuksia ja pinta-alojaosaa vähäisellä ohjauksella laskea työkokonaisuuden urakkapalkan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekkiäosaa laskea työkokonaisuuden urakkapalkan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa laskea työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekin

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tunnistaa työstään mahdollisesti muodostuvat ongelmajätteet (esim. asbesti).
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">havaitsee selvät ongelmatilanteet, mutta tarvitsee apua niiden ratkaisemiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">havaitsee aikataulun toteutumista ja työn laatua vaarantavat ongelmatilanteet sekä ryhtyy itsenäisesti selvittämään niitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa ratkaista ongelmia ja korjata työsuoritusta työn aikana

Yhteistyö ja vuorovaikutus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä ja selviytyy työtilanteista myös vieraalla kielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin erimielisyyksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja saamiaan työohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työtä vastuuntuntoisesti ja noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita huomioi oikein luotittaviksi liittyvät palo- ja työturvallisuusasiat.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa varoa työmaalla yhdessä todettuja vaaratekijöitä, kuten esim. tärinää, melua ja hengitysilman epäpuhtauksia käyttää ja säilyttää huolellisesti teräviä työkaluja käsittelee taakkoja turvallisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja osaa oma-aloitteisesti suojautua työssä ilmeneviltä vaaratekijöiltä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä erilaisia lattianpäällystysalan perustyötehtäviä sekä muovimaton tai lukkoponttilaminaatin asennuksia työkohteessa. Osaaminen osoitetaan myös vanhojen päällysteiden poistossa sekä päällystysten alle tehtävissä tasoituksissa ja muissa esikäsittelyissä. Ensiaputaidot sekä työturvallisuuskortin ja tulityökortin edellyttämä osaaminen osoitetaan erikseen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.20. Maalauslinjan hoito, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa toimia työntekijänä metalliteollisuuden maalauslinjalla.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- käsitellä ja laittaa käyttökuntoon sekä huolehtia esikäsittelyaineiden ja maalien käyttökuntoisuudesta
- esipuhdistaa ja suojata pintakäsiteltävät kappaleet ennen varsinaista maalauslinjaa
- tehdä ripustimia ja kappaleiden kiinnittimiä sekä asettaa kappaleet maalauslinjalle
- huolehtia ripustimien ja kiinnittimien kosketuspintojen kunnosta ja tehdä tarvittavat puhdistustoimenpiteet
- sähköstaattisen maalauksen teoreettiset perusteet ja osaa tehdä toimivuutta parantavia säätötoimenpiteitä

- ohjata ja valvoa maalauslinjan toimintaa
- käyttää maalauslinjan ohjelmointilaitteistoa
- ohjata esikäsittelyprosessia ja tehdä eri vaiheiden säädöt
- ohjata maalausvaiheiden toimintaa ja säätää suuttimia
- tehdä eri toimilaitteiden säätötoimenpiteitä
- tehdä värienvaihdot ja niihin liittyvät pesut ja puhdistukset
- tehdä maalauslinjan käyttöhuoltotoimenpiteet
- käyttää ja huoltaa maalauslinjan pumpput ja paineilmalaitteet
- tehdä maalauskaappien ja suodattimien puhdistukset ja käyttöhuoltotoimenpiteet
- tarkastaa silmämääräisesti ja tehdä maalipinnan laadunvalvonta mittaukset
- pakata valmiit tuotteet tuotteiden asettamien vaatimusten mukaisesti.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ohjaa ja valvoo maalauslinjaa, mutta tarvitsee ohjausta muutostilanteissa • tarvitsee ohjausta huoltotoimenpiteiden toteutuksessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ohjaa ja valvoo maalauslinjaa, mutta tarvitsee ohjausta ongelmatilanteissa • tarvitsee vähäistä ohjausta huoltotoimenpiteiden toteutuksessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa pintakäsittelylinjaa itsenäisesti • tekee huoltotoimenpiteet itsenäisesti

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kysyy neuvoa tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi kustannuksia minimoiden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aktiivinen ja tarvittaessa aloitteellinen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään niin, että ei tee samaa virhettä kahta kertaa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja muuttaa toimenpiteitään tarpeen mukaan.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Säätötoimenpiteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tietää miten säätötoimenpiteet tehdään, mutta tarvitsee ohjausta oikeiden säätötoimenpiteiden tekemisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee säätötoimenpiteet, mutta joutuu usein korjaamaan niitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee säätötoimenpiteet lähes kerralla oikein

Laitteiden puhdistukset, pesut ja huoltotoimenpiteet

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tietää laitteiden toiminnan ja huoltotoimenpiteet, mutta tarvitsee ohjausta niiden suorituksessa ja ajoituksessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee puhdistukset, pesut ja huoltotoimenpiteet lähes itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee puhdistukset, pesut ja huoltotoimenpiteet itsenäisesti

Teknologia ja tietotekniikka

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee linjan toiminnan ja säätötoimenpiteet, mutta tarvitsee ohjausta toiminnan ohjelmoinnissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa ohjelmoinnin ja tekee säätötoimenpiteitä, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee ohjaus- ja säätötoimenpiteet itsenäisesti

Materiaalien hallinta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">käsittelee materiaaleja käyttöturvallisuustiedotteiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa laittaa materiaalit käyttökuntoon ja huolehtia niiden käyttökuntoisuudesta vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">käsittelee ja huolehtii materiaalien käyttökuntoisuudesta huolellisesti ja tarkasti

Kestävä kehitys

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa jätteiden käsittelyn toimenpiteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee jätteiden käsittelyn tarkoituksenmukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee jätteiden käsittelyn huolellisesti ja tarkasti.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Maalauslinjan toiminta

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee maalauslinjan rakenteen ja yksiköiden toiminnan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa ohjata ja säätää maalauslinjan toimintaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa ohjata ja säätää maalauslinjan toimintaa kustannustehokkaasti ja laatuvaatimusten mukaan

Laitetuntemus

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee laitteiden toiminnan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee laitteiden rakenteen niin, että osaa tehdä tarvittavat purku- ja kokoonpanotyöt
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa itsenäisesti tehdä säätötoimenpiteet

Matematiikka ja luonnontieteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää maalin kalvonmuodostuksen perusteet tietää mihin sähköstatiikalla pyritään ja millaisiin pintoihin maalia on vaikea saada menemään.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää tavallisimpien maalipinnan virheiden syyt osaa säätää sähköstatiikkaa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa tehdä pintavirheiden korjaamiseen tarvittavia säätöjä osaa tehdä sähköstatiikan säädöt niin, että maalikalvosta tulee mahdollisimman tasainen.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa

Vuorovaikutus- ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii asianmukaisesti työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> on aktiivinen ja toimii vuorovaikutteisesti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on täsmällinen ja pitää kiinni sovitusta ajoista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja työturvallisuuteen liittyviä ohjeita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työsuojelusta maalauslinjalla ja sen ympäristössä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työsuojelusta, järjestyksestä ja siisteydestä myös puhdistus- ja huoltotoimenpiteissä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa toimimalla maalauslinjan ohjaus ja valvontatehtävissä koko prosessin osalta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.21. Massapäällystystyöt, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä rakennusten betonilattioiden pinnoituksia esimerkiksi epoksi-, akrylaatti- ja polyuretaanipinnoitteilla työselostusten mukaan.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä ennen pinnoituksia tehtävät suojaukset ja valmistelut
- tehdä sementtiliimanpoiston koneellisesti ja suolahappopeittauksena
- mitata lattian kosteuden
- mitata lattian suoruuden
- ottaa huomioon eri alustasta johtuvat vaatimukset ja valita pinnoitteen sen mukaisesti
- poistaa vanhat pinnoitukset
- tehdä työhön liittyvät tasoitukset ja täytöt sekä mahdolliset kaadot
- tehdä lattioiden pohjustuskäsittelyjä, lakkauksia, maalauksia ja pinnoituksia käsityövälineillä, kuten siveltimillä, teloilla ja lastoilla
- tehdä pinnoitteiden ilmanpoistot ja tasaukset
- tehdä liuquestepinnoituksia sekä värihiekk- ja mosaiikkipinnoitteita
- tehdä massapinnoitteella nurkkapyörityksiä, jalkalistoja, saumauksia ja rajoituksia
- käyttää turvallisesti pinnoitustuotteita ja huolehtii, että työmaan muut työntekijät eivät joudu alttiiksi esim. epoksihöyryille
- käyttää ja huoltaa työssä tarvitsemiaan työvälineitä.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioitaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määritellyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kykenee osallistumaan oman työnsä suunnitteluun, mutta tarvitsee työprosessin aikana jatkuvaa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• kykenee aktiivisesti osallistumaan oman työnsä suunnitteluun, mutta tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa suunnitella työnsä kulun ja etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn laatu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tekee työnsä siten, että lopputulos vaatii vielä paikkauksia, mutta niiden aiheuttamat kokonaiskustannukset alittavat työn uusimisesta aiheutuvat kustannukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee työnsä siten, että työn lopputulos vaatii korkeintaan vähäisiä paikkauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee työnsä siten, että työn lopputulos vastaa sellaisenaan Maalaus RYL -määritelmien mukaista laatutasoa

Itsenäinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> pääsee ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pääsee itsenäisesti valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää lähes oikeita käsiotteita siveltimistä, teloista ja lastoista ja säilyttää käyttämänsä välineet käyttökuntoisina
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää oikeita käsiotteita siveltimistä, teloista ja lastoista ja säilyttää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii itsenäisesti työvälineiden puhdistamisesta käytön jälkeen ja varmistaa, että työkalut tulevat palautetuksi niille kuuluville paikoille

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> aukaisee ja sulkee pinnoitustarvikepakkaukset asianmukaisesti ja sekoittaa tarvittaessa pinnoitteen ennen käyttöä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että nestemäiset materiaalit eivät roisku tarpeettomasti ympäristöön
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työn jälkeen pakkausten sulkemisista ja materiaalien säilytyksestä

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimittaa työstään muodostuvat jätteet niille varattuihin astioihin.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa tarvittaessa lajitella jätteet asianmukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">ottaa huomioon pinnoitetuotteen etiketissä olevat tiedot ja noudattaa annettuja käyttöohjeitaosaa nimetä tavallisimmat pinnoituksessa käytettävät pinnoitetuotteetosaa arvioida materiaalien mahdollisen ohennustarpeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun yhdessä ammattitaitoisen työntekijän kanssatuntee yleisimmin käytettävät betonilattioiden pinnoitusmenetelmättuntee lattian pinnoitetyyppien soveltuvuuden erilaisille alustoilleosaa arvioida pinnoitusaluksista johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tulkitsi oikein työpiirustuksia ja työselostuksia ja kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun asiakkaan tai työnjohtajan kanssaosaa selostaa sisä- ja ulkopuolisiin töihin soveltuvien lattiapinnoitustöiden valintaperiaatteetosaa arvioida rasisitusluokituksen (RYL) mukaisia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa työssä tarvittavat peruslaskutoimitukset ja osaa arvioida aloittamaansa työsuorituksen tarvittavaa työaika.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekkiä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa laskea työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekin ja osaa käyttää suhdelukuja.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ilmaisee mielipiteensä selkeästi ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin ongelmiin

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita ja käyttää henkilökohtaisia suojaimia ja työkoneiden turvalaitteita käsittelee raskaita taakkoja turvallisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa oma-aloitteisesti suojautua esimerkiksi hengitysilman epäpuhtauksilta ja haitallisten aineiden ihokosketuksilta käyttää ergonomisesti suositeltavia työasentoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä betonilattioiden massapinnoitustöitä työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.22. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp

Tutkinnon osan tulee sisältää kaikkien kolmen osa-alueen pakolliset osaamistavoitteet (yhteensä 6 osaamispistettä). Lisäksi tutkinnon osan tulee sisältää valinnaisia osaamistavoitteita miltä tahansa osa-alueelta tai osa-alueilta siten, että opiskelijalle kertyy yhteensä 9 osaamispisteen edestä matemaattis-luonnontieteellistä osaamista.

Matematiikka

Matematiikka

Pakolliset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset *oman alan* ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa
- osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia

- osaa soveltaa geometriaa *oman alan* tehtävien vaatimassa laajuudessa ja hahmottaa tilaa ja muotoja kolmiulotteisesti
- osaa käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä *oman alan* ongelmien ratkaisussa
- osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa
- osaa käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Peruslaskutoimituksien ja prosenttilaskujen toteuttaminen sekä mittayksiköiden muuntaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laskee tavanomaisimmat työtehtäviin ja arkielämään liittyvät laskutoimitukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa sujuvasti ammattiin ja arkielämään liittyvät laskutoimitukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa ammattialalla ja arkielämään tarvittavia laskutoimituksia ja arvioi tulosten tarkkuustasoa

Pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen, geometrian soveltaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laskee tavanomaisimmat pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimitukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • laskee sujuvasti tavanomaisimmat pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimitukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa työtehtäviin pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimituksia ja arvioi tuloksia

Matemaattisten ongelmien ratkaiseminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisee työtehtäviin liittyvät keskeiset matemaattiset ongelmat hyödyntäen yksinkertaisia laskutoimituksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisee ammattiin liittyviä ongelmia matemaattisten menetelmien avulla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa matemaattisia menetelmiä ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisussa ja asettelussa sekä arvioi tulosten luotettavuutta ja tarkkuustasoa

Matemaattisten tulosten oikeellisuuden varmistaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • varmistaa yksinkertaisten laskelmien oikeellisuuden
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • varmistaa laskelmien oikeellisuuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • varmistaa monipuolisten laskelmien oikeellisuuden ja suuruusluokan

Laskimen ja muiden apuvälineiden käyttäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää laskinta ja muita apuvälineitä työtehtäviin liittyvien matemaattisten perustehtävien ratkaisemiseen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sujuvasti laskinta ja muita apuvälineitä ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää monipuoli-sesti ja tehokkaasti laskimen ja muiden apuvälineiden ominaisuuksia ammattialaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseen.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa ilmaista muuttujien välisiä riippuvuuksia matemaattisilla lausekkeilla
- osaa muodostaa ja laatii *omaan alaan liittyviä* yhtälöitä, lausekkeita, taulukoita ja piirroksia
- osaa ratkaista työssä tarpeellisia matemaattisia tehtäviä yhtälöillä, päättelämällä tai kuvaajien avulla
- osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa
- osaa soveltaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa, kuten kannattavuus-, kustannus-, verotus- ja lainalaskelmia
- osaa kerätä ja ryhmitellä *omaan alaan* liittyvää tietoa.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Matemaattisten lausekkeiden käyttäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää yksinkertaisia matemaattisia lausekkeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • muodostaa ja käyttää yksinkertaisia matemaattisia lausekkeita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • muodostaa ja käyttää matemaattisia lausekkeita

Yhtälöiden, lausekkeiden, taulukoiden ja piirrosten käyttäminen alakohtaisissa tehtävissä	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjeen mukaan yhtälöitä, lausekkeita, taulukoita ja piirroksia alakohtaisissa tehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää yhtälöitä, lausekkeita, taulukoita ja piirroksia alakohtaisissa tehtävissä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää soveltaen yhtälöitä, lausekkeita, taulukoita ja piirroksia alakohtaisissa tehtävissä

Talousmatematiikan soveltaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee yksinkertaisia kustannus- ja kannattavuusvertailuja käyttäen talousmatematiikkaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee kustannus- ja kannattavuusvertailuja käyttäen talousmatematiikkaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee kustannus- ja kannattavuusvertailuja käyttäen talousmatematiikkaa ja tekee vertailujen pohjalta perusteltuja johtopäätöksiä

Matemaattisten tulosten oikeellisuuden varmistaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • varmistaa yksinkertaisten laskelmien oikeellisuuden
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • varmistaa laskelmien oikeellisuuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • varmistaa monipuolisten laskelmien oikeellisuuden ja suuruusluokan

Tiedon kerääminen ja ryhmitteleminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kerää graafista ja taulukoitua tietoa eri lähteistä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kerää ja ryhmittelee tietoa tarpeen mukaan, käyttäen lähteenä tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kerää tietoa monipuolisesti ja soveltaen ja käyttäen tiedonlähteenä tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä ja ryhmittelee niiden pohjalta tietoa erilaisiin tarpeisiin.

Fysiikka ja kemia

Fysiikka ja kemia

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija

- osaa soveltaa *oman alan* kannalta keskeisiä fysiikan käsitteitä, ilmiöitä ja lainalaisuuksia
- osaa ottaa työssään huomioon *oman alan* kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä ja aineiden erityisominaisuuksia
- osaa säilyttää, käyttää ja hävittää *omalla alalla* tarvittavia aineita.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Fysiikan käsitteiden, ilmiöiden ja lainalaisuuksien soveltaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee fysiikan käsitteitä ja lainalaisuuksia niin, että pystyy työtehtävissään ottamaan huomioon niihin liittyvät ilmiöt, mutta tarvitsee joissakin kohdin ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee fysiikan käsitteitä ja lainalaisuuksia niin, että pystyy työtehtävissään ottamaan huomioon niihin liittyvät ilmiöt
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee fysiikan käsitteitä ja lainalaisuuksia niin, että pystyy työtehtävissään itsenäisesti ottamaan huomioon niihin liittyvät ilmiöt

Kemiallisten aineiden ja niiden ominaisuuksien huomioon ottaminen työssä	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa huomioon työssään käytettävien tavallisimpien kemiallisten aineiden ominaisuudet, reaktiot ja ympäristöriskit niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta, mutta tarvitsee jonkin verran ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ottaa huomioon työssään käytettävien tavallisimpien kemiallisten aineiden ominaisuudet, reaktiot ja ympäristöriskit niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ottaa omatoimisesti huomioon työssään käytettävien tavallisimpien kemiallisten aineiden ominaisuudet, reaktiot ja ympäristöriskit niin, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta ja opastaa muitakin turvalliseen työskentelyyn

Kemikaalien säilyttäminen, käsittely ja hävittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee, säilyttää ja hävittää oikein työtehtävissään tarvittavia kemikaaleja, mutta tarvitsee osin ohjausta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee, säilyttää ja hävittää oikein työtehtävissään tarvittavia kemikaaleja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee, säilyttää ja hävittää oikein työtehtävissään tarvittavia kemikaaleja toimien itsenäisesti ja sujuvasti.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa soveltaa *oman alan* kannalta keskeisiä mekaniikan, lämpöopin ja sähköopin peruskäsitteitä ja lainalaisuuksia ja ottaa ne huomioon työssään
- osaa valmistaa *alalla* tarvittavia ainesosia
- osaa tehdä kokeellisia havaintoja ja mittauksia *oman alan* kannalta keskeisistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä
- osaa kerätä, käsitellä ja analysoida tekemiään kokeellisia havaintoja ja mittauksia
- osaa arvioida saamiensa kokeellisten havaintojen ja mittaustulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksien tunteminen ja huomioon ottaminen työssä	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksia niin, että ottaa työtehtävissään huomioon niihin liittyvät ilmiöt, mutta tarvitsee joissakin kohdin ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksia niin, että ottaa työtehtävissään huomioon niihin liittyvät ilmiöt
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksia niin, että ottaa työtehtävissään itsenäisesti huomioon niihin liittyvät ilmiöt

Ainoseosten valmistaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> laskee ohjattuna pitoisuuksia ja aineiden määriä myös reaktioyhtälöiden avulla sekä hankkii ohjeen mukaan tietoa kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> laskee pitoisuuksia ja aineiden määriä myös reaktioyhtälöiden avulla sekä hankkii tietoa kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> laskee itsenäisesti ja joustavasti pitoisuuksia ja aineiden määriä myös reaktioyhtälöiden avulla erilaisissa työtilanteissa eri tietolähteistä hankkimansa tiedon mukaan

Havainnointi ja mittaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toteuttaa mittaukset ja kokeellisen havainnoinnin käyttäen tavallisimpia menetelmiä ja välineitä ohjatussa työtilanteessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toteuttaa mittaukset ja kokeellisen havainnoinnin käyttäen tavallisimpia menetelmiä ja välineitä omatoimisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää mittauksiin ja kokeelliseen havainnointiin sopivimpia menetelmiä ja välineitä sujuvasti ja toteuttaa työnsä järjestelmällisesti ja huolellisesti

Mittaustulosten kerääminen, käsittely ja analysointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kerää mittaus- ja kokeellisen työskentelyn tulokset, esittää ne mahdollisilla kuvaajilla ja taulukoilla ja laskee niistä lopullisen tuloksen, mutta tarvitsee joissakin asioissa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kerää mittaus- ja kokeellisen työskentelyn tulokset, esittää ne kuvaajilla ja taulukoilla ja laskee niistä lopullisen tuloksen analysoinnin jälkeen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kerää itsenäisesti mittaus- ja kokeellisen työskentelyn tulokset, esittää ne kuvaajilla ja taulukoilla ja laskee niistä lopullisen tuloksen analysoinnin jälkeen

Mittaustulosten luotettavuuden, tarkkuuden ja mielekkyyden arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi mittaustulosten luotettavuutta ja määrittelee joitakin virhetekijöitä sekä ilmoittaa tuloksen oikealla tarkkuudella, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi mittaustulosten luotettavuutta ja määrittelee virhetekijöitä sekä ilmoittaa tuloksen oikealla tarkkuudella.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi itsenäisesti mittaustulosten luotettavuutta ja määrittelee virhetekijät sekä ilmoittaa tuloksen oikealla tarkkuudella.

Tieto- ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen

Tieto- ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintätekniikan sovelluksia ja hyödyntää niiden käyttöön tarkoitettuja ohjeita ja oppaita
- osaa suojata verkkoidentiteettiään ja yksityisyyttään

- osaa toimia tekijänoikeus-, tietoturva- ja tietosuojaohjeiden ja -määräysten mukaisesti
- osaa tiedostojen eri säilytys- ja lähetysmuodot.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Tieto- ja viestintätekniiikan sovellusten käyttäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää tarvitsemiaan sovelluksia mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sujuvasti tarvitsemiaan sovelluksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sovelluksia monipuolisesti eri tilanteiden ja tarpeiden mukaan

Ohjeiden ja oppaiden käyttäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjeita ja oppaita, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sujuvasti ohjeita ja oppaita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sujuvasti ohjeita ja oppaita ja ratkaisee niiden avulla erilaisia ongelmia

Verkkoidentiteetin ja yksityisyyden suojaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • luo ohjattuna verkkoidentiteetin sekä arvioi sen käyttöön liittyviä riskejä ja suojautumismenetelmiä • valitsee ohjattuna tilanteeseen sopivan verkkoyhteyden suojaustason • osaa valita turvallisen tavan maksuliikenteelle kotimaassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • luo verkkoidentiteetin sekä arvioi sen käyttöön liittyviä riskejä ja suojautumismenetelmiä • valitsee tilanteeseen sopivan verkkoyhteyden suojaustason • osaa valita turvallisen tavan koti- ja ulkomaiselle maksuliikenteelle
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • luo verkkoidentiteetin, arvioi sen käyttöön liittyviä riskejä ja valitsee laitteisiin ja käyttötapoihin sopivat suojautumismenetelmät • valitsee erilaisiin tilanteisiin sopivan verkkoyhteyden suojaustason • osaa valita tilanteeseen sopivan turvallisen tavan koti- ja ulkomaiselle maksuliikenteelle

Ohjeiden ja määräysten noudattaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa toiminnassaan tekijänoikeus-, tietoturva- ja tietosujoaohjeita ja -määräyksiä, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta noudattaa verkkokäytön etikettiä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa itsenäisesti tekijänoikeus-, tietoturva- ja tietosujoaohjeita ja -määräyksiä noudattaa verkkokäytön etikettiä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa itsenäisesti tekijänoikeus-, tietoturva- ja tietosujoaohjeita ja -määräyksiä, pitää tietojaan ajan tasalla ja ohjaa tarvittaessa muita noudattaa verkkokäytön etikettiä

Tiedostojen säilyttäminen ja lähettäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää yleisimpiä tiedostojen säilytys- ja lähetysmuotoja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> valitsee tarkoituksenmukaiset tiedostojen säilytys- ja lähetysmuodot.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> valitsee tarkoituksenmukaiset tiedostojen säilytys- ja lähetysmuodot huomioiden tietoturvan.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa perehtyä erilaisten tietojärjestelmien sovelluksiin, joita voidaan hyödyntää *omalla ammattialalla*
- osaa ratkaista yleisimpiin tieto- ja viestintätekniikan sovelluksiin liittyviä ongelmia
- osaa ottaa käyttöön uusia tieto- ja viestintätekniikan laitteita ja sovelluksia
- osaa toimia sähköisissä medioissa oman osaamisensa kehittämiseksi ja jakamiseksi
- osaa hyödyntää digitaalisia materiaaleja *ammattillisen kasvun* kuvaamisessa sekä osaamisensa ja ammattitaitonsa markkinoinnissa.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Ammattialakohtaisten tietojärjestelmäsovelluksien hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hakee tietoa itselleen uusista ammattialalla käytettävistä tietojärjestelmäsovelluksista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hakee tietoa ammattialalle kehitteillä olevista tietojärjestelmäsovelluksista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hakee tietoa aktiivisesti ammattialalla tapahtuvasta tietojärjestelmäsovellusten kehittymisestä

Laitteiden ja sovellusten käyttöön ottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa käyttöön itselleen uusia laitteita ja sovelluksia mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ottaa sujuvasti käyttöön itselleen uusia laitteita ja sovelluksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ottaa sujuvasti käyttöön itselleen uusia laitteita ja sovelluksia ja pystyy tarvittaessa opastamaan muita

Sähköisen median hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee alaansa liittyvää tietoa, toimii tv-verkkoja hyödyntävissä verkostoissa ja arvioi löytämänsä tiedon käyttöarvoa, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hakee alaansa liittyvää tietoa, toimii tv-verkkoja hyödyntävissä verkostoissa ja arvioi löytämänsä tietoa kriittisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hakee monipuolisesti alaansa liittyvää tietoa ja toimii aktiivisesti tv-verkkoja hyödyntävissä verkostoissa ja arvioi löytämänsä tietoa kriittisesti

Digitaalisen materiaalin hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää digitaalisia materiaaleja osaamisensa ja ammattitaitonsa kuvaamiseen tarpeen ajoittain ohjausta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää digitaalisia materiaaleja osaamisensa ja ammattitaitonsa kuvaamiseen ja hyödyntää niitä työnhaussa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kuvaa ammatillista osaamistaan monipuolisesti digitaalisilla materiaaleilla ja hyödyntää niitä tehokkaasti työnhaussa.

2.23. Mattotyöt, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa lattiapinnoille asennettavien muovipäällysteiden kiinnitykseen ja viimeistelyyn liittyvät työt. Hän osaa tehdä myös työhön liittyvien listojen (muoviset jalkalistat, pesulistat, askelkulmat, käsijohdelistat tms.) ja kynnysten asennukset.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- määritellä työhön soveltuvat asennusolosuhteet
- valita oikean päällysteen käyttökohteen mukaan
- valita liimat ja liimausmenetelmät eri päällysteille
- valita oikeat asennustekniikat eri päällysteille
- valita työhön soveltuvat asennustyökalut
- huoltaa ja käyttää työvälineitä ja -laitteita turvallisesti
- asentaa ja kiinnittää muovipäällysteet yleisten laatuvaatimusten mukaisesti
- valita oikeat hitsaus- ja saumausmenetelmät eri päällysteille
- kiinnittää askelkulma-, kynnys-, jalka- ja pesulistat oikeaoppisesti.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioidessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määritellyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella tarvittavat työvaiheet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella työvaiheiden toteuttamisaikataulun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii suunnitelmallisesti ja muuttaa suunnitelmia tarpeen mukaan

Työkokonaisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu työkokonaisuuden suorittamiseen työparina, tarvitsee ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toteuttaa työkokonaisuuden työparina ilman erityistä ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti

Sisäinen yrittäjäys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on vastuuntuntoinen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> on huolellinen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> on aloitteellinen.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Asennus ja leikkaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> valitsee oikeat asennussuunnat, jättää raakaleikkauksiin riittävät siirtovarot, reunaleikkauksissa on jonkin verran epätasaisuutta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee raakaleikkaukset siten, että vältetään tarpeettomilta hukkapaloilta, leikatun maton liikkumavaroja joudutaan vielä lisäämään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee asennuksen siten, että matto riittää kauttaaltaan listojen alle, liikkumavarat ovat ohjeiden mukaiset ja työ etenee joutuisasti

Liiman levitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> levittää liiman oikealla tekniikalla, rajauksissa on hieman mutkia ja lastan reunalta muodostuu paikoin pieniä liimavalleja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> levittää liiman niin, että liima peittää alustan tasaisesti, mutta kampausräjätykset ovat hieman erisuuntaisia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kampaa liiman tasaisesti ja tekee rajaukset suoriksi ja täsmällisiksi

Liimaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> liimaa siten, että saumoissa on jonkin verran liimapursumia ja valmiilla pinnalla vähäisiä liimatahroja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> liimaa siten, että saumoissa on vähäisiä liimapursumia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> liimaa siten, että valmis pinta on kauttaaltaan puhdas liimatahroista

Hiertäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hiertää siten, että hierontetekniikka ei ole täysin järjestelmällistä ja mattoon jää joitakin ploosuja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hiertää siten, että hieronta on riittävää ja päällyste on kauttaaltaan tasaisesti kiinnittynyt
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hiertää järjestelmällisesti ja tehokkaasti, eikä päällystyksessä ole mitään huomautettavaa

Saumausleikkaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> leikkaa niin, että päällekkäin leikattu sauma on pääosin tiivis, mutta leikkauksissa on vähäisiä mutkia, eikä päättöleikkaus ole täysin huomaamaton
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> leikkaa niin, että päällekkäin leikattu sauma on tiivis, pieniä mutkia voi olla, mutta ne eivät erotu normaalilta katseluetäisyydeltä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> leikkaa niin, että päällekkäin leikattu sauma on kauttaaltaan tiivis, suora ja lähes huomaamaton

Läpiviennit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee lämpöjohtojen yms. läpiviennit niin, että ne vaativat ylimääräistä kittäystä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee läpiviennit asianmukaisesti, vaikka taustapuolilla on vähäisiä rakoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee läpiviennit kaikilta osin huolellisesti ja tarkasti

Tiivistykset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hitsaa siten, että hitsaustyö vaatii pieniä paikkauksia, juotoksissa on hieman mutkia ja nestettä paikoin liikaa tai liian vähän
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hitsaa siten, että hitsaus on tiivis, tasauksissa pieniä puutteita ja juotokset ovat tiiviitä, mutta hieman epätasaisia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hitsaa ja juottaa tiiviisti ja tasaisesti

Listoitukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää listoitukset pääosin asianmukaisesti, paikoitellen on kuitenkin turhia rakoja ja jiirit eivät ole täysin kohdakkoin.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää listoitukset tiiviisti paikoilleen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää listoitukset niin, että jiirit ovat tarkasti kohdakkoin ja työ etenee joutuisasti.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Materiaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa tavanomaiset muovipäällysteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee eri päällystetyyppien tärkeimmät ominaisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa nimetä päällysteille sopivat käyttökohteet

Kiinnitysalustat ja #olosuhteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää kiinnitysalustoille ja olosuhteille asetettavat yleiset vaatimukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää alustan ja olosuhteiden tarkistamisessa käytettävät menetelmät
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa varmistua kiinnitysalustan ja #olosuhteiden sopivuudesta asennustyön alkamiselle

Liimausmenetelmät	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee kolme tärkeintä liimauksen perusmenetelmää.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää eri liimausmenetelmiin liittyvät tärkeimmät eroavaisuudet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää, mikä liimausmenetelmä soveltuu parhaiten mihinkin kohteeseen.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä ja tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja -tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja työturvallisuuteen liittyviä työkohtaisia ohjeita osaa käsitellä leikkaustyövälineitä turvallisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työsuojelusta osaa käsitellä raskaita taakkoja turvallisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä osaa käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asentamalla mattomaisia muovi- tms. päällysteitä esimerkiksi asuin-, toimisto-, liike- tai oppilaitostiloihin. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.24. Metallituotemaalaus, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä metallituotteiden ruiskumaalausta annettujen ohjeiden mukaisesti.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä metallituotteiden ruiskumaalauksia työturvallisuusmääräysten mukaisesti
- lukea standardien mukaisia pintakäsittelyjärjestelmämerkintöjä
- suunnitella oman työnsä kulun ja arvioida työhön tarvittavia materiaalmääriä
- suorittaa ennen metallituotemaalauksia tehtävät valmistelut ja esikäsittelyt kuten pesut ja hionnat käsin sekä koneellisesti
- tehdä pintavirheiden korjauksia kittaamalla
- suojata käsittelemättä jäävät pinnat
- tehdä kappaleiden käsittelyyn ja kuljetukseen liittyviä töitä
- saattaa metallituotemaalauksessa tarvittavat maalit ja pesuohenteet turvallisesti käyttökuntoon ja käyttää niitä oikein
- käyttää hänelle työkohtaisesti määrättyjä henkilökohtaisia suojaimia
- ruiskumaalauksen hajotusilmaruiskulla ja suurpainaruiskulla
- pitää hajotusilma- ja suurpainaruiskun toimintakuntoisina
- tarkastaa maalauksen lopputuloksen silmämääräisesti ja mitata kuivakalvon paksuuden ja tartunnan
- suorittaa valmiiden tuotteiden pakkaukseen ja siirtelyyn liittyviä töitä
- selvittää pintakäsittely-yhdistelmän tarkoituksen
- huolehtia työpaikan järjestyksestä, siisteydestä ja suojauksesta niin, että metallituotemaalaukstyöstä ei aiheudu ylimääräistä puhdistustarvetta kohdetta ympäröiville pinnoille
- laskea työkustannuksia ja tarvittavia maalimääriä
- tuottavan toiminnan ja kustannuslaskennan perusteet
- selviytyä työtilanteista englannin kielellä
- tiedollisesti ja taidollisesti työturvallisuuskorttia vastaavat asiat niin, että hänellä on valmius työturvallisuuskortin suorittamiseen
- tiedollisesti ja taidollisesti EA 1:tä vastaavan ensiavun annon
- tiedollisesti ja taidollisesti tulitöiden turvallisuuteen liittyvät asiat niin, että hänellä on valmius tulityökortin suorittamiseen.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	• tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	• etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	• etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa maalaustyöt työselostuksissa määriteltyyn laatuun useiden korjauksien jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa maalaustyöt työselostuksissa määriteltyyn laatuun vähäisten korjauksien jälkeen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa maalaustyöt työselostuksissa määriteltyyn laatuun ilman korjausta

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asennoituu työhönsä siten että ei aiheuta yritykselle taloudellista vahinkoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Pesuvälineiden käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää pesuvälineitä saamansa ohjauksen mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää pesuvälineitä itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii pesuvälineiden toimivuudesta

Pesumateriaalien valinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää välineiden puhdistuksessa oikeita pesuliuottimia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää välineiden puhdistuksessa pesuliuottimia taloudellisesti
Kiitettävä K3	

Hiontatekniikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää hiomakoneita oikein ja hioo pintoja käsinhionnalla vaadittavaan kuntoon ohjeiden avulla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hioo maalattavan pinnan hiomakoneella ja käsin vaadittavaan kuntoon itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa hiontatyöt vaadittavaan kuntoon itsenäisesti ja joutuisasti

Kittaustyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää oikein kittilastoja ja kittaa pienet pintavirheet itsenäisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kittaa myös suuremmat pintavirheet itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • korjaa erilaisia pintavirheitä kittaamalla itsenäisesti ja joutuisasti

Hajotusilmaruiskun käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • puhdistaa ja huoltaa hajotusilmaruiskun asianmukaisesti ja osaa maalata hajotusilmaruiskulla yksinkertaisen tuotteen itsenäisesti, kun laatuvaatimustaso ei ole korkea
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • maalaa hajotusilmaruiskulla vaikean muotoisen tuotteen itsenäisesti, kun laatuvaatimustaso ei ole korkea
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • maalaa hajotusilmaruiskulla vaikean muotoisen tuotteen itsenäisesti, kun laatuvaatimustaso on korkea

Suurpaineruiskun käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • maalaa suurpaineruiskulla yksinkertaisia tuotteita itsenäisesti, kun laatuvaatimustaso ei ole korkea, ja osaa puhdistaa ja huoltaa suurpaineruiskun, jossa ei ole apulaitteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • maalaa suurpaineruiskulla myös vaikean muotoisen tuotteen itsenäisesti, kun laatuvaatimustaso ei ole korkea, ja vaihtaa suurpaineruiskuun sopivat suodattimet ja suuttimen käytettävän maalityypin mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • maalaa suurpaineruiskulla vaikean muotoisen tuotteen itsenäisesti, kun laatuvaatimustaso on korkea, ja osaa itsenäisesti huolehtia suurpaineruiskun kunnossapidosta

Valmiin pinnan tarkastus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa itsenäisesti oikein kuivakalvon paksuuden mittaukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kykenee mittaamaan itsenäisesti maalin tartunnan pintaan
Kiitettävä K3	

Metallituotemaalien käsittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • aukaisee ja sulkee maalaustarvikepakkaukset asianmukaisesti ja saattaa tuotteen ohjeiden mukaisesti käyttökuntoon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee siten, että nestemäiset materiaalit eivät roisku tarpeettomasti ympäristöön
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii työn jälkeen materiaalien säilytyksestä ja työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän

Pesu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää välineiden puhdistuksessa oikeita pesuliuottimia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää välineiden puhdistuksessa oikeita pesuliuottimia taloudellisesti
Kiitettävä K3	

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työstään muodostuvat ongelmajätteet ja tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kerää maali- ja ohennejätteet asianmukaisella tavalla ja osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää maaleja, ohenteita ja energiaa työhön nähden mahdollisimman vähän.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa pintakäsittävät metallit ja ottaa työssään huomioon maalituotteen etiketissä olevat tiedot sekä noudattaa annettuja käyttöohjeita tuntee perusasiat tuotteiden koostumuksesta ja mahdollisesta ohentamisesta selvittää sopivan maalausyhdistelmän maalattavaan kohteeseen maalin toimittajan avulla arvioi oikein esikäsittelyn laadun riittävyyden ennen maalausta tunnistaa hajotusilma- ja suurpaineruiskun toimintahäiriöiden aiheuttajat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi asianmukaisesti maalausalustasta johtuvia vaatimuksia maalivalinnoille valitsee oikeat säädöt ja suuttimet maalattavan kohteen laatuvaatimusten mukaan valitsee hiontatyössä työvaiheen mukaisesti oikean hiontapaperikarkeuden korjaa hajotusilma- ja suurpaineruiskun toimintahäiriöt tarpeen mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa maali- tai maalausyhdistelmävalinnan maalattavaan tuotteeseen kohdistuvan rasituksen mukaan ottaa työssään huomioon työolosuhteiden mahdolliset vaikutukset pintakäsittelytyön lopputulokseen tulkitsi oikein standardien mukaisia esikäsittely- ja maalausohjeita valitsee oikeat hiontapaperikarkeudet työvaiheyhdistelmän mukaisesti tunnistaa ruiskumaalausvirheiden aiheuttajat ja osaa tehdä tarvittavat muutokset virheiden poistamiseksi

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi aloittamaansa työsuoritukseen tarvittavaa työaikaa riittävällä tarkkuudella ja laskee lähes oikein yksinkertaisen muotoisen kappaleen pinta-alan ja muut työssä tarvittavat peruslaskutoimitukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi oikein työsuorituksessa tarvittavan maalin menekkiä käyttämällä apuna vastaavanlaisista töistä tallennettuja materiaalitietoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> laskee riittävällä tarkkuudella työsuorituksessa tarvittavan maalin menekin pinta-alatiedon ja vaadittavan kalvonpaksuuden perusteella ja osaa arvioida tehtävän työsuorituksen kokonaiskustannuksia

Esteettiset taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee värien näkemiseen ja sävyttämiseen liittyvät perusasiat.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> pyrkii esteettisesti hyvään maalaustyöhön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee perusteltuja ehdotuksia värien ja materiaalien yhteensopivuuden parantamiseksi.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii asiallisesti työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä ja selviytyy työtilanteista myös vieraalla kielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu eri työvaiheiden suunnitteluun yhdessä ammattitaitoisen pintakäsittelijän kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tulkitssee oikein työohjeet ja osallistuu eri työvaiheiden suunnitteluun asiakkaan tai työnjohtajan kanssa

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee metallituotemaalaamon hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita ja osaa käyttää hengityssuojaimia ja pölysuojaimia tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän putoamisvaaran ja tietää, miten siltä voidaan suojautua.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja ja käyttää tarkoituksenmukaisesti työkoneiden turvalaitteita tunnistaa työpaikalla mahdollisesti esiintyvän tulipalovaaran ja tietää miten se voidaan torjua.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat ja osaa torjua ja suojautua niiltä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa toimimalla monipuolisissa metallituotemaalauksen työtehtävissä työpaikalla. Ensiaputaidot sekä työturvallisuuskortin ja tulityökortin edellyttämä osaaminen osoitetaan erikseen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.25. Mukailumaalaus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä rakennus- tai kalustepinnoille perinteisiä puun- ja kivenmukailumaalauksia (ootraus ja marmorointi).

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- suunnitella oman työnsä kulun ja arvioida työhön tarvittavia materiaalmääriä
- käyttää mukailutöihin tarvittavia henkilökohtaisia suojaimeja
- käyttää ergonomisesti tarkoituksenmukaisia ja toimintakykyä ylläpitäviä työtapoja
- tehdä ennen mukailumaalauksia tarvittavat valmistelut ja esikäsittelyt
- käyttää mukailumaalaukseen soveltuvia perinteisiä ja uusia maalausmenetelmiä ja työvälineitä ja materiaaleja
- tehdä mukailutöitä erilaisille maalausaloille
- käyttää turvallisesti mukailutyöhön liittyviä aineita ja materiaaleja
- huomioida työolosuhteiden mahdolliset vaikutukset mukailutyön lopputulokseen
- mukailla vähintään kahta erilaista tunnettua puulajia ja kahta erilaista kivilajia erilaisilla sideaineilla ja menetelmillä niin, että lopputulos on joko annetun mallin mukaista tai työ vastaa muutoin kivi- tai puulajille ominaisia piirteitä.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • omaa tuottavan ja vastuullisen työasenteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa työvaiheet itsenäisesti, mutta tarvitsee hieman ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee mukailutyössään suunnitelmallisesti, tarvitsee ainoastaan vähäistä ohjausta työn aloituksessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etenee mukailutyössään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> saa mukailutyönsä suoritetuksi ohjeistuksen ansiosta kohtuullisessa ajassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> saa mukailutyönsä valmiiksi kohtuullisessa ajassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> etenee työssään joutuisasti ja huolehtii siitä, että työympäristö jää siistiksi ja järjestykseen

Valmiin työn laatu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa mukailutyön siten, että se vaatii joitain paikkauksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa mukailutyön siten, että se vaatii korkeintaan vähäisiä paikkauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa mukailutyön siten, että se vastaa sellaisenaan määritelmien mukaista laatutasoa

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti ja korjata työhön liittyvät virheensä neuvonnan jälkeen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Puunmukailu piiskaus-, kampa- ja aurausmenetelmillä, Kivenmukailu töpöttämällä, sivelemällä ja pyyhkimällä	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> pääsee alkuohjauksen jälkeen jokseenkin mallin mukaiseen lopputulokseen, mukailupinnassa sallitaan vähäistä epäpuhtautta ja malliin nähden pieniä tyylija värieroja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> pääsee alkuohjauksen jälkeen mallin mukaiseen lopputulokseen, mukailupinnassa sallitaan pääasiassa vain vähäistä epäpuhtautta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pääsee itsenäisesti mallin mukaiseen lopputulokseen

Mukailutyövälineet: Siveltimet, Suonistimet, Kammat, Piiska, Häivin, Luonnonsieni	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä niille tyypillisiin kuvioiteihin ja säilyttää käyttämänsä välineet käyttökuntoisina
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineistä oikeita käsiotteita ja säilyttää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa työvälineiden käyttöä erilaisten kuvioiden luomiseen, muotoilee tai kehittää itsenäisesti myös uusia mukailutyövälineitä

Mukailuaineet: Pigmentit, Sideaineet, Ohentimet, Lasuurit, Lakat

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää mukailutyössä tehdasvalmisteisia peitto- ja kuultomaaleja käyttöohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• valmistaa perinteisiä öljy-, kalja- tai kaseiinipohjaisia mukailuliemiä ja käyttää niitä työ- ja ympäristöturvallisuusohjeet huomioon ottaen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa itsenäisesti valita mukailumaalaukseen sopivat tuotteet ja arvioida rasiusluokituksen mukaisia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Kestävä kehitys

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa työstään muodostuvat ongelmajätteet ja palovaaran.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA**Mallien tuntemus: Mänty, Tamm,i Pähkinäpuu, Mahonki, Palisanteri, Vaaleat marmorit, Graniitit**

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa aidoista mallipaloista vähintään 4 erilaista puu- ja kivilajia ja tietää miten materiaaleille tyypilliset kuvioinnit mukautuvat suorilla ja kaarevilla pinnoilla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää mistä johtuvat eri puu- ja kivilajien peruseroavaisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tietää eri materiaalien todellisen soveltuvuuden eri käyttökohteisiin, tunnistaa massiivisen ja pinnoitetun rakenteen väliset eroavaisuudet

Ammatilliset tiedot

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tuntee tavallisimpien mukailumaalauksessa käytettävien menetelmien ja materiaalien peruseroavaisuudet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun yhdessä ammattitaitoisen maalarin kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun asiakkaan tai työnjohtajan kanssa

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• arvioi kohtuullisen hyvin aloittamaansa työsuorituksen tarvittavaa työaika
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• arvioi riittävällä tarkkuudella työsuorituksessa tarvittavaa aikaa ja materiaalmäärää
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• laskee lähes oikein työsuorituksessa tarvittavan ajan ja materiaalin menekin

Esteettiset taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää vanhoihin mukailupintoihin liittyviä arvotekijöitä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa esteettisiä riitasointuja aiheuttavat perustekijät mukailutöissä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee perusteltuja ehdotuksia värien ja materiaalien yhteensopivuuden parantamiseksi mukailutöissä.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> havaitsee ongelmat ja osaa arvioida niiden merkitystä työn onnistumiselle
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työnsä onnistumista ja soveltaa aiemmin oppimaansa ongelmien ratkaisemisessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suhtautuu kriittisesti työhönsä ja osaa arvioida omaa oppimistaan ja taitojensa kehittymistä

Vuorovaikutus- ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia työyhteisössä työryhmän jäsenenä ja tehdä vastuullaan olevat tehtävät, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja -ryhmässä joustavasti ja tekee vastuullaan olevat työt huolellisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii ratkaisukeskeisesti ja osaa ilmaista itsensä selkeästi, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijän

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja ottaa huomioon myös muiden tarvitsemat työskentelymahdollisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti työtään arvostaen

Terveys turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää mukailutöihin tarvittavia henkilökohtaisia suojaimia ja noudattaa ohjeistuksen jälkeen työturvallisuuteen liittyviä ohjeita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita ja osaa käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä sekä osaa huolehtia omasta terveydestään ja toimintakyvystään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä mukailumaalauksia työkohteissa. Työtä tehdään siinä

laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.26. Märkätilojen laatoitus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä seinä- ja lattialaatoituksia tavanomaisissa asuinrakennuksissa oleviin kylpyhuoneisiin ja muihin märkätiloiksi luokiteltaviin tiloihin.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä laatoitussuunnitelman sekä suorittaa niihin liittyvät mittaukset
- tehdä materiaali- ja työmenekkilaskelmat
- suorittaa ennen laatoitusta tarvittavia pohja- ja esikäsitteilytyöitä
- suorittaa laatoitettavalle alustalle vaadittavat kosteusmittaukset
- arvioida oikein alustan riittävän lujuuden, jäykkyyden, pölyttömyyden ja puhtauden käyttäen arvioinnissa silmämääräistä havainnointia sekä raaputus- ja koputuskoetta
- suorittaa oikaisut ja kaadot tasoitemassoilla
- varmistaa vedeneristetuteperheajattelun toteutumisen kohteessa
- kiinnittää kulma- ja kaivovahvikkeet ja levittää alustaan siveltävän vedeneristeen
- suunnitella saumajaon ja kiinnittää seinälaatoituksiin tarvittavat ohjauslaudat
- käyttää laastinsekoitusvispilää ja tarvittavia hiomakoneita
- käyttää rakennustyömaan normaalien käsityökalujen lisäksi käsikäyttöistä ja sähkötoimista laattaleikkuria
- kiinnittää seinä- ja lattialaattoja
- suorittaa laattapintojen saumauksia
- tehdä liikuntasaumot ja tiivistykset elastisilla massoilla
- suorittaa työkohteisiin liittyviä järjestely- ja viimeistelytyöitä
- tehdä valmiin työn laadunvarmistukseen liittyvät mittaukset
- huoltaa käyttämiään työvälineitä
- märkätilojen rakentamiseen liittyvät laatuvaatimukset ja pystyy esittelemään ja arvioimaan omaa työtään.

Arviointi

Valmiin työn laatua arvioitaessa käytetään apuna suoritushetkellä voimassa olevia määräyksiä ja ohjeita (RakMK C2, RIL 107).

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työtehtävän suunnittelu-, arviointi- ja kehittämisvalmiudet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tulkitsee oikein työpiirustuksia ja työselitystä, mutta tarvitsee vielä ammattilaisen ohjausta esimerkiksi saumajaon suunnittelussa sekä aloituslinjojen asetuksissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">kykenee aktiivisesti osallistumaan laatoitustyön suunnitteluun ja osaa ehdottaa perusteltuja vaihtoehtoja saumakohtien sijoitteluun ja työjärjestyksen valintaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee itsenäisesti laatoitus suunnitelman ja ottaa työssään huomioon yleisten laatuvaatimusten mukaiset ohjeet leikattujen laattojen minimikoosta ja leikattujen reunojen sijoituksista

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tekee laatoitustyön siten, että korkeintaan muutamia laattoja joudutaan vaihtamaan ja/tai niitä rikkoutuu työsuorituksen aikana
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee työnsä siten, että työn lopputulos vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">hoitaa itsenäisesti työnsä siten, että työ etenee ilman ylimääräisiä odotusaikoja

Ohjaustarve	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">pääsee ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee työn siten, että lopputulos vastaa sellaisenaan ohjeiden mukaista laatutasoa

Laatu ja tuottavuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">suoriutuu työtehtävistä alalle tulevalta nuorelta työntekijältä edellytettävällä joutuisuudella
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">hoitaa työnsä siististi ja turvallisesti alalle tulevalta nuorelta työntekijältä edellytettävällä joutuisuudella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti alalla toimivalta nuorelta työntekijältä edellytettävällä joutuisuudella

Elinikäisen oppimisen valmiudet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Tasoiukset ja esikäsittelyt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa tasoiuksen ja oikaisun työtavat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee oikaisut ja tasoiukset ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee oikaisut, tasoiukset ja kaadot itsenäisesti

Mittaustyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa mitata pituuksia ja suoruuksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa mitata laatoitettavan alustan kosteuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee tarpeelliset kosteusmittaukset ja asemointimittaukset huolellisesti ja tarkasti

Vedeneristys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">suorittaa vedeneristystöitä vaiheittain kokeneen työntekijän ohjauksessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">suorittaa vedeneristystyöt ohjeiden mukaisesti itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">suorittaa vedeneristystyökokonaisuuden työselostuksen perusteella

Laattojen käsittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa leikata keraamisia laattoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa sahata laattoihin reikiä ja kaarevia muotoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa työstää laattoja siististi ja mittatarkasti, siten, ettei muodostu ylimääräisiä hukkapaloja

Kiinnitys ja saumaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa laattojen kiinnityksen ja saumauksen työtavat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee tasaista, tasavälistä ja suoralinjaista laatoitusta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee siistit liikuntasaumamat ja tiivistykset

Työvälineet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">käyttää työvälineitä ja materiaaleja työkohteen mukaan tarkoituksenmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa itsenäisesti valita kuhunkin työhön tarkoituksenmukaisimmat työvälineet ja säilyttää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">huolehtii itsenäisesti työvälineiden puhdistamisesta käytön jälkeen ja varmistaa, että työkalut tulevat palautetuksi niille kuuluville paikoille

Materiaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa kiinnitys- ja saumaustaastit ohjeiden mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee siten, että laastit eivät tahraa ympäristöä, ja noudattaa laastien työskentelyaikoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii työn jälkeen materiaalien säilytyksestä ja saumausten jälkikäsittelyistä.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Märkätilojen rakentamiseen liittyvät lait, määräykset ja ohjeet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa määrittellä, mitkä kohteet luetaan kuuluviksi märkätiloihin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee märkätilarakentamiseen liittyvät perusohjeet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee märkätilarakentamiseen liittyvät lait, määräykset ja ohjeet

Suunnittelu ja laskenta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa lukea piirustuksista laatoitettavat kohteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • laskee piirustusten pohjalta laatoitettavia pinta-aloja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa valita materiaalit ja laskea niiden menekit piirustusten ja työselityksen perusteella

Saumajako	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä saumajakosuunnitelmat vähäisen ohjauksen avulla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee saumajakosuunnittelun itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee työn työpiirustusten ja/tai rakennetta koskevan työselostuksen avulla

Rakennusfysiikka, lämpö- ja kosteustekniset perusteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee kosteuden lähteet ja olomuodot
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee kastumiseen ja kuivumiseen liittyvät ilmiöt ja niihin vaikuttavat tekijät rakenteissa ja materiaaleissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee kosteuden liikkeen eri olomuodot ja niihin vaikuttavat tekijät sekä materiaalien kriittiset kosteuspitoisuudet ja kosteuskäyttäytymisen ja ilmanvaihdon merkityksen märkätilan toiminnan kannalta

Laatoitettavaksi kelpaavat rakennusmateriaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa märkätiloihin soveltuvat seinä- ja lattiamateriaalit ja osaa reklamoida työn aloitusedellytysten puutteista esimiehelleen tai tilaajalle
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida oikein työn aloitusedellytykset kuten vedeneristeen alusmateriaalin soveltuvuuden käyttötarkoitukseen, riittävän lujuuden, jäykkyyden, tasaisuuden, pölyttömyyden ja puhtauden sekä mitata lattian kaltevuuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee märkätilojen tyypillisimmät rakenteet ja märkätilarakentamiseen soveltuvat rakennusmateriaalit sekä materiaalien ominaisuudet ja käyttö- ja asennustavat

Vedeneriste- ja pintarakennemateriaalit ja LVI-tarvikkeet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee lattiakaivon liittyvät tärkeimmät osat ja niiden tehtävät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee tavallisimmat märkätilojen vedeneristemateriaalit ja seiiniin kiinnitettävät hanakulmarasiat sekä suojaa ja varastoi materiaalit tarkoituksenmukaisesti tuntee märkätilojen rakenteiden ja eri materiaalien kosteuspitoisuuden mittaukseen sekä märkätilojen vedeneristeen paksuuden ja tiiviiden mittaukseen sekä lattian kaltevuuden mittaamiseen soveltuvat mittalaitteet ja niiden käytön edellytykset ja rajoitukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee märkätilojen erityyppiset vedeneriste- ja pintarakennemateriaalit ja -tarvikkeet sekä niiden ominaisuudet ja oikeat käyttö- ja asennustavat tuntee märkätiloissa käytettävät LVI-tarvikkeet pääpiirteittäin ja tuntee niiden oikean sijoittelun ja asennustavan

Mittalaitteet, mittausten suoritus, mittaustulosten arviointi, dokumentointi ja raportointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää opastettuna vedeneristystyössä tarvittavia mittalaitteita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee suhteellisen kosteuden mittalaitteet ja mittauksen oikean suoritustavan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee pintakosteudenosoittimien käytön rajoitukset ja soveltumattomuuden suhteellisen kosteuden mittaamiseen ja hallitsee vedeneristeen tiiviiden mittaamenetelmän (GVKlaite tai vastaava).

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ilmaisee mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa sovittuja työaikoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja työturvallisuuteen liittyviä työkohtaisia ohjeita • käyttää henkilökohtaisia suojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa märkätilojen rakentamisessa esiintyvät vaaratekijät, osaa toimia oikein vaaratilanteissa ja ilmoittaa havaitsemistaan vaaroista.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa lukea ja tulkita oikein materiaalien käyttöturvallisuustiedotteita ja reklamoida työturvallisuuspuutteista esimiehelleen tai tilaajalle.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asentamalla nestemuodossa levitettäviä vedeneristeitä ja vedeneristeen vahvikkeita työkohteessa sekä suunnittelemalla ja toteuttamalla märkätilan lattia- ja seinälaatoitustyön. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.27. Märkätilojen muovimattotyöt, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä märkätilojen muovipäällystyksiä valmiilla pintamateriaaleilla sekä vedeneristystöitä mattomaisilla vedeneristeillä sillä ammattitaidolla, joka vaaditaan näitä töitä koskeviin henkilösertifikaatteihin (VTT).

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- mitata materiaalien kosteuspitoisuudet

- arvioida oikein alustan riittävän kuivuuden, lujuuden, jäykkyyden, pölyttömyyden ja puhtauden käyttäen arvioinnissa silmämääräistä havainnointia sekä raaputus-koputuskoetta
- mitata lattian suoruuksia ja kaltevuuksia
- ottaa huomioon, että laatoituksen alle tulevan muovipäällysteen tulee olla tähän tarkoitukseen sertifioitu päällyste
- varmistua lattiakaivon ja vedeneristeen yhteensopivuudesta
- varmistaa oikean työjärjestyksen toteutumisen työkohteessa
- arvioida laskennallisesti käytettävän materiaalin menekin
- huomioida työturvallisuusriskit työkohteessa
- käyttää työssä tarvittavia suojaimia
- asentaa muovipäällysteen vesieristeeksi oikealla työmenetelmällä
- asentaa muovipäällysteen valmiiksi pintamateriaaliksi yleisten laatuvaatimusten mukaisesti
- tehdä kaivoliitoksen ja läpivientien asennuksen ohjeiden mukaisesti
- täyttää märkätila-asentajan työkohdepäiväkirjan
- mitata vedeneristeen paksuuden ja tiiviyden.

Arviointi

Valmiin työn laatua arvioitaessa käytetään apuna suoritushetkellä voimassa olevia määräyksiä ja ohjeita (RakMK C2, RIL 107, VTT henkilösertifioinnin osaamisvaatimukset)

1. TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Työtehtävän suunnittelu-, arviointi- ja kehittämisvalmiudet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kykenee osallistumaan oman työnsä suunnitteluun, mutta tarvitsee työprosessin aikana jatkuvaa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kykenee aktiivisesti osallistumaan oman työnsä suunnitteluun, mutta tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella työnsä kulun ja etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työnsä siten, että lopputulos vaatii vielä paikkauksia, mutta niiden aiheuttamat kokonaiskustannukset alittavat työn uusimisesta aiheutuvat kustannukset • pääsee ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työnsä siten, että työn lopputulos vaatii korkeintaan vähäisiä paikkauksia • pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työnsä siten, että työn lopputulos vastaa sellaisenaan ohjeiden mukaista laatutasoa • pääsee itsenäisesti valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseen

Elinikäisen oppimisen valmiudet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään realistisesti, vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työmenetelmät	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa työnsä turvallisesti alalle tulevalta nuorelta työntekijältä edellyttävällä joutuisuudella
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa työnsä siististi ja turvallisesti alalle tulevalta nuorelta työntekijältä edellyttävällä joutuisuudella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa työnsä itsenäisesti, siististi ja turvallisesti alalla toimivalta työntekijältä edellyttävällä joutuisuudella

Työvälineet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee eristystyöhön tarvittavat työvälineet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää oikeita työvälineitä ja säilyttää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii itsenäisesti työvälineiden puhdistamisesta käytön jälkeen ja varmistaa, että työkalut tulevat palautetuksi niille kuuluville paikoille

Materiaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa valita käyttötarkoitukseen sopivan liiman, päällysteen ja hitsausnauhan ohjauksen jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa valita vähäisen ohjauksen jälkeen käyttötarkoitukseen sopivan liiman, päällysteen ja hitsausnauhan • työskentelee siististi ja puhdistaa työvälineet käytön jälkeen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa valita käyttötarkoitukseen sopivan liiman, päällysteen ja hitsausnauhan • työskentelee siististi ja puhdistaa työvälineet käytön jälkeen

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimittaa jätteet niille kuuluviin astioihin opastuksen jälkeen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimittaa jätteet niille kuuluviin astioihin vähäisen opastuksen jälkeen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa lajitella jätteet omatoimisesti.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Märkätilojen rakentamiseen liittyvät lait, määräykset ja ohjeet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa määritellä, mitkä kohteet luetaan kuuluviksi märkätiloihin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee märkätilarakentamiseen liittyvät perusohjeet pyytää nähtäväksi vedeneristysalustan kosteusmittauspöytäkirjan ja raportin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee märkätilan rakenteisiin, rakenneratkaisuihin ja rakennusmateriaalien käyttöön liittyvät ohjeet tuntee vedeneristykseen, putkituksiin, lattiakaivo- ja kalusteasennuksiin sekä ilmanvaihtoon liittyvät määräykset ja ohjeet

Rakennusfysiikka, lämpö- ja kosteustekniset perusteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee kosteuden lähteet ja olomuodot
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee kastumiseen ja kuivumiseen liittyvät ilmiöt sekä niihin vaikuttavat tekijät rakenteissa ja materiaaleissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee materiaalien kriittiset kosteuspitoisuudet ja kosteuskäyttäytymisen sekä ilmanvaihdon merkityksen märkätilan toiminnan kannalta

Vedeneristysalustan rakennusmateriaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa märkätiloihin soveltuvat alusmateriaalit.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa lukea ja tulkita märkätiloihin liittyviä piirustuksia, työselostuksia ja muita suunnitelma-asiakirjoja osaa arvioida oikein työn aloitusedellytykset kuten vedeneristeen alusmateriaalin soveltuvuuden käyttötarkoitukseen, riittävän kuivuuden, lujuuden, jäykkyyden, tasaisuuden, pölyttömyyden ja puhtauden sekä mitata lattian kaltevuuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee märkätilojen tyypillisimmät rakenteet ja märkätilarakentamiseen soveltuvat rakennusmateriaalit sekä materiaalien ominaisuudet ja käyttö- ja asennustavat osaa reklamoida työn aloitusedellytysten puutteesta esimiehelleen tai tilaajalle

Vedeneriste- ja pintarakennemateriaalit ja LVI-tarvikkeet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee lattiakaivoon liittyvät tärkeimmät osat ja niiden tehtävät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee tavallisimmat märkätilojen muoviset vedeneristeet tuntee lattiakaivoon liittyvät tärkeimmät osat ja niiden tehtävät sekä seiniin kiinnitettävät hanakulmarasiat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee märkätilojen muoviset vedeneriste- ja pintarakennemateriaalit ja -tarvikkeet sekä niiden ominaisuudet ja oikeat käyttö- ja asennustavat tuntee myös märkätiloissa käytettävät LVI-tarvikkeet pääpiirteittäin ja tuntee niiden oikean sijoittelun ja asennustavan

Mittalaitteet, mittausten suoritus, mittaustulosten arviointi, dokumentointi ja raportointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää opastettuna vedeneristystyössä tarvittavia mittalaitteita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee märkätilojen rakenteiden ja eri materiaalien kosteuspiitoisuuden mittaukseen sekä märkätilojen vedeneristeen paksuuden ja tiiviyn mittaamiseen sekä lattian kaltevuuden mittaamiseen soveltuvat mittalaitteet ja niiden käytön edellytykset ja rajoitukset.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee suhteellisen kosteuden merkityksen materiaalien päällystettävyyttä arvioitaessa, suhteellisen kosteuden mittalaitteet ja mittauksen oikean suoritustavan tuntee pintakosteudenosoittimien käytön rajoitukset ja soveltumattomuuden suhteellisen kosteuden mittaamiseen sekä vedeneristeen tiiviyn mittausten menetelmän (GVK-laite tai vastaava).

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä ja tekee ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti huolehtii jälkisuojauksesta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen huolehtii siisteydestä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee mielipiteensä selkeästi

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja työturvallisuuteen liittyviä työkohtaisia ohjeita käsittelee leikkaustyövälineitä turvallisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä käsittelee raskaita taakkoja turvallisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida asennusolosuhteita ja muita poikkeavuuksia työoloissa käyttää ergonomisesti suositeltavia työtapoja ja -asentoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asentamalla märkätilaksi luokiteltavaan tilaan muovipäälysteen, joka toimii samalla tätä työtä koskevien määräysten mukaisena vedeneristeenä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.28. Parkettityöt, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä lattioiden lautaparketti- ja laminaattipäälystetyöt niihin liittyvine apu- ja valmistelutöineen.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- arvioida alusrakenteen sopivuuden parketti - ja laminaattipäälysteelle
- tunnistaa mittalaitteita käyttäen alusrakenteiden kunnon
- tunnistaa yleisimmät parkettilattioissa käytetyt puulajit
- tehdä asennussuunnitelman parketti- ja laminaattipäälysteelle
- tehdä alustan vaatimat korjaustoimenpiteet
- tehdä tarvittaessa askelääneneristyksen
- käyttää työssä tarvittavia käsityökaluja turvallisesti
- asentaa parketti- ja laminaattipäälysteitä suunnitelman mukaisesti
- tehdä tarvittavat ovien ja karmien lyhennykset sekä listoitukset
- tehdä tarvittaessa valmiin pinnan pienimuotoiset korjaustyöt.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta työn aloituksessa ja työn aikana
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta työn aloituksessa, mutta etenee työssään sen jälkeen itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• kykenee itsenäiseen työskentelyyn

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta työvaiheiden aikana
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee vähäistä ohjausta• tekee työn kohtuullisessa ajassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee työn järjestelmällisesti• selviytyy työkokonaisuudesta itsenäisesti ja joutuisasti

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oman osaamisensa puutteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa suoritustaan suhteessa laatuvaatimuksiin.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa korjata työtapoja työn kuluessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Mittaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa kosteusmittarin käytön perusteet tarvitsee ohjausta suuruus- ja tasomittauksissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa mitata kosteuspitoisuuden selviytyy vähäisellä ohjauksella tasomittauksista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa mitata kosteuspitoisuuden tekee suuruus- ja tasomittaukset tarkoituksenmukaisesti

Aluslattian korjaustoimenpiteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta oikaisuissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> selviytyy vähäisellä ohjauksella oikaisutöistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii itsenäisesti oikaisutöissä

Asennustyökalujen käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta ja valvontaa työkalujen työturvallisessa käytössä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee vähäistä ohjausta työkalujen työturvallisessa käytössä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> selviää itsenäisesti työkalujen työturvallisessa käytössä

Asennustyön hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta ja valvontaa asennustyössä saavuttaakseen hyväksyttävän lopputuloksen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee vähäistä ohjausta saavuttaakseen hyväksyttävän lopputuloksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> selviää itsenäisesti hyväksyttävään lopputulokseen

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee päällystemateriaalia asianmukaisesti opastettuna.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee päällystemateriaalia asianmukaisesti ohjeiden mukaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee päällystemateriaalia asianmukaisesti ohjeiden mukaan ja asennuksessa ottaa huomioon taloudelliset näkökohdat.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Työselostuksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee apua ammattiterminologian ja käsitteiden ymmärtämisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää mutta tarvitsee joissakin kohdin apua ammattiterminologian ymmärtämisessä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hallitsee ammattiterminologian ja työselostuksen

Rakennuspiirustukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa laskea pinta-aloja piirustuksista ohjattuna.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa piirustusmerkinnät ja osaa laskea pinta-aloja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa piirustusmerkinnät ja osaa laskea pintaaloja sekä osaa arvioida materiaalimenekit.

4. AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ongelmatilanteissa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• havaitsee ongelmatilanteet, mutta tarvitsee vähäistä ohjausta ratkaisuun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa ratkaista ongelmia ja osaa korjata työsuoritusta työn aikana

Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa työaikoja sekä ilmoittaa poissaoloistaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa työaikoja sekä ilmoittaa poissaoloistaan ilmaisee mielipiteensä selkeästi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa työaikoja sekä ilmoittaa poissaoloistaan. ilmaisee mielipiteensä selkeästi ja toimii joustavasti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• on täsmällinen ja noudattaa sovittuja aikoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa työturvallisuusohjeita ohjattuna.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa työturvallisuusohjeita itsenäisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää ergonomisesti suositeltavia työtapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asentamalla suorakaiteen muotoiseen huoneeseen lautaparketin tai

laminaattilattian. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.29. Pientalojen ulkomaalaus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja kykenee työparina tai työryhmän jäsenenä tekemään omakoti-, rivi- tai paritalojen ulkomaalaustöitä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- huolehtia työkohteen siisteydestä ja suojauksista
- suunnitella työnsä kulun ja arvioida työhön tarvittavia maalimääriä
- tehdä tarvittavat esikäsittelyt, kuten pesut, homeen- ja maalinpoistot sekä pohjustukset
- tehdä pientalon ulkopuolisten katto-, seinä-, ikkunanpuite-, ovi-, sokkeli- ja täydentävien rakenteiden suojakäsittely- ja maalaustöitä
- käyttää turvallisesti ulkomaalauskohteissa käytettäviä maaleja
- mitata ja valvoa työkohteen maalausolosuhteita
- käyttää ja huoltaa ulkomaalaustyössä tarvittavia työvälineitä
- käyttää henkilönostimia turvallisuusmääräysten ja ohjeiden mukaisesti
- liikkua turvallisesti työmaaolosuhteissa sekä käyttää telineitä oikein ja määräyksiä noudattaen.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioitaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määritellyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• asennoituu työhönsä yritteliäästi ja kysyy neuvoa tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii yritteliäästi ja arvioi työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii aloitteellisesti ja yritteliäästi työyhteisön toimintaperiaatteiden mukaan

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta ulkomaalaustyön aloituksessa ja vaiheistuksessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee vähäistä ohjausta työn aloituksessa ja vaiheistuksessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään itsenäisesti ohjeita noudattaen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa omat puutteensa ja pyytää apua tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa työtään suhteessa laatuvaatimuksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa työtään suhteessa laatuvaatimuksiin ja korjaa tarvittaessa toimintaansa

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työkohteen suojaustarpeet ja syntyvät jätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee suojaustoimet ja jätteiden käsittelyn ohjeiden mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pitää työkohteen siistinä ja järjestyksessä ja huolehtii jätteiden asianmukaisesta hävittämisestä.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Suojaukset ja esivalmistelut	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee ohjattuna suojuuksia ja asentaa telineen paikoilleen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee tarvittavat esivalmistelut vähäisin korjauksin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee tarvittavat suojaukset ja esivalmistelut itsenäisesti

Esikäsittelyt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa ohjattuna tarvittavat pesut, homeenpoistot, harjaukset sekä maalinpoistot
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee ohjeistuksen mukaiset esikäsittelyt työselostuksen mukaiseen laatuun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee esikäsittelyt itsenäisesti ja tehokkaasti työselostuksen edellyttämään laatuun

Painepesulaitteen käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää painepesulaitetta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää pesuainetta tarkoituksenmukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää painepesulaitetta ja pesuainetta tehokkaasti

Ruosteenesto, oksalakkaukset, kittaus, paikkaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa ohjattuna käsittely- yhdistelmän mukaiset käsittelyt
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työohjeiden mukaiset käsittelyt itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii itsenäisesti siten, että työ on jatkokäsittelykelpoinen sellaisenaan

Pohjustukset, maalaustyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hallitsee opastettuna ulkomaalaustyössä tarvittavat työmenetelmät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee ulkomaalaustöitä ohjeiden mukaiseen laatuun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pystyy ulkomaalaustöiden itsenäiseen suorittamiseen työselostuksessa määritellyn laatuun

Työvälinehuolto	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • huoltaa käyttämänsä välineet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • huoltaa ja varastoi työvälineensä asianmukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • purkaa ja varastoi työvälineet, työpukit ja telineet.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Tuotetietous	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa nimetä tärkeimmät pientalojen ulkomaalauksessa käytetyt maalityypit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee maalityyppien soveltuvuuden erilaisille alustoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa valita ja käyttää erilaisia maalityyppejä työselityksen mukaisesti

Työselostuksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee opastusta ammattiterminologian ymmärtämiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää terminologiaa ja tarvittaessa pyytää apua
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää työselostuksen ilman apua

Matematiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa laskea pinta-aloja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida materiaalien menekkiä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida työsuorituksiin tarvittavaa työaikaa

Työvälineiden tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee tavallisimmat ulkomaalaustyössä käytetyt työvälineet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa valita soveltuvat työvälineet ulkomaalaustyössä tarvittaviin työsuorituksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee maalityyppien asettamat vaatimukset työvälinevalinnoille

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • siivoaa työympäristön maalijäämistä ja muista jätteistä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii jätteiden lajittelusta jäteastioihin.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää pesuaineita niin, että niitä ei tarpeettomasti imeydy maahan.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • havaitsee ongelmatilanteet, mutta tarvitsee apua ratkaisuun
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • pystyy suullisesti ilmaisemaan kehitystarpeensa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa ratkaista ongelmia ja korjata tarvittaessa työsuoritustaan

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttäytyy asiallisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kysyy neuvoa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii joustavasti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia työyhteisössä työaikoja noudattaen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa ohjeita ja ilmaisee itseään reippaasti ja selkeästi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii joustavasti työelämän toimintatapoja noudattaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita • noudattaa telinetyöskentelystä annettuja ohjeita • käyttää henkilönostinta. turvallisuusohjeiden mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää hengitysilman ja ihon kautta elimistöön kulkeutuvien kemiallisten aineiden käyttöön liittyvät vaaratekijät • tietää keskeisimmät kiinteitä ja siirrettäviä telineitä koskevat määräykset • tekee henkilönostimen päivittäiset tarkastukset yleisten ohjeiden mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa itsenäisesti työturvallisuusmääräyksiä ja käyttää ergonomisesta oikeita työtapoja • osaa toimia oikein, mikäli havaitsee työmaan turvallisuutta vaarantavia tilanteita.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä pientalojen ulkomaalaustöitä työkohteessa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.30. Pinnoitustyökalujen huolto ja korjaus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa puhdistaa ja pinnoittaa esimerkiksi sähköpinnoitus- tai märkämaalauslinjoille tarvittavia ripustimia, pinnoitusta ohjaavia varjostimia tai muita erikoistyökaluja, joilta edellytetään sähkönjohtavuutta tai muita teknisiä erikoisominaisuuksia.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä pinnoitustyökalujen huoltoa ja korjausta työturvallisuusmääräysten mukaisesti
- ottaa huomioon pinnoitustyökalujen huoltoon ja korjaukseen liittyvät työturvallisuus- ja ympäristönsuojeluasiat

- esipuhdistaa ja suojata pinnoitustyökalut ennen varsinaista huolto- ja korjaustöitä
- ottaa huomioon pinnoituksen aikana vallitsevat olosuhteet
- valita oikeat materiaalit käsiteltävään kohteeseen
- huolehtia materiaalin ja työkohteiden vaatimusten mukaisesta käsittelystä
- huoltaa ja korjata pinnoitustyökaluja sekä muita työssä käytettäviä laitteita ja apuvälineitä
- kunnostaa pinnoitustyökaluja käytettävän materiaalin ja työkohteen vaatimusten mukaisesti
- huolehtia pinnoitustyökalujen korjauksessa käytettävien materiaalien laadusta
- puhdistaa laitekomponentit vaadittuun laatuasteeseen
- huolehtia työpaikkansa siisteydestä ja järjestyksestä niin, että ei aiheuta tarpeetonta vaaraa itselle tai kanssatyöntekijöille.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asennoituu työhönsä vastuuntuntoisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta huoltotyökalujen valinnoissa ja työjärjestyksen suunnittelussa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee vähäistä ohjausta pinnoitustyökalujen materiaalivalinnoista ja työjärjestyksestä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa yksinkertaisten pinnoitustyökalujen huoltoa ja korjausta ohjatusti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa pinnoitustyökalujen huoltoa ja korjausta ohjeistuksen jälkeen vaadittuun laatuun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa itsenäisesti pinnoitustyökalujen huoltoa ja korjausta työselostuksessa määriteltyyn laatuun

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työmenetelmien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">pääsee ohjauksen avulla pinnoitustyökalujen huollossa ja korjauksessa laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">pääsee vähäisen ohjauksen avulla pinnoitustyökalujen huollossa ja korjauksessa laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">pääsee itsenäisesti pinnoitustyökalujen huollossa ja korjauksessa laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseen

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee käytettävät työvälineet ja osaa käyttää niitä ohjauksen jälkeen niin, ettei aiheuta käytöllä vaaraa itselleen, lopputulokselle tai ympäristölle
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa valita oikean työvälineen erilaisille kappaleille, käyttää työvälineitä oikein sekä hoitaa työvälineitä ohjatusti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa valita oikean työvälineen erilaisille kappaleille ja osaa analysoida eri työvälineiden vaikutusta lopputulokseen ja hoitaa työvälineitä itsenäisesti

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee yleisimmin käytettävät pinnoitustyökalujen materiaalit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee yleisimmin käytettävät pinnoitustyökalujen materiaalit ja niiden ominaisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tuntee yleisimmin käytettävät pinnoitustyökalujen materiaalit ja niiden ominaisuudet sekä osaa valita materiaalin kappaleen mukaan

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tunnistaa työstään muodostuvat jätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tietää, miten estetään jätteiden joutuminen ympäristöön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">työskentelee siten, että ympäristöön joutuvaa jätettä muodostuu mahdollisimman vähän.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tietää yleisimmät pinnoitustyökalujen materiaalitosaa tehdä hänelle osoitetun ja ohjeistetun työn
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tietää yleisimmät pinnoitustyökalujen materiaalit ja käyttökohteetomaa työsuorituksen tekemiseen tarvittavat tiedot
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tietää yleisesti käytettävät pinnoitustyökalujen materiaalit, käyttökohteet ja ominaisuudetosaa soveltaa tietojaan oma-aloitteisesti

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida aloittamaansa työsuoritukseen tarvittavaa työaikaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida aloittamaansa työsuoritukseen tarvittavaa työaikaa ja materiaalimenekkiä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea aloittamaansa työsuoritukseen tarvittavaa työaikaa ja materiaalimenekkiä

Esteettiset taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää, mitä on pinnan laatu ja mihin se vaikuttaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää, miten pinnoitustyökalujen huolto ja korjaus vaikuttavat pinnan ulkonäköön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää, miten pinnoitustyökalujen huolto ja korjaus vaikuttavat pinnan ulkonäköön ja osaa valita oikean käsittelyn esteettisesti miellyttävän pinnan saavuttamiseksi.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa huomioon toiset työntekijät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> on joustava
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> on aktiivinen

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää koneita ja työvälineitä huolellisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee vastuuntuntoisesti ja huolehtii työvälineistä ja työympäristöstä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee huolellisesti ja tarkasti

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän vaaran osaa käsitellä taakkoja turvallisesti käyttää tarkoituksenmukaisesti työkoneiden turvalaitteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa varoa hengitysilman epäpuhtauksia tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän vaaran ja tietää, miten siltä voidaan suojautua osaa käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat ja osaa torjua ja suojautua niiltä osaa huolehtia omasta terveydestään ja toimintakyvystään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä pinnoitustyökalujen huoltotöitä työpaikalla. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.31. Pintakäsittelylinjan hoito, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää ja huoltaa teollisuuden pintakäsittelylinjaa, jossa suoritetaan esimerkiksi metalli- tai muovituotteiden sähkökemiallisia tai kemiallisia pintakäsittelyjä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- pintakäsittelylinjan laitekokonaisuuksien toimintaperiaatteet
- pintakäsittelylinjan toimilaitteiden rakenteen ja toiminnan
- käyttää ja huolehtia pintakäsittelylinjan toiminnasta
- valvoa linjan toimintaa kokonaisuutena
- huolehtia linjan altaiden lämmityksen, jäähdytyksen ja ilmasekoituksen toimivuudesta
- erilaisten pumppujen rakenteet ja niiden käyttöhuoltotoimenpiteet ja varaosahuollon
- tunnistaa toimilaitteiden vikaantumisen ja huollon tarpeen
- käyttää ja huoltaa kuljettimia
- tehdä altaiden tyhjennykset ja pesut
- pitää kunnossa kappaleiden ripustimet ja ripustustangot
- huolehtia sähkövirran viennin osien kunnosta
- valvoa virtalähteiden toimintaa
- huolehtia altaiden pesulaitteiden kunnosta ja toimivuudesta
- tehdä anodi- ja suodatinhuoltoa
- toimia oikein linjan toimintahäiriötilanteissa.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">hoitaa pintakäsittelylinjaa käyttöohjeiden mukaan, mutta tarvitsee ohjausta ongelmatilanteissatarvitsee ohjausta pintakäsittelylinjan huoltotoimenpiteiden toteutuksessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">hoitaa pintakäsittelylinjaa käyttöohjeiden mukaisestitarvitsee vähäistä ohjausta pintakäsittelylinjan huoltotoimenpiteiden toteutuksessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">hoitaa pintakäsittelylinjaa itsenäisesti ja tehokkaastihuoltaa itsenäisesti pintakäsittelylinjaa

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">pyrkii hyvään työsuoritukseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii yritteliäästi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">on aloitteellinen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tunnistaa oman osaamisen osaamattomuudesta työn aikana.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">arvioi oman osaamisensa kehitystarpeet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">arvioi omaa työtään työn aikana korjaten itsenäisesti mahdolliset virheet.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Linjan lämmittimien, jäähdyttimien, ilmasekoituksen, pumppujen ja kuljettimen käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">suorittaa pintakäsittelylinjan käynnistys- ja pysäytystoimenpiteet eri toimilaitteilla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">ohjaa ja valvoo pintakäsittelylinjan toimintaa, mutta tarvitsee ohjausta ongelmatilanteissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ohjaa ja valvoo pintakäsittelylinjan toimintaa lähes itsenäisesti

Huoltotyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">suorittaa ohjatusti pintakäsittelylinjan määräaikaishuoltoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">suorittaa käyttöohjeiden avulla pintakäsittelylinjan määräaikaishuoltoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">suorittaa itsenäisesti pintakäsittelylinjan määräaikaishuoltoja

Sähkölaitteiden valvonta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">valvoo virtalähteiden toimintaa ja sammuttaa ne ongelmatilanteessa
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Suodatinhuolto	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee suodatinhuollon ohjatusti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee suodatinhuollon työohjeen avulla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee suodatinhuollon itsenäisesti

Anodihuolto	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee anodihuollon ohjatusti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee anodihuollon työohjeen avulla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee anodihuollon itsenäisesti

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjattuna työssään tarvittavia huoltotyövälineitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää itsenäisesti työssään tarvittavia huoltotyövälineitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huoltaa itsenäisesti työssään tarvittavia huoltotyövälineitä

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjattuna huolloissa tarvittavia kemikaaleja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää käyttöohjeiden avulla huolloissa tarvittavia kemikaaleja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää itsenäisesti huolloissa tarvittavia kemikaaleja

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työssään niin, että ei aiheuta vaaraa ympäristölle.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • lajittelee työssä syntyvät jätteet oikein jälleenkäsittelyä varten.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työssään niin, että työstä johtuvaa jätettä muodostuu mahdollisimman vähän ja energian kulutus on mahdollisimman vähäistä.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa pintakäsittelylinjan toimilaitteet ja niiden oikean toiminnan käytön aikana
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa selostaa pintakäsittelylinjan toimilaitteiden käyttötarkoituksen ja huollon toteutuksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa selostaa pintakäsittelylinjan toimilaitteiden toimintaperiaatteet

Ongelmanratkaisutaidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa aistinvaraisesti tai mittaustulosten perusteella toimilaitteen vikaantumisen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa itsenäisesti päättää toimilaitteen korjaus- tai huoltotarpeen kun laitteen toiminta ei ole normaali
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa itsenäisesti päättää toimilaitteiden korjaus- ja huoltotoimenpiteiden tekotavan ja tekijän

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tulkitsee mittalaitteiden tuloksia oikein
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> laskee oikein peruslaskutoimituksia joita tarvitaan kemikaalien käsittelyssä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> selostaa pintakäsittelylinjan huollossa käytettävien kemikaalien ominaisuudet ja käyttötarkoituksen.

Kemian ja sähkökemian tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa selostaa pH-asteikon ja happojen ja emästen vaikutuksen yleisiin käyttömetalleihin.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa selostaa sähkövastusta lisäävät tekijät galvaanisessa pinnoituksessa.
Kiitettävä K3	

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja -tyyliä

Vuorovaikutus- ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii innovatiivisesti ja suorittaa itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä sekä tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita käyttää oikein työssä tarvittavia työkaluja ja turvavälineitä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja huolehtii työympäristön siisteydestä vähentäen turvallisuusriskejä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän vaaran ja tietää miten siltä voidaan suojautua.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa toimimalla pintakäsittelylinjan käyttö- ja huoltotehtävissä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.32. Pintakäsittelyprosessien hoito, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittajalla on fysiikkaan ja kemiaan pohjautuvat tiedot metallien ominaisuuksista ja metallien pintakäsittelystä sähkökemiallisesti, kemiallisesti ja kuumaupotusmenetelmällä sekä perustiedot sähkötekniikasta, pintakäsittelykylvyistä ja anodi- ja katodireaktioista niin, että hän pystyy hoitamaan ja valvomaan jotain kemiallista tai sähkökemiallista pintakäsittelyä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- lukea koneenpiirustuksia
- lukea standardien mukaiset pintakäsittelymäärittelyt
- standardien mukaiset materiaalimerkinnot ja ymmärtää seosainekoostumukset
- käyttää alkuaineanalysointia ja määrittää seosainekoostumuksia
- pintakäsittelymateriaalien (metallien lisäksi tavallisimmat muovit) ominaisuuksia ja pintakäsittelytarpeita eri olosuhteissa
- tavallisimpien metallisten pinnoitemateriaalien ominaisuuksia, kuten sähkön- ja lämmönjohtavuus, kulumiskestävyys, korroosionkestävyys ja käyttäjäturvallisuus (hygieenisuus ja mahdolliset terveyshaitat)
- tavallisimpien metallien sijoittumisen sähkökemiallisessa jännitesarjassa
- sähkötekniikan perusteet (tasa- ja vaihtovirta, jännite, vastus ja teho sekä Ohmin ja Faradayn lait)
- termodynaamiset peruskäsitteet
- hapettumis- ja pelkistysreaktiot
- valmistaa ionivaihdettua vettä ja tietää, miten se eroaa vesijohtovedestä ja miksi sitä käytetään
- pH-asteikon ja mitata liuoksen happamuuden tai emäksisyyden
- metallien käyttäytymisen eri pH-alueilla
- tavallisimmat korroosionmuodot ja korroosion sähkökemialliset perusteet
- oikeat pintakäsittelyn esikäsittelyt eri perusmetalleille
- rasvanpoistokäsittelyt ja peittaukset
- fosfatoita ja kromatoita
- tehdä alumiinin anodisoitinta
- pinnoittamattomien pintojen erilaiset suojausmenetelmät
- pinnoitettavien kappaleiden ladonnan käsittelylaitteeseen
- säätää virran ja jännitteen pinnoitettavan pinta-alan ja pinnoitusprosessin mukaan
- ohjata sähkökemiallista pinnoitusprosessia
- lukea käyttöturvallisuustiedotteita
- laimentaa ja käsitellä turvallisesti happoja ja emäksiä
- huolehtia jäteaineiden käsittelystä kestävän kehityksen mukaisesti
- tehdä kemikaaliläyksiä kylpyihin
- osaa näytteenoton kylvyistä

- tehdä kylpyjen pitoisuusmittauksia ja analyysejä sekä mittauspöytäkirjoja ja muita dokumentteja
- tehdä ominaispaino- ja lämpötilamittauksia
- pintakäsittelyjätevesien käsittelyn perusteet ja tietää, miten käsitellään raskasmetalleja ja kuusiarvoista kromia sisältäviä jätevesiä sekä syanidipitoisia jätevesiä
- mitata pinnoitepaksuuksia magneetti- ja pyörrevirtamittareilla
- tehdä pinnanlaatumittauksia, kuten pinnankarheuden ja kiillon mittauksia
- laatia mittauspöytäkirjoja ja muita dokumentteja
- käsitellä sähkökaapeleita ja käyttökytkimiä turvallisesti
- käyttää hätäkatkaisijoita ja alkusammutuskalustoa
- käyttää hätäsuihkua ja silmänhuuhtelulaitetta
- tiedollisesti ja taidollisesti työturvallisuuskorttia vastaavat asiat niin, että hänellä on valmius työturvallisuuskortin suorittamiseen
- tiedollisesti ja taidollisesti EA 1:tä vastaavan ensiavun annon
- tiedollisesti ja taidollisesti tulitöiden turvallisuuteen liittyvät asiat niin, että hänellä on valmius tulityökortin suorittamiseen
- tuottavan toiminnan ja kustannuslaskennan perusteet
- selviytyä työtilanteista englannin kielellä.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	• hallitsee prosessin niin, että osaa kysyä neuvoa tarvittaessa
Hyvä H2	• tarvitsee ohjausta joissain ongelmatilanteissa
Kiitettävä K3	• hoitaa työkokonaisuuden lähes itsenäisesti

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	• huomaa tekemänsä menettelytapavirheet
Hyvä H2	• huomaa tekemänsä virheet prosessin ohjauksessa ja valvonnassa
Kiitettävä K3	• korjaa työsuoritustaan tarvittaessa

Aloitekyky ja yrittäjyys	
Tyydyttävä T1	• yrittää parhaansa.
Hyvä H2	• toimii yritteliäästi.
Kiitettävä K3	• on aloitteellinen.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Suojaus	
Tyydyttävä T1	• osaa suojaustavat
Hyvä H2	• osaa valita suojaustavan
Kiitettävä K3	• tekee tarkat ja siistit suojaukset

Kappaleiden kiinnittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kiinnittää kappaleen siten, että saa virran kulkemaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee joissain tapauksissa neuvoja parhaan mahdollisen virran kulun varmistamiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kiinnittää kappaleet niin, että paras mahdollinen virran kulku varmistuu

Pesut, puhdistukset ja peittaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa menetelmät ja käyttää kemikaaleja ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • joutuu tekemään uusintakäsittelyjä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee pesut, puhdistukset ja peittaukset kerralla valmiiksi

Fosfatointi ja kromatointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa prosessien perusteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa peruskylpyjen annostelun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa lopputuloksen säätelyn

Anodisointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa prosessin perusteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa säätää virtalähdettä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • säätää virtalähdettä tilanteen mukaan

Kylpyjen hoito	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa näyttöiden oton ja kemikaalien käsittelyn
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä kemikaalien lisäykset ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee kemikaalilisäykset tarpeen mukaan itsenäisesti

Pinnoitusprosessin ohjaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • huomaa prosessissa mahdollisesti ilmenevät häiriötilanteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suoriutuu prosessin ohjaukseen liittyvistä tehtävistä pienellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ohjaa pinnoitusprosessia itsenäisesti

Mittaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää mittalaitteita ja täyttää mittauspöytäkirjoja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • mittaa pinnoitteen paksuuden, kiillon ja pinnankarheuden erehdysten ja korjausten kautta lähes itsenäisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee kaikki mittaukset itsenäisesti lähes yhdellä kerralla oikein • käyttää alkuaineanalyysointia niin, että tuloksena ovat oikeat pitoisuusarvot.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Sähkötekniikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa sähkötekniikan perusteet ja ymmärtää tasa- ja vaihtovirran eron
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tarvitsee ohjausta sähkövirran ja jännitteen säädöissä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee virran ja jännitteen säädöt itsenäisesti

Kemia	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee pH-asteikon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee anodi- ja katodireaktiot
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää ionisoitumisen ja kemialliset sidokset

Materiaalien tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tietää tavallisimpien teräs- ja alumiinilaatujen standardien mukaiset merkinnät ja ominaisuuksien erot
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tietää perusaine- ja pinnoitemetallien sijoittumisen sähkökemiallisessa jännitesarjassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tietää suhteet ja suuruusluokat tavallisimpien perusaine- ja pinnoitemetallien sähkön- ja lämmönjohtavuudesta sekä kulumisen ja korroosion kestävydestä

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa kemikaalien ja jätteiden käsittelyn
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa jäteaineiden saostamisen sekä happojen ja emästen laimentamisen ja neutraloinnin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tietää, miten käsitellään raskasmetalleja ja kuusiarvoista kromia sisältäviä jätevesiä sekä syanidipitoisia jätevesiä

Matemaattiset taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa liuoslaskennan perusteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa laskea kemikaalimäärät kylpyyn kemikaalitoimittajan ohjeen mukaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa laskea lisättävät kemikaalimäärät kylpyyn analyysituloksen ja kemikaalitoimittajan ohjeen mukaan.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida työssään esille tulevia ongelmia ja esittää niihin ratkaisuvaihtoehtoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa itsenäisesti ratkaista työssään esille tulevia ongelmia

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii asianmukaisesti työyhteisössä työryhmän jäsenenä ja selviytyy työtilanteista myös vieraalla kielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee mielipiteensä selkeästi, rakentavasti ja luottamusta herättävästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on täsmällinen ja pitää kiinni sovitusta ajoista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee huolellisesti ja tarkasti

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii kaikissa tilanteissa työturvallisuusmääräysten ja -ohjeiden mukaisesti osaa laimentaa happoja turvallisesti käyttää tarvittaessa henkilösuojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää myrkylliset ja terveydelle haitalliset aineet sekä miten niiltä suojaudutaan ja miten niitä käsitellään käsittelee kaikissa tilanteissa happoja ja emäksiä turvallisesti suojautuu huolellisesti kemikaalialtistuksilta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työympäristön siisteydestä ja järjestyksestä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä sähkökemiallista pintakäsittelyä työpaikalla. Ensiaputaidot sekä työturvallisuuskortin ja tulityökortin edellyttämä osaaminen osoitetaan erikseen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.33. Puulattioiden pintakäsittelyt, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä rakennusten sisäpuolisten puulattioiden pintakäsittelyitä työselitysten ja työnjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- suunnitella työkokonaisuuden työvaiheet sekä arvioida työssä tarvittavien materiaalien menekin
- tarkistaa puulattian pinnan laadun sekä mahdollisen kuluneisuuden
- tehdä tarvittavat hiontatyöt pintakäsiteltävälle puulattialle

- tarvittaessa sävyttää työssä käytettäviä pintakäsittelyaineita
- suorittaa puulattioiden väriä petsi-tyyppisillä aineilla
- suorittaa puulattioiden lakkauksia
- tehdä puulattioiden pintakäsittelyjä öljyillä, vahoilla ja muilla vastaavilla pintakäsittelyaineilla
- tehdä pinnoitustyökaluille tarvittavat huolto- ja korjaustyöt
- käsitellä työssä tarvittavia materiaaleja ja koneita turvallisesti sekä laittaa ne käyttökuntoon.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kysyy neuvoa tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu työparina työkokonaisuuden suorittamiseen, mutta tarvitsee ohjausta valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävän pintakäsittelyn suorittamisessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee vähäistä ohjausta valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävän lopputuloksen saavuttamiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • pääsee itsenäisesti valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään pintakäsittelyn lopputulokseen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIEN HALLINTA

Hiontatyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">noudattaa oikeita hiomasuuntiahioo lattian niin, että siihen jää jonkin verran epätasaisuuksia, hiomajälkiä tai vanhoja pintakäsittelyaineita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">vaihtaa hiontamateriaalin tarpeen mukaanhioo lattian niin, että alueella on vähäisiä epätasaisuuksia tai heikkoja hiomajälkiä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">valitsee hiontavaiheille sopivan hiontamateriaalin sirottelyn ja karkeudenhioo lattian tasaiseksi ja puhtaaksi, eikä siinä esiinny häiritseviä hiomajälkiä

Puupinnan värittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">levittää väriainetta liian niukasti, työssä näkyy jatkoksia ja muita epätasaisuuksia, mutta työ on kuitenkin vielä korjattavissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">levittää väriainetta sopivan runsaasti, mutta tasatussa pinnassa on kuitenkin havaittavissa joitakin työvälineen jättämiä viiruja tai kasaumia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">suorittaa väritystyön huolellisesti ja järjestelmällisesti, väriä on imeytetty riittävästi ja valmis pinta on kauttaaltaan tasaisesti väritetty

Sivelymenetelmien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">käyttää vähäisellä ohjauksella oikeita käsiotteita työvälineistä, sivelyjäljissä erottuu joitakin jatkoksia ja kasautumia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">käyttää hyviä työotteita, mutta sivelyjälki ei ole täysin moitteetonta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">huolehtii työvälineistään hyvin työn kestäessä sekä sen päätyttyä, sivelyjäljessä ei ole moitittavia kohtia

Maalipinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">maalaa vaihtelevalla maalikerroksen paksuudella, pinnassa on selviä kiiltoeroja tai peitto ei ole kattava, lattiassa esiintyy työsaumoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">maalaa hieman vaihtelevalla maalikerroksen vahvuudella tai siinä on vähäisiä kiiltoeroja tai työsaumoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">maalaa kauttaaltaan peittävästi sekä vahvuudeltaan ja kiilloiltaan tasalaatuisesti, pinnassa ei esiinny näkyviä työsaumoja

Lastojen käyttö kittauksissa ja lakkauksissa	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää lastaa niin, että lastan kaltevuus ja aurauskulma eivät ole parhaat mahdolliset, ja työn jälki vaatii hiontoja tai muita korjauksia • lakkaa niin, että lakkakerroksen paksuus vaihtelee, pinnassa esiintyy kiiltoeroja ja työsaumoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää lastaa asennoiltaan ja liikeradaltaan pääosin hyvin, mutta jäljessä on kuitenkin vähän huomautettavaa • lakkaa niin, että lakkakerroksen vahvuus vaihtelee hieman tai siinä on vähäisiä kiiltoeroja tai työsaumoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää lastoja huolellisesti ja tehokkaasti, jälki on yleisten laatuvaatimusten mukaista • tekee lakkakerroksen vahvuudeltaan ja kiilloiltaan tasalaatuiseksi, eikä lattiassa esiinny työsaumoja

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ohentaa ja sävyttää pintakäsittelyaineita ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • sävyttää pintakäsittelyaineen lähestulkoon värimallin mukaiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • sävyttää pintakäsittelyaineen kohtuullisen nopeasti värimallin mukaiseksi

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työstään muodostuvat ongelmajätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Pintakäsittelyaineet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa lukea pintakäsittelyaineiden etiketissä olevat tiedot ja noudattaa annettuja käyttöohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida käyttötarkoituksesta johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tietää puulattioissa käytettävät eri pintakäsittelyaineet ja niiden ominaisuudet sekä osaa valita kohteeseen hyvin soveltuvat ainevaihtoehdot

Käsiteltävät pinnat	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa lattioissa yleisemmin käytetyt puulajit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää käytettävien puulajien tärkeimmät ominaispiirteet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida eri puulajien soveltuvuutta erilaisiin käyttökohteisiin

Käyttöolosuhteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee pintakäsiteltäville puulattioille ja olosuhteille asetettavat yleiset vaatimukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää puulattian ja olosuhteiden tarkistamisessa käytettävät menetelmät
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> varmistaa puulattian ja -olosuhteiden sopivuuden pintakäsittelylle

Matematiikan taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea pinta-aloja ohjauksessa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työsuorituksessa tarvittavan materiaalien menekkiä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea työsuorituksessa tarvittavan materiaalien menekin ja tietää, miten mitataan valmis pinta.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii annettujen ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> havaitsee ongelman, mutta tarvitsee apua ratkaisuun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee työssään ilmeneviä ongelmia

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on täsmällinen ja noudattaa sovittuja aikoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuuteen liittyviä ohjeita ja käyttää tarvittaessa henkilökohtaisia suojaimia huolehtii asianmukaisesti itsesyytymisvaaraa aiheuttavista hioma- ja muista jätteistä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää työkyvyn merkityksen ja miten sitä ylläpidetään ja ymmärtää työhönsä liittyvät vaarat huolehtii työpaikan järjestyksestä, siisteydestä ja suojauksesta niin, että puulattioiden pintakäsittelytyöstä ei aiheudu ylimääräistä puhdistustarvetta kohdetta ympäröiville pinnoille.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa huolehtia omasta terveydestään ja toimintakyvystään ja käyttää työssään ergonomisesti suositeltavia työtapoja huolehtii työpaikan siisteydestä siten, että olosuhteet eivät vaaranna valmiin pinnan puhtautta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa pintakäsittelemällä huoneen puulattian itsenäisesti tai tasavertaisesti työparin kanssa esimerkiksi petsillä, vahalla tai muulla vastaavalla pintakäsittelyaineella. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.34. Puupintojen pintakäsittelyt, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa maalata, lakata, öljytä, vahata, petsata ja kuultokäsitellä puupintoja.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- perusasiat maalien, lakkojen, öljyjen, vahojen, petsien ja kuultokäsittelyaineiden ominaisuuksista ja käyttökohteista
- puutuotteen hionnat käsin ja koneellisesti
- tehdä tarvittavat kittaukset, silotukset ja väliahionnat
- maalata, lakata ja petsata puupintoja
- öljytä ja vahata puupintoja sekä tehdä puupintojen kuultokäsittelyjä
- tehdä pintakäsittelykiillotuksia
- huolehtia pintakäsittelytilan pölyttömyydestä ja pintakäsitteltyjen tuotteiden kuivumisesta
- pestä työvälineet ja huolehtia niiden kunnosta
- maalien, lakkojen, öljyjen, vahojen, petsien ja kuultokäsittelyjen ulkonäöllisen sopivuuden eri puupinnoille
- värien ja kuultopintojen käytön sekä värien yhteensopivuuden puutuotteissa.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioidessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määritellyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta: – maalaus – lakkaus – petsaus – kuultokäsittely – käsittely öljyllä – vahakäsittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• saa ohjeistettuna aikaan laatuvaatimukset täyttävän pintakäsittelyn pinnan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• saa aikaan pintakäsittelyn pinnan, joka täyttää laatuvaatimukset, vaikka siinä on joitain vähäisiä pintavirheitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• pääsee lähes virheettömään lopputulokseen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida omaa työtään
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• pyrkii hyvään lopputulokseen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• työskentelee oma-aloitteisesti ja yritteliäästi.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• pyrkii koko ajan parantamaan työsuoritustaan.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työmenetelmien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa maalata, lakata, petsata ja kuultokäsitellä sekä öljytä ja vahata käsityövälineillä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• maalaa, lakkaa, petsaa ja kuultokäsittelee sekä öljyää ja vahaa täyttävät pinnat ohjeiden mukaisilla käsittelykerroilla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• maalaa, lakkaa, petsaa ja kuultokäsittelee sekä öljyää ja vahaa siistillä työjäljellä ja joutuisasti

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käsityövälineiden käytön
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää oikeita käsiotteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää käsityövälineitä varmoin käsiottein

Kittaus, silotus ja hionta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa kitata, silottaa ja hioa, mutta tarvitsee ohjeistusta kittaukseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa hioa, kitata ja silottaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa hioa, kitata ja silottaa joutuisasti, kerralla kuntoon

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> aukaisee ja sulkee purkit asianmukaisesti ja tekee sekoitukset tarpeen mukaan.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että materiaalit eivät roisku tarpeettomasti ympäristöön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työn jälkeen materiaalien tarkoituksenmukaisesta säilytyksestä.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Puupintojen pintakäsittelyn teoria	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tulkitsee oikein maalituotteen etiketissä olevat tiedot ja noudattaa annettuja käyttöohjeita ja käyttöturvallisuustiedotteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää eri puulajien puupinnan rakenteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tulkitsee oikein työmääräyksiä ja kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun ja toteutukseen työnjohdon valvonnassa

Materiaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa puutuotteissa käytettävät maalit, lakat, öljyt, vahat, petsit ja kuultokäsittelyaineet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää puutuotteissa käytettävien maalien, lakkojen, öljyjen, vahojen, petsien ja kuultokäsittelyaineiden ominaisuudet pintakäsittelyn aikana ja sen jälkeen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää puutuotteissa käytettävien maalien, lakkojen, öljyjen, vahojen, petsien ja kuultokäsittelyaineiden valintaperusteet ja osaa tehdä puupinnasta riippuvia käsittelytapavalintoja.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kysyy neuvoa tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aktiivinen

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • pyrkii hyvään lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja huolehtii henkilökohtaisesta suojautumisesta • käyttää tarvittaessa hengityssuojainta ja suojakäsineitä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii työtilan työsuojelusta ja henkilökohtaisten suojarusteiden kunnosta • pitää työpaikan siistinä ja järjestyksessä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii kaikissa tilanteissa siitä, että maalia ei pääse iholle.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa maalaamalla, lakkaamalla, öljymällä, vahaamalla, petsaamalla tai kuultokäsittelmällä puupintakokonaisuuksia esikäsittelytoineen työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.35. Puuteollisuuden pintakäsittelylinjan hoito, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa työskennellä puuteollisuuden pintakäsittelylinjalla (esim. ruiskuautomaattilinja, tela/valukonelinja).

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- valmistella käytettävät pintakäsittelymateriaalit käyttökuntoon
- tehdä koneiden ja laitteiden ja suuttimien säätöjä
- säätää syöttö- ja vastaanottolaitteet
- säätää hiomakoneet ja valita hiomakarkeudet
- käyttää haihdutus-, kuivaus- ja jäähdytyslaitteita
- määritellä ja säätää materiaalien levitysmääriä

- ohjata ja valvoa pintakäsittelylinjan toimintaa
- käyttää pintakäsittelylinjan numeerista ohjausta (NC -tekniikkaa) ja ohjelmoida tarvittavat säädöt
- valvoa pintakäsittelylinjan pinnan laatua
- tunnistaa tavallisimmat virheet ja niiden syyt kalvonmuodostuksessa ja osaa tehdä tarvittavia korjaustoimenpiteitä linjan säätöihin
- puhdistaa pintakäsittelylinjan ja käsitellä jätteet huomioiden ympäristö- ja työsuojelun
- pumppujen ja venttiilien toimintaperiaatteet
- tehdä värinvaihdot ja puhdistushuollot
- lämpösäteilijöiden (IR ja UV) toimintaperiaatteen.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	• tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	• tarvitsee apua ongelmatilanteissa
Kiitettävä K3	• ohjaa ja valvoo linjan toimintaa lähes itsenäisesti

Laadun hallinta	
Tyydyttävä T1	• tarvitsee ohjeistusta laadunhallintaan ja apua korjaussäätöjen tekemisessä
Hyvä H2	• tietää laatuvaatimukset, mutta tarvitsee jossain määrin apua korjaussäätöjen tekemisessä
Kiitettävä K3	• tietää laatuvaatimukset ja osaa tehdä tavallisimmat korjaussäätötoimenpiteet

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	• huomaa, milloin tekee virheen
Hyvä H2	• tietää, mistä virhe johtui
Kiitettävä K3	• korjaa oma-aloitteisesti työsuoritustaan

Aloitekyky ja yrittäjyys	
Tyydyttävä T1	• kysyy neuvoa tarvittaessa.
Hyvä H2	• on aktiivinen.
Kiitettävä K3	• on huolellinen ja tarkka.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Laitteiden säätäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee työvaiheet ja laitteiston, mutta tarvitsee apua niiden säädöissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa säätää ja valvoa laitteistoja, mutta tarvitsee ajoittain tukea ja ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa säätää laitteiston käyttökuntoon huomioiden mahdollisimman pienen materiaalihukan ja pystyy itsenäiseen toimintaan tuotantoprosessin aikana

Materiaalien valmistelut ja vaihtamiset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa ohjattuna laittaa materiaalit käyttökuntoon ja käsitellä niitä asianmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee materiaalien ominaisuudet ja pystyy itsenäisesti laittamaan ne käyttökuntoon
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">lisäksi pystyy prosessin aikana itsenäisesti suorittamaan materiaalien vaihdot

Teknologia ja tietotekniikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee linjan teknologian ja numeerisen ohjelmoinnin, mutta tarvitsee työssään lähes jatkuvaa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee teknologian ja ohjelmoinnin, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">suorittaa itsenäisesti linjalla tehtäviä säätöjä ja ohjelmointeja

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tunnistaa prosessista ja laitteiston puhdistuksesta syntyvät jätteet sekä osaa ohjattuna suorittaa laitteiston puhdistuksen ja käsitellä jätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa ohjeiden mukaan itsenäisesti puhdistaa laitteiston ja käsitellä jätteet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän ja osaa tarvittaessa perustella, mitkä työssä muodostuvat jätteet luokitellaan. ongelmajätteiksi.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Pintakäsittelytekniikan hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee kalvonmuodostuksen perusteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tietää tavallisimpien pintavirheiden syyt
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa tehdä pintavirheiden korjaamiseen tarvittavia säätöjä

Pintakäsittelylinjan toiminnan tunteminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee pääpiirteittäin linjan rakenteen ja yksiköiden toiminnan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee linjan rakenteen ja yksiköiden ja laitteiden toiminnan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa ohjata yksiköiden ja laitteiden toimintaa kustannustehokkaasti ja laatuvaatimusten mukaan

Laitetuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee laitteiden toiminnan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee laitteiden rakenteen niin, että osaa tehdä tarvittavat purku- ja kokoonpanotyöt
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa itsenäisesti tehdä säätötoimenpiteet

Materiaalituntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee tavallisimmat puutuotteessa käytettävät petsi-, lakka- ja maalityypit sekä noudattaa niistä annettuja käyttöohjeita ja käyttöturvallisuustiedotteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida pintakäsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida laatuluokituksen mukaisia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Matematiikka ja luonnontieteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea levitysmäärät osaa sähkötekniikan perusteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea materiaalin menekin osaa paineilmalaitteiden toiminnan fysikaaliset perusteet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työhön kuluvaa aikaa.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida oman työnsä onnistumista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa ratkaista työssä esiin tulevia ongelmia

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii innovatiivisesti ja osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita ja osaa käyttää työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyviä apu- ja turvalaitteita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa pitää huolta työsuojelusta koko pintakäsittelylinjaan kuuluvalla työskentelyalueella.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa havainnoida mahdollisia työturvallisuuteen ja työsuojeluun liittyviä puutteita.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä ammattitaitovaatimuksissa määritellyjä työtehtäviä puuteollisuuden pintakäsittelylinjalla. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.36. Puutuotepintakäsittelyn perustyöt, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa maalata, lakata ja petsata rakenteeltaan yksinkertaisia puutuotteita sekä tehdä puutuotteen viimeistelyhionnat, pienet puupintojen korjaukset ja pintakäsittelyyn kuuluvat esikäsittelyt.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- hioa käsin ja koneellisesti
- hioa kappaleet määrämittaen
- tehdä väli- ja viimeistelyhionnat
- tehdä pintakäsitteltyjen pintojen kiillotuksia
- tehdä pieniä puupintojen korjauksia ja paikkauksia
- tehdä kittaukset ja silotukset
- tehdä petsauksia, lakkauksia ja maalauksia käsityövälineillä
- tehdä petsauksia, lakkauksia ja maalauksia ruiskumaalauslaitteella
- laittaa petsit, maalit ja lakat käyttökuntoon ja huolehtia niiden säilytyksestä
- käyttää maalauskaappia
- huolehtia työvälineiden säilymisestä käyttökuntoisina
- pestä työvälineet ja ruiskut
- maalien, lakkojen ja petsien ulkonäöllisen sopivuuden eri puupinnoille

- värien käytön ja värien yhteensopivuuden puutuotteissa
- tiedollisesti ja taidollisesti työturvallisuuskorttia vastaavat asiat niin, että hänellä on valmius työturvallisuuskortin suorittamiseen
- tiedollisesti ja taidollisesti EA 1:tä vastaavan ensiavun annon
- tiedollisesti ja taidollisesti tulitöiden turvallisuuteen liittyvät asiat niin, että hänellä on valmius tulityökortin suorittamiseen
- laskea materiaali- ja työkustannuksia
- tuottavan toiminnan ja kustannuslaskennan perusteet
- selviytyä työtilanteista englannin kielellä.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työn kokonaisuuden hallinta – maalaus – lakkaus – petsaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta esikäsittelytyöissä, mutta sen jälkeen saa aikaan pintakäsittelyn tuotteen, jossa on vain vähän haittaavia pintavirheitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • saa aikaan pintakäsittelyn tuotteen, jossa on pintavirheitä, mutta ne eivät näy
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • pääsee lähes virheettömään lopputulokseen

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • pyrkii hyvään lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • pyrkii parantamaan työsuoritustaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • parantaa työsuoritustaan työn kuluessa

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • huomaa tekemänsä virheen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa virheitään.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työmenetelmien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa petsata, maalata ja lakata käsityövälineillä ja ruiskulla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii oma-aloitteisesti maalauskaapin ja tuloilman säädöistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee työn niin, että työskentely on sujuvaa ja työtila pysyy pölyttömänä

Käsityövälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää käsityövälineitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää käsityövälineitä oikeilla käsiotteilla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää käsityövälineitä niin, että jälki on kerralla siistiä

Ruiskumaalauslaitteen hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa ruiskutustekniikan perusteet ja tehdä ruiskumaalauslaitteen perussäädöt
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> omaa hyvän ruiskutustekniikan ja osaa säätää laitetta tilanteen mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> säätää ruiskumaalauslaitetta ja maaliviuhkaa tilanteen mukaan niin, että ohiruiskutus on vähäistä

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> poistaa nahoittumat, sekoittaa ja ohentaa maaleja, lakkoja ja petsejä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii pakkausten sulkemisista ja materiaalien säilytyksestä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> laittaa maalit, lakat ja petsit kerralla käyttökuntoon ja työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ruiskumaalauslaitteiden toiminta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa ulkonäön mukaan erilaiset ruiskumaalauslaitteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää erilaisten ruiskumaalauslaitteiden toimintaperiaatteet ja ruiskutuksen säätöperiaatteet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa ruiskun ja maaliviuhkan säädön teoreettiset perusteet

Materiaalituntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa nimetä tavallisimmat puutuotteessa käytettävät petsi-, lakka- ja maalityypit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee tavallisimpien petsi-, lakka- ja maalityyppien keskeiset ominaisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa petsi-, lakka- ja maalityyppien valintaperiaatteet yleisimmille puualustoille

Pintakäsittelyalustojen tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi ohjeistuksen mukaan oikein puutuotteen laadun valmiuden pintakäsittelylle
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi oikein pintakäsittelyalustasta johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi itsenäisesti laatuoluokituksen mukaisia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Estetiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää, milloin tuotteelle ei sovi petsaus tai lakkaus ja tunnistaa värien yhteensopimattomuuden.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa ehdottaa tuotteelle parhaiten sopivaksi petsausta, lakkausta tai maalausta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa tehdä ehdotuksia värien yhteensopivuuden parantamiseksi.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä sekä selviytyy työtilanteista myös vieraalla kielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kysyy neuvoa tarvittaessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii joustavasti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> yrittää parastaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee huolellisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusohjeita ja käyttää tarvittaessa hengityssuojainta ja suojakäsineitä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työtilan työsuojelusta ja henkilökohtaisten suojavarusteidensa kunnosta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii kaikissa tilanteissa siitä, että maaliaineita ja hiontapölyjä ei pääse iholle.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa maalaamalla, lakkaamalla tai petsaamalla erilaisia puutuotteita käsityövälineillä ja muodoltaan yksinkertaisia puutuotteita ruiskumaalauslaitteilla työpaikalla. Ensiaputaidot sekä työturvallisuuskortin ja tulityökortin edellyttämä osaaminen osoitetaan erikseen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.37. Puutuotteiden pintakäsittely, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa petsata, lakata ja maalata kalusteita ja muita puutuotteita eri ruiskutusmenetelmillä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä pohja- ja välihionnat käsin ja koneellisesti
- tehdä kittaukset ja silotukset
- ruiskumaalata hajoitusilmaruiskulla, ilmahajoitteisella paineruiskulla ja suurpainemaalauslaitteella
- käyttää sähköstatiikkalaitteistoa
- käyttää ruiskumaalauksilman tai kammion ilmanvaihto-, valaisin- ja lämmityslaitteita
- tehdä laadunvarmistuksen ja siihen kuuluvat mittaukset
- korjausmaalata ruiskumaalattuja maalipintavirheellisiä pintoja
- suojata ja pakata valmiiksi maalatut kappaleet kuljetusta varten.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	• etenee työssään annettuja ohjeita noudattaen
Hyvä H2	• etenee työssään suunnitelmallisesti
Kiitettävä K3	• osaa suunnitella työnsä kulun ja etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	• osaa arvioida omaa onnistumistaan työssä
Hyvä H2	• arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti
Kiitettävä K3	• arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa

Työkokonaisuus	
Tyydyttävä T1	• osaa työkokonaisuuden, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	• pääsee laatuvaatimusten mukaiseen lopputulokseen itsenäisesti
Kiitettävä K3	• tekee työkokonaisuuden kerralla valmiiksi jouhevasti työvaiheesta toiseen siirtyen

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asennoituu työhönsä vastuuntuntoisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aloitteellinen ja pyrkii kehittämään työsuoritustaan.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Kittaus ja silotus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa työmenetelmät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työn siististi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työn vähäisellä materiaalimenekillä

Hionnat	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa hioa käsin ja koneella, mutta tarvitsee ohjausta laatuvaatimusten suhteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee itsenäisesti riittävän hyvän hiomapinnan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee hionnat joutuisasti laatuvaatimusten mukaisiksi

Ruiskumaalaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa maaliruiskun käytön ja ruiskutustekniikan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ruiskumaalaa tuotteen laatuvaatimusten mukaiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ruiskumaalaa tuotteen laatuvaatimusten mukaiseksi niin, että ohiruiskutus on vähäistä ja maalikalvosta ei tule tarpeettoman paksu

Sähköstatiikkalaitteiston käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa laittaa sähköstatiikkalaitteiston toimimaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa säätää sähköstatiikkalaitteistoa tilanteen mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osa tarkkailla ja säätää sähköstatiikkalaitteiston toimivuutta koko ajan tilanteen mukaan

Maalaustilan käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää maalaustilan ilmastointi ja lämmityslaitteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii siitä, että valaistus on riittävää ja kohdentuu oikein
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa säätää ilmastointilaitteistoja tilanteen mukaan

Materiaalien valmistelu ja vaihtaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa värinvaihdon ja maalien, lakkojen ja petsien käyttökuntoon laitton suoritusteknisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee värinvaihdon huolellisesti ja maalien, lakkojen ja petsien käyttökuntoon laitton itsenäisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee värinvaihdot joutuisasti ja laittaa maalit, lakat ja petsit kerralla käyttökuntoon.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Pintakäsittelyn perustiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee tavallisimmat puutuotteessa käytettävät petsi-, lakka- ja maalityypit sekä noudattaa niistä annettuja käyttöohjeita ja käyttöturvallisuustiedotteita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida pintakäsittelyalustasta ja laitteiston teknologiasta johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida laatuluokituksen mukaisia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Materiaalituntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee tavallisimmat puutuotteissa käytettävät maali-, lakka- ja petsityypit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee puutuotteissa käytettävien maali-, lakka- ja petsityyppien ominaisuuserot
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa tehdä puupinnan ja laatuvaatimusten mukaisia materiaalivalintoja

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa käsitellä ja varastoida maaleja, lakkoja ja petsejä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">käsittelee materiaaleja huolellisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja -tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa toimia työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">toimii innovatiivisesti ja suorittaa itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä sekä ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee ja noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja käyttää tarvittaessa hengitysilmasuodatinta ja suojakäsineitä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työsuojelusta työpaikalla ja ympäristössä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suojaa ihonsa kaikissa tilanteissa huolellisesti suojavaatteilla ja -käsineillä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä puutuotteiden (esim. huonekalut ja rakennusosat) pintakäsittelyjä työpaikalla. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.38. Puutuotteiden pintavirheiden korjaus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä pienehköjä teollisesti valmistettavien puutuotteiden pintavirheiden korjauksia.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tunnistaa virheen laadun eli, onko se materiaalista, valmistusprosessista, pintakäsittelystä vai kappaleen käsittelystä johtuva
- pintakäsittelyn teoreettiset perusteet
- tunnistaa tavanomaisimmat puumateriaalit
- tunnistaa korjaus- ja pintakäsittelymateriaalit
- valita kohteeseen kulloinkin sopivan korjaustekniikan
- suorittaa oikein tarvittavat hionnat
- suorittaa pintakäsittelyaineiden sävytykset mallin mukaisesti
- suorittaa pintakäsittelyn ruiskulla
- ottaa huomioon tuotekohtaiset laatuvaatimukset
- huolehtia työpaikkansa siisteydestä ja turvallisuudesta.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> etenee työssään annettuja ohjeita noudattaen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu oman työnsä suunnitteluun ja etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa suunnitella työnsä kulun ja etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työkokonaisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työkokonaisuuden, mutta tarvitsee jatkuvaa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hallitsee työkokonaisuuden, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pystyy itsenäiseen työskentelyyn valvonnan alla

Oman työsuorituksen arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> asenoituu työhönsä siten, että ei aiheuta taloudellista tai muuta vahinkoa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä vaikutuksia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> on aloitteellinen ja toimii työyhteisön parhaaksi.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työmenetelmät ja materiaalit, mutta tarvitsee jatkuvaa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työmenetelmät ja materiaalit sekä osaa käyttää niitä, mutta tarvitsee työssään ajoittain ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työmenetelmät ja materiaalit, osaa säilyttää pintakäsittelyaineet ja pystyy itsenäiseen toimintaan

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työkalujen puhdistuksesta syntyvät jätteet osaa ohjattuna suorittaa työkalujen puhdistuksen ja käsitellä jätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa ohjeiden mukaan itsenäisesti puhdistaa työkalut ja käsitellä jätteet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän osaa tarvittaessa perustella, mitkä työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee tavallisimmat puu- ja pintakäsittelymateriaalit sekä tavallisimmat liimat tuntee korjaustekniikat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida korjattavasta materiaalista ja virheestä johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille osaa arvioida onko korjaus taloudellisesti järkevää
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida lopputulokseen vaikuttavia ulkonäöllisiä vaatimuksia materiaalivalinnoille

Matematiikka ja luonnontieteet

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekin ottaen huomioon hukkaan menevän osuuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työhön kuluvan ajan

Estetiikka

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee tietoisena esteettisten tekijöiden merkityksestä työn lopputulokseen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa esteettisiä riitasointuja aiheuttavat tekijät.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa tehdä korjauksen niin ettei se erotu alkuperäisestä pinnasta.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ei tee samaa virhettä toista kertaa ja parantaa työsuoritustaan työn kuluessa

Vuorovaikutus ja yhteistyö

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii innovatiivisesti ja osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on ajankäytössä täsmällinen ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työtä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita ja käyttää henkilönsuojaimia ja koneiden turvalaitteita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työpaikan työsuojelusta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa havainnoida mahdollisia työsuojelupuutteita.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä puumateriaalista, tuotteen valmistusprosessista, pintakäsittelystä tai kappaleen käsittelystä johtuvien pintavirheiden korjauksia työpaikalla. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.39. Rakennusmaalauksen perustyöt, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa suorittaa rakennuksissa tehtäviä helpohkoja maalaustöitä työnjohtajan antamia ohjeita noudattaen.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä ennen maalauksia tehtäviä suojauksia ja valmisteluja
- huomioida maalausolosuhteilta edellytettävät perusvaatimukset
- suorittaa maalin tarttuvuuden varmistamiseksi tehtäviä pesuja ja hiontoja
- tehdä turvallisuusohjeita noudattaen maalaustöihin liittyviä perustehtäviä
- kitata koloja ja halkeamia
- levittää maalia telalla ja siveltimellä
- tehdä listojen ja lautojen pintakäsittelyjä maaleilla ja puun suoja-aineilla.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioitaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määritellyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Oman työn suunnittelu ja arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu työvaiheiden suunnitteluun ja osaa arvioida omat edellytyksensä tehtävistä suoriutumiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee työtään itsenäisesti ja tekee tehtävän suorittamiseen liittyviä ehdotuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee toteuttamiskelpoisen työsuunnitelman ja arvioi omaa työsuoritustaan työn kestäessä

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> pääsee ohjattuna lopputulokseen, joka vastaa annettuja ohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittuu tavallisimmista maalaustehtävistä lähes itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee ns. "perusmaalaukset" yleisten laatuvaatimusten mukaisesti

Taloudellisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii käyttämistään työvälineistä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa työnsä huolellisesti ja materiaaleja säästään.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työn päätyttyä materiaalitähteistä asianmukaisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Valmistelutyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää suojaukset annettuja ohjeita noudattaen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää tehtävään määrätyt suojaukset itsenäisesti ja varmistaa ennakkoon työssä mahdollisesti tarvittavien telien käyttökelpoisuuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida suojaustarpeen ja tekee tarvittavat suojaukset omatoimisesti

Kittaukset ja hionnat	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää kittaus- ja hiontavälineitä ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää lähes oikeita käsiotteita työkaluista ja valmistaa pinnan maalauskuuntoon
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida oikein tarvittavat kittausmäärät ja välttää tarpeetonta hiontatyötä

Kiinteiden rakennusosien maalaustyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittuu maalaustyöstä ammattilaisen työparina tai työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että maalia ei roisku tarpeettomasti ympäristöön
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> saavuttaa maalauskäsittelylle yleisesti asetetut laatuvaatimukset

Listojen ja lautojen pintakäsittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käsitellä irtonaista materiaalia siten, että pinnalle ei jää valumia, häiritseviä rajoja eikä vahingossa käsittelemättä jääneitä alueita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa käsittelyn siten, että pinta on puhdasta ja laadukasta ja työasennot ovat ergonomisesti suositeltavia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa pintakäsitellä listoja huolellisesti, mutta rationaalisesti, ja työn tuottavuus vastaa nuorelta ammattilaiselta edellytettävää laatua ja joutuisuutta.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Materiaalien tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee ammattiterminologiaa siten, että osaa tulkita oikein pakkauksissa olevia käyttöohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tietää yleisimpien materiaalien soveltuvuuden erilaisiin käyttökohteisiintuntee sisäpuolisten pintojen käsittelyn yleisimmät vaihtoehdot
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tietää liuotinpohjaisiin ja vesiohenteisiin tuotteisiin liittyvät peruseroavaisuudettietää, millä menetelmillä voidaan poistaa maalitahroja tai vanhoja pintakäsittelyjä

Väritietous	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee värien kokemiseen liittyvät perusasiat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tietää värien sävyttämiseen liittyvät perusasiat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa värien yhdistelemiseen ja värisoinnutukseen liittyvät perusasiat

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tietää, miten tulee menetellä työssä muodostuvien jätteiden suhteen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tietää, mitkä jätteet ovat ympäristölle erityisen haitallisia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">huolehtii työympäristön puhtaudesta ja siisteydestä.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">soveltaa oppimaansa tietoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">arvioi realistisesti omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tiedostaa oppimistarpeensa, oppimisprosessinsa ja #tyylinsä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">kysyy neuvoa tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">on aktiivinen

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">pyrkii hyvään lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suhtautuu turvallisuusasioihin asianmukaisesti ja tuntee liuotainaineisiin liittyvät pahimmat vaaratekijät.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee maalituotteiden käyttöön liittyvät yleiset vaaratekijät ja tietää, miten niiltä voidaan suojautua.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa omatoimisesti varmistua työn turvallisuuteen liittyvistä perusasioista.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä vähäistä harjaantumista vaativia maalausalan perustehtäviä, kuten esimerkiksi piharakenteiden puunsuojauksia tai suhteellisen vaatimattomia laatuvaatimuksia edellyttäviä sisämaalauksia maalaustelalla ja siveltimellä työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.40. Rakennuspintojen entistäminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä vanhojen rakennuspintojen entistämistöitä työselostusten ja ohjeiden mukaan.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä erilaisia rakennuspintojen entistämistöitä (rakennusten pintakäsittelyiden palauttamista aikaisempaan asuunsa), kuten vanhojen rakennusten ulko- ja sisäpintojen maalaustyöt esikäsitteily- ja tasoitustöineen perinteisillä maalityypeillä (esimerkiksi keittomaali, öljymaali, kalkkimaali, liimamaali, tempera jne.)
- maalata myös alkuperäisiä pintakäsittelyaineita vastaavilla, korjauskohteisiin soveltuvilla nykyaikaisilla maalityypeillä
- käyttää sekä perinteisiä että nykyaikaisia teloja, siveltimiä ja harjoja
- tehdä kipsitöitä ja pintaverhouksia vanhojen mallien mukaan ja korjata vaurioituneet alkuperäisiksi
- huolehtia työpaikan järjestyksestä, siisteydestä ja suojauksesta niin, että valmiit pinnat eivät vaurioidu
- selvittää vanhojen rakennusosien värejä ja dokumentoida ne
- käyttää ohjeiden mukaan värien tutkimiseen tarvittavia lastoja, veitsiä, värikarttoja, kameraa ja muita soveltuvia välineitä
- tietää rakennustyyliä
- tietää perusasiat rakennussuojelulainsäädännöstä.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIEIN HALLINTA

Oman työn suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tiedostaa työhönsä liittyvän suunnittelutarpeen, mutta työ ei edisty epämääräisten suunnitelmien vuoksi
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osallistuu suunnitteluun ja työ etenee suunnitelmien mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee itse työsuunnitelman ja työ valmistuu pääosin suunnitelman mukaisesti

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">kertoo työstään suorituksen jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">arvioi työtään suorituksen jälkeen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">arvioi työnsä laatua ja vertaa sitä suunnitelmiin ja laatuvaatimuksiin

Oman toiminnan kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">kehittää omaa toimintaansa ohjattuna
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">kehittää omaa toimintaansa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">kehittää omaa toimintaansa ja työn tulos paranee

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">saa työnsä valmiiksi ohjattuna.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">etenee työssään ilman jatkuvaa ohjausta ja saa valmiiksi lähes itsenäisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee työnsä itsenäisesti ja järjestelmällisesti, ja työ valmistuu aikataulun mukaisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Entistämismaalausmenetelmien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tekee ohjattuna tavallisimpia entistämismaalaustöitäselvittää yksittäisen vanhan rakennusosan värit ohjattuna (esim. yksivärinen väliovi)
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee ohjeiden mukaisesti erilaisia entistämismaalaustöitäselvittää monivärisen vanhan rakennusosan värit ohjeiden mukaan (esim. seinä- ja jalkalistaväriin porrashuoneessa) ja dokumentoi tiedot
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee itsenäisesti ohjeiden mukaisesti erilaisia entistämismaalaustöitäselvittää pienen kokonaisuuden värit ohjeiden mukaan (esim. huoneen eri rakennusosien värit) ja dokumentoi tiedot

Entistämismaalausvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjattuna entistämismaalaustöissä tarvittavia perinteisiä ja nykyaikaisia työvälineitä • käyttää ohjattuna värien tutkimiseen tarvittavia lastoja, värikarttoja ja muita soveltuvia välineitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjeiden mukaisesti entistämismaalaustöissä tarvittavia perinteisiä ja nykyaikaisia käsityövälineitä sekä huolehtii niistä • käyttää ohjeiden mukaan värien tutkimiseen tarvittavia lastoja, veitsiä, värikarttoja, kameraa ja muita soveltuvia välineitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää itsenäisesti ja monipuolisesti entistämismaalaustöissä tarvittavia käsityövälineitä • käyttää ohjeiden mukaan värien tutkimiseen tarvittavia lastoja, veitsiä, värikarttoja, kameraa ja muita soveltuvia välineitä

Entistämismaalausmateriaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee opastettuna entistämismaalauksessa tarvittavia maalaustarvikkeita asianmukaisesti • varastoi maalipurkit ja huolehtii ongelmajätteistä opastettuna.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee annettujen ohjeiden mukaisesti entistämismaalauksessa tarvittavia maalaustarvikkeita • varastoi maalipurkit asianmukaisesti ja huolehtii ongelmajätteistä annettujen ohjeiden mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee entistämismaalauksessa käytettyjä maalaustarvikkeita asianmukaisesti, oma-aloitteisesti ja itsenäisesti • varastoi maalipurkit asianmukaisesti ja huolehtii ongelmajätteistä itsenäisesti.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Arkkitehtuurin ja sisustamisen historia	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tietää tärkeimmät rakennustyyli
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa tärkeimmät rakennustyyli
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa tärkeimmät rakennus- ja sisustustyyli ja soveltaa tietoa työssään

Rakennussuojelun perusteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tietää rakennussuojelun peruseriaatteen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee omaan työhönsä vaikuttavaa rakennussuojelulainsäädäntöä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee rakennussuojelun perusteita ja niiden merkityksen tekemälleen työlle

Materiaalin tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> erottaa vanhan pintamateriaalin uudesta tietää perinnemaaleista tietää perinneväreistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää vanhoja pintamateriaaleja tietää perinnemaalien reseptejä tietää eri aikakausien perinneväreistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa vanhoja pintamateriaaleja tietää perinnemaalien käytöstä tunnistaa eri aikakausien perinnevärejä ja soveltaa tietoa työssään

Rakenteiden tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> erottaa vanhan rakenteen uudesta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää vanhoja rakenteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa vanhoja rakenteita

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii jätteiden käsittelystä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää kestävä kehityksen tarpeellisuuden.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelman ratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii annettujen ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hakee tietoa ja osoittaa kiinnostusta oman oppimisensa kehittämiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee työssään ilmeneviä ongelmia ja etsii vaihtoehtoisia toimivia työtapoja

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii yhdessä muiden kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää asiakaslähtöisen toiminnan merkityksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee asiakaslähtöisesti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on täsmällinen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> asenoituu ammatillisesti

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusohjeita ja käyttää tarvittaessa henkilökohtaisia suojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää työkyvyn merkityksen ja miten sitä ylläpidetään ja ymmärtää työhönsä liittyvät vaarat.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee ja järjestää itselleen ergonomisesti sopivan työympäristön.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä rakennuspintojen entistämistöitä työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.41. Rakennuspintojen ruiskumaalaus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä rakennuspintojen ruiskumaalaustöitä työselostusten ja työohjeiden mukaisesti.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- esikäsitellä maalattavat pinnat ja tehdä työkohteeseen ja työympäristöön tarvittavat suojaukset ennen ruiskumaalausta
- laittaa ruiskumaalauslaitteiston käyttökuntoon
- valita työselostuksen mukaiset maalit ja muut materiaalit
- ruiskumaalauksen työkohteen laatuvaatimusten mukaan
- ottaa työsuunnittelussaan huomioon ruiskumaalauksen aikana vallitsevat olosuhteet
- säätää ruiskumaalauslaitteistoa hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi
- pestä ruiskumaalauslaitteiston ja suorittaa työn päätyttyä ruiskumaalauslaitteistolle tehtävät toimenpiteet
- huolehtia ruiskumaalaukseen liittyvästä työsuojelusta ja ympäristönsuojelusta
- huolehtia henkilökohtaisesta suojautumisesta, käyttää hengitysilmasuodatinta, suojavaatetusta ja suojakäsineitä
- huoltaa ja tehdä tarvittaessa pienimuotoisia korjaustöitä ruiskumaalauslaitteistoon
- huolehtia työpaikkansa ja työympäristön siisteydestä ja järjestyksestä sekä siitä, että maaliumua ei pääse kulkeutumaan ympäristöön.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arviotaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määritellyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• asennoituu työhönsä yritteliäästi
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• on aloitteellinen ja työskentelee kokonaistaloudellisesti

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee vähäistä ohjausta materiaalivalinnoissa ja työjärjestyksen suunnittelussa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta työn aloitusvaiheessa, mutta etenee sen jälkeen työssään pääosin itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• aloittaa ja etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa ruiskumaalata kohteen ohjauksen alaisena
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa ruiskumaalata kohteen vaadittuun laatuun vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa ruiskumaalata kohteen itsenäisesti vaadittuun laatuun

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Ruiskumaalauslaitteiston käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa käyttää ruiskumaalauslaitteistoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee maalaustyön aikaiset ruiskumaalauslaitteiston säädöt tarkoituksenmukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää ruiskumaalauslaitteistoa koko ajan niin, että ohiruiskutus on vähäistä

Ruiskumaalaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa ruiskumaalauksen niin, että saa korjausten jälkeen aikaiseksi peittävän maalipinnan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa ruiskumaalauksen niin, että valumia ei synny, mutta joutuu korjaamaan harvoja kohtia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ruiskuttaa kohteen kerralla laatuvaatimusten mukaiseksi

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää käsityövälineitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> pitää käsityövälineet järjestyksessä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pitää käsityövälineet puhtaina

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa laittaa maalit käyttökuntoon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ei ohenna maalia tarpeettomasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ohentaa maalin ottaen huomioon maalausolosuhteet ja maalin lämpötilan

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii jätteiden käsittelystä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työympäristön suojauksesta niin, että maalijäämät on kerättävissä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii siitä, että maalijäämiä ja muuta jätettä syntyy mahdollisimman vähän.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää rakennusten ruiskumaalaukseen soveltuvat maalityypit tunnistaa tavallisimmin ruiskulla maalattavat rakennusmateriaalit ymmärtää ruiskumaalauslaitteiston toimintaperiaatteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee yleisimpien maalituotteiden tärkeimmät soveltuvuusominaisuudet tietää, minkälainen maalityyppi soveltuu millekin alustalle osaa ruiskumaalauslaitteiston säädöt
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää erityyppisten maalituotteiden ruiskulevitykseen kohdistuvat yleiset vaatimukset, kuten esimerkiksi sopivat maalisuuttimet jne. tietää, miten maalausolosuhteet vaikuttavat materiaalivalintoihin

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida riittävällä tarkkuudella aloittamaansa työsuorituksen tarvittavaa työaikaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida riittävällä tarkkuudella suunniteltavan ruiskumaalauksen materiaalimenekkiä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea lähes oikein suunniteltavan ruiskumaalauksen materiaalitarpeen

Esteettiset taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää ohjauksen jälkeen, mitkä seikat vaikuttavat lopputuloksen tärkeimpiin kauneusarvoihin.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu asiallisesti työkohteen esteettisistä arvoista käytävään keskusteluun.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää, millä tavoilla työprosessin eri vaiheet vaikuttavat työn esteettiseen lopputulokseen.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> havaitsee työhönsä liittyvät ongelmat ja ymmärtää kysyä tarvittaessa neuvoa niiden ratkaisemiseksi
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee vähäisen ohjauksen avulla työssään esiintyviä ongelmia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee työssään esiintyvät ongelmat pääosin itsenäisesti

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia asianmukaisesti työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja erimielisyyksistä neuvotellen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii innovatiivisesti ja yhteistyöhalukkaasti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja työnsä vastuuntuntoisesti ja sopimusten mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja käyttää hengityssuojaimia ja suojavaatetusta kysyy tarpeen mukaan neuvoa työturvallisuuteen liittyvissä ongelmatilanteissa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää ergonomisesti suositeltavia työtapoja ja työasentoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää suojavaatetusta niin huolellisesti, että maalia ei pääse missään tilanteessa iholle huolehtii omasta terveydestään ja toimintakyvystään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ruiskumaalaamalla rakennusten maalaustyökohteita niin, että työhön kuuluu kaikki esivalmistelut ja jälkityöt. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.42. Rakennusten korjausmaalaukset, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä työselostusten ja annettujen ohjeiden mukaan työkokonaisuutena korjattavissa rakennuksissa tehtäviä sisämaalaustöitä.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- käyttää sekä perinteisiä että nykyaikaisia teloja, siveltimiä ja harjoja
- tehdä ennen maalausta tehtävät suojaukset ja valmistelut
- irrottaa työn suoritusta haittaavia listoituksia ja muita komponentteja (esim. ovien heloituksia, sähkökatkaisijoiden suojakilpiä, valaisimia jne.)
- tehdä tarvittavat esikäsittelyt, kuten pesut ja muut tartunnan varmistamiseksi tehtävät käsittelyt
- tehdä työvaiheiden välillä suoritettavat hionnat ja pölynpoistot käsin ja koneellisesti
- poistaa vanhoja maalipintoja
- tehdä työhön liittyvät tasoitukset, kittaukset ja silotukset
- maalata käsityövälineillä vesi- ja liuotinhenteisillä maalituotteilla
- käyttää tarpeen mukaan henkilökohtaisia suojavaatteita ja suojaimia
- käyttää ja huoltaa tarvitsemiaan työvälineitä
- kiinnittää helposti käsiteltäviä vapaakohdisteisia tapetteja normaalikorkuisiin asuinhuoneisiin
- poistaa maalaustyön valmistuttua työnaikaiset suojaukset
- asentaa paikoilleen työajaksi poistetut listoitukset ja muut rakennusosat
- keskeisimmät maalaustöiden työsuojeluun liittyvät normit ja niistä aiheutuvat toimenpiteet

- tiedollisesti ja taidollisesti työturvallisuuskorttia vastaavat asiat niin, että hänellä on valmius työturvallisuuskortin suorittamiseen
- tiedollisesti ja taidollisesti EA 1:tä vastaavan ensiavun annon

- tiedollisesti ja taidollisesti tulitöiden turvallisuuteen liittyvät asiat niin, että hänellä on valmius tulityökortin suorittamiseen.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioitaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määriteltyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa hahmottaa eri työvaiheiden toteuttamisjärjestyksen vähäisellä ohjauksella
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa suunnitella eri työvaiheiden toteuttamisjärjestyksenetenee työssään järjestelmällisesti, jotta pintaan ei muodostu häiritseviä työsaumoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">valitsee aloitus- ja lopetuskohdat tarkoituksenmukaisestipystyy korjaamaan työsuunnitelmaa työn kestäessä

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">pääsee ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseentekee työn niin, että lopputulos vaatii vähäisiä paikkauksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseentekee työn valmiiksi kohtuullisessa ajassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">pääsee itsenäisesti valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään käsittelyn lopputulokseentekee työn valmiiksi joutuisasti ja siten, että työn lopputulos vastaa sellaisenaan RYL-määritelmien mukaista laatutasoa

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tiedostaa oman osaamisensa puutteet, kun tarvitsee apua
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida omaa suoritustaan suhteessa laatuvaatimuksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">korjaa työtapojaan työn kuluessa

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">kysyy neuvoa tarvittaessa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii yritteliäästi ja osaa arvioida oman työnsä kustannusvaikutuksia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">on oma-aloitteinen ja työskentelee vastuuntuntoisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Suojaukset ja muut valmistelutyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">kiinnittää oikein suojausmateriaaleja ja kykenee avustamaan teline- ja muissa valmistelutyöissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">suoriutuu valmistelutöistä työvaiheittain annettavien ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee tarvittavat valmistelutyöt itsenäisesti ennakkoon annettuja ohjeita noudattaen

Irrotus ja kiinnitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää irrotus- ja kiinnitystyökaluja tarkoituksenmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa irrotukset ja kiinnitykset huolellisesti ja huolehtii irrotettujen osien merkkauksesta ja tallessapidosta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida maalausta haittaavien osien irrotus- ja suojaustarvetta

Pesut ja muut esikäsittelyt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa pesuja ja muita esikäsittelyjä annettujen ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee tarvittavat esikäsittelyt työselostuksen mukaan itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pystyy arvioimaan esikäsittelytarvetta itsenäisesti

Maalinpoisto	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa maalinpoistotyötä ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa maalinpoistot työselostuksen perusteella itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa maalinpoistot tehokkaasti

Kittaus, silotus, tasoitus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee työn niin, että tarvitaan vähäisiä lisäositteluita ja -hiontoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työn niin, että se on sellaisenaan valmis seuraavaan käsittelyvaiheeseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pystyy valitsemaan kittausja silotusmateriaalit tarpeen mukaan

Hiontatyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee hiontatyöt annettujen ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa valita työselostuksen perusteella hiontamateriaalin karkeuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida hiomatarpeen ja suorittaa hiontatyön tehokkaasti

Maalausvälineiden käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää oikeita käsiotteita siveltimistä ja muista työkaluista sekä säilyttää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että nestemäiset materiaalit eivät roisku tarpeettomasti ympäristöön
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> valitsee parhaiten sopivan maalausvälineen kulloiseenkin työvaiheeseen

Sively- ja telaussuunnat	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ottaa huomioon päävalon tulosuunnat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ottaa huomioon kohteen muodot ja materiaalin pintarakenteen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> viimeistelee työn huolellisesti pääasiassa yhdensuuntaisilla vedoilla

Rajaukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee rajaukset oikeassa järjestyksessä ja oikealle etäisyydelle kulmista ja listoituksista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee rajaukset suoriksi ja tasaisiksi, eikä niiden pintastruktuuri erotu häiritsevästi varsinaisesta pintakäsittelystä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee rajaukset teräväkulmaisiksi ja kauttaaltaan yhdenmukaisiksi

Lopullinen pinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee pinnan niin, ettei siihen jää harvoja kohtia, valumia tai kasautumia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee pinnan riittävän paksuksi, tasaväriiseksi ja kauttaaltaan samankieltoiseksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee pinnan niin, että työmenetelmästä johtuva jälki on tasalaatuinen ja pinnalla ei ole häiritseviä epäpuhtauksia

Tapetointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää helposti käsiteltäviä perustapetteja ohjeiden mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työhön hyvin soveltuvia työvälineitä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa kiinnittää perustapetteja itsenäisesti RYL-ohjekirjassa määriteltujen laatuvaatimusten mukaisesti.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Tuotetietous	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee tavallisimpien korjausmaalauksessa käytettävien maalityyppien peruseroavaisuudet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee maalityyppien soveltuvuuden erilaisille alustoille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida rasiusluokituksen (RYL) mukaisia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Työselostuksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee vähäistä apua ammattiterminologian ja käsitteiden ymmärtämisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää ilman apua työselostuksessa mainitut käsitteet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää työselostuksessa mahdollisia olevia puutteita ja pieniä virheellisyyksiä

Suunnittelu ja laskenta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida materiaalien menekkiä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida työhön tarvittavaa työaika.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa laskea työkohteen pinta-aloja.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">havaitsee selvät ongelmatilanteet, mutta tarvitsee apua niiden ratkaisemiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">havaitsee aikataulun toteutumista ja työn laatua vaarantavat ongelmatilanteet sekä ryhtyy itsenäisesti selvittämään niitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa ratkaista ongelmia ja korjata työsuoritusta työn aikana

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">toimii työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii joustavasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">keskustelee rakentavasti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">noudattaa sovittuja työaikoja ja tekee työtä saamiensa ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">on huolellinen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee työtä siististi ja tarkasti

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">omaa työturvallisuuskortissa vaadittavat tiedot ja taidotkäsittelee liuotinmaaleja ja liuottimia paloturvallisestikäyttää hengityssuojainta tarvittaessakäyttää suojavaatteita ja -käsineitä tarvittaessaomaa tulityökorttiin vaadittavat tiedot ja taidotosaa antaa ensiapua, mutta suorituksessa on puutteita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">suojautuu maaliroiskeilta ja liuotinaltistukselta huolellisestihuolehtii liuotinaineista ja kuivuvista öljyistäosaa antaa ensiapua.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä korjausmaalaustyökokonaisuuden työkohteessa. Ensiaputaidot sekä työturvallisuuskortin ja tulityökortin edellyttämä osaaminen osoitetaan erikseen. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.43. Rakenteiden korjaus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä pieniä rakennusosien ja kalusteiden asennuksia ja korjaustöitä sekä tasoite- ja rappauspintojen korjauksia työselostusten ja annettujen ohjeiden mukaan.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä yksinkertaisia alustarakenteita työpiirustusten ja selitysten mukaisesti
- laskea tarvittavat alustarakennemateriaalit työpiirustuksista
- tunnistaa alustarakenteisiin sopivat materiaalit ja tarvikkeet
- käyttää materiaaleja ja tarvikkeita työselostusten mukaisesti
- käyttää koneita, laitteita ja työvälineitä turvallisesti
- suunnitella oman työnsä kulun ja arvioida työhön tarvittavia materiaalmääriä
- pitää huolta työvälineidensä kunnosta
- liikkua turvallisesti rakennustyömaalla ja noudattaa työturvallisuusmääräyksiä
- käyttää hänelle työkohtaisesti määrättyjä henkilökohtaisia suojaimia
- käyttää ergonomisesti tarkoituksenmukaisia ja toimintakykyä ylläpitäviä työtapoja
- huolehtia työpaikan järjestyksestä, siisteydestä ja suojauksesta niin, ettei korjaustöistä aiheudu ylimääräistä puhdistustarvetta kohdetta ympäröiville pinnoille.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Aloitekyky ja yrittäjyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• omaa oikean työasenteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• omaa oikean työasenteen• osaa toimia yritteliäästi ja laskea oman työnsä kustannusvaikutukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• omaa oikean työasenteen• on oma-aloitteinen ja osaa toimia työyhteisön parhaaksi ja laskea oman työnsä kustannusvaikutukset

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta työn aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa edetä työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa edetä työssään omaaloitteisesti ja suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• saa työnsä suoritetuksi ohjauksen alaisena
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ajoittain ohjausta mutta osaa tehdä työnsä valmiiksi pääasiassa itsenäisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa tehdä työnsä valmiiksi itsenäisesti

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa työn niin, että se vaatii korjauksia • arvioi omaa työtään realistisesti, mutta tarvitsee apua laatuvaatimusten tulkinnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa työn niin, että se vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia • arvioi omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti ja osaa korjata virheensä neuvonnan jälkeen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa työn niin, että se vastaa sellaisenaan määritelmien mukaista laatutasoa • korjaa tarvittaessa työsuoritustaan työn kuluessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIEN HALLINTA

Työmenetelmien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • pääsee ohjauksen alaisena tyydyttävään lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • pääsee ohjauksen avulla työn laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • saavuttaa itsenäisesti vaaditun laatutason

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarttuu työvälineisiin oikeilla käsiotteilla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • pitää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • huoltaa ja palauttaa omaaloitteisesti työvälineet käytön jälkeen omille paikoilleen

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta materiaalituntemuksessa ja säilytykseen liittyvissä asioissa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää tavanomaiset työssään tarvitsemansa materiaalit • työskentelee siististi ja laatuvaatimusten mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tietää työssään tarvitsemansa materiaalit ja niiden ominaisuudet • valitsee oikean tuotteen kohteen ja alustan mukaan.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa yleisimmät korjaustuotteet ja alusmateriaalit ohjeistuksen jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa itsenäisesti yleisimmät korjaustuotteet ja alusmateriaalit
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida alustasta johtuvia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Estetiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää ohjauksen jälkeen, mitkä seikat vaikuttavat lopputuloksen esteettisyyteen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää esteettisten tekijöiden merkityksen työn lopputuloksessa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tietää, mitkä seikat vaikuttavat lopputuloksen esteettisyyteen sekä osaa itsenäisesti soveltaa tietoaan käytäntöön.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppimis- ja ongelmanratkaisutaidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää työhönsä liittyvät ongelmat mutta tarvitsee ohjausta niiden ratkaisemiseksi
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa yhteistyössä soveltaa oppimaansa tietoa käytännön töissä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa itsenäisesti soveltaa oppimaansa tietoa käytännön töissä

Vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa toimia työyhteisössä työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään joustavasti ja osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tuleviin erimielisyyksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa ilmaista mielipiteensä selkeästi

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa pääsääntöisesti sovittuja työaikoja ja tekee työnsä sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa sovittuja työaikoja ja työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja tekee työnsä vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa normaalin työssä annettavan ohjeistuksen jälkeen työturvallisuuteen liittyviä ohjeita ymmärtää terveellisten työtapojen ja työasentojen tärkeyden.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työhönsä liittyvät keskeiset työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä ohjauksen jälkeen käyttää ergonomisesti suositeltavia työtapoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä oma-aloitteisesti tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä ammattitaitovaatimuksissa määriteltyjä korjaustöitä työkohteissa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.44. Ruiskutasoitetyöt, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä työselostuksen ja saamiensa ohjeiden mukaisesti rakennusten sisäpuolisten katto- ja seinäpintojen ruiskutasoitteita. Hän osaa suunnitella työkokonaisuuden työvaiheet ja ruiskutusjärjestyksen sekä arvioida työhön tarvittavia materiaalmääriä. Hän huolehtii tarvittavista suojauksista niin, että pöly ja tasoitteet eivät pääse leviämään ympäristöön.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- mitata betonialustan kosteuden sekä tasoitettavan pinnan suoruuden ja tasomaisuuden
- tehdä levyrakenteiden saumat
- tehdä kiviainesalustoille mahdollisesti tarvittavat esikäsitteilyt ja betonipintojen täytöt
- tehdä etuoikaisut, pohja- ja osittaistasoitukset
- levittää ja tasoittaa tasoitemassoja käsityövälineillä
- tehdä tarvittavat välihionnat
- käyttää massasekoitinta ja massaruiskua
- suorittaa massan sekoituksen
- laittaa tasoiteruiskulaitteiston käyttökuntoon sekä tehdä sen puhdistus- ja huoltotoimenpiteet käytön jälkeen ja tarvittaessa myös käytön aikana
- levittää tasoitemassoja ruiskulaitteistolla ja tasoittaa pinnan
- ruiskuttaa kattojen pisararuiskutuksia
- huolehtia henkilökohtaisesta suojautumisesta ja suojainten käytöstä tarvittaessa.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioidessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määritellyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	• tarvitsee ohjausta työn aloituksessa ja työn vaiheistuksessa
Hyvä H2	• aloittaa itsenäisesti, mutta tarvitsee vähäistä ohjausta vaiheistuksessa
Kiitettävä K3	• vaiheistaa työn ja ratkaisee ruiskutusjärjestyksen itsenäisesti

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	• tarvitsee ohjausta työvaiheiden aikana
Hyvä H2	• tarvitsee vähäistä ohjausta työvaiheiden aikana • tekee työn kohtuullisessa ajassa
Kiitettävä K3	• työ etenee järjestelmällisesti ilman katkoksia • selviytyy työkokonaisuudesta itsenäisesti ja joutuisasti

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa oman osaamisensa puutteet, kun tarvitsee apua
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida omaa suoritustaan suhteessa laatuvaatimuksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> korjaa työtapojaan työn kuluessa

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kysyy neuvoa tarvittaessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii työvälineiden ja laitteiden säilymisestä toimintakuntoisina
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> on oma-aloitteinen ja vastuuntuntoinen

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee suojaustoimenpiteet tarkoituksenmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> pyrkii käyttämään materiaaleja säästeliäästi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pitää työpaikan siistinä ja järjestyksessä

Estetiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarvitsee ohjausta ulkonäkövaatimuksissa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee itsenäisesti peittävän pisararuiskutuksen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa tehdä itsenäisesti hyvännäköisen pisararuiskutuspinnan.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Mittaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa kosteusmittarin käytön perusteet tarvitsee ohjausta suuruusja tasomittauksissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa mitata kosteuspitoisuuden selviytyy vähäisellä ohjauksella tasomittauksista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee suuruus- ja tasomittaukset tarkoituksenmukaisesti

Lastan ja muiden käsityövälineiden käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä tarkoituksenmukaisesti, mutta käsiotteissa virheitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä niin, että käsiotteissa on pieniä työsuoritusta heikentäviä virheitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää työvälineitä tehokkaasti

Pohjatasoitukset ja välihionnat	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee tasoitukset ja hionnat niin, että tarvitaan lisäositteluita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee tasoitukset ja hionnat niin, että tarvitaan vähäisiä lisäositteluita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee tasoitukset ja hionnat niin, että lopulliseen laatuluokkaan päästään pintatasoituksella

Tasoitteen valmistus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää massasekoitinta käyttöohjeen mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valmistaa massan ohjeen mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida massalle työtehtävään sopivan paksuuden

Massaruiskutuslaitteiston käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa käynnistämiseen ja pysäyttämiseen liittyvät toimenpiteet • tarvitsee ohjausta ruiskutusvaiheessa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää massaruiskua käyttöohjeen mukaisesti • tarvitsee pientä ohjausta ruiskutusvaiheessa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia laitteiston tukkeutumisesta aiheutuissa häiriötilanteissa • toimii itsenäisesti myös ruiskutusvaiheessa.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Työselostuksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee apua ammattiterminologian ja käsitteiden ymmärtämisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää työselostuksen, mutta tarvitsee joissain kohdin apua
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää ilman apua työselostuksen

Matematiikka ja luonnontieteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa laskea pinta-aloja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi materiaalin menekin, mutta arvioinnissa tulee virheitä • tietää tasoitealustan ja olosuhteiden vaatimukset työn onnistumiselle.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida materiaalin menekin • tietää, miten mitataan ja tarkistetaan valmis pinta.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppimis- ja ongelmanratkaisutaidot	
Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • havaitsee ongelmatilanteet, mutta tarvitsee apua ratkaisuun
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa ratkaista ongelmia ja korjata työsuoritusta työn aikana

Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot	
Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ilmaisee mielipiteensä selkeästi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii joustavasti

Ammattieettiset taidot	
Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työtä saamiensa ohjeiden mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on huolellinen ja tarkka

Terveys, turvallisuus ja työkyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusohjeita • käyttää suojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • varoo tärinää, melua ja hengitysilman epäpuhtauksia • nostaa taakkoja oikein.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ergonomisesti oikeita työtapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa toimimalla tasoitetöissä työryhmän jäsenenä ja tasoittamalla jonkin rakennustyökohteen sekä ruiskuttamalla huonetilan katon tasoiteruiskulaiteistolla työkohteessa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.45. Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp

Tutkinnon osan tulee sisältää osaamistavoitteita vähintään yhdeltä siihen kuulualta osa-alueelta tai useammalta osa-alueelta siten, että opiskelijalle kertyy yhteensä 7 osaamispisteen edestä sosiaalista ja kulttuurista osaamista. Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen -tutkinnon osaan voidaan sisällyttää muiden yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden valinnaisia osaamistavoitteita. Nämä osaamistavoitteet voivat olla myös koulutuksen järjestäjän päättämiä yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden valinnaisia osaamistavoitteita tai opiskelijan aikaisemmin hankkimaa osaamista, joka tukee tutkinnon osan ja sen osa-alueiden osaamistavoitteita.

Kulttuurien tuntemus

Kulttuurien tuntemus

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen ja edistää omalta osaltaan tasa-arvoa ja kaikkien yhdenvertaista kohtelua
- osaa toimia, käyttäytyä ja pukeutua tilanteen mukaisesti ja työkuulttuurin edellyttämällä tavalla
- osaa tunnistaa eri kulttuurien peruspiirteitä ja kulttuurista monimuotoisuutta *omalla alallaan*
- osaa ottaa huomioon eri kulttuuriryhmien keskeiset traditiot ja niiden vaikutukset toimintaan *omalla alallaan*

- osaa välittää *oman alan* historiaa, perinteitä ja muuttuneita käytäntöjä sekä vertailla niitä muiden kulttuurien piirteisiin.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteiden noudattaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kunnioittaa kulttuurista moninaisuutta ja ihmisoikeuksia sekä toimii oikeudenmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • edistää toiminnallaan yksilöiden ja ihmisryhmien kulttuuristen arvojen, uskomusten ja näkemysten vuorovaikutusta ja ymmärrystä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii kulttuurienvälisissä ristiriitatilanteissa eettisesti kestäväällä tavalla hyödyntämällä hankkimaansa tietoa ihmisryhmien erilaisista elämänmuodoista

Tehtävän mukaisen toimintakulttuurin toteuttaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työtehtävän edellyttämän pukeutumisen, käyttäytymisen ja toiminnan vaatimukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa pukeutumisessa, käyttäytymisessä ja toiminnassaan oma-aloitteisesti huomioon työpaikan toimintakulttuurin vaatimukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kehittää päivittäisissä työtehtävissään työpaikan toimintakulttuurin edellyttämiä toimintatapoja ja -käytäntöjä

Kulttuurien peruspiirteiden ja monimuotoisuuden tunnistaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • havaitsee arkipäivän elämään liittyviä kulttuurisia käytäntöjä ja huomaa niiden vaikutuksia toiminnassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa kulttuurisen monimuotoisuuden ja sen vaikutuksia toimintatapoihin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa omaehtoisesti kulttuurista monimuotoisuutta ja toimii luontevasti ja aloitteellisesti kulttuurienvälisissä tilanteissa

Kulttuurien erityispiirteiden huomioon ottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työssään ohjattuna erilaisten kulttuuristen käytäntöjen edellyttämällä tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon työtehtävissään kulttuurisen monimuotoisuuden edellyttämät toimintatavat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa omassa toiminnassaan huomioon kulttuurisen monimuotoisuuden ja kehittää sen pohjalta toimintaansa

Perinteiden ja käytäntöjen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • havaitsee muutoksia oman alan käytännöissä ja tunnistaa erilaisia kulttuurisia ongelmanratkaisutapoja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa oman alan historiaa, lähestymistapoja ja käytäntöjä sekä vertailee niitä eri kulttuurien kesken.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kehittää oman alansa käytäntöjä ja lähestymistapoja perinteiden ja kulttuurivaikutteiden pohjalta.

Taide ja kulttuuri

Taide ja kulttuuri

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa tunnistaa taiteen ja kulttuurin eri ilmenemismuotoja ja hyödyntää niitä
- osaa tutkia, ilmaista ja tulkita kulttuurista todellisuutta (esimerkiksi musiikin, tanssin, teatterin, kirjallisuuden, median, kuvataiteen tai käsityön keinoin)
- osaa arvioida ja soveltaa monimuotoista suomalaista kulttuuriperintöä ja *oman alan* vakiintuneita käytäntöjä
- osaa noudattaa kulttuurisesti kestäväen kehityksen periaatteita ja ymmärtää valintojensa kulttuuriset vaikutukset
- osaa kehittää taiteelle ominaisten esittämisen tapojen ja materiaalien, oman ilmaisun, suunnitteluprosessien, palvelu- ja tuotemuotoilun ja estetiikan tuntemustaan *omalla alallaan* ja soveltaa hankkimaansa taiteen ja kulttuurin osaamistaan omassa työssään.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Taiteen ja kulttuurin tunnistaminen ja hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ylläpitää oppilaitoksen kulttuuria, ja sen esteettistä ilmettä sekä osallistuu jonkun tapahtuman järjestämiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• uudistaa oppilaitoksen kulttuuria hyödyntämällä taiteen lähestymistapoja tai osallistamalla yhteisten tapahtumien järjestämiseen

Oma tuottaminen ja tulkitseminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osallistuu ohjattuna ajatuksiaan ja kokemuksiaan esittävän teoksen toteuttamiseen ja tulkintaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• suunnittelee, toteuttaa ja arvioi ajatuksiaan, kokemuksiaan ja tutkimuksiaan esittävän teoksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• suunnittelee, kehittää, toteuttaa ja arvioi kokemuksiaan ja tutkimuksiaan esittävän teoksen

Kulttuuriperinnön soveltaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa monimuotoista kulttuuriperintöä ja käyttää sitä omassa tuottamisessa ja toiminnassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• välittää eteenpäin kulttuuriperintöä hyödyntämällä sitä aktiivisesti omassa tuottamisessa ja toiminnassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• kehittää kulttuuriperintöä tuottamalla siihen omaan ideointiin ja arviointiin perustuvaa uutta sisältöä

Kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa kestävän kehityksen osa-alueet ja perustaa omat ratkaisunsa elinkaariajattelulle
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa kestävän kehityksen periaatteet ja elinkaariajattelun vaatimukset sekä ottaa niitä aktiivisesti huomioon valintoja tehdessään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii johdonmukaisesti kestävän kehityksen periaatteiden ja elinkaariajattelun vaatimusten mukaisesti valintoja tehdessään

Suunnitteluprosessin toteuttaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee, toteuttaa ja arvioi ohjattuna teoksen, tuotteen tai palvelun muotoilun prosessia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee, toteuttaa ja arvioi ja edelleen kehittää teoksen, tuotteen tai palvelun muotoilun prosessia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kerää taustatietoa, suunnittelee, seuraa toteutusta, arvioi ja kehittää edelleen aktiivisesti teoksen, tuotteen tai palvelun muotoilun prosessia.

Etiikka

Etiikka

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- pohtii arvojen, normien ja katsomusten merkitystä omassa elämässään ja ihmisten välisissä suhteissa
- osaa arvioida ihmisoikeuksien, oikeudenmukaisuuden ja kestävän kehityksen vaikutuksia *oman alan* kannalta
- osaa hankkia tietoa *oman alan* ja muiden alojen ammattieettisestä tietoperustasta
- tunnistaa eettisiä tilanteita ja osaa toimia eettisten periaatteiden mukaisesti
- osaa tunnistaa omien ja toisten arvojen merkitystä työtilanteissa sekä osaa ratkaista *oman alan* työelämän arvo- ja normiristiriitoja.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Eettisten kysymysten pohtiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> keskustelee ohjattuna omaan elämäänsä ja ihmissuhteisiinsa liittyvistä arvoista sekä eettisistä ja katsomuksellisista kysymyksistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> keskustelee eettisistä, katsomuksellisista sekä omaan elämäänsä ja ihmissuhteisiinsa liittyvistä kysymyksistä ja arvoista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> pohtii arvojen, normien ja erilaisten katsomusten merkitystä omassa elämässään, ihmisten välisissä suhteissa, työelämässä ja yhteiskunnassa

Arvojen vaikutusten arvioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osoittaa tuntevansa keskeiset kansainväliset ihmisoikeussopimukset sekä niiden Suomea koskevat sitoumukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa oman alansa eettisiä kysymyksiä ihmisoikeuksien, oikeudenmukaisuuden ja kestäväen kehityksen kannalta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi työelämän ja oman alansa eettisiä kysymyksiä ihmisoikeuksien, oikeudenmukaisuuden ja kestäväen kehityksen kannalta

Ammattieettisen tietoperustan hakeminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hakee ohjattuna tietoa oman alansa eettisistä kysymyksistä ja hyödyntää tietoperustaa tutuissa tilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hankkii tietoa oman alansa ja muiden alojen ammattieettisestä tietoperustasta ja hyödyntää sitä omassa elämässään ja työssään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> vertailee tietoa oman alan ja muiden alojen ammattieettisestä tietoperustasta ja hyödyntää sitä työnsä ammatillisena voimavarana

Eettisten tilanteiden tunnistaminen ja eettisesti toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii hyvien tapojen mukaisesti ja vastuullisesti työssään ja sen ongelmatilanteissa, mutta tarvitsee tukea ja ohjausta uusissa tilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii vastuullisesti ja eettisesti työnsä ja työelämän erilaisissa tilanteissa sekä käyttäytyy työssään ja ihmissuhteissaan hyvien tapojen mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii itsenäisesti osoittaen rehellisyyttä ja vastuullisuutta, kunnioittaa toisten näkemyksiä ja osaa perustella toimintansa eettistä perustaa

Arvojen tunnistaminen ja arvo- ja normiristiriitöiden käsitteleminen työssä	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa ohjattuna havaita ammattinsa eettisiä ongelmatilanteita ja ratkaisee yhdessä yhteisönsä jäsenten kanssa työhönsä liittyviä arvo- ja normiristiriitöitä eettisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa ammattinsa eettisiä ongelmatilanteita ja hakee niihin ratkaisua yhdessä muiden kanssa sekä arvioi ratkaisun vaikutuksia keskeisten osapuolten näkökulmista.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työelämän arvo- ja normiristiriitöihin eettisesti hyväksyttävällä tavalla.

Psykologia

Psykologia

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa havainnoida ja ymmärtää ihmisen toimintaan vaikuttavia psykologisia tekijöitä

- osaa hyödyntää kehityspsykologista tietoa työssään erilaisissa vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa
- osaa selittää omaa ja muiden käyttäytymistä psykologisen tiedon avulla
- osaa toimia psyykkistä hyvinvointiaan ja *oman alan* työtehtävistä suoriutumista edistävästi
- osaa arvioida *työhönsä liittyviä* ihmissuhde- ja asiakaspalvelutilanteita ja toimia psykologista tietoa käyttäen.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Havainnoiminen ja toiminnan ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee psykologian keskeisiä käsitteitä ja ymmärtää niiden yhteyden ihmisen toimintaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää psykologista tietoa ihmisten toiminnan ymmärtämisessä tavallisissa arki- ja työelämän tilanteissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa kognitiivisen psykologian ja persoonallisuuspsykologian tietoa tavallisiin työelämän tilanteisiin ja selittää niiden avulla sekä omaa että muiden ihmisten toimintaa

Psykologisen tiedon hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa keskeisintä tietoa yksilön psyykkisen kehityksen perustana olevista psykologisista, biologisista ja sosiaalisista tekijöistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • havainnoi ja ymmärtää psyykkisen kehityksen perustana olevien tekijöiden välisiä yhteyksiä eri elämänvaiheissa ja eri-ikäisinä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää yksilön psyykkisen kehityksen mahdollisia ongelmia ja ymmärtää, että kehitykseen voidaan vaikuttaa

Psykyen vaikutuksen huomioiminen käyttäytymiseen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon motivaation, tunteiden ja sitoutumisen merkityksen omaan suoriutumiseensa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimiessaan erilaisten ihmisten kanssa työ- ja opiskeluyhteisössään ymmärtää motivaation ja sitoutumisen vaikutuksen työsuorituksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa omia ja toisten tunteita sekä hallitsee työelämässä tunteitaan ja asenteitaan tilanteen vaatimalla tavalla

Psyykkisen työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • edistää ohjatusti psyykkistä työ- ja toimintakykyään
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämisen keinoja ja vaikuttaa työyhteisön hyvinvointiin myönteisellä tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa omaan jaksamiseensa ja stressinhallintaan vaikuttavia psyykkisiä tekijöitä sekä osaa vaikuttaa niihin jaksamistaan edistävästi

Toimiminen ihmissuhde- ja vuorovaikutustilanteissa

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää psykologista tietoa toimiessaan työpaikan tavanomaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tietää roolien, normien ja ryhädynamiikan merkityksen ihmisten välisessä toiminnassa sekä tunnistaa erilaisia johtamistapoja ja niiden vaikutusta työkuultuuriin.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• soveltaa psykologista tietoa toimiessaan työpaikan eri rooleissa ja toimii yhteistyökykyisesti erilaisista yhteiskunnallisista oloista ja kulttuuritaustoista lähtöisin olevien ihmisten kanssa.

Ympäristöosaaminen

Ympäristöosaaminen

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa noudattaa ympäristölainsäädäntöä sekä toimia *oman alan* laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmien ja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti
- hallitsee ammattitaidon kannalta keskeisten tuotteiden elinkaaren
- osaa toimia luonnon monimuotoisuuden säilyttäen
- osaa sopeutua ilmastonmuutokseen työ- ja toimintatapavalinnoilla
- osaa edistää energia- ja materiaalitehokkuutta ja ehkäisee jätteiden syntyä
- osaa omassa toiminnassaan ottaa huomioon mahdolliset ympäristövaikutukset, kuten päästöt ilmaan, veteen tai maaperään
- osaa lajitella jätteet ja hyödyntää kierrätyksen mahdollisuudet *omalla alallaan*.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Lainsäädännön, turvallisuusjärjestelmien ja kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa ohjattuna keskeisiä ympäristöön liittyviä säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita• toimii ohjattuna ympäristö-, laatu- ja turvallisuusjärjestelmien mukaisesti• ei vahingoita toiminnallaan ympäristöä• toimii ohjattuna ekotehokkaasti• vaalii ohjattuna kulttuuriperintöä ammatissaan• toimii työssään suvaitsevasti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa keskeisiä ympäristöön liittyviä säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita• toimii ympäristö-, laatu- ja turvallisuusjärjestelmien mukaisesti• perustaa toimintansa ympäristön kunnioittamiseen• toimii ekotehokkaasti• vaalii kulttuuriperintöä ammatissaan• kunnioittaa kanssaihminen arvoja ja oikeuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa keskeisiä ympäristöön liittyviä säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita sekä ennakoii tulevia muutoksia• osallistuu aktiivisesti työpaikkansa ympäristö-, laatu- ja turvallisuusjärjestelmien rakentamiseen ja/tai kehittämiseen• perustaa toimintansa esimerkilliseen ympäristön kunnioittamiseen• toimii ekotehokkuutta edistäen• osallistuu aktiivisesti lähiympäristönsä kulttuuriperinnön vaalimiseen ja edistää sitä ammatissaan• kunnioittaa kanssaihminen arvoja ja oikeuksia ja pyrkii noudattamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita

Elinkaarijattelun toteuttaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• valitsee ohjattuna sellaisia tuotteita ja palveluita, jotka elinkaarivaikutuksiltaan rasittavat vähän luonnon kantokykyä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• valitsee sellaisia tuotteita ja palveluita, jotka elinkaarivaikutuksiltaan rasittavat vähän luonnon kantokykyä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• valitsee sellaisia tuotteita ja palveluita, jotka elinkaarivaikutuksiltaan rasittavat vähän luonnon kantokykyä sekä perustelee valintansa

Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• pyrkii toiminnallaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• pyrkii aktiivisesti toiminnallaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• edistää toiminnallaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee ohjattuna työ- ja toimintatavat, joilla sopeutuminen ilmastonmuutokseen on mahdollista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee työ- ja toimintatavat, joilla sopeutuminen ilmastonmuutokseen on mahdollista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • edistää sellaisten työ- ja toimintatapojen käyttöä, joilla sopeutuminen ilmastonmuutokseen on mahdollista

Energia- ja materiaalitehokkuuden edistäminen sekä jätteiden syntyä ehkäiseminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee ohjattuna energiatehokkuutta edistäviä välineitä ja materiaaleja • huomioi ohjattuna materiaalitehokkuuden valinnoissaan • ehkäisee ohjattuna jätteiden syntyä tavanomaisissa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee energiatehokkuutta edistäviä välineitä ja materiaaleja • huomioi materiaalitehokkuuden valinnoissaan • ehkäisee jätteiden syntyä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • edistää energiatehokasta välineiden ja materiaalien käyttöä • edistää tehokasta materiaalien käyttöä • toimii aktiivisesti jätteiden syntyä ehkäisemiseksi

Toiminnan ympäristövaikutuksien huomioon ottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ohjattuna toiminnot, jotka saattavat aiheuttaa päästöjä ilmaan, veteen tai maaperään • havaitsee työssään tavallisimpia ympäristöriskitekijöitä ja löytää niihin ohjattuna ratkaisuehdotuksia • pyrkii toiminnallaan estämään päästöjen syntymistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa toiminnot, jotka saattavat aiheuttaa päästöjä ilmaan, veteen tai maaperään • havaitsee työssään tavallisimpia ympäristöriskitekijöitä ja löytää niihin ratkaisuehdotuksia • ohjaa omalla esimerkillään estämään päästöjen syntymistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ennakoii toiminnot, jotka saattavat aiheuttaa päästöjä ilmaan, veteen tai maaperään • havaitsee työssään tavallisimpia ympäristöriskitekijöitä ja löytää niihin ratkaisuja • ohjaa aktiivisesti omalla esimerkillään estämään päästöjen syntymistä

Jätteiden lajittelu ja kierrätys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa ohjeiden mukaisesti tutut jättejakeet lajittelee syntyvän jätteen ohjatusti tavanomaisissa työtehtävissä ja pyrkii hyödyntämään kierrätyksen mahdollisuudet arvioi ohjattuna kustannussäästöjä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa jättejakeet lajittelee jätteet ohjeiden mukaan ja hyödyntää kierrätyksen mahdollisuudet arvioi kustannussäästöjä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa itsenäisesti jättejakeet lajittelee jätteet ja etsii uusia kierrätyksen mahdollisuuksia ohjaa kustannussäästöihin.

2.46. Suihkupuhdistus, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä teräsrakenteiden suihkupuhdistusta ja teräsharjausta työselostuksen ja työpiirustusten mukaan.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- lukea korroosionestostandardeja ja ymmärtää esikäsittelymerkinnät
- tavallisimpien teräslaatuojen merkinnät ja tietää niiden mukaan, millaista ko. teräs on
- osaa käyttää ilmastointi-, lämmitys- ja ilmankuivauslaitteita, niin että olosuhteet saadaan riittävän hyviksi
- tehdä tarvittavia teräsrakenteen muutostöitä, kuten viisteityksiä ja porauksia, rakenteellisen korroosion estämiseksi
- tehdä suihkupuhdistusmateriaalivalintoja käyttökohteen mukaan
- käyttää paineilmakompressoria ja erilaisia paineilmajärjestelmiä
- panna kokoon ja käyttökuntoon suihkupuhdistuslaitteiston
- valita suuttimen käytettävissä olevan paineilman ja työkohteen mukaan
- säätää suihkupuhdistuslaitteiston käytettävän suihkupuhdistusmateriaalin ja työkohteen vaatimusten mukaisesti
- käyttää suihkupuhdistuksessa tarvittavia suojavaatteita, henkilönsuojaimia ja raitisilmalaitteita
- huolehtia suihkupuhdistuksessa ja hengitysilmana käytettävän paineilman laadusta
- suojata käsittelemättä jäävät pinnat ja laitteet
- mekaaniset esipuhdistukset ja tarvittaessa pesut suurpainepesulaitteella
- tehdä teräsharjauksen käsin ja koneellisesti vaadittavaan puhdistusluokkaan (St2 , St 2,5 ja St 3)
- käyttää suihkupuhdistuslaitteistoa ja puhdistusrakeen talteenottolaitteistoa
- tehdä suihkupuhdistuksen vaadittavaan puhdistusluokkaan (Sa 2, Sa 2,5 ja Sa 3)
- työskennellä telineillä tai henkilönnostimella turvallisesti
- huoltaa ja tehdä pienimuotoisia korjauksia suihkupuhdistuslaitteistoon
- kompressorin ja paineilmanlaitteiston käyttöhuoltotoimenpiteet.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ohjausta työn aloituksessa ja työn etenemisjärjestykseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• aloituskohta on oikea ja työ etenee suunnitelmallisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• suihkupuhdistuksen aloituskohta ja etenemisjärjestys nopeuttaa työtä

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa työn, mutta joutuu paljon korjaamaan käsittelemättömiä pintoja• joutuu korjaamaan paljon puhdistettua pintaa saavuttaakseen oikean puhdistusasteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa työn, mutta joutuu korjaamaan joitain vaikeasti havaittavia kolopaikkoja• joutuu korjaamaan jokin verran puhdistettua pintaa tai puhdistusaste ”menee yli”
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa työn lähes kerralla kuntoon• saavuttaa oikean puhdistusasteen pienellä korjauksella

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tietää laatuvaatimukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida omaa työtään suhteessa vaatimuksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa korjata työsuoritustaan työn kuluessa

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• yrittää parastaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• pyrkii tehokkaaseen toimintaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• työ etenee joutuisasti

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tietää suihkupuhdistukseen liittyvät ympäristöhaitat, mutta tarvitsee jonkin verran ohjausta ympäristön suojaamisessa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• huolehtii työpaikan ympäristön suojauksesta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• huolehtii työpaikan jälkisiivouksesta ja jätteistä itsenäisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Teräsharjaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• saavuttaa vaaditun puhdistusasteen hitaasti, useaan kertaan korjaamalla• osaa valita työhön sopivan teräsharjan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• saavuttaa vaaditun puhdistusasteen korjaamalla• vaihtaa teräsharjaan ja työtapaa tilanteen muuttuessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• teräsharjaa vaadittuun puhdistusasteeseen joutuisasti• vaihtaa teräsharjaa ja työtapaa työn kuluessa parhaan mahdollisen tehokkuuden saavuttamiseksi

Suihkupuhdistus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa valita suihkupuhdistussuuttimen kompressorin paineilmantuoton mukaan• tietää oikean suihkutusetäisyyden ja suihkutuskulman merkityksen, mutta ei osaa huolehtia niistä työn kuluessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttää tarkoituksenmukaista suihkupuhdistussuutinta• osaa korjata suihkupuhdistuslaitteeseen mahdollisesti tulevan toimintahäiriön
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• osaa säätää paineet kustannustehokkuuden kannalta oikein• pitää suihkupuhdistusetäisyyden ja suihkukulman tehokkuuden kannalta hyvänä

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tuntee yleisimmin käytettävät suihkupuhdistusmateriaalit ja niiden sopivuuden erilaisiin suihkupuhdistuksiin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tuntee yleisimmin käytettävät suihkupuhdistusmateriaalit ja niiden ominaisuudet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tuntee yleisimmin käytettävät suihkupuhdistusmateriaalit ja niiden ominaisuudet sekä osaa valita puhdistusmateriaalin kappaleen mukaan

Henkilönsuojainten käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää henkilönsuojaimia tarkoituksenmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• huolehtii henkilönsuojainten kunnosta
Kiitettävä K3	

Raitisilmalaitteiston käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa käyttää raitisilmalaitteistoa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• varmistaa raitisilmalaitteiston toimivuuden.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää raitisilmalaitteistoa huolellisesti ja tarkasti ja tekee havaintoja raitisilman kunnosta.

3 TYÖN PERUSTANA OLEVA TIEDONHALLINTA

Piirustusten ja työselostusten ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee standardin mukaiset esikäsittelymerkinnät ja osaa lukea työselostuksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa lukea teräsrakennepiirustuksia
Kiitettävä K3	

Materiaalitietous	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee perusasiat suihkupuhdistusmateriaaleista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tunnistaa teräslaadut merkinnöistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tuntee eri teräslaatuojen ominaisuuksia ja käyttäytymistä pintakäsittelyn esikäsittelyssä

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tietää yleisimmät suihkupuhdistusmateriaalit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tietää yleisesti käytettävät suihkupuhdistusmateriaalit
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tietää erilaisten suihkupuhdistusmateriaalien ominaisuudet ja käyttökohteet sekä rakeiden kierrätyslaitteiden toimintahäiriöiden syyt ja niiden korjaustavat

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa tarkistaa kastepisteen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa laskea teräsrakenteiden pinta-aloja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tarkistaa kastepisteen, arvioi pintakäsittelyolosuhteita ja tietää, mitä niille pitäisi tehdä.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa soveltaa oppimaansa tietoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa tehdä ratkaisuehdotuksia työssä esiin tulevia ongelmiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">suorittaa itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä

Vuorovaikutus- ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii joustavasti työryhmän jäsenenä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">on innovatiivinen

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">on täsmällinen ajankäytössä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita osaa estää suihkupuhdistusrakeiden aiheuttaman tapaturmavaaran käyttää henkilönsuojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja osaa varoa tärinää, melua ja hengitysilman epäpuhtauksia huolehtii suojavaatetuksensa kunnosta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää ergonomisesti oikeita työasentoja osaa huolehtia omasta terveydestään ja toimintakyvystään huolehtii vireydestään työsuorituksen aikana.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä metallipintojen suihkupuhdistustöitä työpaikalla. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.47. Sähkökemialliset pintakäsittelyt, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää sähkökemiallista pintakäsittelylinjaa sekä ohjata ja valvoa sähkökemiallista pintakäsittelyprosessia (esim. sähkösinkitystä, kiiltokromausta, kovakromausta tai teknistä nikkelöintiä).

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- lukea koneenpiirustuksia ja työohjeita
- standardien mukaiset materiaalimerkinnot ja ymmärtää seosainepitoisuudet
- työpiirustusten ja ohjeiden pintakäsittely-, pinnanlaatu- ja lämpökäsittelymerkinnät
- mitata ja laskea pinnoitettavia pinta-aloja
- laskea tarvittavan sähkövirran voimakkuuden ja säätää pinnoitusajan kerrosvahvuuden mukaan
- säätää sähkövirtaa ja jännitettä pinnoitusprosessin ja pinnoitettavien pinta-alojen mukaan
- tehdä käsittelemättömien pintojen suojaukset
- pintakäsitteltävien pintojen pesut ja puhdistukset
- mahdollisesti tarvittavat kappaleiden esihionnat ja tartuntapintojen hionnat
- tehdä kappaleiden kiinnitykset ja ripustukset
- asentaa varjostimia
- käyttää ja valita käyttötarkoitukseen sopivan tasasuuntaajan
- ohjata ja säätää pinnoitusprosessia
- näytteiden oton kylvyistä ja jätevesistä
- tehdä kylpyjen mittaukset ja analyysit sekä mittauspöytäkirjat ja muut dokumentit
- tehdä kylpyjen ylläpitoon liittyvät kemikaalisäykset
- tarkkailla vedyn muodostusta ja toimia sen mukaan
- valvoa anodin kuntoa
- tehdä pintakäsittelyn kappaleen laadunvarmistusmittaukset

- käsitellä suojausmateriaalien ja huuhteluvesien jätteitä.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selviytyy työtehtävästä, mutta tarvitsee ajoittain ammattihenkilön ohjausta • huomaa häiriötilanteet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suoriutuu työtehtävästä vain joissain kohdissa neuvoa kysymällä • havaitsee poikkeavuudet ja osaa tehdä korjaustoimenpiteitä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa työtehtävän itsenäisesti • osaa toimia häiriötilanteissa

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia annettujen ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee oma-aloitteisesti, huolellisesti ja tarkasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • on aloitteellinen ja yritteliäs

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • huomaa tekemänsä menettelytapavirheet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • huomaa epäonnistumisensa prosessin ohjauksessa ja valvonnassa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • korjaa työsuoritustaan tarvittaessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Pesut ja puhdistukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa työmenetelmät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee oikeat menetelmät ja aineet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • puhdistaa pinnat kerralla valmiiksi

Suojaustyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa käsittelemättä jätettävien pintojen suojaukset ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida itse käsittelemättä jätettävien pintojen suojaustarvetta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • havaitsee suojauksissa mahdollisesti ilmenevät puutteet ja toimii oikein puutteen korjaamiseksi

Kappaleiden kiinnittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa kiinnittää kappaleet niin, että sähkövirta kulkee
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> asentaa kappaleet niin, että sähkövirran kulku on hyvä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> saa aikaan optimaalisen virran kulun ja osaa asentaa tarvittaessa varjostimia

Sähkölaitteiden käyttö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää sähkölaitteita turvallisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee säädöt suuruusluokat tuntien
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa valita käyttötarkoitukseen sopivan tasasuuntaajan

Prosessin ohjaus ja valvonta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tarkkailee vedyn muodostusta ohjeita noudattaen ja osaa toimia tilanteen mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> valvoo ja ohjaa pinnoitusprosessia, mutta tarvitsee ohjausta prosessin vaatimissa säädöissä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> säätää prosessia tarpeen mukaan itsenäisesti

Hionnat	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää nauha-, taso- ja pyöröhiomakoneita tarkoituksenmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa tarvittaessa hiomakiven oikaisun ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa tahnakiillotuksen pinnankarheusarvoon Ra 0,01

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käsittelee suojausmateriaalien ja huuhteluvesien jätteitä ohjeiden mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii sähkölaitteista ja prosessin syöttövirroista tarkoituksena energiankulutuksen vähentäminen.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatillisten peruskäsitteiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tulkitsee oikein työpiirustuksista pinnanlaatu-, pintakäsittely- ja lämpökäsittelymerkinnät
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun yhdessä ammattilaisen tai työnjohdon kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ottaa huomioon tavallisimpien ruostumattomien ja haponkestävien terästen seosainekoostumukset

Materiaalien tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta pinnoitettavien materiaalien tunnistamisessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa useimmin pinnoitettavien metallien kaupanimekkeet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa valita pinnoitemateriaalit käyttökohteen mukaisesti ja annostella neohjeita noudattaen

Matematiikka ja luonnontieteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa kemian ja fysiikan perustiedot sekä peruslaskutoimitukset erityisesti pinta-alat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • laskee riittävällä tarkkuudella työhön kuluvia materiaalmääriä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • laskee oikein tarvittavan virran voimakkuuden ja osaa säätää pinnoitusajan kerrosvahvuuden mukaan

Kylpyjen analysointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tulkita oikein kylpyjen ylläpitoon liittyviä analysointiohjeita, mutta tarvitsee vielä ohjausta kylpyjen analysoinnissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee yleisimmät analysoinnit itsenäisesti kirjallisten ohjeiden perusteella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee kylpyjen analyysit ja mittaukset sekä valvoo anodin kuntoa ohjeiden mukaisesti

Laadunvalvontatyöt ja muut mittaukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa pintakäsiteltävän kappaleen tarkistusmittaukset.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa pintakäsitellyn kappaleen laadunvarmistusmittaukset.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • mittaa esimerkiksi teräksen molybdeenipitoisuuden alkuaineanalyysointilaitteilla.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ei tee samoja virheitä toista kertaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • oppii tekemistään virheistä ja osaa ratkaista ongelmatilanteita

Vuorovaikutus- ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työssään joustavasti • käyttää ammatillisesti oikeita ilmaisuja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ilmaisee asiansa selkeästi • osaa tehdä ratkaisuehdotuksia ongelmatilanteissa

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • on täsmällinen ja pitää kiinni sovituista ajoista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen

Terveys turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja ohjeita • käyttää koneiden ja laitteiden turvalaitteita • käyttää henkilösuojaimia ja suojavaatteita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee kemikaaleja turvallisesti • huolehtii sähkölaitteiden kunnosta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käsittelee kemikaaleja huolellisesti • huolehtii työpaikan siisteydestä ja järjestyksestä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tekemällä tuotteiden osien sähkökemiallista pintakäsittelyä pintakäsittelylinjalla koko prosessin osalta. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.48. Tapetointi, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osa suorittaja osaa kiinnittää rakennuspinoille paperi- ja kuitualustaisia seinänpäällysteitä työselostusten ja työohjeiden mukaan.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- tehdä tapetoitaville alustoille tehtävät mittaukset ja tarkistukset
- tehdä ennen tapetointia tehtävät valmistelut ja esikäsittelyt, kuten vanhan tapetin poistot
- tehdä tapetoimisohjatyöt, eristykset, tasoitukset ja alustapetoinnit
- levittää liisterin tai liiman käsin ja koneellisesti
- kiinnittää paperi- ja kuitualustaiset päällysteet puskusaumauksella
- käyttää ja huoltaa tapetoinnissa tarvittavia työvälineitä
- suunnitella oman työnsä kulun ja arvioida työhön tarvittavia materiaalmääriä
- nimetä tavallisimmat tapetointitöissä käytettävät tapetit ja materiaalit
- selostaa eri tapettimateriaalien soveltuvuuden erilaisille alustoille
- liikkua turvallisesti rakennustyömaalla ja noudattaa työturvallisuusmääräyksiä
- käyttää hänelle työkohtaisesti määrättyjä henkilökohtaisia suojaimia
- käyttää ergonomisesti tarkoituksenmukaisia ja toimintakykyä ylläpitäviä työtapoja
- huolehtia työpaikan järjestyksestä, siisteydestä ja suojauksesta niin, ettei tapetointityöstä aiheudu ylimääräistä puhdistustarvetta kohdetta ympäröiville pinoille.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioidessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määriteltyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Oman työn suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tarvitsee ammattihenkilön tukea• tarvitsee ohjausta materiaalmäärien laskemisessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee eri työvaiheisiin toteuttamiskelpoisia suoritussuunnitelmia• määrittelee materiaalitarpeen riittävällä tarkkuudella työkohteessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee työsuunnitelman itsenäisesti ja osaa perustella saumakohtien sijoittelun• määrittelee oikein materiaalitarpeen rakennuspiirustusten perusteella

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään, mutta ei tunne RYL-käsikirjan mukaisia yleisiä laatuvaatimuksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• arvioi omaa työtään suhteessa RYL:n yleisiin laatuvaatimuksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• arvioi oman työnsä onnistumista asiakasnäkökulmasta tarkasteltuna

Työn kokonaisuuden hallinta esikäsittely- ja pohjatöistä valmiiseen tapettipintaan	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• saa työnsä valmiiksi, mutta tarvitsee useimmissa työvaiheissa jotakin ohjausta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään johdonmukaisesti ja tarvitsee vain pientä ohjausta työnsä loppuunsaattamiseen.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee työnsä itsenäisesti ja järjestelmällisesti; työ valmistuu aikataulun mukaisesti ja vastaa ennakkoon määriteltyä RYL-ulkonäköluokkaa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Pohjatyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• irrottaa vanhoja paperitapetteja kostuttamalla ja valmistaa tapetoitavan alustan T3-ulkonäköluokituksen edellyttämällä tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa tapetoitavalle alustalle tehtäviä mittauksia ja valmistaa tapetoitavan alustan T2-luokituksen edellyttämällä tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tekee työselostuksessa mainitut pohjatyöt itsenäisesti ja osaa perustella eri työvaiheiden tarpeellisuuden

Liisterin valmistus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> valmistaa jauhemaisessa muodossa olevan tapettiliisterin käyttökuntoon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ohentaa tarvittaessa liiman tai liisterin kiinnitettävälle päällysteelle sopivaksi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> valmistaa liisterin, jossa ei ole liisteröintiä haittaavia paakkuja tai kasautumia

Liisteröinti ja leikkaukset	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää vähäisen opastuksen jälkeen ohjeiden mukaisesti tapetointiin tarvittavia perustyövälineitä, mutta ei hallitse koneellisesti tehtävää liisteröintiä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suorittaa liisteröinnin oikein myös liisteröintikoneella ja tekee tarvittavat rajausleikkaukset siististi ja tasaisesti rajapintoja noudattaen RYL-käsikirjan ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää tapetointitoissa tarvittavia työvälineitä itsenäisesti ja monipuolisesti ja huolehtii oma-aloitteisesti niiden puhdistuksesta

Kuviokohdistus ja saumaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää puskusaumausmenetelmällä vahvalaatuksia tapetteja, joissa ei vaadita tarkkaa kuvioiden kohdistamista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää oikein tasakohdistettavia kuviotapetteja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kiinnittää sileitä ja repeytymisherkkiä paperitapetteja tapetin valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti

Siisteys ja huolellisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kokoaa oma-aloitteisesti huoneeseen jääneet hukkapalat ja leikkuujätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> puhdistaa mahdollisesti liisteriin tahrautuneet listoitukset ja muut valmiit rakennuspinnat.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee siten, että työstä ei aiheudu tarpeetonta puhdistustarvetta ympäröiville pinnoille.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Uuden tiedon soveltaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää tapettipakkauksissa olevien ohjesymbolien merkitykset; lukee tuote-etiketin suomenkieliset ohjeet ja suorittaa tapetoinnin näiden ohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee tapetoimistyöhön liittyvän keskeisen ammattisanaston ja osaa keskustella kiinnitysohjeiden merkityksestä muiden ammattilaisten kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa selvittää tapettipakkauksen vieraskielisestä etiketistä tälle tapettilaadulle sopivat kiinnitysaineet, vettymisajat ja kuviokohdistukset

Materiaalien tuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa pinta- ja pohjamateriaalien mukaan tavanomaiset tapettityypit ja osaa ehdottaa näille sopivia kiinnitysaineita.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tietää tapetoitavasta alustasta johtuvat vaatimukset kiinnitysaineille ja kohteessa käytettäville tapettilaaduille.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> valitsee itsenäisesti eri tapettilaaduille sopivat kiinnitysmateriaalit ja tietää niiden soveltuvuuden erilaisille alustoille.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii annettujen ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hakee tietoa ja osoittaa kiinnostusta oman oppimisensa kehittämiseen ja pyrkii ratkaisemaan ongelmat itse
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee työssään ilmeneviä ongelmia innovatiivisesti ja etsii vaihtoehtoisia toimivia työtapoja

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii yhdessä muiden kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää asiakaslähtöisen toiminnan merkityksen ja pyrkii ottamaan huomioon muiden työntekijöiden läsnäolon samassa työkohteessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> työskentelee asiakaslähtöisesti ja ottaa työssään huomioon muiden työntekijöiden läsnäolon samassa työkohteessa

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii annettujen ohjeiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii vastuuntuntoisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii vastuuntuntoisesti ja asennoituu työhönsä ammatillisesti

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusohjeita ja ymmärtää työhönsä liittyvät vaarat käyttää turvallisia työmenetelmiä huoltaa jätteet niille kuuluville paikoille ohjeiden mukaisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> huolehtii itsenäisesti työpaikkansa suojauksesta ja siisteydestä valitsee itselleen turvalliset ja sopivan korkeat työpöydät ja #telineet lajittelee ja toimittaa jätteet oma-aloitteisesti niille kuuluville paikoille.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee ja järjestää itselleen ergonomisesti sopivan työympäristön käyttää ergonomisesti suositeltavia työtapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa tapetoimalla huonetilakokonaisuuden tai kokonaisuuksia. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.49. Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tunnistaa työpaikalla työssäoppimiseen tai ammattiosaamisen näyttöön sopivat työtehtävät ja selvittää niiden arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit
- neuvotella työyhteisössä työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta
- valmistella yhteistyössä opettajan ja työpaikkaohjaajan kanssa työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näytön suunnitelmia
- perehdyttää muita opiskelijoita työpaikalla tai oppilaitoksissa tehtäviin töihin, toimintatapoihin ja sääntöihin
- esitellä alansa työ- ja koulutusmahdollisuuksia esimerkiksi työelämään tutustumisjaksolla oleville opiskelijoille
- käydä ohjauskeskusteluja, kehittää toimintaansa palautteen perusteella ja sovitella näkemyseroja
- toimia erilaisten oppijoiden ja työtovereiden kanssa
- vastaanottaa ja antaa kehittävää palautetta
- itsearvioida työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöään ennalta sovittujen arvioinnin kohteiden ja arviointikriteereiden mukaan
- arvioida työhönsä liittyvät työturvallisuusriskit sekä hän osaa toimia ja ohjata myös muita toimimaan työturvallisuusohjeiden mukaisesti.

Arviointi

TYÖPROSESSIN HALLINTA

Oman työn suunnittelu ja suunnitelmien tekeminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• valmistelee ohjattuna työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näytön suunnitelmia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• valmistelee annettujen ohjeiden mukaan työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näytön suunnitelmia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• valmistelee itsenäisesti ja aloitteellisesti työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen suunnitelmaa

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ajoittaista ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee annetut tehtävät omatoimisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään sujuvasti sovittaen työnsä työympäristön muuhun toimintaan

TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Opiskelijan ohjaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • perehdyttää ohjattuna muita opiskelijoita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • perehdyttää ohjeiden mukaisesti muita opiskelijoita ja käy ohjauskeskusteluja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • perehdyttää muita opiskelijoita, toimii joustavasti erilaisten ihmisten kanssa ja sovittelee näkemyseroja

Opiskelijan arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • vastaanottaa ja antaa ohjattuna palautetta työtehtävistä sekä itsearvioi ohjattuna työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näytöt sovittujen arvioinnin kohteiden ja kriteereiden mukaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • vastaanottaa ja antaa palautetta työtehtävistä ja itsearvioi työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näytöt sovittujen arvioinnin kohteiden ja kriteereiden mukaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käy rakentavia palautekeskusteluja sekä itsearvioi työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näytöt ennalta sovittujen arvioinnin kohteiden ja kriteereiden mukaan

TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Oman alan työelämän ja ammatillisen koulutuksen tunteminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • esittelee joitakin alansa työ- ja koulutusmahdollisuuksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • esittelee alansa työ- ja koulutusmahdollisuuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • esittelee itsenäisesti ja monipuolisesti alansa työ- ja koulutusmahdollisuuksia

Opetussuunnitelmien tunteminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ohjattuna työssäoppimisjaksolla opiskeltavat asiat ja ammattiosaamisen näytöillä arvioitavan osaamisen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ohjeiden mukaisesti työssäoppimisjaksolla opiskeltavat asiat ja ammattiosaamisen näytöillä arvioitavan osaamisen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa itsenäisesti työssäoppimisjaksolla opiskeltavat asiat ja ammattiosaamisen näytöillä arvioitavan osaamisen

ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">arvioi työhönsä liittyvät työturvallisuusriskit sekä toimii työturvallisuusohjeiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">arvioi työhönsä liittyvät työturvallisuusriskit sekä toimii työturvallisuusohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">arvioi työhönsä liittyvät työturvallisuusriskit sekä toimii ja ohjaa myös muita toimimaan työturvallisuusohjeiden mukaisesti

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa tekemällä suunnitelman ammattiosaamisen näytöstä tai työssäoppimisesta. Hän perehtyy työyhteisön toimintaan, työtehtäviin, työkuultuuriin ja sääntöihin sekä arvioi työyhteisön työturvallisuusriskit ja työergonomiakysymykset oman työn osalta. Opiskelija kartoittaa mahdollisuudet toteuttaa työssäoppimista ja ammattiosaamisen näyttöjä työpaikalla. Opiskelija analysoi oman työssäoppimisensa ja ammattiosaamisen näyttönsä arvioinnit.

Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan pääsääntöisesti jonkin muun ammattiosaamisen näytön yhteydessä.

Ammattiosaamisen näyttöä voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.50. Uudisrakennusmaalaukset, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä rakennustyömailla tehtäviä laajojen pintojen sisämaalauksia työselostusten ja annettujen ohjeiden mukaisesti.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- käyttää sekä perinteisiä että nykyaikaisia teloja, siveltimiä ja harjoja
- suorittaa ennen maalauksia tehtävät suojaukset ja muut valmistelutyöt
- osaa arvioida pintakäsitteltävän pinnan laatuvaatimuksien täyttymisen ja reklamoida puutteista ennen oman työn aloitusta
- tehdä tarvittavat esikäsitteilyt, kuten hionnat, puhdistukset ja pohjustuskäsittelyt
- tehdä kipsi- ym. levyjen saumauskäsittelyt
- suorittaa käsityömenetelmin tehtävät pienehköt hiekkatasoitetyöt
- tehdä kittaukset ja silotukset
- maalauksikäsitteilyjen väliin tarvittavat hionnat
- maalaukseteloteloilla ja siveltimillä uudisrakennusmaalauksessa käytettävillä maaleilla
- tehdä rajaustyöt käsityövälineillä
- kiinnittää maalattavia seinäpäällysteitä (lasikuitukankaita tms.)
- ruiskumaalauksen suoritustekniikan niin, että pystyy maalaamaan tasopintoja
- laittaa ruiskumaalaukslaitteen käyttökuntoon, pestä laitteiston ja vaihtaa värin
- tehdä maalin tai pölynsidonta-aineen levityksen korkeapainelaitteilla
- toimia ammattihenkilön apuna ruiskutasoitetyössä niin, että hoitaa laitteiston käyttö- ja huoltotyöt sekä tasoitteen sekoittamisen ja annostelun
- laskea työkustannuksia
- tuottavan toiminnan ja kustannuslaskennan perusteet
- selviytyä työtilanteista englannin kielellä.

Arviointi

Työn lopputuloksen laatua arvioidessa käytetään mahdollisuuksien mukaan Maalaus RYL - käsikirjassa määriteltyjä yleisiä laatuvaatimuksia.

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallisuus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa hahmottaa eri työvaiheiden toteuttamisjärjestyksen vähäisellä ohjauksella
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa suunnitella eri työvaiheiden toteuttamisjärjestyksenetenee työssään järjestelmällisesti, pintaan ei muodostu häiritseviä työsaumoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">valitsee aloitus- ja lopetuskohdat tarkoituksenmukaisestipystyy korjaamaan työsuunnitelmaa työn kestäessä

Työkokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">pääsee ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseentekee työn niin, että lopputulos vaatii vähäisiä paikkauksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseentekee työn valmiiksi kohtuullisessa ajassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tarkastaa työkohteen ennen käsittelyä ja ilmoittaa havaitsemistaan puutteistapääsee lähes itsenäisesti valmiin pinnan laatuvaatimukset täyttävään lopputulokseentekee työn valmiiksi joutuisasti, ja lopputulos vastaa sellaisenaan RYL -määritelmien mukaista laatutasoa

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tiedostaa oman osaamisensa puutteet, kun tarvitsee apua.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida omaa suoritustaan suhteessa laatuvaatimuksiin.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">korjaa työtapojaan työn kuluessa.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Valmistelutyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">kiinnittää oikein suojausmateriaaleja ja kykenee avustamaan muissakin valmistelutöissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">suoriutuu valmistelutöistä työvaiheittain annettavien ohjeiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tekee tarvittavat valmistelutyöt itsenäisesti ennakkoon annettuja ohjeita noudattaen

Esikäsitteilyt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa suoritustekniikat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee esikäsitteilyt saatuaan ohjeita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee esikäsitteilyt työselostuksen mukaan itsenäisesti

Levyjen saumaustyöt	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee saumauksia, mutta tarvitsee ohjausta ja joutuu tekemään korjauksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee saumaukset valmiiksi jatkokäsittelyille
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee saumattavista kulmista suoria

Kittaus, silotus, tasoitus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää liippaa ja lastoja oikeilla käsiotteilla tekee työn niin, että tarvitaan lisähiontaa ja/tai osittaisia paikkauksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa tasoituksen menetelmällisesti, mutta tarvitsee ohjausta aloituksessa tekee työn niin, että tarvitaan vähäisiä lisäositteluita ja #hiontoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa oma-aloitteisesti suorittaa vähäiset oikaisupaikkaukset ennen tasoitusta tekee työn niin, että se on sellaisenaan valmis seuraavaan käsittelyvaiheeseen

Ruiskutasoitus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käynnistää ruiskutasoittelaitteiston oikeassa järjestyksessä puhdistaa laitteiston tarkoituksenmukaisesti käytön jälkeen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> valmistaa pohja- ja pintatasoitteet oikeaan vahvuuteen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa säätää ilmanpaineen ja vaihtaa suuttimen

Ruiskumaalaus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> laittaa ruiskumaalauslaitteen käyttökuntoon ja pystyy maalaamaan tasopintaa tekee ruiskun käytön jälkei- pystytasopinnalle set pesut ja puhdistukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ruiskuttaa silmämääräisesti tasaisen maalikalvon levyille tekee ruiskun käytön jälkeiset pesut ja puhdistukset huolellisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ruiskuttaa oikealla perustekniikalla peittävän ja valumattoman maalikalvon pystypinnalle

Seinäpäällystys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa maalattavien seinäpäällysteiden kiinnitystekniikan, mutta tarvitsee ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee työn saamiensa ohjeiden mukaisesti ilman jatkuvaa ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee työn itsenäisesti työselityksen mukaan

Maalaustyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää oikeita käsiotteita siveltimistä ja muista työkaluista sekä säilyttää käyttämänsä välineet koko ajan käyttökuntoisina.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee tarvittavat rajaukset ja telamaalaukset yleisten maalausperiaatteiden mukaisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee työn niin, että maalaustyön laatu vastaa kokonaisuudessaan vaadittua lopputulosta.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Maalimateriaalit	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee tavallisimpien uudismaalauksessa käytettävien maalityyppien eroavaisuudet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee maalityyppien soveltuvuuden erilaisille alustoille ja tietää tuotteiden työaikaiselle varastoinnille asetetut vaatimukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida rasisluokituksen (RYL) mukaisia vaatimuksia materiaalivalinnoille

Työselostuksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee apua ammattiterminologian ja käsitteiden ymmärtämisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee vähäistä apua ammattiterminologiaan liittyvissä tulkinnoissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää ilman apua työselostuksessa tarkoitetut käsittelevaiheet

Rakennuspiirustusten hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tulkita oikein mittakaavamerkintöjä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa oman työnsä kannalta merkitykselliset rakennuspiirustusmerkinnät
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tulkita oikein rakennusten pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirroksia

Laitetuntemus	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tietää eri ruiskumaalauslaitetyyppien toiminnalliset erot
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää tasoiteruiskun toimintaperiaatteen • osaa säätää hajotusilma- ja suurpaineruiskua
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee tasoiteruiskun ja tavallisimpien ruiskumaalauslaitteiden teknisen rakenteen • osaa säätää hajotusilma- ja suurpaineruiskua ruiskutustilanteen mukaan

Matematiikka ja luonnontieteet	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa laskea työkohteen pinta-aloja.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida työhön tarvittavaa työaikaa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida materiaalien menekkiä.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">havaitsee selvät ongelmatilanteet, mutta tarvitsee apua niiden ratkaisemiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">neuvottelee ja tekee ratkaisuehdotuksia ongelmatilanteissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa ratkaista ongelmia ja korjata työsuoritusta työn aikana

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä ja selviytyy työtilanteista tarvittaessa myös vieraalla kielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">ilmaisee mielipiteensä selkeästi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">toimii joustavasti työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">on täsmällinen työajoissa ja noudattaa työohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">on huolellinen ja tarkka
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">arvostaa ja kehittää omaa työtään

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">noudattaa työturvallisuusmääräyksiäkäyttää tarvittaessa henkilökohtaisia suojaimia.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">käyttää ergonomisesti suositeltavia työtapoja ja -asentoja.suojaa ihonsa huolellisesti maaliälytykseltä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitovaatimusten keskeisiltä osilta rakennusten sisämaalauksien työkohteessa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.51. Varastointi, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osan suorittaja osaa suorittaa teollisuusmaalaamossa pakkaukseen ja varastointiin liittyvät tehtävät.

Tutkinnon osan suorittaja osaa

- materiaalin käsittelyä pakkauksiin
- valmiin pintakäsittelytuotteen pakkauksen ja rahdituksen
- ottaa huomioon laadun ja laatu järjestelmien merkityksen logistisen ketjun kaikissa vaiheissa
- varasto- ja kuljetusalan töihin liittyvän lainsäädännön perusasiat
- hoitaa oikein asiakaspalvelutilanteita
- ottaa huomioon perusasiat varastotyöpaikkansa työ- ja ympäristönsuojelusta
- pitää ajan tasalla varastotiedostoja ja käyttää käyttöjärjestelmän yleisimpiä apuohjelmia
- ottaa huomioon tunnistejärjestelmän periaatteet, joita ovat esimerkiksi viivakooditekniikan ja saattomuistion perusasiat ja yleisimmät kuormauskirjat
- käyttää yleisimpiä kuormankäsittelylaitteita sekä vastapainotrukin hallinta- ja kuormankäsittelylaitteita
- ajaa trukkia niin, että hänellä on valmiudet työpaikkojen trukkitöihin
- käyttää pakkaamon apuvälineitä ja laitteita, kuten vannehtimis- ja kiristekalvolaitteita tehdessään pakkauksia
- tehdä pakkausten merkintöjä käyttäen apuna paino-, tilavuus- ja lavametrierusteista rahditusta.

Arviointi

1. TYÖPROSESSIN HALLINTA

Suunnitelmallinen työskentely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tarvitsee ohjausta aloituksessa ja siirryttäessä työvaiheesta toiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti vähäisellä ohjauksella
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • etenee työssään suunnitelmallisesti ilman ohjausta

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • pääsee ohjauksen avulla valmiin pakkauksen mukaisen laatuvaatimuksen täyttävään lopputulokseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • pääsee vähäisen ohjauksen avulla valmiin pakkauksen mukaisen laatuvaatimuksen täyttävään lopputulokseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • pääsee itsenäisesti valmiin pakkauksen mukaisen laatuvaatimuksen täyttävään lopputulokseen

Oman työn arviointi	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään vaikka laatuvaatimusten tuntemus ei olisikaan vielä täysin hallinnassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään laatuvaatimusten mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa työtään työn kuluessa ja korjaa työsuoritusta tarvittaessa

Työturvallisuudesta huolehtiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • pitää työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ergonomisesti oikeita työasentoja

Aloitekyky ja yrittäjäyys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • asennoituu työhönsä vastuuntuntoisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yritteliäästi.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii aloitteellisesti.

2. TYÖMENETELMIEN, #VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Työmenetelmien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa pakkauksen ja varastoinnin määriteltyyn laatuun
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa työnsä aloittelijalle sopivassa ajassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa työnsä lähes ammattilaistasoisessa ajassa

Työn laatu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa pakkauksen niin, että se vaatii ehkä korjauksia, mutta on korjattavissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa pakkauksen niin, että se vaatii korkeintaan vähäisiä korjauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suorittaa pakkauksen niin, että se vastaa sellaisenaan ennakkoon määriteltyä laatutasoa

Työvälineiden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää lähes oikein pakkauksessa tarvittavia työvälineitä • osaa käsitellä kuormauskäsittelylaitteita asianmukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää pakkauksessa tarvittavia työvälineitä ja pystyy tekemään tarvittavat merkinnät pakkauksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • pystyy hallitsemaan varastoinnissa ja pakkauksessa tarvittavat laitteet

Materiaalien hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää pakkausmateriaaleja ohjatusti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee siten, että pakkausmateriaalin menekki on kohtuullista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän

Kestävä kehitys	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa työstään muodostuvat ongelmajätteet.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tietää, miten estetään ongelmajätteiden joutuminen ympäristöön.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tarvittaessa perustella, miksi työssä muodostuvat jätteet luokitellaan ongelmajätteiksi.

3. TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Ammatilliset tiedot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa lukea pakkausohjeet ja noudattaa annettuja ohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun yhdessä ammattitaitoisen henkilön kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa lukea pakkaus- ja varastointiohjeistusta sekä kykenee osallistumaan eri työvaiheiden suunnitteluun asiakkaan tai työnjohtajan kanssa

Matematiikan ja luonnontieteiden taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida aloittamaansa työsuoritukseen tarvittavaa työaikaaosaa työssä tarvittavat peruslaskutoimitukset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekkiäosaa käyttää suhdelukuja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa laskea työsuorituksessa tarvittavan materiaalin menekinosaa vertailla ja arvioida laskennallisia suhteellisuuksia

Teknologian ja tietotekniikan taidot	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa käyttää työtehtävissään käytössä olevaa teknologiaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa käyttää tietotekniikkaa tiedon hankkimisessa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa hyödyntää monipuolisesti viestintäteknologiaa tiedon siirtämisessä ja tallentamisessa.

4. ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa soveltaa oppimaansa tietoa työtehtävissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida omaa oppimistaan ja työnsä onnistumista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osaa arvioida ja jäsentää oppimaansa tietoa ja suorittaa itsenäisesti ongelmanratkaisuihin liittyviä päätöksiä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">osaa toimia työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä ja toimintatapoja ja toimii vuorovaikutustilanteissa tilanteen vaatimalla tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">toimii joustavasti ja rakentavasti sekä kohtelee muita ihmisiä tasavertaisesti

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tekee työtä vastuuntuntoisesti ja sovitulla tavalla
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">työskentelee hyvien ammattikäytänteiden mukaisesti ja työtään arvostaen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">edistää omalla toiminnallaan työssä viihtymistä, yhteistyötä ja avoimuutta työpaikalla

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja työturvallisuuteen liittyviä ohjeita tunnistaa työhönsä mahdollisesti liittyvän putoamisvaaran ja tietää, miten siltä voidaan suojautua.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat ja osaa torjua ja suojautua niiltä osaa käsitellä raskaita taakkoja turvallisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää terveellisiä työtapoja ja työasentoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa toimimalla teollisuusmaalaamossa pakkaukseen ja varastointiin liittyvissä työtehtävissä. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.52. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp

Tutkinnon osan tulee sisältää kaikkien kolmen osa-alueen pakolliset osaamistavoitteet (yhteensä 8 osaamispistettä). Lisäksi tutkinnon osan tulee sisältää valinnaisia osaamistavoitteita miltä tahansa osa-alueelta tai osa-alueilta siten, että opiskelijalle kertyy yhteensä 11 osaamispisteen edestä viestintä- ja vuorovaikutusosaamista. Opiskelija voi opiskella äidinkielen sovellusta suomi toisena kielenä, jos hänen äidinkielenä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. Ammatillisessa peruskoulutuksessa vieraan kielen osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi on eriytetty sen mukaan, onko opiskelijan vallitsema kieli hänelle A- vai B-kieli. Valittu vieras kieli voi olla opiskelijalle aivan uusikin kieli, jolloin sovelletaan B-kielen tavoitteita ja arviointia. A- ja B-kielillä tarkoitetaan seuraavaa: A-kieli = peruskoulun 1.–6. vuosiluokilla alkava vieras kieli B-kieli = peruskoulun vuosiluokilla 7.–9. alkava vieras kieli

Äidinkieli

Äidinkieli, suomi

Pakolliset osaamistavoitteet, 5 osp

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- ymmärtää omaan alaan liittyvien tärkeimpien tekstilajien käytänteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
- osaa hakea tietoa eri tietolähteistä ja käyttää tietoa sekä noudattaa lähteiden käytön periaatteita
- osaa hyödyntää mediaa ja verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä opiskelussaan sekä tehdä ammattiosaamistaan näkyväksi
- osaa laatia alaan liittyviä kirjallisia töitä
- osaa hyödyntää äidinkielen oppimisen luku- ja opiskelustrategioita

- ymmärtää äidinkielen sekä kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkityksen *alan* ja ammatin kannalta
- osaa arvioida ja kehittää omaa äidinkielen taitoaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ilmaisee asiallisesti mielipiteensä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • osallistuu keskusteluun käyttämällä puheenvuoroja • toimii tarkoituksenmukaisella tavalla työelämän vuorovaikutustilanteissa • pitää lyhyen esityksen käyttäen tilanteen vaatimaa kieltä ja asiatyyliä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • perustelee monipuolisesti mielipiteensä ja väitteensä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa • osallistuu keskusteluun, vie keskustelua tavoitteen suunnassa eteenpäin • toimii asiallisesti ja kohteliaasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja työhön liittyvissä asiakas- ja ryhmätilanteissa • pitää erilaisia esityksiä käyttäen tilanteen vaatimaa asiatyyliä ja alan termistöä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • perustelee monipuolisesti näkemyksiään ja toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa asiakaslähtöisesti, joustavasti ja vakuuttavasti • osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti keskusteluun ja kantaa osaltaan vastuuta ryhmätilanteissa viestintäilmapiiristä • toimii joustavasti ja rakentavasti erilaisissa työhön liittyvissä asiakas- ja ryhmätilanteissa • toimii oman alansa viestintätilanteissa joustavasti ja pitää erilaisia esityksiä tilanteen ja oman alan edellyttämällä tavalla
Tekstien ja tekstilajien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee työelämän tekstilajeja ja vertailee niitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien päätarkoituksen ja tulkitsee tekstien merkityksiä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää sekä tekstin tarkoituksen ja sanoman että yksityiskohtien merkityksen, tekee johtopäätöksiä ja arvioi tekstin sisältöä ja ilmaisutapaa

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee ammattialansa kannalta keskeistä tietoa selkeistä teksteistä • noudattaa tekijänoikeuksia, mutta tarvitsee joskus ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja arvioi lähteiden luotettavuutta • tuntee tekijänoikeudet oikeutena ja velvoitteena, noudattaa tekijänoikeuksia mm. ilmoittamalla lähteensä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa erilaisista lähteistä ja vaikeaselkoisistakin teksteistä sekä arvioi kriittisesti niiden luotettavuutta • osaa viitata käyttämiinsä lähteisiin ja tarvittaessa pyytää niihin käyttöluvan

Mediataidot ja verkkoviestinnän hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää oman alansa ammattijulkaisuja ja mediatekstejä • käyttää ohjattuna eri medioita ammattitaitonsa esittelyyn • viestii digitaalisissa ympäristöissä sovittujen periaatteiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää keskeisiä viestintävälineitä ja osaa arvioida mediatekstejä • tekee ammattiosaamistaan näkyväksi eri medioiden avulla • viestii digitaalisissa ympäristöissä sopivaa kieltä käyttäen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää monipuolisesti viestintävälineitä ja arvioi kriittisesti mediatekstejä • dokumentoi ja kuvaa oppimistaan ja osaamistaan eri medioiden avulla • viestii ammatillisuutta osoittaen digitaalisen ympäristön vuorovaikutustilanteissa

Alan kirjallisten töiden laatiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kirjoittaa oikeinkirjoituksen perussääntöjen mukaisesti • tuottaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta • laatii mallin mukaan asiakirjoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää sujuvaa lause- ja virkerakennetta ja jaksottaa tekstiä • tuottaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä • laatii asianmukaiset asiakirjat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee kielenkäytön perusnormit sekä hioo tuottamiensa tekstien kieli- ja ulkoasua • tuottaa tavoitteellisesti ja työstää tekstejään oman arvion ja palautteen pohjalta • laatii asianmukaisia asiakirjoja ja osaa soveltaa asiakirjamalleja

Luku- ja opiskelustrategioiden hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee muistiinpanoja, tiivistää hankkimaansa tietoa ja käyttää lähteitä omassa tekstissään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa luku- ja opiskelustrategiaansa ja parantaa sitä palautteen pohjalta

Äidinkielen sekä kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkityksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tiedostaa äidinkielen taidon merkityksen omalla alallaan tuntee esimerkkejä omaan alaan liittyvästä kirjallisuudesta tai muusta kulttuurista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää äidinkielen merkitystä omalla alallaan ja monikielisessä työelämässä tietää, mihin kirjallisuutta tai muuta kulttuuria voi alalla käyttää
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida äidinkielen merkitystä omalla alallaan ja sen asemaa monikielisessä yhteiskunnassa sekä työelämän että yksilön kannalta ymmärtää kirjallisuuden tai muun kulttuurin merkityksen alalla toimimisessa

Oman äidinkielen taidon arvioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi äidinkielen taitoaan ja lukutaitoaan saamansa palautteen pohjalta ja kertoo, mitä siinä voisi parantaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan, kehittämiskohteitaan ja kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- osaa kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan
- osaa käyttää ja tulkita erilaisia tekstilajeja
- tuntee kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin muotoja ja merkitystä.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavasti ottaa vuorovaikutuksessa toisten näkemykset huomioon ymmärtää henkilöiden sanattoman viestinnän merkityksen ja vaikutuksia sanoman vastaanottoon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissä ottaa viestinnässään huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alansa vaatimukset ottaa huomioon sanattoman viestinnän vaikutuksia omassa ilmaisussaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksi viestii rakentavasti myös ristiriita- ja ongelmatilanteissa soveltaa sanattoman viestinnän sääntöjä vuorovaikutukseensa ja vertailee merkityksiä myös eri kulttuurien välillä

Esiintymis- ja ryhmätyötaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta • toimii ryhmätyötilanteessa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää • toimii työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjen mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • saa puhuessaan kontaktin kuulijoihinsa ja osaa rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata • vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja • noudattaa työelämän kokous- ja neuvottelukäytäntöjä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen haastavastakin aiheesta, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksi • tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan • hallitsee joustavasti kokous- ja neuvottelukäytännöt

Ammatillinen monilukutaito ja tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee tekstilajien tilanteenmukaisen käytön vaatimuksia • käyttää mallin mukaan eri ammatillisia tekstilajeja • tuottaa tekstiä ryhmänä yhdessä muiden kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tarkastelee tekstilajien eri ilmaisutapoja kriittisesti • muokkaa tuottamiaan ammatillisia tekstejä palautteen perusteella • antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta yhdessä tuotetusta tekstistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa vaihdellen eri ilmaisutapoja ja tekstilajeja omissa teksteissään ja erilaisissa kieliympäristöissä • tekee havaintoja ammatillisista tekstilajeista, muokkaa niitä ja arvioi kielellisten valintojen vaikutuksia • toimii joustavasti osana kirjoitusprosessia, kun tekstiä tuotetaan yhdessä muiden kanssa

Kielen ja kulttuurin tunteminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • on perillä oman kielen ja kulttuurienvälisen viestinnän merkityksestä • tutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon kulttuurienvälisen viestinnän omassa vuorovaikutuksessaan • arvioi lukemiaan kirjoja ja kokemiaan muita taidemuotoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa monipuolisesti kulttuurienvälistä osaamistaan ja arvostaa kulttuurista moninaisuutta • hankkii monipuolisia lukukokemuksia sekä arvioi kirjallisuuden ja muiden taidemuotojen merkitystä.

Äidinkieli, saame

Pakolliset osaamistavoitteet, 5 osp

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

- ymmärtää *omaan alaan* liittyvien tärkeimpien tekstilajien käytänteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
 - osaa käyttää kielitaitoaan tiedon hankkimisessa ja kriittisessä arvioimisessa
 - osaa hyödyntää mediaa ja verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä opiskelussaan sekä tehdä ammattiosaamistaan näkyväksi
 - kehittää saamen kielen kirjoittamisen taitojaan ja osaa laatia *alaan* liittyviä kirjallisia töitä
 - osaa hyödyntää äidinkielen oppimisen luku- ja opiskelustrategioita
- tuntee kielellisen ja kulttuurin identiteetin merkitystä monimuotoisessa yhteiskunnassa
 - osaa arvioida ja kehittää omaa äidinkielen taitoaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja tuo esille näkemyksiään • toimii tarkoituksenmukaisella tavalla työelämän tilanteissa • pitää lyhyen esityksen käyttäen tilanteen vaatimaa saamen yleiskieltä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • viestii aktiivisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ottaen huomioon toisten näkemykset • toimii asiallisesti ja kohteliaasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja työhön liittyvissä asiakas- ja ryhmätilanteissa • pitää erilaisia esityksiä käyttäen tilanteen vaatimaa saamen yleiskieltä ja alan termistöä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii monipuolisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja perustelee näkemyksiään rakentavasti ottaen huomioon toisten näkemykset • toimii joustavasti ja rakentavasti erilaisissa työhön liittyvissä asiakas- ja ryhmätilanteissa • toimii oman alansa viestintätilanteissa joustavasti ja pitää erilaisia esityksiä saamen kielellä tilanteen ja oman alan edellyttämällä tavalla

Tekstien ja tekstilajien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien päätarkoituksen ja osaa yhdistää tietoja omiin kokemuksiinsa ja tietoihinsa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää tekstin tarkoituksen ja pääsisällön sekä osaa yhdistää ja vertailla sen yksityiskohtia omiin kokemuksiinsa ja tietoihinsa suhteuttaen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää sekä tekstin tarkoituksen ja sanoman että yksityiskohtien merkityksen, tekee johtopäätöksiä ja arvioi tekstin sisältöä ja ilmaisutapaa

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee ammattialansa kannalta keskeistä tietoa selkeistä lähteistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja arvioi myös lähteiden luotettavuutta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa erilaisista lähteistä ja vaikeaselkoisistakin teksteistä sekä arvioi kriittisesti niiden luotettavuutta

Mediataidot ja verkkoviestinnän hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää oman alansa ammattijulkaisuja ja mediatekstejä • käyttää ohjattuna eri medioita ammattitaitonsa esittelyyn
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää keskeisiä viestintävälineitä ja osaa arvioida mediatekstejä • tekee ammattiosaamistaan näkyväksi eri medioiden avulla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää monipuolisesti viestintävälineitä ja arvioi kriittisesti mediatekstejä • dokumentoi ja kuvaa oppimistaan ja osaamistaan eri medioiden avulla

Alan kirjallisten töiden laatiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuottaa ohjattuna ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä saamen kielen oikeinkirjoituksen perussääntöjen mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuottaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä käyttäen monipuolisesti saamen kielen oikeinkirjoituksen perussääntöjä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuottaa ammattitaitoon liittyviä erilaisia tekstejä saamen kielellä sujuvasti ja luontevasti

Luku- ja opiskelustrategioiden hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee muistiinpanoja ja tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee muistiinpanoja, tiivistää hankkimaansa tietoa ja käyttää lähteitä omassa tekstissään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omaa luku- ja opiskelustrategiaansa ja parantaa sitä palautteen pohjalta

Kielen ja kulttuurin ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee kielellisen ja kulttuurisen taustan merkitystä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee saamen kielen ja kulttuurin merkitystä ja osaa arvioida sen merkitystä monimuotoisessa yhteiskunnassa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee saamen kielen ja kulttuurin merkitystä ja osaa arvioida monipuolisesti sen merkitystä monimuotoisessa yhteiskunnassa

Oman äidinkielen taidon arvioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi äidinkielen taitoaan ja lukutaitoaan saamansa palautteen pohjalta ja kertoo, mitä siinä voisi parantaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan ja kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan saamen kielellä
- osaa kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- osaa käyttää ja tulkita erilaisia tekstilajeja ja kehittää tekstin tuottamista saamen kielellä
- osaa toimia kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa ympäristössä.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa huomioiden toisten näkemykset
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> viestii aktiivisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ottaen huomioon toisten näkemykset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> viestii monipuolisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ottaen huomioon toisten näkemykset

Esiintymis- ja ryhmätaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta toimii ryhmätyötilanteessa yhteistyöhakuisesti osana ryhmää
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> saa puhuessaan kontaktin kuulijoihinsa ja osaa rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata vie ryhmän työskentelyä eteenpäin aktiivisesti ja arvostaa muiden näkökantoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen haastavastakin aiheesta, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sisällön loogiseksi tunnistaa oman toimintansa vaikutukset ryhmän toimintaan ja kannustaa ryhmän muita jäseniä toimimaan

Ammatillinen monilukutaito ja tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee työelämän tilanteenmukaisen tekstilajin käytön vaatimuksia tuottaa mallin mukaan eri ammatillisia tekstilajeja kirjoittaa ohjattuna ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä saamen kielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tarkastelee tekstilajien eri ilmaisutapoja kriittisesti muokkaa tuottamiaan ammatillisia tekstejä palautteen perusteella kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä saamen kielellä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa vaihdelleen eri ilmaisutapoja ja tekstilajeja omissa teksteissään ja erilaisissa kieliympäristöissä tekee havaintoja ammatillisista tekstilajeista, muokkaa niitä ja arvioi kielellisten valintojen vaikutuksia kirjoittaa ammattitaitoon liittyviä erilaisia tekstejä itsenäisesti saamen kielellä

Kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa ympäristössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee saamelaisen kulttuurin ominaispiirteitä ja toimii monikulttuurisessa ympäristössä saamen kielen ja kulttuurin tuntemustaan hyödyntäen tutustuu saamen kirjallisuuden eri lajeihin ja muihin taidemuotoihin.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee saamelaisen kulttuurin keskeiset ominaispiirteet ja toimii monikulttuurisessa ympäristössä saamen kielen ja kulttuurin tuntemustaan hyödyntäen arvioi lukemiaan kirjoja ja kokemiaan muita taidemuotoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee saamelaisen kulttuurin keskeiset ominaispiirteet ja toimii monikulttuurisessa ympäristössä itsenäisesti saamen kielen ja kulttuurin tuntemustaan hyödyntäen hankkii monipuolisia lukukokemuksia saamen kielellä sekä arvioi kirjallisuuden ja muiden taidemuotojen merkitystä.

Äidinkieli, viittomakieli

Pakolliset osaamistavoitteet, 5 osp

Opiskelija

- osaa viestiä viittomakielellä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- ymmärtää ja tulkitsee omaan alaansa liittyviä erilaisia viestilajeja
- osaa hakea tietoa eri tietolähteistä erilaisia medioita käyttäen
- osaa hyödyntää mediaa ja verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä opiskelussaan sekä tehdä ammattiosaamistaan näkyväksi
- osaa toimia sekä viittomakielisen että puhutun ja kirjoitetun kielen ympäristöissä
- osaa arvioida ja kehittää omaa äidinkiellentaitoaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää viittomakieltä tarkoituksenmukaisella tavalla oman alansa tutuissa viestintätilanteissa toiset huomioon ottaen• selviytyy viestintätilanteista myös kuulevien kanssa• tietää, miten tulkkia käytetään vuorovaikutustilanteissa• toimii sovittujen kokouskäytäntöjen mukaisesti sekä ilmaisee mielipiteensä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttää viittomakieltä tarkoituksenmukaisella tavalla oman alansa viestintätilanteissa toiset huomioon ottaen• toimii ammatillisissa tilanteissa viittomakielisten ja kuulevien kanssa• käyttää tulkkia tarkoituksenmukaisesti eri tilanteissa• noudattaa kokous- ja neuvottelukäytäntöjä sekä perustelee monipuolisesti mielipiteensä ja väitteensä yhteistyö- ja ryhmätilanteissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää viittomakieltä aktiivisesti oman alansa viestintätilanteissa ottaen rakentavasti toiset huomioon• toimii joustavasti erilaisissa ympäristöissä viittomakielisten ja kuulevien kanssa• käyttää tulkkia sujuvasti eri tilanteissa• hallitsee kokous- ja neuvottelukäytännöt sekä kantaa osaltaan vastuuta viestintäilmapiiiristä

Viestien ja tekstilajien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tuntee viittomakielen eri muotoja (yleiset ja ammatilliset tilanteet) ja käyttää ammattiin liittyviä viittomia ohjatusti• ymmärtää viittomakielellä ammattialansa keskeisten viestien ydinasiat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hallitsee yleisviittomiston ja viestii alansa tilanteissa viittomakielellä• ymmärtää viittomakielellä alansa keskeisten viestien pääsisällön ja osaa suhteuttaa sitä omiin kokemuksiinsa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tuntee hyvin ammattiin liittyvän viittomiston ja viestii ammatillisesti viittomakielellä• ymmärtää viittomakielellä alansa viestien pääsisällön ja osaa tehdä sen perusteella vertailuja ja johtopäätöksiä

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee ammattialansa kannalta keskeistä tietoa erilaisista lähteistä• noudattaa tekijänoikeuksia, mutta tarvitsee joskus ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hankkii ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja arvioi niiden luotetta-vuutta• tuntee tekijänoikeudet oikeutena ja veloitteena, noudattaa tekijänoikeuksia mm. ilmoittamalla lähteensä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää monipuolisesti erilaisia viestintävälineitä tiedon hankinnassa ja arvioi tekstien luotettavuutta• osaa viitata käyttämiinsä lähteisiin ja tarvittaessa pyytää niihin käyttöluvan

Mediataidot ja verkkoviestinnän hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää oman alansa ammattijulkaisuja ja mediatekstejä • käyttää ohjattuna eri medioita ammattitaitonsa esittelyyn
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää keskeisiä viestintävälineitä ja osaa arvioida mediatekstejä • tekee ammattiosaamistaan näkyväksi eri medioiden avulla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää monipuolisesti viestintävälineitä ja arvioi kriittisesti mediatekstejä • dokumentoi ja kuvaa oppimistaan ja osaamistaan eri medioiden avulla

Kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa ympäristössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee suomalaisen viittomakielen monimuotoisuutta ja toimii monimuotoisessa ympäristössä kielitaitoaan hyödyntäen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee suomalaisen viittomakielen monimuotoisuutta ja käyttäjäryhmiä ja toimii monimuotoisessa ympäristössä kielitaitoaan hyödyntäen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee suomalaisen viittomakielen monimuotoisuutta ja erityispiirteitä sekä käyttäjäryhmiä ja toimii monimuotoisessa ympäristössä joustavasti kielitaitoaan hyödyntäen

Oman äidinkielen taidon arvioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi äidinkielen taitoaan ja lukutaitoaan saamansa palautteen pohjalta ja kertoo, mitä siinä voisi parantaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan, kehittämiskohteitaan ja kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan ja viittomakielen ilmaisutapojaan erilaisissa tilanteissa
- osaa kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan
- osaa käyttää ja tulkita erilaisia viestintätapoja
- tuntee kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden merkitystä yhteiskunnassa.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">ilmaisee asiallisesti mielipiteensä ja perustelee ne vakuuttavastiottaa vuorovaikutuksessa toisten näkemykset huomioon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">viestii kohteliaasti ja joustavasti vuorovaikutustilanteissa erilaisissa ympäristöissäkäyttää yleisviittomistoa ja ammattiin liittyvää viittomistoa luontevasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa puheenvuoroaan ja rakentaa sen sisällön loogiseksikäyttää rakenteeltaan sujuvaa ja ilmaisultaan rikasta viittomakieltä monipuolisesti

Esiintymis- ja ryhmäytötaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">pitää sekä spontaanin että valmistellun esityksen viittomakielellä itselleen tutusta aiheesta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">selittää alaan liittyviä seikkoja viittomakielisessä esityksessä tai muille suunnatuissa ohjeissa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tuottaa erilaisia viittomakielisiä esityksiä ja hyödyntää monipuolisesti ilmaisutapoja

Viestintätapojen käyttäminen ja tulkitseminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuottaa mallin mukaan alaansa liittyvää viittomakieltätunnistaa viittomakielen eri muotoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">toimii erilaisissa ympäristöissä viittomakielisten ja kuulevien kanssapohtii viittomakielisten tekstien (videoitujen) tavoitetta ja sisältöä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">käyttää viittomakielisten kulttuurissa esiintyviä ilmaisu- ja esiintymistapojatuntee viittomakielen kielelliset ominaispiirteet

Kielen ja kulttuurin monimuotoisuuden ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee kielellisen ja kulttuurisen taustansa piirteitäymmärtää viittomakielisen yhteisön aseman suomalaisessa yhteiskunnassa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee suomalaisen viittomakielen monimuotoisuuttavertailee viitottua ja puhuttua kieltä käyttävien kommunikaatiotapoja.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tuntee suomalaisen viittomakielen monimuotoisuutta ja käyttäjäryhmiätuntee hyvin viittomakielisen yhteisön taustan ja osaa edustaa kielellistä kulttuuriaan monikielisessä ympäristössä.

Äidinkieli, opiskelijan oma äidinkieli

Pakolliset osaamistavoitteet, 5 osp

Opiskelija

- osaa viestiä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa omalla äidinkielellä
- ymmärtää *omaan alaan* liittyvien tärkeimpien tekstien olennaisen sisällön ja tarkoituksen omalla kielellään
- osaa käyttää kielitaitoaan tiedon hankkimisessa ja kriittisessä arvioimisessa erilaisia medioita hyödyntäen
- kehittää oman äidinkielen kirjoittamisen taitoja ja osaa laatia *omaan alaan* liittyviä kirjallisia töitä
- osaa hyödyntää mediaa ja verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä opiskelussaan
- osaa toimia kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa ympäristössä
- osaa arvioida ja kehittää omaa äidinkielen taitoaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii tarkoituksenmukaisella tavalla tutuissa vuorovaikutustilanteissa toiset huomioon ottaen • käyttää tilanteen vaatimaa kieltä oman äidinkielen yleiskielen mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii aktiivisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toiset huomioon ottaen • käyttää eri tilanteissa omaa äidinkieltä yleiskielen mukaisesti sekä osaa jossakin määrin alan termistöä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii aloitteellisesti ja joustavasti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa näkemyksiään perustellen ja toiset rakentavasti huomioon ottaen • käyttää eri tilanteissa omaa äidinkieltä yleiskielen mukaisesti sekä osaa alan termistöä

Tekstien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää alansa keskeisten tekstien ydinasiat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää alansa keskeisten tekstien pääsisällön ja tarkoituksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää alansa tekstien pääsisällön ja tarkoituksen sekä osaa suhteuttaa sitä omiin kokemuksiinsa

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee ammattialansa kannalta keskeistä tietoa erilaisista lähteistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hakee ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja arvioi ohjattuna niiden luotettavuutta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää monipuolisesti oman kielensä viestintävälineitä tiedon hankinnassa ja arvioi tekstien luotettavuutta

Tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laatii ohjattuna alaansa liittyviä tekstejä käyttäen oman äidinkielen keskeisiä oikeinkirjoitustapoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • laatii alaansa liittyviä erilaisia tekstejä käyttäen oman äidinkielen oikeinkirjoitustapoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • laatii itsenäisesti alaansa liittyviä tekstejä käyttäen oman äidinkielen oikein-kirjoitustapoja

Mediataidot ja verkkoviestinnän hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää oman alansa ammattijulkaisuja ja mediatekstejä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää keskeisiä viestintävälineitä ja arvioi mediatekstejä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää monipuolisesti viestintävälineitä ja arvioi kriittisesti mediatekstejä

Kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa ympäristössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää kaksikielisyyden merkityksen omalle työlleen ja käyttää omaa kieltään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ottaen toiset huomioon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • vertailee oman kielensä ja suomen kielen käyttöä sekä toimii monimuotoisessa ympäristössä osaamistaan melko monipuolisesti hyödyntäen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee kielellisen ja kulttuurisen taustansa keskeiset piirteet sekä toimii monimuotoisessa ympäristössä osaamistaan monipuolisesti hyödyntäen

Oman äidinkielen taidon arvioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi äidinkielen taitoaan ja lukutaitoaan saamansa palautteen pohjalta ja kertoo, mitä siinä voisi parantaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan, kehittämiskohteitaan ja kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan omalla äidinkielellä
- osaa kehittää omaan alaan liittyvien tekstilajien ymmärtämis- ja tulkintataitoja
- osaa kehittää tekstien tuottamisen taitoja omalla äidinkielellä
- ymmärtää kielen ja kulttuurin moninaisuuden merkityksen yhteiskunnassa.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">ilmaisee itseään suullisesti kulttuuripiirinsä yhteisössä tavallisimmissa vuorovaikutustilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">käyttää omalla kielellään ammattialansa keskeisiä käsitteitä ja ottaa osaa keskusteluun omalla kielialueellaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">viestii aktiivisesti vuorovaikutustilanteissa perustellen näkemyksiään ja ottaen toiset rakentavasti huomioon

Tekstien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää tuttujen omakielisten tekstilajien keskeiset asiat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää omakielisten tekstien pääsisällön ja tuntee oman alansa termistöä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää oman alansa omakielisten tekstien keskeisen sisällön ja laajentaa sanavarastoaan ammattialalla

Tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">laatii mallin mukaan omakielisiä tekstejä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">laatii ohjatusti erilaisia tekstejä omalla äidinkielellä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">laatii itsenäisesti omaan alaansa liittyviä tekstejä omalla äidinkielellä

Kielen ja kulttuurin ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee kielellisen ja kulttuurisen taustansa piirteitä sekä hyödyntää kielen osaamistaan ammattialallaan.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuntee äidinkieltänsä käyttämahdollisuuksia ja vaihtelua omalla kielialueellaan sekä hyödyntää kielellistä ja kulttuurista osaamistaan ammattialallaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">on kiinnostunut äidinkielestään ja omasta kielitaustastaan sekä hyödyntää aktiivisesti kielellistä ja kulttuurista osaamistaan ammattialallaan ja yhteiskunnassa.

Äidinkieli, suomi toisena kielenä

Pakolliset osaamistavoitteet, 5 osp

Opiskelija

- osaa viestiä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- ymmärtää ja tulkitsee *omaan alaan* liittyviä erilaisia tekstilajeja ja laajentaa sana- ja ilmaisuvarantoaan
- osaa hyödyntää mediaa ja verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä
- osaa hakea tietoa eri tietolähteistä sekä noudattaa lähteiden käytön periaatteita
- osaa laatia *alaan* liittyviä kirjallisia töitä
- osaa toimia kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa ympäristössä
- osaa arvioida ja kehittää suomi toisena kielenä -taitoaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää alan puhetilanteisiin liittyvää viestintää• osallistuu keskusteluun käyttämällä puheenvuoroja• toimii ryhmä- ja kokoustilanteissa sovitun käytännön mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää alan puhetilanteisiin liittyvää erilaista viestintää• osallistuu keskusteluun, käyttää puheenvuoroja ja perustelee näkemyksiään• noudattaa kokous- ja neuvottelukäytäntöjä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää monipuolisesti alan puhetilanteisiin liittyvää viestintää• osallistuu keskusteluun aktiivisesti ja perustelee monipuolisesti näkemyksiään• hallitsee ammatin kannalta keskeiset kokous- ja neuvottelukäytännöt

Tekstien ja tekstilajien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien pääsisällön ja tuntee eri tekstilajeja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien pääsisällön ja tarkoituksen sekä tulkitsee tekstien merkityksiä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää ammattitaidon kannalta keskeisten tekstien sisällön ja yksityiskohdat, tekee johtopäätöksiä sekä arvioi tekstien sisältöä ja ilmaisutapaa

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee ohjattuna ammattialansa kannalta keskeistä tietoa selkeistä teksteistä• noudattaa tekijänoikeuksia, mutta tarvitsee joskus ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hankkii ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä ja arvioi lähteiden luotettavuutta• tuntee tekijänoikeudet oikeutena ja velvoitteena, noudattaa tekijänoikeuksia mm. ilmoittamalla lähteensä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hankkii itsenäisesti tietoa erilaisista lähteistä ja arvioi niiden luotettavuutta• osaa viitata käyttämiinsä lähteisiin ja tarvittaessa pyytää niihin käyttöluvan

Mediataidot ja verkkoviestinnän hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää ohjattuna oman alansa ammattijulkaisuja ja mediatekstejä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttää keskeisiä viestintävälineitä ja arvioi mediatekstejä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää viestintävälineitä ja arvioi kriittisesti mediatekstejä

Alan kirjallisten töiden laatiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kirjoittaa ohjattuna ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä käyttää ohjattuna kirjoitetun suomen kielen perussääntöjä sanavarantoon laajentaen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä käyttää kirjoitetun suomen kielen perussääntöjä sana- ja ilmaisuvarantoon laajentaen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kirjoittaa tavoitteellisesti ja työstää tekstejään palautteen pohjalta käyttää itsenäisesti ja monipuolisesti kirjoitetun suomen kielen perussääntöjä sana- ja ilmaisuvarantoon laajentaen

Kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa ympäristössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee omaa kielellistä ja kulttuurista taustaansa ja suomalaisen yhteiskunnan monimuotoisuutta toimii kielellistä ja kulttuurista osaamistaan hyödyntäen ammattialan eri tilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee oman kielellisen ja kulttuurisen taustansa pääpiirteet sekä suomalaisen yhteiskunnan monimuotoisuutta ottaa huomioon kulttuurien välisen viestinnän toimiessaan ammattialan tehtävissä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee monipuolisesti omaa kielellistä ja kulttuurista taustaansa ja suomalaisen yhteiskunnan kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta hyödyntää aktiivisesti kielellistä ja kulttuurista osaamistaan ammattialan tehtävissä

Oman suomi toisena kielenä taidon arvioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi suomen kielen taitoaan ja lukutaitoaan saamansa palautteen pohjalta ja kertoo, mitä siinä voisi parantaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan, kehittämiskohteitaan ja kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- osaa kehittää esiintymis- ja ryhmätyötaitojaan
- osaa kehittää erilaisten tekstilajien ymmärtämis- ja tulkintataitojaan
- osaa kehittää tekstien tuottamisen taitoja
- syventää kielellisen ja kulttuurin identiteetin merkityksen ymmärtämistä monimuotoisessa yhteiskunnassa.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ottaen toiset huomioon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• viestii aktiivisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ottaen toiset huomioon
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• viestii aktiivisesti ja monipuolisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ottaen toiset huomioon

Esiintymis- ja ryhmätyötaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen itselleen tutusta aiheesta• viestii ammattialaansa liittyvissä ryhmätilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• saa puhuessaan kontaktin kuulijoihinsa ja osaa rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seurata• osallistuu ammattialaansa liittyvään keskusteluun ja hallitsee sanaston
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• esittää sekä spontaanin että itsenäisesti valmistellun esityksen, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sisällön loogiseksi• toimii joustavasti ammattialaan liittyvissä ryhmätilanteissa

Tekstien ja tekstilajien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää keskeisten tekstien päätarkoituksen ja arvioi tekstilajeja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää tekstien tarkoituksen ja pääsisällön sekä tekstilajin käyttö-kelpoisuuden eri tarkoituksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää itsenäisesti tekstejä myös abstrakteista aiheista ja hahmottaa eri ammatillisten tekstilajien käyttötarkoituksen

Tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kirjoittaa ohjattuna ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä sekä laajentaa sana- ja ilmaisuvarantoaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä sekä laajentaa sana- ja ilmaisuvarantoaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• kirjoittaa ammattitaitoon liittyviä tekstejä itsenäisesti sekä laajentaa sana- ja ilmaisuvarantoaan

Kielen ja kulttuurin ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tuntee kielellisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden merkitystä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tuntee suomalaisen työelämän ja yhteiskunnan kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tuntee monipuolisesti suomalaisen työelämän ja yhteiskunnan kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta.

Äidinkieli, suomi viittomakielisille

Pakolliset osaamistavoitteet, 5 osp

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- ymmärtää *omaan alaan* liittyvien tärkeimpien tekstilajien käytänteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
- osaa hakea tietoa eri tietolähteistä ja käyttää tietoa sekä noudattaa lähteiden käytön periaatteita
- osaa hyödyntää mediaa ja verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä opiskelussaan
- osaa laatia *alaan liittyviä* kirjallisia töitä
- osaa arvioida ja kehittää suomen kielen taitoaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää ohjattuna ammatillista suomen kieltä sekä muita kielellisiä valmiuksiaan toimiessaan kuulevien kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttää ammatillista suomen kieltä sekä muita kielellisiä valmiuksiaan toimiessaan kuulevien kanssa ja ymmärtää muiden puheenvuoroja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää ammatillista suomen kieltä sekä muita kielellisiä valmiuksiaan ja osallistuu keskusteluun asiallisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

Tekstien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää yleisluontoisen ja ammattialan kirjoitetun tekstin keskeisen sisällön
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää yleisluontoisen tekstin sisällön ja tyylin sekä vertaa kirjakielistä, yleiskielistä ja puhekielistä tekstiä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää vaivatta sekä yleisluontoisia että ammattiin liittyviä kirjoitettuja tekstejä

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee ohjattuna ammattialansa kannalta keskeistä tietoa suomen kielellä• noudattaa tekijänoikeuksia, mutta tarvitsee joskus ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttää suomen kieltä ammattialansa tiedonhankinnassa• noudattaa tekijänoikeuksia mm. ilmoittamalla lähteensä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hakee tietoa kirjallisista ja digitaalisista lähteistä sekä arvioi niiden luotettavuutta• osaa viitata käyttämiinsä lähteisiin ja tarvittaessa pyytää niihin käyttöluvan

Mediataidot ja verkkoviestinnän hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää oman alansa ammattijulkaisuja ja mediaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää keskeisiä viestintävälineitä ja osaa arvioida mediatekstejä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää monipuolisesti viestintävälineitä ja arvioi kriittisesti mediatekstejä

Alan kirjallisten töiden laatiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kirjoittaa ohjattuna ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä ja käyttää ymmärrettävää kieltä laatii mallin mukaan asiakirjat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kirjoittaa ammattitaidon kannalta keskeisiä tekstejä oikeinkirjoitussääntöjen mukaisesti laatii asianmukaiset asiakirjat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kirjoittaa sujuvasti ymmärrettävää ja selvää yleiskieltä oikeinkirjoitussääntöjen mukaisesti laatii asianmukaisia asiakirjoja ja osaa soveltaa asiakirjamalleja

Oman suomen kielen taidon arvioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi suomen kielen taitoaan ja lukutaitoaan saamansa palautteen pohjalta ja kertoo, mitä siinä voisi parantaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan, kehittämiskohteitaan ja kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- osaa tulkita erilaisia tekstilajeja sekä tuntee kirjallisuutta
- kehittää ammatillisten tekstien tuottamista
- ymmärtää kielellistä identiteettiä ja osaa vertailla viitotun ja puhutun tai kirjoitetun kielen ilmaisukeinoja.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">ilmaisee mielipiteensä, perustelee ne vakuuttavastitoimii yhteistyökykyisesti työtehtävissä tarvittaessa apuvälineitä käyttäen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">saa puhuessaan kontaktin kuulijoihinsa ja rakentaa puheenvuoronsa niin, että sitä on helppo seuratatoimii yhteistyökykyisesti tiimin jäsenenä ja välittää viestejä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ylläpitää puhuessaan vuorovaikutusta, havainnollistaa esitystään ja rakentaa sen sisällön loogiseksiviestii ammattimaisesti ja vastuuntuntoisesti sekä kuulevien että kuurojen kanssa

Tekstilajien tulkitseminen ja kirjallisuuden tunteminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">käyttää mallin mukaan eri tekstilajeja ja tuntee niiden ympäristöjen vaatimuksia, missä tekstejä käytetääntutustuu kirjallisuuden eri lajeihin ja saa lukukokemuksia
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">noudattaa tekstilajiin kuuluvia vaatimuksia oikein niissä ympäristöissä, joissa tekstit esiintyvätarvioi lukemiaan kirjoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">toimii kielenkäytön perusnormien mukaisesti sekä selittää kirjoitettuja tekstejä viittomakielellähankkii monipuolisia lukukokemuksia ja arvioi kirjallisuuden merkitystä

Ammatillisten tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuottaa ammatillisia tekstejä ja käyttää asianmukaista kieltä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tuottaa ammatillisia tekstejä ja ottaa niissä huomioon työelämän vaatimukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tuottaa sujuvaa ja ymmärrettävää ammatillista tekstiä sekä kehittää taitoaan palautteen pohjalta

Kielellisen identiteetin ymmärtäminen sekä viitotun ja puhutun kielen vertaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tuntee puhutun ja viitotun kielen keskeiset erotarvioi kirjoitetun kielen merkitystä viittomakielisille ammatin harjoittamisen kannalta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">tarkastelee kielenkäytön ilmaisutapoja kriittisestiarvioi kirjoitetun kielen asemaa suhteessa viittomakieleen yhteiskunnassa ja työelämässä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">vertaa keskeisiä puhutulle kielelle ominaisia rakenteita viittomakielen vastaaviinvertailee suomen kielen ja viittomakielen merkitystä monikielisessä yhteiskunnassa sekä työelämän että yksilön kannalta.

Äidinkieli, romani

Pakolliset osaamistavoitteet, 5 osp

Opiskelija

- osaa viestiä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa romanikielellä
- ymmärtää *oman alaan* liittyvien tekstien olennaisen sisällön ja tarkoituksen romanikielellä
- hankkii ja arvioi tietoa romanikielistä mediaa hyödyntäen
- tuottaa tekstiä romanikielellä
- tuntee romanikielen ja -kulttuurin merkitystä monimuotoisessa yhteiskunnassa
- osaa arvioida ja kehittää romanikielen taitoaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kuuntelee muita ja käyttää puheenvuoroja vuorovaikutustilanteissa• käyttää romanikieltä ymmärrettävästi tutuissa tilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• viestii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toiset huomioon ottaen• käyttää romanikieltä erilaisissa tilanteissa melko monipuolisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• viestii aktiivisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toiset huomioon ottaen• käyttää romanikieltä erilaisissa tilanteissa monipuolisesti

Tekstien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tuntee joitakin alaansa liittyviä käsitteitä romanikielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää tekstien olennaisen sisällön ja tuntee keskeisiä alaansa liittyviä käsitteitä romanikielellä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää tekstien pääsisällön ja yksityiskohtia sekä tuntee laajasti alaansa liittyviä käsitteitä romanikielellä

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee tietoa erilaisista lähteistä• tuntee romanikielistä mediaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hakee ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisia viestintävälineitä hyödyntäen ja arvioi ohjattuna tekstien luotettavuutta• käyttää romanikielistä mediaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hyödyntää monipuolisesti erilaisia viestintävälineitä tiedon hankinnassa ja arvioi tekstien luotettavuutta• käyttää itsenäisesti romanikielistä mediaa

Tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• laatii ohjattuna tekstejä romanikielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• laatii tekstejä romanikielellä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• laatii itsenäisesti tekstejä käyttäen monipuolisesti romanikieltä

Kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa ympäristössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee romanien kielellisen ja kulttuurisen taustan keskeiset piirteet ja toimii monimuotoisessa ympäristössä osaamistaan hyödyntäen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tuntee romanien kielellisen ja kulttuurisen taustan keskeiset piirteet ja niiden merkityksen sekä toimii monimuotoisessa ympäristössä osaamistaan hyödyntäen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee romanien kielellisen ja kulttuurisen taustan perinteen ja sen merkityksen sekä toimii monimuotoisessa yhteiskunnassa joustavalla tavalla

Oman romanikielen taidon arvioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> arvioi romanikielen taitoaan ja lukutaitoaan saamansa palautteen pohjalta ja kertoo, mitä siinä voisi parantaa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti omaa kielenkäyttöään ja lukutaitoaan, tunnistaa vahvuuksiaan, kehittämiskohteitaan ja kehittää taitojaan palautteen pohjalta.

Valinnaiset osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan romanikielellä
- osaa kehittää omaan alaan liittyvien tekstilajien ymmärtämis- ja tulkintataitoja
- osaa kehittää tekstien kirjoittamisen taitoja romanikielellä
- osaa käyttää kielitaitoaan tiedon hankkimiseksi
- tuntee romanikielen ja -kulttuurin merkitystä monimuotoisessa yhteiskunnassa.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> viestii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ottaen toiset huomioon
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> viestii tarkoituksenmukaisella tavalla erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ottaen toiset huomioon
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> viestii aktiivisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa perustellen näkemyksiään ja ottaen toiset rakentavasti huomioon

Tekstien ja tekstilajien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää tuttujen tekstilajien keskeiset asiat romanikielellä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää ammatillisten tekstien pääsisällön ja tuntee oman alansa käsitteitä romanikielellä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää erilaisten tekstien sisällön ja oman alansa tekstien ydinasioita sekä oman alansa käsitteitä romanikielellä

Tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuottaa ohjattuna ammatillisia tekstejä romanikielellä oikeata tekstilajia käyttäen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää kielen muotoja joustavasti kirjallisessa viestinnässä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuottaa itsenäisesti omaan alaansa liittyviä tekstejä käyttäen sujuvaa romanikielen lause- ja virkerakennetta

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa erilaisista lähteistä käyttäen romanikielistä mediaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hakee ammattialaansa liittyvää tietoa erilaisista lähteistä viestintävälineitä hyödyntäen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää erilaisia viestintävälineitä tiedon hankinnassa ja arvioi tekstien luotettavuutta

Kielen ja kulttuurin ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi romanien kielellisen ja kulttuurisen perinteen merkitystä ja vaikutuksia alalla.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää alalla romanien kielellisen ja kulttuurisen taustan piirteitä ja kaksi- tai monikielisyttään.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää monipuolisesti romanien kielellistä ja kulttuurista taustaa ja arvioi mahdollisuuksiaan romanikielen säilyttämisessä.

Äidinkieli, ruotsi

Pakolliset osaamistavoitteet, 5 osp

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Valinnaiset osaamistavoitteet, 2 osp

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Toinen kotimainen kieli

Toinen kotimainen kieli, ruotsi

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa käyttää toista kotimaista kieltä *työtehtävissään* ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurien merkityksen monikulttuurisessa Suomessa.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää lyhyiden omaan työhön ja työturvallisuuteen liittyvien kirjallisten viestien sisällön • kertoo suullisesti ja kirjallisesti lyhyesti itsestään ja tutuista asioista omassa työssään ja selviytyy tuttuihin aiheisiin liittyvistä vuorovaikutustilanteista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee työhön liittyviä perustekstejä, kuten työ- ja turvallisuusohjeita sekä tuottaa lyhyitä viestejä käyttäen alan ammattisanastoa • selviytyy rutiininomaisista päivittäiseen elämään liittyvistä puhetilanteista, jos puhekumppani puhuu hitaasti ja käyttää selkeää kieltä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee erityyppisiä työhön liittyviä tekstejä ja tuottaa ammatillisia viestejä, ohjeita tai tilauksia • toimii tavanomaisimmissa viestintätilanteissa sekä kasvotusten että puhelimesta ja tarvittaessa pyytää tarkennusta tai selvennystä

Kielen ja kulttuurin merkityksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • on tietoinen ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksestä Suomessa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää ruotsin kielen ja kulttuurin merkityksen pohjoismaisessa yhteistyössä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee Suomen kansalliskieliin liittyvät oikeudet ja velvoitteet.

Tunnustaminen

Arvosana hyvä H2 vastaa Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehysten kuvausasteikolla kuullun ja tekstin ymmärtämisessä kielitaidon taitotasoa A2.2 ja puhumisessa ja kirjoittamisessa taitotasoa A2.1.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- käyttää toista kotimaista kieltä *alaan liittyvissä* vuorovaikutustilanteissa ja työtehtävissä
- selviytyy arkipäivän tilanteissa toisella kotimaisella kielellä
- osaa kirjoittaa *työhönsä* liittyviä lyhyitä tekstejä (esim. muistiinpanoja, ohjeita, tilauksia ja sähköposteja)
- osaa hyödyntää kielenkäytössä erilaisia tietolähteitä
- hyödyntää omia kielenoppimisen strategioitaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">selviytyy alan vuorovaikutustilanteissa hyödyntäen erilaisia apukeinojakäyttää keskustelussa tuttua sanastoa ja yleiskielistä tekstiä ja saa selvää hitaasta puheesta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">käyttää kieltä melko luontevasti alan vuorovaikutustilanteissaselviytyy jokapäiväiseen elämään liittyvistä tilanteista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">selviytyy hyvin alan vuorovaikutustilanteissa ja viestii kohteliaastikäyttää keskustelussa kielelle ja kulttuurille ominaisia ilmaisuja

Tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">kirjoittaa työhön liittyviä tekstejä käyttäen yksinkertaisia lauseita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">kirjoittaa keskeisistä työtehtäviin liittyvistä asioista käyttäen tavallisimpia kielelle ominaisia ilmauksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">tuottaa sujuvasti työtehtäviin liittyviä tekstejä käyttäen keskeisintä sanastoa

Tietolähteiden hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">etsii yhdessä muiden kanssa tietoa erilaisista tietolähteistä toisella kotimaisella kielelläkäyttää sanakirjoja ja sähköisiä tietolähteitä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">hyödyntää tuotettuja tekstejä ja julkaisujakäyttää sanakirjoja ja sähköisiä tietolähteitä monipuolisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">käyttää autenttista ruotsinkielistä aineistoa ja arvioi tekstien merkityksellisyttäkäyttää joustavasti sähköisiä sanakirjoja ja muuta lähdeaineistoa oman alansa kysymysten selvittämiseen

Kielenoppimisen strategioiden hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">tunnistaa omat kielen oppimisstrategiansa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">ottaa vastuuta kielen oppimisestaan ja hyödyntää vahvuuksiaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">osoittaa pitkäjänteisyyttä ja yhteistyökykyä kielen opiskelussaan.

Tunnustaminen

Arvosana hyvä H2 vastaa Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen kuvausasteikolla kuullun ja tekstin ymmärtämisessä kielitaidon taitotasoa A2.2 ja puhumisessa ja kirjoittamisessa taitotasoa A2.1.

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tunnustaminen

Valinnaiset osaamistavoitteet, 2 osp

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tyydyttävä T1	
Hyvä H2	
Kiitettävä K3	

Tunnustaminen

Vieraat kielet

Vieras kieli, A-kieli

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee harjoittamaan *ammattiaan*
- osaa käyttää *oman alan* työtehtävissä tarvittavaa vierasta kieltä
- osaa hakea tietoa erilaisista vieraskielisistä lähteistä
- osaa toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää oman alansa työhön liittyviä suullisia ohjeita ja osaa toimia niiden mukaan• kertoo itsestään ja työtehtävistään vastaamalla hänelle esitettyihin kysymyksiin ennakoitavissa olevissa ja tutuissa työtilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyvät suulliset viestit ja osaa toimia niiden mukaan• kertoo itsestään ja alan työtehtävistä siten, että tulee ymmärretyksi ja osallistuu keskusteluun, mikäli keskustelukumppani puhuu selkeästi
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää alansa liittyvää tavanomaista, normaalitempoista puhetta ja toimii vuorovaikutustilanteissa luontevasti kieltä käyttäen• kertoo tutuissa tilanteissa työpaikastaan ja työstään ja siihen liittyvistä normeista ja tavoista sekä hankkii kysymällä työhönsä liittyviä lisäohjeita

Tekstien ymmärtäminen ja tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää tavallista sanastoa ja oman alansa työhön liittyviä kirjallisia viestejä ja työ- ja turvallisuusohjeita• tuottaa työhönsä liittyviä lyhyitä tekstejä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä tekstejä, kirjallisia ohjeita ja tekee tarkentavia kysymyksiä sekä osaa toimia niiden mukaan• tuottaa työhönsä liittyviä tekstejä ja tarkoituksenmukaista sanastoa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä tekstejä, kirjallisia ohjeita sekä työstä annettua palautetta• tuottaa sujuvasti tavanomaisia viestejä ja tekstejä sekä täyttää työhönsä liittyviä asiakirjoja

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hakee tietoa ohjattuna työhönsä liittyvistä materiaaleista ja ohjeista myös sähköisiä tiedonlähteitä käyttäen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hakee monipuolisesti omaa alaa koskevaa tietoa mukaan lukien sähköiset tietolähteet
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hakee itsenäisesti omaa alaa koskevaa tietoa, soveltaa tietojaan ja taitojaan sekä perustelee ratkaisunsa

Monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> on tietoinen opiskelemaisensa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksestä.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää kieltä monikielisessä tai -kulttuurisessa ympäristössä.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa työssään vieraan kielen ja kulttuurin tietojaan ja taitojaan joustavasti.

Tunnustaminen

Arvosana hyvä H2 vastaa Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen kuvausasteikolla kuullun ja tekstin ymmärtämisessä kielitaidon taitotasoa B1.1. ja puhumisessa ja kirjoittamisessa taitotasoa B1.1.

Valinnaiset osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa viestiä vieraalla kielellä *työelämän* tilanteissa
- osaa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa vieraalla kielellä
- osaa toimia aktiivisena kansalaisena vieraskielisissä yhteyksissä
- ymmärtää kielen ja kulttuurin merkityksen
- osaa kehittää kielen oppimisen strategioitansa ja oppimistapojaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kertoo itsestään ja työtehtävistään sekä vastaa luontevasti hänelle esitettyihin kysymyksiin selviytyy yleiskielisistä vuorovaikutustilanteista, joissa käsitellään myös tavanomaisimpia työtehtäviin liittyviä aiheita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osaa viestiä ymmärrettävästi itsestään ja alan työtehtävistä, osallistuu keskusteluun sekä hankkii kysymällä työhönsä liittyviä lisäohjeita selviytyy monenlaisista työhön liittyvistä vuorovaikutustilanteista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kertoo työpaikastaan ja työstään ja siihen liittyvistä normeista ja tavoista melko laajaa sanavarastoa käyttäen sekä ottaa selvää muiden maiden vastaavista asioista selviytyy luontevasti työhön liittyvistä vuorovaikutustilanteista, joissa käsitellään vaativampiakin aiheita

Aktiivisena kansalaisena toimiminen vieraskielisissä yhteyksissä	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää, miten vieraalla kielellä voi vaikuttaa ja miten siinä voi hyödyntää sosiaalista mediaa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää vierasta kieltä vaikuttamiseen ja hyödyntää siinä sosiaalista mediaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> seuraa ajankohtaista keskustelua vieraalla kielellä ja ottaa siihen kantaa

Kielen ja kulttuurin merkityksen ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hankkii tietoa niiden maiden elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osoittaa työskentelyssä ymmärtävänsä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää monipuolisesti omassa työssään eri kielten ja kulttuurien tarjoamia mahdollisuuksia

Kielen oppimisen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa omat vieraan kielen oppimisstrategiansa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> arvioi vieraan kielen oppimisen tapojaan, niiden vahvuuksia ja heikkouksia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> vahvistaa oppimistaan kokeilemalla uusia vieraan kielen oppimisen tapoja hankkii perustietoja opiskelumahdollisuuksista vieraan kielen ympäristössä.

Tunnustaminen

Arvosana hyvä H2 vastaa Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen kuvausasteikolla kuullun ja tekstin ymmärtämisessä kielitaidon taitotasoa B1.1. ja puhumisessa ja kirjoittamisessa taitotasoa B1.1.

Vieras kieli, B-kieli

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia vuorovaikutustilanteissa siten, että kykenee harjoittamaan *ammattiaan*
- osaa käyttää *oman alan* työtehtävissä tarvittavaa vierasta kieltä
- osaa hakea tietoa erilaisista vieraskielisistä lähteistä.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä – ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia oman alansa työhön liittyviä suullisia viestejä ja osaa toimia niiden mukaankertoo lyhyesti itsestään ja työtehtävistään ennakoitavissa olevissa ja tutuissa työtilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää tavanomaisimpia työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä suullisia ohjeita ja osaa toimia niiden mukaankertoo itsestään ja alan työtehtävistä siten, että tulee ymmärretyksi ja osallistuu keskusteluun, mikäli keskustelukumppani käyttää yksinkertaisia rakenteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää keskeiset ajatukset tavanomaisesta normaalitempoisesta puheesta ja toimii niiden mukaankertoo työpaikastaan ja työstään sekä hankkii kysymällä työhönsä liittyviä lisäohjeita

Tekstien ymmärtäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia oman alansa työhön liittyviä kirjallisia viestejäkirjoittaa ohjattuna mallin mukaan työhönsä liittyviä yksinkertaisia ja lyhyitä tekstejä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä kirjallisia ohjeita apuvälineitä käyttäen ja tekee tarkentavia kysymyksiä sekä osaa toimia niiden mukaankirjoittaa mallin mukaan työhönsä liittyviä yksinkertaisia ja lyhyitä tekstejä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">ymmärtää työhönsä ja alansa tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä kirjallisia ohjeita sekä työstä annettua palautettakirjoittaa tavanomaisia viestejä ja lyhyitä tekstejä sekä täyttää yksinkertaisia työhönsä liittyviä asiakirjoja

Tiedon hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">hakee tietoa ohjattuna työhönsä liittyvistä materiaaleista ja ohjeista myös sähköisiä tiedonlähteitä käyttäen.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">hakee monipuolisesti omaa alaa koskevaa tietoa mukaan lukien sähköiset tietolähteet.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">hakee monipuolisesti omaa alaa koskevaa tietoa, soveltaa tietojaan ja taitojaan sekä perustelee ratkaisunsa.

Tunnustaminen

Arvosana hyvä H2 vastaa Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehysten kuvausasteikolla kuullun ja tekstin ymmärtämisessä kielitaidon taitotasoa A2.1 ja puhumisessa ja kirjoittamisessa taitotasoa A1.3.

Valinnaiset osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa viestiä vieraalla kielellä *työelämän* tilanteissa
- osaa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa vieraalla kielellä
- osaa kirjoittaa *alaan liittyviä* tekstejä vieraalla kielellä
- osaa tunnistaa kielen ja kulttuurin merkityksen
- osaa kehittää kielen oppimisen strategioitansa ja oppimistapojaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kertoo itsestään ja työstään, esim. tunnistaa työkaluja, ammattinimikkeitä ja työtehtäviä • viestii suullisesti esimerkiksi esittäytyessään arkipäivän ja työelämän tutuissa tilanteissa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • vastaa yksinkertaisiin kysymyksiin käsiteltäessä omaa työympäristöä ja häntä itseään, kun puhekuppani puhuu hitaasti ja selkeästi • osallistuu keskusteluun, kun keskustelukumppani puhuu hitaasti ja käyttää selkeitä rakenteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • esittää yksinkertaisia kysymyksiä ja vastaa käsiteltäessä omaa työympäristöä ja häntä itseään, kun puhekuppani puhuu selkeästi, sekä pyytää tarvittaessa selvennystä • selviytyy työelämän tavanomaisissa palvelutilanteissa

Tekstien tuottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kirjoittaa ohjattuna työhönsä liittyviä lyhyitä tekstejä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kirjoittaa työhönsä liittyviä lyhyitä tekstejä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kirjoittaa sujuvasti tavanomaisia viestejä ja työhönsä liittyviä tekstejä sekä täyttää työhönsä liittyviä asiakirjoja

Monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • on tietoinen opiskelemansa kielen ja sen edustaman kulttuurin merkityksestä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää kieltä monikielisessä tai -kulttuurisessa ympäristössä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa työssään vieraan kielen ja kulttuurin tietojaan ja taitojaan

Kielen oppimisen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa omat kielen oppimisstrategiansa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi kielen oppimisen tapojaan, niiden vahvuuksia ja heikkouksia.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • vahvistaa oppimistaan kokeilemalla uusia kielen oppimisen tapoja.

Tunnustaminen

Arvosana hyvä H2 vastaa Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen kuvausasteikolla kuullun ja tekstin ymmärtämisessä kielitaidon taitotasoa A2.1 ja puhumisessa ja kirjoittamisessa taitotasoa A1.3.

2.53. Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp

Tutkinnon osan tulee sisältää kaikkien neljän osa-alueen pakolliset osaamistavoitteet (yhteensä 5 osaamispistettä). Lisäksi tutkinnon osan tulee sisältää valinnaisia osaamistavoitteita miltä tahansa osa-alueelta tai osa-alueilta siten, että opiskelijalle kertyy yhteensä 8 osaamispisteen edestä yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavaa osaamista.

Yhteiskuntataidot

Yhteiskuntataidot

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa toimia kansalaisena ja osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon
- osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen
- osaa suunnitella ja hoitaa omaa talouttaan sekä arvioida siihen liittyviä riskejä
- hyödyntää sosiaalista mediaa aktiivisen osallistumisen keinona
- osaa käyttää yhteiskunnan tarjoamia palveluja ja toimia kuluttajana.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Kansalaisena toimiminen ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon osallistuminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tietää kansalaisen perusoikeuksia ja velvollisuuksia Suomessa ja osaa kertoa niistä• seuraa yhteiskunnallista päätöksentekoa• osallistuu opiskelijoiden tai muiden tahojen järjestämään toimintaan ja vaikuttaa yhteisölliseen toimintaan omalta osaltaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tietää kansalaisen perusoikeuksia ja velvollisuuksia Suomessa ja osaa kertoa niistä• seuraa yhteiskunnallista päätöksentekoa ja ilmaisee omia mielipiteitään tarpeellisiksi kokemistaan asioista• osallistuu opiskelijakunnan tai muiden tahojen järjestämään toimintaan ja vaikuttaa päätöksentekoon omalta osaltaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tuntee kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet Suomessa ja arvioi niitä suhteessa muiden maiden vastaaviin• seuraa aktiivisesti yhteiskunnallista päätöksentekoa ja osallistuu siihen eri tavoin• osallistuu opiskelijakunnan tai muiden tahojen järjestämään toimintaan ja vaikuttaa aktiivisesti asioita koskevaan päätöksentekoon

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteiden noudattaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii asianmukaisesti erilaisten ihmisten kanssa myös monikulttuurisissa työyhteisöissä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii muita ihmisiä arvostavalla tavalla, kohtelee yhdenvertaisesti työtovereitaan ja asiakkaitaan mahdollisesta erilaisuudesta huolimatta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> edistää omalta osaltaan työyhteisön hyväksyvää ilmapiiriä ja puuttuu asianmukaisesti mahdolliseen kiusaamiseen tai häirintään

Oman talouden ja raha-asioiden suunnitteleminen ja hoitaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee ohjattuna suunnitelman menoistaan ja tuloistaan tietäen luoton ottamisen ehdot, seuraukset ja riskit
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> tekee suunnitelman menoistaan ja tuloistaan ennakoiden tulevia tapahtumia sekä tietäen luoton ottamisen ehdot, seuraukset ja riskit
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> tekee itsenäisesti ja vastuullisesti suunnitelman menoistaan ja tuloistaan ennakoiden tulevia tapahtumia sekä tietäen luoton ottamisen ehdot, seuraukset ja riskit

Sosiaalisen median hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää ohjattuna sosiaalista mediaa oman ja /tai edustamansa yhteisön tai yrityksen asian edistämiseen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää sosiaalista mediaa oman ja /tai edustamansa yhteisön tai yrityksen asian edistämiseen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää sosiaalista mediaa monipuolisesti oman ja /tai edustamansa yhteisön tai yrityksen asian edistämiseen

Yhteiskunnan palvelujen käyttäminen ja kuluttajana toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää opiskelijan tarvitsemia palveluja ja ymmärtää, miten palvelut yhteiskunnassa rahoitetaan tuntee kuluttajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä tietää, mistä saa apua kuluttaja-asioissa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> käyttää monipuolisesti ja harkiten opiskelijan tarvitsemia palveluja ja ymmärtää, miten palvelut yhteiskunnassa rahoitetaan hakee tuotteista ja palveluista tutkittua tietoa eri lähteitä käyttämällä sekä tietää, mistä saa tietoa ja apua kuluttaja-asioissa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää itsenäisesti ja valintoja tehden opiskelijan tarvitsemia palveluja ja ymmärtää, miten palvelut yhteiskunnassa rahoitetaan hakee tuotteista ja palveluista tutkittua tietoa eri lähteitä käyttämällä sekä osaa arvioida tiedonlähteiden luotettavuutta.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa hakea tietoa yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja yhteiskunnallisesta päätöksenteosta myös Euroopan unionista

- tuntee *oman alan* yhteiskunnallisen merkityksen ja vaikuttavuuden
- osaa seurata yhteiskunnallista keskustelua ja taloutta koskevaa uutisointia
- osaa kuvata yhteiskunnallisen ja taloudellisen tilanteen heijastumista *oman alan* työpaikkoihin ja työllisyyteen
- osaa selvittää kansantalouden peruskäsitteitä ja sen keskeisimpiä toimijoita sekä arvioida niiden merkityksen kansantaloudelle.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Tiedon hakeminen yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja yhteiskunnallisesta päätöksenteosta Euroopan unionissa	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee ohjattuna tietoa yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja yhteiskunnallisesta päätöksenteosta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja yhteiskunnallisesta päätöksenteosta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hakee monipuolisesti ja aktiivisesti tietoa yhteiskunnallisista vaikuttamismahdollisuuksista ja yhteiskunnallisesta päätöksenteosta

Oman alan yhteiskunnallisen merkityksen ja vaikuttavuuden tunteminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee keskeisiltä osin oman alan yhteiskunnallisen merkityksen ja vaikuttavuuden
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • kuvaa perustellen oman alan yhteiskunnallisen merkityksen ja vaikuttavuuden
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • kuvaa laaja-alaisesti ja perustellen oman alan yhteiskunnallisen merkityksen ja vaikuttavuuden

Yhteiskunnallisen keskustelun ja taloutta koskevan uutisoinnin seuraaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • seuraa jonkin tietolähteen avulla yhteiskunnallista ja taloutta koskevaa keskustelua • tekee oman alan tilannekatsauksen, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • seuraa eri tietolähteistä yhteiskunnallista ja taloutta koskevaa keskustelua • tekee oman alan tilannekatsauksen, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • seuraa aktiivisesti eri tietolähteistä yhteiskunnallista ja taloutta koskevaa keskustelua • perustelee oman alan tilannetta monipuolisesti ja arvioi kriittisesti eri medioiden välittämää tietoa

Yhteiskunnallisen ja taloudellisen tilanteen huomioiminen omalla alalla	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kertoo havainnollisesti, miten ajankohtainen yhteiskunnallinen ja taloudellinen tilanne heijastuu oman alan työpaikkoihin ja työllisyyteen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää havainnollisesti, ja perustellen miten ajankohtainen yhteiskunnallinen ja taloudellinen tilanne heijastuu oman alan työpaikkoihin ja työllisyyteen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää havainnollisesti, miten ajankohtainen yhteiskunnallinen ja taloudellinen tilanne heijastuu oman alan työpaikkoihin ja työllisyyteen • perustelee selvitystään monipuolisesti ja kattavasti

Kansantalouden peruskäsitteiden ja sen keskeisten toimijoiden selvittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kertoo esimerkkejä kansantalouden peruskäsitteistä ja keskeisistä toimijoista.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää kansantalouden peruskäsitteet ja keskeiset toimijat sekä arvioi niiden merkitystä kansantaloudelle.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää kansantalouden peruskäsitteet ja keskeiset toimijat, niiden merkityksen sekä niiden välisiä riippuvuussuhteita.

Työelämätaidot

Työelämätaidot

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa hakea itselleen työpaikkaa
- osaa kuvata työsopimusjärjestelmää ja työsopimuksen keskeiset asiat
- osaa perehtyä työpaikan toimintaan ja työtehtäviin sekä huolehtia työturvallisuudesta
- osaa työskennellä työpaikassa ja kehittää osaamistaan.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Työpaikan hakeminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee työpaikkaa ja tekee työhakemuksen sekä CV:n tarviton jonkin verran ohjausta• toimii työhaastattelussa asiallisesti• pukeutuu toimialan ja työpaikan mukaisesti• tuo esille omaa osaamistaan
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hakee itsenäisesti työpaikkoja sekä laatii selkeän työhakemuksen ja CV:n• toimii työhaastattelussa kohteliaasti ja asiallisesti• ottaa pukeutumisessa huomioon työpaikan ja toimialan luonteen• tuo selkeästi esille omat vahvuutensa esitellessään osaamistaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hakee aktiivisesti ja oma-aloitteisesti työpaikkoja tunnistuen omat vahvuutensa• laatii selkeän ja omaa osaamistaan kuvaavan työpaikkahakemuksen ja CV:n• toimii työhaastattelussa kohteliaasti ja asiallisesti• ottaa pukeutumisessa huomioon työpaikan ja toimialan erityispiirteet• perustelee omaa osaamistaan ja vahvuuksiaan laaja-alaisesti

Median käyttäminen työnhaussa	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee työpaikkoja koskevia tietoja mediasta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tutustuu työpaikkoihin mediatietoja hyödyntäen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää monipuolisesti mediaa työnhaussa hyödyntäen sosiaalisen median mahdollisuuksia

Työsopimusjärjestelmän, työsopimuksen ja työlainsäädännön sisällön tunteminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tuntee keskeiset asiat alan työehdoista ja oman alansa työlainsäädännöstä• tuntee oman työsopimuksensa sisällön• ottaa toiminnassaan huomioon oikeutensa ja velvollisuutensa, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tuntee oman alan työehdot ja keskeisen työlainsäädännön• varmistaa, että oman työsopimuksen sisältö on sovitun mukainen• toimii työssään oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• tuntee hyvin oman alan työehdot ja keskeisen työlainsäädännön mahdollisuudet työtä kehitettäessä• varmistaa, että oman työsopimuksen sisältö on sovitun mukainen• toimii työssään oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti sekä perustelee vastuullisesti toimintaansa

Työpaikan toimintaan ja työhön perehtyminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa työpaikan toiminnasta ja työtehtävistään • noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hakee monipuolisesti tietoa työpaikan toiminnasta ja työtehtävistään • noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hakee itsenäisesti monipuolisesta tietoa työpaikan toiminnasta ja työtehtävistään • soveltaa ja kehittää työstä annettuja turvallisuusohjeita

Työyhteisössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa annettuja työaikoja ja sovittuja toimintatapoja • huolehtii työssä vaaditusta suoja- ym. vaatetuksesta • työskentelee osana työryhmää ja erilaisten ihmisten kanssa, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa annettuja työaikoja, sovittuja toimintatapoja ja toimii joustavasti erilaisissa työtilanteissa • huolehtii työssä vaaditusta suoja- ym. vaatetuksesta • työskentelee luontevasti osana työyhteisöään erilaisten ihmisten ja ryhmien kanssa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa annettuja työaikoja ja sovittuja toimintatapoja ja toimii joustavasti työyhteisön erilaisissa muuttuvissa tilanteissa • huolehtii työssä vaaditusta suoja- ym. vaatetuksesta • työskentelee luontevasti osana työyhteisöään erilaisten ihmisten ja ryhmien kanssa ja esittää kehittämisideoita työyhteisön ja -ryhmän käyttöön.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa edistää työyhteisön ilmapiiriä ja henkilöstön osallisuutta
- osaa toimia *työpaikan* eri tehtävissä
- osaa osaltaan vastata *työpaikan* työtehtävien etenemisestä ja työn laadusta sekä näiden kehittämisestä
- osaa kehittää omaa osaamistaan
- osaa hakea työtä kansainvälisiltä työmarkkinoilta ja erityisesti EU-maista.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Työyhteisön ilmapiirin ja henkilöstön osallisuuden edistäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • edistää osaltaan työyhteisön hyväksyvää ilmapiiriä ja kannustaa muita osallistumaan yhteiseen toimintaan, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • edistää osaltaan työyhteisön hyväksyvää ilmapiiriä ja kannustaa muita osallistumaan yhteiseen toimintaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • edistää aktiivisesti työyhteisön hyväksyvää ilmapiiriä ja kannustaa muita osallistumaan monipuolisesti yhteiseen toimintaan

Työpaikan eri tehtävissä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee halukkuutensa osallistua joihinkin uusiin työpaikan tehtäviin oman osaamisen ja omien voimavarojensa mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee halukkuutensa osallistua uusiin työpaikan tehtäviin oman osaamisen ja omien voimavarojensa mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> ilmaisee halukkuutensa osallistua erilaisiin työpaikan tehtäviin oman osaamisen ja omien voimavarojensa mukaisesti

Työpaikan työtehtävien ja työprosessien etenemisestä ja työn laadusta huolehtiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> toimii työilleen asetettujen laatu- ja kustannustavoitteiden mukaisesti ja muuttaa omaa toimintaansa annetun palautteen perusteella, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työilleen asetettujen laatu- ja kustannustavoitteiden mukaisesti ja arvioi omaa toimintansa niiden saavuttamisessa toimii palveluhenkisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii työilleen asetettujen laatu- ja kustannustavoitteiden mukaisesti ja kehittää omaa toimintaansa niiden saavuttamiseksi toimii palveluhenkisesti ja varmistaa asiakastytyväisyyden toimii aloitteellisesti työnsä ja työympäristön laadun kehittämisessä

Oman osaamisen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kehittää itseään ja osaamistaan, mutta tarvitsee siinä ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> kehittää itseään ja osaamistaan suunnitelmallisesti sekä arvioi omia kehittymistarpeitaan yhteistyössä muiden kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> kehittää itseään ja osaamistaan suunnitelmallisesti ja monipuolisesti sekä arvioi omia kehittymistarpeitaan

Työn hakeminen kansainvälisiltä työmarkkinoilta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hakee kansainvälisiä työpaikkoja koskevia tietoja mediasta hakee työpaikkaa ja tekee työhakemuksen, mutta tarvitsee ajoittain näihin ohjausta toimii työnhaussa eri kulttuuritaustaisen ihmisten kanssa hyödyntäen kielitaitoaan, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hakee työpaikkoja koskevia tietoja mediasta ja tutustuu työpaikkoihin mediatietoja hyödyntäen hakee itsenäisesti työpaikkoja ja laatii selkeän työhakemuksen toimii työnhaussa eri kulttuuritaustaisen ihmisten kanssa hyödyntäen kielitaitoaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää monipuolisesti mediaa työnhaussa hyödyntäen sosiaalisen median mahdollisuuksia hakee aktiivisesti ja oma-aloitteisesti työpaikkoja tunnistuen omat vahvuutensa ja laatii selkeän ja omaa osaamistaan kuvaavan työpaikkahakemuksen toimii työnhaussa käyttäen hyvää kielitaitoaan eri kulttuuritaustaisen ihmisten kanssa.

Yrittäjyys ja yritystoiminta

Yrittäjyys ja yritystoiminta

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa arvioida ja tunnistaa oman osaamisensa ja omat vahvuutensa
- osaa ideoida omaa liikeideaa ja sen kehittämismahdollisuuksia
- osaa arvioida mahdollisuuksiaan ryhtyä yrittäjäksi
- osaa selvittää *omia ammatillisia* verkostojaan
- osaa tunnistaa kannattavan liiketoiminnan periaatteet
- osaa arvioida oman yrittäjyyden ja yritystoiminnan merkitystä omalle hyvinvoinnilleen ja Suomen kansantaloudelle.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Oman osaamisen arvioiminen ja tunnistaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• arvioi osaamistaan ja selvittää vahvuuksiaan oman alansa toimintaan liittyen, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• arvioi monipuolisesti omaa osaamistaan ja vahvuuksiaan oman alansa toimintaan liittyen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• arvioi monipuolisesti ja perustellen omaa osaamistaan ja vahvuuksiaan oman alansa toimintaan liittyen

Oman liikeidean ja sen kehittämismahdollisuuksien ideoiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• selvittää ja ideoi yritystoimintaansa liittyviä mahdollisuuksia, yritysmuotoja, keskeisiä palveluja tai tuotteita, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• selvittää ja ideoi yritystoimintaansa liittyviä mahdollisuuksia, yritysmuotoja, keskeisiä palveluja tai tuotteita• kehittää liikeideaa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• selvittää monipuolisesti ja itsenäisesti yritystoimintaansa liittyviä mahdollisuuksia, yritysmuotoja, keskeisiä palveluja tai tuotteita• kehittää ja perustelee liikeidean

Yrittäjäksi ryhtymisen mahdollisuuksien arvioiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hankkii tietoa, millä toimenpiteillä ja tukipalveluilla oma yritys voidaan perustaa, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• selvittää monipuolisesti, mitä toimenpiteitä oman yrityksen perustamisessa tarvitaan ja mitä tukipalveluita on käytettävissä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• selvittää monipuolisesti ja perustellen, mitä toimenpiteitä oman yrityksen perustamisessa tarvitaan ja mitä tukipalveluita on käytettävissä

Omien ammatillisten verkostojen selvittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää oman alansa yhteistyökumppanit ja ammatilliset verkostot ja kuvaa yhteistyön mahdollisuuksia eri tahojen kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää kattavasti oman alansa yhteistyökumppanit ja ammatilliset verkostot ja arvioi yhteistyön mahdollisuuksia eri tahojen kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää monipuolisesti ja itsenäisesti oman alansa yhteistyökumppanit ja ammatilliset verkostot ja arvioi kriittisesti yhteistyön mahdollisuuksia eri tahojen kanssa

Liiketoiminnan periaatteiden selvittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää oman liikeidean pohjalta rahoituslähteet, tuotot ja kustannukset, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää oman liikeidean pohjalta rahoituslähteet, tuotot ja kustannukset
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää kattavasti ja perustellen oman liikeidean pohjalta rahoituslähteet, tuotot ja kustannukset

Oman alan yritystoiminnan merkityksen selvittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää yritystoiminnan riskit ja merkityksen omaan elämäänsä sekä elinkeinoelämän kannalta, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää monipuolisesti yritystoiminnan riskit ja merkityksen omaan elämäänsä sekä elinkeinoelämän kannalta.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää yritystoiminnan riskit ja merkityksen omaan elämäänsä sekä • perustelee oman alan yritystoiminnan merkityksen elinkeinoelämässä ja ennakoii oman alan tulevia kehitysnäkymiä.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa kartoittaa *oman alan* yritystoiminnan kehittämistarpeita
- osaa selvittää oman liiketoiminnan tuloksellisuuden ja oman työpanoksen vaikutuksen siihen toteuttamalla pienen projektin
- osaa tehdä kehittämissuunnitelmia uusista toimintatavoista ja muuttaa omaa toimintaansa
- osaa suunnitella omaa toimintaansa ja ajankäyttöään.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Alan yritystoiminnan kehittämistarpeiden kartoittaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kartoittaa asiakkaiden tarpeiden, kilpailun ja toimintaympäristön muutoksia, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• kartoittaa monipuolisesti asiakkaiden tarpeiden, kilpailun ja toimintaympäristön muutoksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• kartoittaa itsenäisesti ja monipuolisesti asiakkaiden tarpeiden, kilpailun ja toimintaympäristön muutoksia• ennakoi tulevia kehitysnäkymiä

Liiketoiminnan tuloksellisuuden selvittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• selvittää liikeideansa pohjalta, pienimuotoisessa projektissa, tuotot ja kustannukset sekä oman työpanoksensa vaikutuksen, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• selvittää liikeideansa pohjalta, pienimuotoisessa projektissa, tuotot ja kustannukset sekä oman työpanoksensa vaikutuksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• selvittää monipuolisesti liikeideansa pohjalta, pienimuotoisessa projektissa, tuotot ja kustannukset sekä oman työpanoksensa vaikutuksen sekä perustelee toimintansa

Uusien toimintatapojen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tekee kehittämis ehdotuksia uusista toimintatavoista ja muuttaa omaa toimintaansa, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• tekee perusteltuja kehittämis ehdotuksia uusista toimintatavoista ja muuttaa omaa toimintaansa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• ennakoi tulevia kehitysnäkymiä ja tekee perusteltuja kehittämis ehdotuksia uusista toimintatavoista sekä muuttaa omaa toimintaansa

Oman toiminnan ja ajankäytön suunnitteleminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• suunnittelee tehtävänsä ja niihin tarvittavan työajan pääosin itsenäisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• suunnittelee tehtävänsä ja niihin tarvittavan työajan itsenäisesti• reagoi muutostarpeisiin.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• suunnittelee tehtävänsä ja niihin tarvittavan työajan itsenäisesti ottaen huomioon tulevat työvaiheet• reagoi muutostarpeisiin ja tekee työhönsä liittyviä kehittämis ehdotuksia.

Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto

Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto

Pakolliset osaamistavoittet, 2 osp

Opiskelija

- osaa laatia itselleen terveellisiä elämäntapoja, työkykyä ja liikuntaa edistävän suunnitelman ja toimia sen mukaisesti
- osaa edistää ja ylläpitää opiskelu-, toiminta- ja työkykyään
- osaa ottaa huomioon ravitsemuksen merkityksen terveydelle sekä tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutukset
- osaa kuvata mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksen ihmisen hyvinvoinnille
- osaa edistää oppilaitosyhteisön hyvinvointia
- osaa kehittää toimintatapojaan ja toimintaympäristönsä turvallisuutta ja terveellisyttä
- osaa toimia turvallisesti ja ergonomisesti, ehkäistä tapaturmia, toimia ensiaputilanteissa sekä hakea apua.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Terveellisiä elämäntapoja, työkykyä ja liikuntaa edistävän suunnitelman laatiminen ja sen toteuttaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa suunnitelmassaan huomioon liikunnan, terveellisen ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden ja terveyden väliset yhteydet omien liikuntatottumusten sekä oman opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa suunnitelmassaan huomioon liikunnan, terveellisen ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden ja terveyden väliset yhteydet omien liikuntatottumusten sekä oman opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämisessä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa suunnitelmassaan monipuolisesti huomioon liikunnan, terveellisen ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden ja terveyden väliset yhteydet omien liikuntatottumusten sekä oman opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämisessä

Ravitsemuksen merkityksen sekä tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutusten huomioon ottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoja tavallisimmista terveyshaitoista sekä tavallisimmista terveyttä ja opiskelu- ja työkykyä kuormittavista tekijöistä • hakee tietoa ravitsemuksesta ja sen merkityksestä ihmisen terveydelle • ottaa tiedot huomioon suunnitelmassaan, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta terveyttä edistävän tiedon hankinnassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoja terveyshaitoista sekä terveyttä ja opiskelu- ja työkykyä kuormittavista tekijöistä • hakee tietoa terveellisestä ravitsemuksesta ja sen merkityksestä ihmisen terveydelle • ottaa tiedot huomioon suunnitelmassaan
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hakee monipuolista tietoa terveyshaitoista sekä terveyttä ja opiskelu- ja työkykyä kuormittavista tekijöistä • hakee monipuolista tietoa terveellisestä ravitsemuksesta ja sen merkityksestä ihmisen terveydelle ja vertailee ruoka-aineiden ja -tuotteiden sisältöjä • ottaa tiedot kriittisesti huomioon suunnitelmassaan

Suunnitelman toteuttaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • sitoutuu suunnitelmaan ja toteuttaa sitä, arvioi säännöllisesti suunnitelmaansa ja omaa toimintaansa, tekee suunnitelmaan päivityksiä, mutta tarvitsee siinä ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • sitoutuu suunnitelmaan ja toteuttaa sitä, arvioi säännöllisesti suunnitelmaansa ja omaa toimintaansa, hyödyntää arvioinnissa muilta saamaansa palautetta, tekee suunnitelmaan päivityksiä ja arvioi omaa kehittymistään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • sitoutuu suunnitelmaan ja toteuttaa sitä, arvioi säännöllisesti ja kriittisesti suunnitelmaansa ja omaa toimintaansa, hyödyntää arvioinnissa muilta saamaansa palautetta, tekee suunnitelmaan päivityksiä ja arvioi omaa kehittymistään

Opiskelu-, toiminta- ja työkyvyn edistäminen ja ylläpitäminen liikunnan avulla	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja • pitää yllä fyysistä toimintakykyään ja osallistuu liikuntatilanteisiin annettujen ohjeiden mukaan ja noudattaa reilun pelin periaatteita • noudattaa turvallisuutta liikunnassa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ja soveltaa liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja monipuolisesti • pitää yllä fyysistä toimintakykyään ja osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti reilun pelin periaatteita noudattaen • toimii liikuntatilanteissa turvallisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää liikunnan harrastamiseen tarvittavia motorisia perustaitoja ja liikunnan lajitaitoja monipuolisesti • seuraa, arvioi ja pitää yllä fyysistä toimintakykyään sekä osallistuu liikuntatilanteisiin aktiivisesti edistäen reilun pelin periaatteita • edistää toiminnallaan ryhmän turvallisuutta

Mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksen kuvaaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkitystä ihmisen hyvinvoinnille • tuo esille, minkälaisilla toimenpiteillä edellä mainittuja asioita voidaan edistää, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkitystä ihmisen hyvinvoinnille • tuo esille ja pohtii, minkälaisilla toimenpiteillä edellä mainittuja asioita voidaan edistää
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää monipuolisesti mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkitystä ihmisen hyvinvoinnille • arvioi, minkälaisilla toimenpiteillä edellä mainittuja asioita voidaan edistää

Oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii opiskelijaryhmän jäsenenä hyvinvointia edistävästi ja osallistuu opiskelijoille järjestettyihin liikunta- ja muihin tapahtumiin sekä tilaisuuksiin
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii aktiivisesti opiskelijaryhmän jäsenenä hyvinvointia edistävästi sekä suunnittelee ja osallistuu opiskelijoiden järjestämiin liikunta- ja muihin tapahtumiin sekä tilaisuuksiin
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii aktiivisesti opiskelijaryhmän jäsenenä sekä suunnittelee ja osallistuu opiskelijoiden järjestämiin liikunta- ja muihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin hyvinvointia edistävästi

Terveiden, turvallisuuden ja työkyvyn huomioon ottaminen

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii sovittujen terveyttä ja turvallisuutta edistävien toimintaohjeiden mukaisesti, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii sovittujen terveyttä ja turvallisuutta edistävien toimintaohjeiden mukaisesti yhteistyössä muiden kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii sovittujen terveyttä ja turvallisuutta edistävien toimintaohjeiden mukaisesti yhteistyössä muiden kanssa ja arvioi toimintatapojen kehittämistarpeita

Tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun antaminen sekä ergonominen toimiminen

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ennakoi mahdollisia tapaturmariskejä liikuntatilanteissa• osaa hakea ja antaa ensiapua tavallisimmissa ensiapua vaativissa tilanteissa• ottaa toiminnassaan huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja toimii ergonomisesti.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• ehkäisee toiminnallaan liikuntatapaturmien syntymistä• osaa hakea ja antaa ensiapua• ottaa toiminnassaan huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja toimii ergonomisesti.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii huolellisesti ja ennaltaehkäisee liikuntatapaturmien syntymistä• osaa hakea ja antaa ensiapua• ottaa toiminnassaan huomioon oman ammatin kuormittavuustekijät ja työskentelee erilaisissa ympäristöissä ergonomisesti.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija

- osaa kuvata väestön terveyseroja ja tavallisimpien kansansairauksien riskitekijöitä ja niiden ennaltaehkäisyä
- osaa arvioida fyysiseen, sosiaaliseen ja psyykkiseen toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä omassa elämäntavassaan ja toimintaympäristössään
- osaa tarvittaessa käyttää sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja
- osaa hyödyntää terveystilannekartoitusta
- osaa edistää ryhmän jäsenenä ryhmän toimintaa ja osallistua työ- ja opiskelukyvyn sekä hyvinvoinnin edistämiseen.

Arviointi

ARVIOINNIN KOHTEET

Väestön terveyserojen ja tavallisimpien kansansairauksien riskitekijöiden huomioon ottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee tietoa tavallisimmista terveyshaitoista, toimintakykyä kuormittavista tekijöistä ja kansansairauksista, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hakee tietoa terveyshaitoista, toimintakykyä kuormittavista tekijöistä ja kansansairauksista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hakee monipuolisesti tietoa terveyshaitoista, toimintakykyä kuormittavista tekijöistä ja kansansairauksista• arvioi kriittisesti saamaansa tietoa

Fyysiseen, sosiaaliseen ja psyykkiseen toimintakykyyn vaikuttavien tekijöiden huomioon ottaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee tietoa fyysiseen, sosiaaliseen ja psyykkiseen toimintakykyyn vaikuttavista tekijöistä• perustelee tiedolla liikunta- ja hyvinvointi-suunnitelmansa ratkaisuja• tarvitsee ajoittain ohjausta suunnitelman toteuttamisessa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hakee monipuolista tietoa fyysiseen, sosiaaliseen ja psyykkiseen toimintakykyyn vaikuttavista tekijöistä• arvioi tiedon merkitystä ja perustelee liikunta- ja hyvinvointi-suunnitelmansa ratkaisuja• toimii suunnitelmansa mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hakee monipuolista tietoa fyysiseen, sosiaaliseen ja psyykkiseen toimintakykyyn vaikuttavista tekijöistä• arvioi kriittisesti tiedon merkitystä ja perustelee liikunta- ja hyvinvointi-suunnitelmansa ratkaisuja• toteuttaa suunnitelmaansa johdonmukaisesti

Tiedon hakeminen sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluista	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee tarvittaessa tietoa sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluista, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta sopivan palvelun löytämisessä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hakee tietoa sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tarjonnasta luotettavista tietolähteistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hakee itsenäisesti tietoa sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tarjonnasta luotettavista tietolähteistä• ohjaa muita opiskelijoita hankkimaan tietoa palveluista

Terveysliikunnan hyödyntäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hyödyntää omassa toiminnassaan yleisimpiä kunto- ja terveysliikuntamuotoja, mutta tarvitsee ajoittain yksilöllistä ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• hyödyntää omassa toiminnassaan erilaisia kunto- ja terveysliikunta-muotoja ja seuraa omaa edistymistään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• hyödyntää omassa toiminnassaan suunnitelmallisesti erilaisia kunto- ja terveysliikuntamuotoja ja seuraa kriittisesti omaa edistymistään ja muuttaa tarvittaessa suunnitelmaansa

Ryhmän toiminnan ja hyvinvoinnin edistäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu aktiivisesti ryhmän jäsenenä liikunta- tai muuhun tapahtumaan.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu aktiivisesti ryhmän jäsenenä liikunta- tai muuhun tapahtumaan ja kannustaa myös muita osallistumaan.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu aktiivisesti liikunta- ja muihin tapahtumiin ottaa osallistuessaan huomioon muiden osallistujien erilaisuuden ja kiinnostuksen kohteet.

2.54. Yrityksessä toimiminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- arvioida oman alan tarjontaa ja uusien asiakkaiden löytymistä tuotteistamisen lähtökohdista
- täsmentää taloudellisesti kannattavan liikeidean ja kehittää toiminta-ajatuksen
- suunnitella yrityksen toimintaa tavoitteellisesti ja asiakaslähtöisesti
- tehdä yrityksen toimintaan liittyviä työtehtäviä
- hankkia yhteistyökumppaneita ja rakentaa liiketoiminnan edellyttämiä verkostoja
- esitellä yrityksen toimintaa erilaisissa tilanteissa
- käyttää toiminnassaan apuna tieto- ja viestintätekniikkaa
- toimia yrityksessä osana ryhmää, mutta kykenee myös itsenäiseen toimintaan ja päätöksentekoon
- arvioida yrityksen kehittämistarpeita.

Arviointi

TYÖPROSESSIN HALLINTA

Oman työn suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu yrityksen toiminnan suunnitteluun ja toimii ryhmän jäsenenä vastaten omista töistään
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee yrityksen toimintaa ja toimii ryhmän jäsenenä oma-aloitteisesti ja vastuullisesti vastaten omista töistään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee yrityksen toimintaa innovatiivisesti ja toimii ryhmän jäsenenä oma-aloitteisesti, vastuullisesti ja kannustavasti vastaten omista töistään

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> etenee opastettuna työssään järjestelmällisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> etenee työssään järjestelmällisesti ja sujuvasti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> etenee työssään järjestelmällisesti ja sujuvasti sovittaen työnsä ryhmän toimintaan

Ajankäytön hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee eri tehtäviin kuluvaan aikaan tarvitun siihen jonkin verran ohjausta ja seuraa omaa ajankäyttöään
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee eri tehtäviin kuluvaan aikaan ja seuraa omaa ajankäyttöään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee eri tehtäviin kuluvaan ajan ottaen huomioon tehokkaan ajanhallinnan ja seuraa omaa ajankäyttöään

Laadukas ja kustannustietoinen toiminta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työnsä asetettujen laatu- ja kustannustavoitteiden mukaisesti ja muuttaa omaa toimintaansa annetun palautteen perusteella • toimii palveluhenkisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yhdessä asetettujen laatu- ja kustannustavoitteiden mukaisesti ja arvioi omaa toimintaansa niiden saavuttamisessa • toimii palveluhenkisesti ja asiakastyytyvää edistävällä tavalla
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii yhdessä asetettujen laatu- ja kustannustavoitteiden mukaisesti ja kehittää omaa toimintaansa niiden saavuttamiseksi • toimii palveluhenkisesti ja varmistaen asiakastyytyvyyden.

TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Tieto- ja viestintäteknikan käyttäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää ohjeistettuna tieto- ja viestintäteknikkaa toimien tietoturvan periaatteiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa toimien tietoturvan periaatteiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää itsenäisesti ja sujuvasti tieto- ja viestintäteknikkaa toimien tietoturvan periaatteiden mukaisesti

Liiketoimintaympäristön selvittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi ryhmän jäsenenä hankkimansa tiedon pohjalta uudet asiakasryhmät ja näille toteutettavat tuotteet ja palvelut tarvitun ohjauksen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi ryhmän jäsenenä hankkimansa tiedon pohjalta uudet asiakasryhmät ja näille toteutettavat tuotteet ja palvelut
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi ryhmän jäsenenä ja itsenäisesti sekä ennakkoluulottomasti hankkimansa tiedon pohjalta uudet asiakasryhmät ja näille toteutettavat tuotteet ja palvelut

Liikeidean täsmäyttäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • määrittelee ryhmän jäsenenä taloudellisesti kannattavan liikeidean ja toiminta-ajatuksen tarvitun ohjauksen
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • määrittelee ryhmän jäsenenä taloudellisesti kannattavan liikeidean ja toiminta-ajatuksen
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • määrittelee itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä taloudellisesti kannattavan liikeidean ja toiminta-ajatuksen

Yrityksen toiminnan suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laatii ohjatusti yrityksen perustoiminnoille tavoitteet ja niille asiakaslähtöisen suunnitelman, jossa kertoo, millaisilla toimenpiteillä tavoitteisiin päästään
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • laatii yrityksen perustoiminnoille tavoitteet ja niille asiakaslähtöisen suunnitelman, jossa kertoo, millaisilla toimenpiteillä tavoitteisiin päästään
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • laatii itsenäisesti ja perustellen yrityksen perustoiminnoille tavoitteet ja niille asiakaslähtöisen suunnitelman, jossa kertoo, millaisilla toimenpiteillä tavoitteisiin päästään

Yhteistyökumppaneiden hankkiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • määrittelee ryhmän jäsenenä yhteistyökumppanit ja sopii yhteistyön muodosta sekä solmii tarvittaessa sopimuksia tarviton sopimusten laatimisessa ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • määrittelee ryhmän jäsenenä yhteistyökumppanit ja sopii yhteistyön muodosta sekä solmii tarvittaessa sopimuksia
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • määrittelee ryhmän jäsenenä innovatiivisesti ja laaja-alaisesti yhteistyökumppanit ja sopii yhteistyön muodosta sekä solmii tarvittaessa sopimuksia

Yrityksen työtehtävien tekeminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä joitakin yrityksen toimintaan liittyvistä työtehtävistä, kuten materiaalihankinnat, tuotteiden valmistaminen ja markkinointi, myynti ja jakelu
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä yrityksen toimintaan liittyviä työtehtäviä, kuten materiaalihankinnat, tuotteiden valmistaminen ja markkinointi, myynti ja jakelu
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hoitaa itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä yrityksen toimintaan liittyviä työtehtäviä, kuten materiaalihankinnat, tuotteiden valmistaminen ja markkinointi, myynti ja jakelu osoittaen toiminnassa joustavuutta ja hyvää ajankäytön hallintaa

Yrityksen toiminnan esittely	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu joihinkin yrityksen tuotteiden tai palvelujen esittelytilaisuuksiin (myynti- ja markkinointi, yhteistyökumppaneiden hankkiminen, kirjanpito- ja palveluiden hankkiminen, rahoittajatapaamiset, logistiikka)
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • esittelee yritystä ja sen tuotteita tai palveluja (myynti- ja markkinointi, yhteistyökumppaneiden hankkiminen, kirjanpito- ja palveluiden hankkiminen, rahoittajatapaamiset, logistiikka)
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • esittelee yritystä ja sen tuotteita tai palveluja vakuuttavasti erilaiset asiakasryhmät huomioiden (myynti- ja markkinointi, yhteistyökumppaneiden hankkiminen, kirjanpito- ja palveluiden hankkiminen, rahoittajatapaamiset, logistiikka)

Liiketoiminnan kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> seuraa ohjatusti liiketoimintaympäristön ja asiakastarpeiden muuttumista, jonka pohjalta arvioi liiketoiminnan kehittämistarpeita
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> seuraa liiketoimintaympäristön ja asiakastarpeiden muuttumista, jonka pohjalta arvioi liiketoiminnan kehittämistarpeita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> seuraa laaja-alaisesti liiketoimintaympäristön ja asiakastarpeiden muuttumista, jonka pohjalta arvioi liiketoiminnan kehittämistä ja toimii luovasti

Yrityksen lopettaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> laatii ohjatusti yrityksen lopettamisasiakirjat
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> laatii yrityksen lopettamisasiakirjat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> laatii yrityksen lopettamisasiakirjat ja on arvioinut yrityksen lopettamisen yhteydessä myös yrityksen myynnin mahdollisuuksia.

TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Liiketoimintaympäristön selvittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hankkii tietoa alalla toimivien kilpailevien yritysten tarjonnasta ja asiakkaista tarviten ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hankkii tietoa alalla toimivien kilpailevien yritysten tarjonnasta ja asiakkaista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hankkii tietoa itsenäisesti ja laaja-alaisesti alalla toimivien kilpailevien yritysten tarjonnasta ja asiakkaista

Liikeidean täsmentäminen ja yrityksen toiminnan suunnittelu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> hakee ohjatusti tietoa yrityksen perustamiseen ja valitulla toimialalla toimimiseen liittyvistä säädöksistä hankkii ohjatusti yrityksensä liiketoiminnan eri osa-alueiden suunnittelussa tarvittavaa tietoa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> hakee tietoa yrityksen perustamiseen ja valitulla toimialalla toimimiseen liittyvistä säädöksistä hankkii yrityksensä liiketoiminnan eri osa-alueiden suunnittelussa tarvittavaa tietoa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> hakee itsenäisesti ja laaja-alaisesti tietoa yrityksen perustamiseen ja valitulla toimialalla toimimiseen liittyvistä säädöksistä hankkii itsenäisesti ja laaja-alaisesti yrityksensä liiketoiminnan eri osa-alueiden suunnittelussa tarvittavaa tietoa

Yrityksen työtehtävien tekeminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii ohjatusti tietoa erilaisista tarvittavista teknologisista tai muista tuotantoon liittyvistä ratkaisuista sekä tukitehtävistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii tietoa erilaisista tarvittavista teknologisista tai muista tuotantoon liittyvistä ratkaisuista sekä tukitehtävistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii innovatiivisesti ja ennakkoluulottomasti tietoa erilaisista tarvittavista teknologisista tai muista tuotantoon liittyvistä ratkaisuista sekä tukitehtävistä.

ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisee asiakaslähtöisesti yrityksen toimintaa liittyviä ongelmatilanteita tarviton jonkin verran tukea
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisee asiakaslähtöisesti yrityksen toimintaa liittyviä ongelmatilanteita
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisee asiakaslähtöisesti yrityksen toimintaa liittyviä ongelmatilanteita varmistaen aina asiakastyytyväisyyden

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu ryhmän valintojen ja päätösten valmisteluun • arvioi ohjattuna omaa toimintaansa ja työnsä etenemistä • osallistuu yhteistyöneuvotteluihin ryhmän jäsenten ja sidosryhmien kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee ryhmässä ehdotuksia, valintoja ja päätöksiä • arvioi omaa toimintaansa ja työnsä etenemistä • neuvottelee yhteistyöstä ryhmän jäsenten kanssa ja osallistuu yhteistyöneuvotteluihin sidosryhmien kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee ryhmässä perusteltuja ehdotuksia, valintoja ja päätöksiä yrityksen toiminnan kehittämiseksi • arvioi omaa toimintaansa ja työnsä sekä yritystoiminnan etenemistä • neuvottelee yhteistyöstä ryhmän jäsenten ja sidosryhmien kanssa

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa ohjattuna yritystoiminnassa kaikkia kestävän kehityksen osa-alueiden arvoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa yritystoiminnassa kaikkia kestävän kehityksen osa-alueiden arvoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa yritystoiminnassa kaikkia kestävän kehityksen osa-alueiden arvoja ja perustelee niiden merkityksen yritystoiminnalle

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> noudattaa alansa työturvallisuusohjeita omassa toiminnassaan ja huolehtii asiakkaiden turvallisuudesta annettujen ohjeiden mukaisesti varmistaa opastettuna oman, työtovereiden ja asiakkaiden turvallisuuden tutuissa tilanteissa.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään ja siihen liittyvissä asiakaspalvelutilanteissa alan työturvallisuusohjeita noudattaen ja ennakoii mahdollisia työturvallisuusriskejä ja vaaratilanteita varmistaa ohjeiden mukaan oman, työtovereiden ja asiakkaiden turvallisuuden eri tilanteissa.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> toimii työssään ja siihen liittyvissä asiakaspalvelutilanteissa alansa työturvallisuusohjeita noudattaen ja tekee realistisia esityksiä alansa työturvallisuuden kehittämiseksi varmistaa oman, työtovereiden ja asiakkaiden turvallisuuden eri tilanteissa opastaa muita toimimaan terveellisesti ja turvallisesti toimiessaan ryhmän jäsenenä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä toimimalla yhteistyössä ryhmän, yhteistyöyrityksen ja eri toimijoiden kanssa esim. omassa yrityksessä, harjoitusyrityksessä tai vastaavassa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava ammattitaito vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

2.55. Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa

- arvioida oman osaamisensa tuotteistamista tai markkinoilla olevaa liiketoimintamahdollisuutta
- selvittää perustettavan yrityksen liiketoimintaympäristöä ja kilpailutilannetta
- esittää liikeidean ja yritysmuodon
- laatia yritykselle liiketoimintasuunnitelman
- laatia yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat.

Arviointi

TYÖPROSESSIEN HALLINTA

Oman työn suunnittelu ja suunnitelmien tekeminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kartoittaa opastettuna yritystoiminnan suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheet
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• kartoittaa yritystoiminnan suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheet ja toimii oma-aloitteisesti ja vastuullisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• kartoittaa yritystoiminnan suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheet innovatiivisesti ja toimii oma-aloitteisesti ja vastuullisesti

Työn kokonaisuuden hallinta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• etenee opastettuna työssään järjestelmällisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään järjestelmällisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• etenee työssään järjestelmällisesti ja sujuvasti

Laadukas toiminta	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii työilleen asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti ja muuttaa omaa toimintaansa annetun palautteen perusteella
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti ja arvioi omaa toimintaansa niiden saavuttamisessa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti ja kehittää omaa toimintaansa niiden saavuttamiseksi.

TYÖMENETELMIEN, -VÄLINEIDEN JA MATERIAALIN HALLINTA

Tieto- ja viestintätekniiikan käyttäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää ohjeistettuna suunnittelussaan tieto- ja viestintätekniiikkaa toimien tietoturvan periaatteiden mukaisesti
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none">• käyttää suunnittelussaan tieto- ja viestintätekniiikkaa toimien tietoturvan periaatteiden mukaisesti
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää suunnittelussaan itsenäisesti ja sujuvasti tieto- ja viestintätekniiikkaa toimien tietoturvan periaatteiden mukaisesti

Liiketoimintaympäristön selvittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi miten omaa osaamista voidaan tuotteistaa tai millaisia liiketoimintamahdollisuuksia markkinoilta on löydettävissä, tarviton ajoittain tukea ja ohjausta • kartoittaa alalla toimivia yrityksiä ja asiakkaita tarviton ajoittain ohjausta • arvioi kartoituksen pohjalta oman suunnitelmansa toteutusmahdollisuuksia ottaen huomioon toimialan lainsäädännön ja kilpailulain pääsisällön tarviton ajoittain ohjausta • esittää suunnittelemaalleen asiakasryhmälle tuotteen tai palvelun kuvaamalla sen tuottamia asiakashyötyjä tarviton ajoittain ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi miten omaa osaamista voidaan tuotteistaa tai millaisia liiketoimintamahdollisuuksia markkinoilta on löydettävissä • kartoittaa alalla toimivia yrityksiä ja asiakkaita • arvioi kartoituksen pohjalta oman suunnitelmansa toteutusmahdollisuuksia ottaen huomioon toimialan lainsäädännön ja kilpailulain pääsisällön • esittää tuotteen tai palvelun suunnittelemaalleen asiakasryhmälle kuvaamalla sen tuottamia asiakashyötyjä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi itsenäisesti miten omaa osaamista voidaan tuotteistaa tai millaisia innovatiivisia liiketoimintamahdollisuuksia markkinoilta on löydettävissä • kartoittaa itsenäisesti ja laaja-alaisesti alalla toimivia yrityksiä • arvioi kriittisesti kartoituksen pohjalta oman suunnitelmansa toteutusmahdollisuuksia ottaen huomioon toimialan lainsäädännön ja kilpailulain pääsisällön • esittää tuotteen tai palvelun suunnittelemaalleen asiakasryhmälle kuvaamalla kattavasti sen tuottamia asiakashyötyjä

Yrityksen perustaminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee ohjeistettuna yritykselle yritysmuodon • laatii yrityksen perustamisasiakirjat tarviton jonkin verran ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee yritykselle yritysmuodon • laatii yrityksen perustamisasiakirjat
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee itsenäisesti ja perustellen yritykselle yritysmuodon • laatii itsenäisesti yrityksen perustamisasiakirjat

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä tarviton jonkin verran ohjausta • esittää suunnitelman eri toimintojen (kuten myynti, markkinointi, tuotanto, ostot, logistiikka, teknologiset ratkaisut sisältäen tieto- ja viestintäteknologian, kirjanpito) hallinnoinnista ja resursoinnista tarviton jonkin verran ohjausta • laatii budjetin ja rahoitussuunnitelman tarviton ajoittain ohjausta • tekee yrityksen riskienhallinta-analyysin ja turvallisuussuunnitelman tarviton jonkin verran ohjausta
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä • esittää suunnitelman eri toimintojen (kuten myynti, markkinointi, tuotanto, ostot, logistiikka, teknologiset ratkaisut sisältäen tieto- ja viestintäteknologian, kirjanpito) hallinnoinnista ja resursoinnista • laatii budjetin ja rahoitussuunnitelman tiedostaen yrittäjän vastuun • tekee yrityksen riskienhallinta-analyysin ja turvallisuussuunnitelman
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää itsenäisesti ja laaja-alaisesti markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä • esittää realistisen ja perustellun suunnitelman eri toimintojen (kuten myynti, markkinointi, tuotanto, ostot, logistiikka, teknologiset ratkaisut sisältäen tieto- ja viestintäteknologian, kirjanpito) hallinnoinnista ja resursoinnista • laatii budjetin ja rahoitussuunnitelman itsenäisesti tiedostaen yrittäjän vastuun • tekee itsenäisesti yrityksen riskienhallinta-analyysin ja turvallisuussuunnitelman.

TYÖN PERUSTANA OLEVAN TIEDON HALLINTA

Yritysmuodon valinta sekä tiedon hankinta liittyen yrityksen perustamiseen ja lopettamiseen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee ohjattuna tietoa yrityksen perustamiseen ja lopettamiseen sekä valitulla toimialalla toimimiseen liittyvistä säädöksistä ja asiakirjoista
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa yrityksen perustamiseen ja lopettamiseen sekä valitulla toimialalla toimimiseen liittyvistä säädöksistä ja asiakirjoista
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hakee itsenäisesti ja laaja-alaisesti tietoa yrityksen perustamiseen ja lopettamiseen sekä valitulla toimialalla toimimiseen liittyvistä säädöksistä ja asiakirjoista

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii ohjattuna yrityksensä liiketoiminnan eri osa-alueiden suunnittelussa tarvittavaa tietoa • hankkii ohjattuna tietoa yrityksensä perustamista ja toimintaa tukevista palveluista mm. tilitoimiston palvelut.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii yrityksensä liiketoiminnan eri osa-alueiden suunnittelussa tarvittavaa tietoa • hankkii tietoa yrityksensä perustamista ja toimintaa tukevista palveluista mm. tilitoimiston palvelut.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • hankkii itsenäisesti ja laaja-alaisesti yrityksensä liiketoiminnan eri osa-alueiden suunnittelussa tarvittavaa tietoa • hankkii laaja-alaisesti tietoa yrityksensä perustamista ja toimintaa tukevista palveluista mm. tilitoimiston palvelut.

ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

Oppiminen ja ongelmanratkaisu	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tekee ohjattuna päätöksiä • arvioi opastettuna omaa toimintaansa ja työnsä etenemistä
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • tekee valintoja ja päätöksiä • arvioi omaa toimintaansa ja työnsä etenemistä
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee perusteltuja ehdotuksia, valintoja ja päätöksiä yrityksen toiminnan kehittämiseksi • arvioi oma-aloitteisesti omaa toimintaansa ja työnsä sekä yritystoiminnan etenemistä

Vuorovaikutus ja yhteistyö	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • neuvottelee opastettuna yhteistyöstä sidosryhmien kanssa
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • neuvottelee yhteistyöstä sidosryhmien kanssa
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • neuvottelee innovatiivisesti yhteistyöstä sidosryhmien kanssa

Ammattietiikka	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa ohjattuna yritystoiminnan suunnittelussa kaikkia kestävän kehityksen osa-alueiden arvoja
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa yritystoiminnan suunnittelussa kaikkia kestävän kehityksen osa-alueiden arvoja
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa yritystoiminnan suunnittelussa kaikkia kestävän kehityksen osa-alueiden arvoja ja perustelee niiden merkityksen yritystoiminnalle

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää pääsääntöisesti turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.
Hyvä H2	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.
Kiitettävä K3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian. Toimii oma-aloitteisesti työturvallisuuden ja ergonomian parantamiseksi omassa työpisteessään.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnittelemalla yrityksen perustamiseen ja toimintaan liittyvät tehtävät. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/ työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

3. Ammattialan kuvaus

Pintakäsittelyala on laaja ammattiala, jonka tietoja ja taitoja tarvitaan lähes kaikessa valmistuksessa ja korjaustoiminnassa. Pintakäsittelyllä parannetaan rakennetun ympäristön ja tuotteiden ominaisuuksia ja ulkonäköä sekä lisätään käyttöikää. Hyvällä pintakäsittelyllä luodaan viihtyisä ympäristö ja tuotteita, jotka ovat hyvännäköisiä, kestäviä ja miellyttäviä käyttää. Tuotteiden ulkonäöstä on tullut entistä tärkeämpi valintakriteeri. Pintakäsittelyalan jatkuvasti kehittyvät materiaalit ja menetelmät antavat lähes rajoittamattomia mahdollisuuksia parantaa rakennetun ympäristön viihtyisyyttä sekä rakennusten ja tuotteiden kilpailukykyä.

Pintakäsittelyalaan kuuluvat maalaus, kemialliset ja sähkökemialliset pintakäsittelyt ja pinnoitukset erilaisilla pinnoitteilla. Rakennuksia, rakennusosia ja lähes kaikenlaisia tuotteita maalataan. Kemiallisia ja sähkökemiallisia pintakäsittelymenetelmiä käytetään, kun tuotteet pinnoitetaan metallisilla pinnoitteilla. Maalauksen lisäksi rakennuspintoja tapetoidaan ja laatoitetaan. Lattioita pinnoitetaan maalipinnoitteilla, matoilla ja parketeilla. Metalliteollisuudessa teräsrakenteita korroosionestomaalataan ja sen lisäksi säiliöitä, altaita ja putkia pinnoitetaan keraamisilla laatoilla, kumilla ja muovilla.

Rakennusalalla pintakäsittelyalan koulutuksen saaneita tarvitaan maalaus-, tapetointi-, laatoitus- ja lattianpäällystystöissä. Metalliteollisuudessa tarvitaan ruiskumaalareita, jauhemaalareita, korroosionestomaalareita, kumi-, muovi- ja laattapinnoittajia sekä metalliruiskuttajia, sinkitsijöitä ja muita pintakäsittelijöitä. Puuteollisuudessa tuotteita maalataan, lakataan ja petsataan.

Uudis- ja korjausrakentaminen työllistää lähes 10 000 pintakäsittelyalan työntekijää. Metalliteollisuus, puu- ja muu tuoteteollisuus sekä rakenteiden korroosionesto puolestaan työllistävät noin 7 000 työntekijää.

4. Ammattialan arvoperusta

Pintakäsittelyalan kehittämisellä on vaikutuksia ihmisten elämän laadun jatkuvaan kehittämiseen ja kestävään kehitykseen sekä rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja turvallisuuteen. Pintakäsittelyllä voidaan vaikuttaa luonnonvarojen säästöön, uusiutuvien luonnonvarojen käyttöön sekä kestävä kehityksen mukaisiin ja tuotteen elinkaaren huomioiviin materiaalivalintoihin. Päämääränä on ympäristöä kuormittavien päästöjen vähentäminen ja jätteiden tarkoituksenmukainen käsittely.

Pintakäsittelyalan keskeisiä arvoja ja periaatteita ovat rakennusten ja tuotteiden kestävyys, turvallisuus, tarkoituksenmukaisuus ja toimintavarmuus sekä ulkonäön ja miellyttävyyden parantaminen. Rakennusten ja kalusteiden entistämiseen liittyvissä pintakäsittelytyöissä arvoiksi ja toimintaperiaatteiksi tulee lisäksi tyylinmukaisuus ja harmonisuus sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaan perinteen vaaliminen.

Pintakäsittelyalan tuotanto-, korjaus- ja liiketoiminnan keskeisinä periaatteina ovat hyvä laatu, ammattitaidon arvostus, toiminnan kannattavuus, asiakaslähtöisyys ja yrittäjäyys. Menestyksellinen ja vastuullinen alan yritystoiminta perustuu ammattitaidon arvostamiseen, ihmisarvon kunnioittamiseen, tasa-arvoon ja suvaitsevaisuuteen sekä säädösten, sopimusten ja terveen kilpailun periaatteiden noudattamiseen. Työnantajalla ja työyhteisöllä on vastuu henkilöstön hyvinvoinnista sekä työympäristön ja ammattitaidon jatkuvasta kehittämisestä.

Pintakäsittelyalan ammattilainen on hyväkuntoinen, oma-aloitteinen, vastuuntuntoinen, luotettava, yhteistyökykyinen ja joustava. Hän on täsmällinen ja työskentelee huolellisesti kiireessäkin. Hän arvostaa omaa ja toisten työtä sekä tuntee vastuunsa työn laadusta, asiakkaiden tarpeista ja sopimusten noudattamisesta. Hän huolehtii työsuojelusta, työturvallisuudesta ja ympäristön suojelusta sekä ammattitaitonsa jatkuvasta kehittämisestä.

5. Tutkinnon tavoitteet

Pintakäsittelyalan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet erilaisiin pintakäsittelytehtäviin ja työllistymisen edellyttämä erikoisosaaminen jollakin tutkinnon osa-alueella. Pintakäsittelytyöiden työvälaineiden, työmenetelmien ja -prosessien hallinnan lisäksi hänellä on matematiikkaan, fysiikkaan ja kemiaan pohjautuvat tiedot pintakäsittelymateriaaleista ja pinnoitettavista materiaaleista, pintakäsittelyprosesseista ja pintakäsittelyn onnistumisen edellyttämistä olosuhteista (lämpötila, kosteus, pinnan ja ympäristön puhtaus). Hän tietää, mitä vaaditaan pintakäsitteltävältä pinnalta, millaisissa olosuhteissa pintakäsittely voidaan suorittaa ja millaisia lämmitys-, ilmanvaihto- ja suojaustoimenpiteitä tarvitaan. Hänellä on sähkötekniikkaan, mekaniikkaan ja paineilmatekniikkaan liittyvää osaamista niin, että hän osaa käyttää pintakäsittelytyöihin liittyviä koneita ja laitteita turvallisesti sekä tehdä niiden käyttöhuoltoon liittyvät työt. Hän osaa työskennellä turvallisesti työeläineiltä ja henkilönnostimilta. Hänellä on valmius osallistua työtehtäviin, joissa edellytetään työturvallisuuskortin ja tulityökortin mukaista ammattitaitoa, ja hänellä on SPR:n ensiavun peruskurssia EA 1 vastaavat valmiudet toimia oikein tapaturmatilanteissa.

Pintakäsittelyalan perustutkinnon suorittanut osaa tehdä erilaisia pintakäsittelytyökokonaisuuksia ja soveltaa oppimiaan tietoja ja taitoja vaihtelevissa työelämän tilanteissa. Hän osaa tehdä työtään itsenäisesti, suunnitella työtään ja arvioida työnsä onnistumista. Pitkäaikaista harjaantumista vaativissa työkohteissa hän suoriutuu työstään ammattitaitoisien henkilön työparina. Hän toimii työyhteisössä joustavasti ja rakentavasti ammattitaitoaan ja työnsä tuloksellisuutta kehittäen. Hänellä on myös projektiosaamista ja hän osaa toimia aktiivisena jäsenenä työryhmissä ja tiimeissä.

Tutkinnon suorittanut osaa työhönsä liittyvän suullisen ja kirjallisen viestinnän. Tarvittaessa hän selviytyy viestinnästä ja vuorovaikutustilanteista myös toisella kotimaisella ja yhdellä vieraalla kielellä.

Pintakäsittelyn perustutkinnon suorittanut osaa käyttää tietotekniikkaa tiedon haussa, viestinnässä ja raportoinnissa, ja hänellä on perustaidot tietoteknisten laitteiden ja ohjelmien käyttöön. Hän on kustannustietoinen, tekee työnsä taloudellisesti ja vastuuntuntoisesti, on täsmällinen ja noudattaa työaikoja. Hän tulee toimeen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja osaa käyttäytyä työyhteisössä ja asiakaspalvelutilanteissa.

Pintakäsittelyn perustutkinnon tavoitteissa on keskeistä työelämässä toimimisen avaintaitojen saavuttaminen. Avaintaitojen tavoitteet on määritelty Elinikäisen oppimisen avaintaitojen mukaisesti niitä täydentäen ja täsmentäen niin, että ne kohdistuvat pintakäsittelyalan työpaikoilla vaadittavaan ammattitaitoon. Ne sisältyvät pintakäsittelyalan perustutkinnon ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin.

Tutkinnon suorittanut osaa työssään soveltaa oppimaansa tietoa sekä arvioida ja jäsentää sitä. Hän toimii suunnitelmallisesti, mutta pystyy tarvittaessa käyttämään myös vaihtoehtoisia työmenetelmiä. Hän osaa suunnitella työtään, tehdä valintoja ja ratkaista työssä esiin tulevia ongelmia. Tarvittaessa hän osaa kysyä neuvoa. Hän osaa arvioida omaa osaamistaan, työn onnistumista ja sitä, mikä mahdollisesti olisi pitänyt tehdä toisin. Hän kehittää itseään ja työtään.

Tutkinnon suorittanut toimii työyhteisössä ja työryhmän jäsenenä joustavasti ja rakentavasti sekä kohtelee muita tasavertaisesti. Hän toimii työelämän toimintatavoilla ja osaa käyttäytyä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Hän on yhteistyökykyinen ja hyödyntää saamansa palautteen toiminnassaan. Hän osaa ilmaista mielipiteitään selkeästi, rakentavasti ja luotettavasti.

Tutkinnon suorittanut on sitoutunut työhönsä sekä tekee työtä sovitulla tavalla ja vastuuntuntoisesti. Hän työskentelee hyvien ammattikäytäntöjen mukaisesti ja työtään arvostaen. Hän on rehellinen, oikeudenmukainen ja suvaitseva sekä noudattaa vaitiolovelvollisuutta ja tietosuojaa. Hän pyrkii edistämään toiminnallaan työssä viihtymistä, yhteistyötä ja avoimuutta työyhteisössä.

Tutkinnon suorittanut tuntee työturvallisuusmääräykset ja noudattaa niitä. Hän tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyviä vaaroja ja terveyshaittoja sekä osaa torjua niitä ja

suojautua niiltä. Hän osaa varoa tärinää, melua ja hengitysilman epäpuhtauksia. Hän käyttää työtehtävän ja käyttöturvallisuustiedotteen mukaisia suojavaatteita, suojakäsineitä ja hengityksensuojaimia. Aina tarvittaessa hän käyttää raitisilmalaitteita ja kuulonsuojaimia. Hän käyttää henkilönsuojaimia ja turvalaitteita tarkoituksenmukaisesti ja huolehtii niiden kunnosta. Tutkinnon suorittanut osaa työskennellä turvallisesti työtelineiltä ja henkilönnostimilta. Hän tuntee niiden työturvallisuusmääräykset ja varmistaa niiden tarkastusmerkinnät aina ennen käyttöä. Tutkinnon suorittanut huolehtii työpaikkansa siisteydestä ja järjestyksestä. Hän käyttää terveellisiä työtapoja ja asentoja sekä osaa käsitellä raskaitakin taakkoja. Hän huolehtii terveydestään ja toimintakyvystään sekä toimii omaa ja muiden terveyttä ja toimintakykyä edistävällä tavalla.

Tutkinnon suorittanut työskentelee taloudellisesti ja tuloksellisesti. Hän asennoituu työhönsä niin, että hän toimii kaikissa tilanteissa työyhteisön parhaaksi ja pitää kiinni asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan tuottavuudesta. Hän toimii yritteliäästi ja on aktiivinen työyhteisön jäsen. Hän osaa laskea oman palkkansa ja arvioida palkan sivukulut sekä laskea ja arvioida materiaalikustannuksia ja yleiskustannuksia. Hän osaa tehdä työtapavalintoja työn kokonaistaloudelliset seikat huomioon ottaen.

Tutkinnon suorittanut työskentelee siitä lähtökohdasta, että työ tehdään kerralla valmiiksi. Hän käyttää materiaaleja säästeliäästi ja hän työskentelee niin, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Hän käsittelee jätteet tarkoituksenmukaisesti, tunnistaa ongelmajätteet ja toimii niiden kanssa säädösten edellyttämällä tavalla. Hän käyttää ympäristömyönteisiä työ- ja toimintatapoja sekä ympäristön kannalta sopivia ja mahdollisuuksien mukaan kierrätettäviä raaka-aineita. Hän osaa tehdä energiaa säästäviä valintoja, ottaa huomioon energiankulutuksen valaistus-, lämmitys- ja ilmastointilaitteiden käytössä eikä tarpeettomasti käytä koneita ja laitteita.

Tutkinnon suorittanut työskentelee laatuvaatimusten lisäksi tietoisena esteettisten tekijöiden merkityksestä pintakäsittelytyön lopputuloksessa. Hän osaa värien käytön, niiden yhteensopivuuden ja tilan ja valaistuksen merkityksen. Hän tuntee kulttuurien monimuotoisuutta ja yleisten mieltymysten kehityssuuntauksia. Hän ylläpitää ja mahdollisuuksiensa mukaan edistää työympäristönsä viihtyisyyttä.

Tutkinnon suorittanut viestii monimuotoisesti ja vuorovaikutteisesti tilanteeseen sopivalla tavalla hyödyntäen kielitaitoaan. Hän osaa käyttää informaatioteknologiaa tiedonhankintaan ja kommunikointiin työyhteisössä.

Tutkinnon suorittanut osaa peruslaskutoimitukset, käyttää suhdelukuja ja laskea pinta-aloja sekä muita työssä vaadittavia laskutehtäviä, kuten esimerkiksi työkustannuksia urakkahinnoittelun perusteella. Hän pystyy lukemaan työtehtävissä esille tulevia matemaattisia lausekkeitä, kuvaajia ja tilastoja.

Tutkinnon suorittanut osaa pintakäsitteltäviin materiaaleihin, pinnoitteisiin ja muihin pintakäsittelyaineisiin liittyvät kemialliset perusteet. Hän ymmärtää pintakäsittelytapautumiin, #prosesseihin ja ympäristöolosuhteisiin liittyvien tapahtumien fysikaaliset perusteet.

Tutkinnon suorittanut osaa käyttää työtehtävissä ja työelämän yleisissä toiminnoissa käytössä olevaa teknologiaa ja hyödyntää monipuolisesti informaatiotekniikkaa. Hän osaa käyttää tietotekniikkaa tiedon hankinnassa ja tuottamisessa sekä vastaanottaa, tallentaa ja siirtää tietoa.

Tutkinnon suorittanut osallistuu rakentavalla tavalla yhteisön toimintaan ja päätöksentekoon. Hän toimii oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti. Hän kunnioittaa ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa kaikessa toiminnassaan. Hän noudattaa yhdenvertaisuuslain periaatteita ja kohtelee muita tasapuolisesti sukupuolesta, iästä, etnisestä taustasta tai vammaisuudesta riippumatta. Hän osaa toimia asiallisesti ja luontevasti eri etnisestä taustasta tai kulttuuripiiristä tulevien ihmisten kanssa ja osaa käyttää kieli- ja viestintätaitojaan.

Lisäksi ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia yrittäjyyteen. Koulutuksen tavoitteena on myös tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. (L630/1998, 5 § (muutos 787/2014)).

Elinikäisen oppimisen avaintaidot sisältyvät ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin ja yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteisiin sekä niiden arviointikriteereihin. Avaintaitojen tavoitteena on tukea sellaisen osaamisen kehittymistä, jota tarvitaan jatkuvassa oppimisessa, työelämän tilanteissa selviytymisessä ja tulevaisuuden uusissa haasteissa.

5.1. Rakennusten pintakäsittelyjen osaamisala, maalari

Tutkintonimikkeellä maalari tutkinnon suorittanut henkilö osaa tehdä korjaus- ja uudisrakennusmaalauksia. Hän osaa myös tapetoinnin ja ruiskumaalauksen perusteet. Rakennusten sisäpuolisten pintojen maalauksen ja tapetoinnin lisäksi hänellä voi olla erikoisosaamisena julkisivujen pintakäsittelyt tai monipuolisten pientalokokonaisuuksien maalaustyöt. Lisäksi hän osaa maalata eri materiaaleista olevia rakennusosia ja kalusteita.

5.2. Rakennusten pintakäsittelyjen osaamisala, lattianpäällystäjä

Tutkintonimikkeellä lattianpäällystäjä tutkinnon suorittanut henkilö osaa tehdä lattiapäällysteen pohjustustyöt monipuolisesti ja matto- ja laminaattipintojen asennukset. Erikoisosaamisalueina hänellä voi olla lattia- ja seinälaatoitukset, parkettiasennukset tai betonilattioiden pinnoitukset.

5.3. Metallituotteiden pintakäsittelyjen osaamisala, pintakäsittelijä

Tutkinnon suorittanut osaa työskennellä teollisen pintakäsittelyn tuotantolaitoksissa. Hän voi olla erikoistunut metallituotteiden ruiskumaalaukseen tai sähkökemiallisiin ja kemiallisiin pintakäsittelyihin ja kuumasinkitykseen. Metallituotemaalauksesta hän osaa joko korroosionestomaalauksen tai erittäin hyvää pinnanlaatua vaativien kohteiden kuten autojen ruiskumaalauksen. Lisäksi hän osaa erilaisten pintakäsittelylinjojen hoitoon kuuluvat tehtävät.

5.4. Puutuotteiden pintakäsittelyjen osaamisala, pintakäsittelijä

Tutkinnon suorittanut osaa maalata, petsata ja lakata erilaisia puuteollisuuden tuotteita, kuten rakennusosia ja huonekaluja. Hän osaa sivellinmaalauksen ja ruiskumaalauksen ja osaa hoitaa pintakäsittelylinjaa. Hän voi olla erikoistunut myös rakennusosien ja huonekalujen entisöintiin ja koristemaalaukseen.

6. Elinikäisen oppimisen avaintaitojen kuvaus

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja suunnittelee toimintaansa sekä kehittää itseään ja työtään. Hän arvioi omaa osaamistaan. Hän ratkaisee työssään ongelmia sekä tekee valintoja ja päätöksiä. Hän toimii työssään joustavasti, innovatiivisesti ja uutta luovasti. Hän hankkii tietoa, jäsentää, arvioi ja soveltaa sitä.

Vuorovaikutus ja yhteistyö

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja toimii tilanteen vaatimalla tavalla erilaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä ilmaisee erilaisia näkökantoja selkeästi, rakentavasti ja luottamusta herättäen. Hän toimii yhteistyökykyisesti erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän jäsenenä sekä kohtelee erilaisia ihmisiä tasavertaisesti. Hän noudattaa yleisesti hyväksytyjä käyttäytymissääntöjä ja toimintatapoja. Hän hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan.

Ammattietiikka

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja toimii työssään ammatin arvoperustan mukaisesti. Hän sitoutuu työhönsä ja toimii vastuullisesti noudattaen tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa.

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja toimii turvallisesti ja vastuullisesti työ- ja vapaa-aikana sekä liikenteessä ja ylläpitää terveellisiä elintapoja sekä toiminta- ja työkykyään. Hän työskentelee ergonomisesti ja hyödyntää alallaan tarvittavan terveysliikunnan sekä ehkäisee työhön ja työympäristöön liittyviä vaaroja ja terveyshaittoja.

Aloitekyky ja yrittäjyys

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista. Hän toimii aloitteellisesti ja asiakaslähtöisesti työntekijänä ja/tai yrittäjänä. Hän suunnittelee toimintaansa ja työskentelee tavoitteiden saavuttamiseksi. Hän toimii taloudellisesti ja tuloksellisesti ja johtaa itseään. Hän mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan.

Kestävä kehitys

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja toimii ammattinsa kestävän kehityksen ekologisten, taloudellisten, sosiaalisten sekä kulttuuristen periaatteiden mukaisesti. Hän noudattaa alan työtehtävissä keskeisiä kestävän kehityksen säädöksiä, määräyksiä ja sopimuksia.

Estetiikka

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja ottaa toiminnassaan huomioon oman alansa esteettiset tekijät. Hän edistää tai ylläpitää työympäristönsä viihtyisyyttä ja muuta esteettisyyttä.

Viestintä ja mediaosaaminen

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja viestii monimuotoisesti ja vuorovaikutteisesti tilanteeseen sopivalla tavalla hyödyntäen kielitaitoaan. Hän havainnoi, tulkitsee sekä arvioi kriittisesti erilaisia mediatuotteita, käyttää mediaa ja viestintäteknologiaa sekä tuottaa media-aineistoja.

Matematiikka ja luonnontieteet

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja käyttää peruslaskutoimituksia työssä vaadittavien ja arkipäivän laskutehtävien ratkaisemisessa. Hän käyttää esim. kaavoja, kuvaajia, kuvioita ja tilastoja ammattitehtävien ja -ongelmien ratkaisemisessa ja hän soveltaa fysiikan ja kemian lainalaisuuksiin perustuvia menetelmiä ja toimintatapoja työssään.

Teknologia ja tietotekniikka

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja hyödyntää ammatissa käytettäviä teknologioita monipuolisesti. Hän ottaa työssään huomioon tekniikan hyödyt, rajoitukset ja riskit. Hän käyttää tietotekniikkaa monipuolisesti ammatissaan ja kansalaisena.

Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja käyttää hyödykseen tietoa yhteiskunnan perusrakenteista ja toimintavoista sekä osallistuu rakentavalla tavalla yhteisön toimintaan ja päätöksentekoon. Hän toimii oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti sekä työssä että arkielämässä. Hän pyrkii aktiivisella toiminnalla vaikuttamaan epäkohtien poistamiseen. Hän noudattaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakeja. Hän toimii asiallisesti ja työelämän vaatimusten mukaisesti eri kulttuuritaustan omaavien ihmisten kanssa kotimaassa ja kansainvälisissä toiminnoissa.